

**İSTANBUL MEDENİYET
ÜNİVERSİTESİ**

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
TARİH BİLİM DALI

**17. YÜZYIL BAŞINDA OSMANLI İLMİYE SİSTEMİ:
NURUOSMANİYE KÜTÜPHANESİ 4569/5 NUMARALI
RUZNÂMÇE DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
TAHLİLİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Semra ÇÖREKÇİ

Temmuz-2015

**İSTANBUL MEDENİYET
ÜNİVERSİTESİ**

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
TARİH BİLİM DALI

**17. YÜZYIL BAŞINDA OSMANLI İLMİYE SİSTEMİ:
NURUOSMANİYE KÜTÜPHANESİ 4569/5 NUMARALI
RUZNÂMÇE DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
TAHLİLİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Semra ÇÖREKÇİ

Tez Danışmanı:

Doç. Dr. Fehmi YILMAZ

Temmuz-2015

ONAY

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans öğrencisi olan Semra ÇÖREKÇİ'nin hazırladığı ve jüri önünde savunduğu "17. Yüzyıl Başında Osmanlı İlmiye Sistemi: Nuruosmaniye Kütüphanesi 4569/5 Numaralı Ruznâmçe Defterinin Transkripsiyonu ve Tahlili" başlıklı tez başarılı kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı:

Doç.Dr. Fehmi YILMAZ

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

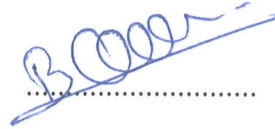
İMZA

Üyeler:

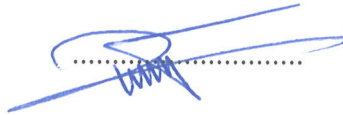
Prof. Dr. Bilgin AYDIN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Doç. Dr. Zekai Mete

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 10 Temmuz 2015

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Alıntılanan başkalarına ait tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini kaynak göstererek atıfta bulunduğum gibi, yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

Beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

Semra Çörekçi

TEŞEKKÜR

Tezin hazırlanması sırasından pek çok kıymetli akademisyenin yardımlarını gördüm. İlk olarak danışmanlığımı üstlenen, tez konusunun belirlenmesi ve tezimdaki grafiklerin hazırlanması noktasında yol gösteren hocam Doç. Dr. Fehmi Yılmaz'a teşekkürü borç bilirim. Resmi olarak danışmanım olmasa da, gayr-i resmi olarak danışmanlığımı yürüten, çalışma konusu defterden elde ettiğim verilerin analizi ve sınıflandırılması noktasında büyük yardımını gördüğüm, yazdıklarımı dikkatle okuyup eleştiren hocam Prof. Dr. Bilgin Aydın'a minnettarım. Tez jürimde bulunma inceliğini göstermekle kalmayıp, yazdıklarımı satır satır okuyup inceleyen ve çok değerli yorumları sayesinde ufkumu açan hocam Doç. Dr. Zekai Mete'ye en içten teşekkürlerimi sunarım. Tez çalışmalarım sırasında her türlü soruma içtenlikle cevap veren ve içinden çıkamadığım konularda yol gösteren Ercan Alan'a teşekkürü borç bilirim. Tezimde kullandığım haritanın hazırlanması konusunda yardımını esirgemeyen İstanbul Şehir Üniversitesi Şehir Araştırmaları Merkezi Müdürü Yrd. Doç. Dr. Yunus Uğur'a ve haritanın hazırlanması işini büyük bir özveri ile üstlenen Ahmet Baş'a cân-ı gönülden teşekkür ederim.

Son olarak, yoğun çalışmalarım sırasında duaları ile her zaman yanımda hissettiğim anne ve babama, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen kardeşlerime ve en önemlisi bu hayattaki asıl kahramanıma, sevgili eşim Uğur'a, sonsuz teşekkürler.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ONAY	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR VE İŞARETLEMELER	v
GRAFİKLER LİSTESİ	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
ÖZET/ABSTRACT	viii
A. GİRİŞ.....	1
1. İLMİYE SİSTEMİNDE İSTİHDAM.....	15
1.1. Görev Süresi ve Uygulamada Görülen Diğer Hususlar	15
1.2. Kadıların Görevsizlik Süreleri: İnfisâl Dönemi	18
2. İLMİYE MENSUPLARININ MANSİBA ATANMASI.....	21
2.1. Mülazımların Atanması.....	22
2.2. İnfisâlden Sonra Atanma	24
2.3. Azıldan Sonra Atanma	27
2.4. Mukarrer ve İbkâ	28
2.5. Nakil ve Tebdîl	31
2.6. Tecdîd-i Müddet	32
2.7. Terfî ve Ödüllendirme	33
2.8. Tavassutların Atama Sistemine Etkisi.....	34
3. İLMİYE MENSUPLARININ GÖREVDEN AYRILIŞ BİÇİMLERİ	37
3.1. Süresinin Sona Ermesi.....	38
3.2. Azıl	39
3.3. Nakil ve Tebdîl	44
3.4. Görevi Terketme.....	45
3.5. Feragat	45
3.6. Vefat	46
4. İLMİYE SİSTEMİNDE HAREKET	47
4.1. Genel Hareket.....	47
4.2. Kadılıktan Kadılığa Hareket.....	48
4.3. İlmiye Dışından Kadılığa Hareket.....	52
4.4. Kadıların Terakkîleri	53
4.5. Deftere Göre Kaza Dereceleri	54
4.6. Müderrislikten Müderrisliğe Hareket.....	60
4.7. Müderrislikten Kadılığa Hareket.....	61
4.8. İlmiye Dışından Müderrisliğe Hareket.....	62
4.9. Müderrislerin Terakkîleri	63
5. İLMİYE MENSUPLARININ RUMELİ BÖLGESİNDE HAREKETİ	65
SONUÇ	75
B. NURUOSMANİYE KÜTÜPHANESİ 4569/5 NUMARALI RUZNÂMÇE	
DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU	79
İNDEKS.....	215
KAYNAKÇA	223
ÖZGEÇMİŞ	227

KISALTMALAR VE İŞARETLEMELER

a.g.e.	adı geçen eser
a.g.m.	adı geçen makale
DİA.	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
Ed.	Editör
Haz.	Hazırlayan
İA.	İslam Ansiklopedisi
İÜEF	İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
OSAV	Osmanlı Araştırmaları Vakfı
s.	sayfa
ss.	sayfalar
TTK	Türk Tarih Kurumu
vr.	varak
...	İbare okunamamıştır
(?)	ibarenin okunuşu kesin değildir
()	boşluk

GRAFİKLER LİSTESİ

Sayfa

Grafik 1. Ruznamçe Defterinin İçerdiği Kayıtlar... ..	3
Grafik 2. Kadıların Aylık Atama Dağılımı.	8
Grafik 3. Kadılığını Mukarrer Ettirenlerin Aylara Göre Dağılımı.....	9
Grafik 4. : İnfisâlden Sonra Göreve Atanan Kadıların Aylık Dağılımı.	10
Grafik 5. İnfisâlden Sonra Yeni Bir Kazâya Atananlar ile Kadılığını Mukarrer Ettirenlerin Karşılaştırılması.	10
Grafik 6. Azledilen Kadıların Aylara Göre Dağılımı.....	12
Grafik 7. Kadıların Mansıba Atanma Biçimleri.....	21
Grafik 8. Müderrislerin Mansıba Atanma Biçimleri.....	22
Grafik 9. Kadıların İnfisâl Süreleri.	25
Grafik 10. Atamalara Tavassutu Bulunanlar.....	34
Grafik 11. Kadıların Mansıbtan Ayrılma Biçimleri.....	37
Grafik 12. Müderrislerin Mansıbtan Ayrılma Biçimleri.	38
Grafik 13. Kadıların Azledilme Nedenleri.....	39
Grafik 14. Deftere Göre Kadı Ve Müderrislerin Hareketi... ..	47
Grafik 15. Kadıların Rütbede Hareket Biçimi.	48
Grafik 16. Kadıların Bir Üst Rütbeye Harekette Yevmiye Artış Miktarları	51
Grafik 17. Kadıların Yeni Atandıkları Kazalarda Aldıkları Yevmiyeler	52
Grafik 18. Müderrislikten Kadılığa Geçenlerin Yevmiye Artış Miktarları.	62

TABLÖLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Deftere Göre Kadıların Önceki ve Sonraki Yevmiyeleri.	49
Tablo 2. Deftere Göre Atama Yapılan Kazaların Adları ve Yevmiyeleri.	56
Tablo 3. Deftere Göre Atama Yapılan Medreseler ve Yevmiyeleri.	64
Tablo 4. Deftere Göre Rumeli Bölgesinde Kadıların Hareketi.	64
Tablo 5. Deftere Göre Rumeli Bölgesinde Müderrislerin Hareketi	71

ÖZET

Bu çalışma kapsamında Nuruosmaniye Kütüphanesi Müteferrik Kısmı 4569/5 numarada kayıtlı bulunan Kadıaskerlik ruznâmçe defterinin transkripsiyonu yapılarak elde edilen veriler ışığında XVII. yüzyılın başında Osmanlı ilmiye sistemi irdelenmiştir. Hazırlanan grafikler ve tablolar, Rumeli bölgesinde kadıların ve müderrislerin istihdamını, azlini, terakkîlerini, rütbede ve mekanda hareketini bütüncül bir şekilde değerlendirmeyi sağlamıştır. Çalışma beş ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde çalışma konusu defter hakkında ayrıntılı bir inceleme yapılmış, şekil ve muhteva açısından değerlendirilmiştir. Birinci bölümde, “İlmiye Sisteminde İstihdam” başlığı altında ilmiye mensuplarının *müddet-i örfiyyesi* (görev süresi) ile görevsiz kaldıkları *infisâl* dönemi defterden alınan örneklerle incelenmiştir. İkinci bölümde, ilmiye mensuplarının mansıba atanma biçimleri ve üçüncü bölümde mansıbtan ayrılış biçimleri incelenmiştir. Dördüncü bölüm, kadıların ve müderrislerin rütbeler arası hareketine ve terakkîlerine ayrılmıştır. Beşinci bölümde ise ilmiye mensuplarının Rumeli bölgesinde kadılıklar ve medreseler arası hareketi tablolarla incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ruznâmçe, İlmiye Sistemi, Rumeli Bölgesi, İlmiye Sisteminde İstihdam, İlmiye Sisteminde Hareket, Kadı, Müderris.

ABSTRACT

In this study, a Kadıasker Ruznâmçe Register found in Nuruosmaniye Library's Müteferrik section number 4569/5 is transcribed into modern alphabet. In the light of the information extracted from the register, we tried to understand the Ottoman *İlmiye* System in the 17th century. Graphics and tables enabled us to fully understand the appointment, dismissal, promotion, and rotation of judges and teachers. The study is composed of five chapters. In the Introduction, we examined the ruznâmçe register in detail, and gave information about its style and content. In the first chapter, we tried to understand the employment (*müddet-i örfiyye*) and unemployment (*infisâl*) periods of *ilmiye* cadres using the examples from the registers. The second chapter is devoted to the explanation of appointment procedure, and the third chapter to the dismissal procedure. The forth chapter provides information on the promotion in ranks and increase in wages. In the fifth chapter, the rotation of judges and teachers in Rumelia was scrutinized by detailed tables.

Key Words: Ruznâmçe, İlmiye System, Rumelia, Appointment, Rotation, Kadı, Müderris

A. GİRİŞ

1. Nuruosmaniye Kütüphanesi Müteferrik Kısmı 4569/5 Numaralı Ruznâmçe Defterinin Tanıtımı

Bu çalışmanın konusunu oluşturan Nuruosmaniye Kütüphanesi Müteferrik Kısmı 4569/5 numarada kayıtlı ruznamçe defteri, ilk defa İsmail Erünsal tarafından tespit edilip, “Nuruosmaniye Kütüphanesinde Bulunan Bazı Kazasker Ruznamçeleri” adlı makalesinde kısaca bahsedilmiştir.¹ Defterin bu çalışmaya konu olmasındaki başlıca etken, daha önce çalışılmamış olmasının yanında, ruznamçe adı altında kataloglanmasına rağmen klasik ruznamçe defterlerine nazaran, ihtiva ettiği farklılıkların ilmiye tarihi açısından önemli olabileceği kanısındır.

Şekil ve muhteva özellikleri açısından, defteri diğer ruznamçelerden ayıran bir takım kendine özgü yanları olduğunu söyleyebiliriz. Kayıtların tutuluş şekli ve yapısı itibari ile defterin müsvedde olarak tutulmuş olduğu izlenimini uyandırmaktadır. Nuruosmaniye Kütüphanesinde bulunan ruznamçeler arasında yapılan araştırmada defterin temize çekilmiş olduğuna ilişkin bir buluntuya rastlanamamıştır. Defter baştan eksiktir ve 31 varaktan oluşmaktadır. Her varağın sol üst köşesinde sayfa numarası verilmiştir, numaralandırma son varığa kadar devam etmektedir. Kapak altına defterde tutulan kayıtlara benzer bir yazı ile Rumeli bölgesine ait bazı kaza isimleri not edilmiştir. Yine aynı sayfada “Mülâzımlardan kazaya ve medreseye çıkanlar” ve “kıdvetü’l ulemâ’il-muhakkıkîn umdetü’l-fuzelâ’il-müdekkikîn Mevlânâ () mülâzımlarından” notları yer almaktadır. Bu notların defterin içeriğini belirtmek amacıyla yazıldığını düşünmekle beraber, içeriğin sadece mülâzımlardan kazaya ve medreseye çıkanlardan oluşmadığını, hatta bu türden kayıtların çok az yer kapladığını belirtmekte fayda vardır. Yine aynı sayfada rakamla 1008 tarihi yer almaktadır. Bu tarih atama kayıtlarının başladığı tarih olmakla birlikte, defterin kapsadığı bütün tarihler verilmemiştir. Tutulan ilk kayıt Hicri 27 Cemâziye’l-evvel 1008 tarihine ve son kayıt ise Hicri 28 Muharrem 1010 tarihine aittir. Defterde her hangi bir mühür bulunmamaktadır, bu durum defterin hangi kazasker dönemine ait olduğunu tespit etmeyi güçleştirmektedir.

Yasemin Beyazıt’ın doktora tezine konu ettiği ruznamçe defterlerinden Hocaşâde Mehmed Efendi’ye ait olanı, Hicri Zi’l-ka’de 1007- Ramazan 1009

¹ İsmail Erünsal, “Nuruosmaniye Kütüphanesinde Bulunan Bazı Kazasker Ruznamçeleri,” *Tarih Enstitüsü Dergisi* 4/3 (1980), s. 21.

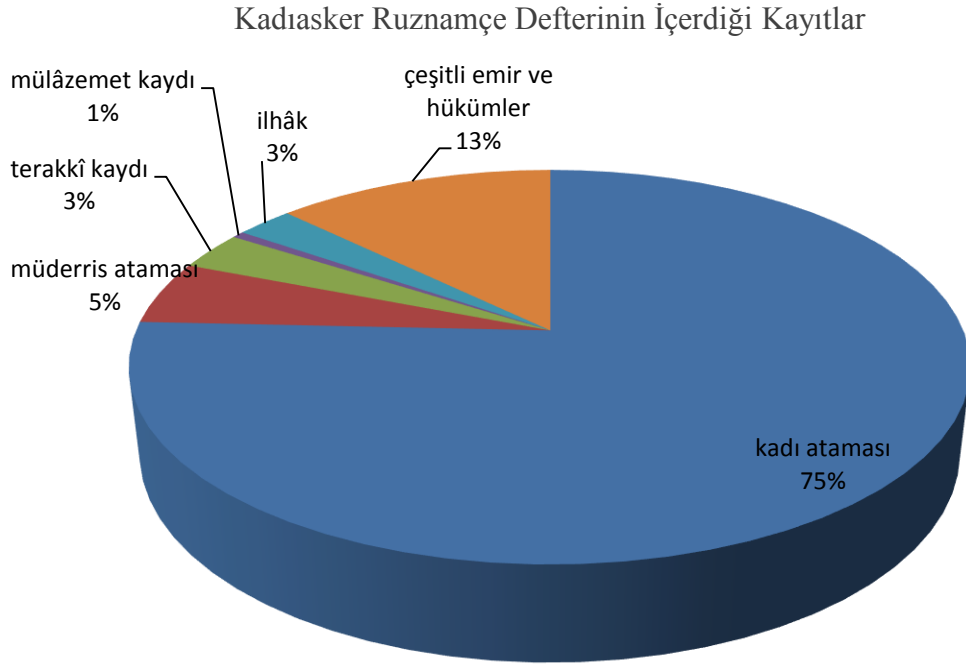
tarihleri arasını kapsamakta² ve defterin devamında ise Esad Efendi'nin birinci kazaskerliği (Ramazan 1012- Şaban 1013) ile ikinci kazaskerliği (Safer 1015- Muharrem 1017) dönemlerine ait mülâzım kayıtlarını içermektedir.³ Yasemin Beyazıt'ın kullandığı defter ile elimizdeki defterin tarihleri kısmen örtüşmektedir. Araştırma konusu defterdeki mülâzemet kayıtları incelendiğinde mülâzım verenler arasında bulunan Hasekî Sultan Medresesi müderrisi Mevlânâ Yahya Efendi⁴ ve Kostantiniyye'de Sultan Selim Medresesi müderrisi Azmizâde Efendi'nin,⁵ Hocaâde Mehmed dönemine ait mülâzemet kayıtlarında da yer aldıkları görülmektedir. Bu durumda elimizdeki defterin en azından Ramazan 1009 tarihine kadar olan kısmının Hocaâde Mehmed döneminde yapılan kadı ve müderris atamaları olabileceğini öne sürebiliriz. Ancak yine de, çalışmanın konusu defterin Hocaâde Mehmed Efendi ile Esad Efendi'nin Rumeli kazaskerliği arasında kalan dönemi kapsamasına rağmen, neden müsvedde şeklinde bırakılmış olduğunu şimdilik cevaplamak mümkün görünmüyor.

² Hocaâde Mehmed Efendi bu dönemde Rumeli Kadıaskeri olarak görev yapmaktadır. Bkz. Mehmet İpşirli, "Mehmed Efendi, Hocaâde," *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* 28, s. 452. [Bundan sonraki dipnotlarda *DİA* olarak kısaltılacaktır.]

³ Yasemin Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam (XVI. Yüzyıl)*, İstanbul: TTK, 2014, s. 26; Hocaâde Mehmed Efendi zamanına ait bu mülâzemet defteri üzerine yapılan bir araştırma için bkz. Mehmet İpşirli, "Osmanlı İlmiye Teşkilatında Mülâzemet Sisteminin Önemi ve Rumeli Kazaskeri Mehmed Efendi Zamanına Ait Mülâzemet Kayıtları," *İÜEF Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 10-11, İstanbul, 1981-82.

⁴ Nuruosmaniye Kütüphanesi, Rumeli Kadıaskerliği Ruznâmçesi, 4569/5, vr. 9a [Bundan sonra ruznâmçe defterinden yapılacak alıntılarda sadece varak numarası verilecektir.]; İpşirli, "Osmanlı İlmiye Teşkilatında Mülâzemet Sisteminin Önemi ve Rumeli Kazaskeri Mehmed Efendi Zamanına Ait Mülâzemet Kayıtları," s. 231.

⁵ 1b ve 13a; İpşirli, "Osmanlı İlmiye Teşkilatında Mülâzemet Sisteminin Önemi ve Rumeli Kazaskeri Mehmed Efendi Zamanına Ait Mülâzemet Kayıtları," s. 230.

Grafik 1: Ruznamçe Defterinin İÇerdiği Kayıtlar

Defterdeki kayıtların %75'i kadı atamaları ile ibkâ ve mukarrer kayıtlarıdır. Geriye kalan %25'lik kısım ise Müderris atamaları, terakkî ve ilhâk kayıtları ile çeşitli emir ve hükümlerdir. Kayıtlar karışık ve düzensiz tutulmuştur. Mülâzım, müderris, kadı atamaları ayrı başlıklar altında yapılmamıştır. Bu durum, kayıtların rastgele tevcih yapıldıkça tutulduğunu akla getirmektedir. Kayıtlar tutulurken kronolojik sıra takip edilmemiş, ay sıralaması yer yer bozulmuştur. Geriye dönüşler göze çarpmaktadır. 1009 yılına ait kayıtların arasında 1008 yılında yapılan bir atamayı görmek mümkündür. Farklı türden kayıtların bir arada ve belli bir düzen gözetmeden tutulması, elimizdeki defteri diğer klasik ruznamçe türü defterlerden ayırmaktadır.

Tevcihat kayıtlarının özelliklerine bakacak olursak, klasik ruznamçe kayıtları ile benzer ve farklı yönleri olduğunu söyleyebiliriz. Her kayıt bir diğerinden başlıkla ayrılmaktadır. Kayıtların sol üst köşesinde kaydı tutan kâtibin imzası bulunmaktadır. Kimi kayıtların üzerinde "sâhib-i devlet hattıyladır" "sâhib-i sa'âdet hattıyladır" veya "sa'â[det] hattıyladır" ibareleri yer almakta ve kayıtların sol köşesinde bir imza bulunmaktadır. Bu imzanın kaydı tutan katibin imzası olduğunu düşünmekle beraber, kesin bir şey söylemek şimdilik mümkün değildir.

Atama kaydında önce başlık atılıp kaza veya medrese ismi yazılmıştır. Genellikle önceki kadının ismi, görevden alınma nedeni belirtilmekte, daha sonra atanan kadının ismi, önceki kazası, önceki yevmiyesi, infisâl süresi, atama nedeni ve yeni yevmiyesi belirtilip tarih atılarak bitirilmektedir. Ancak bütün kayıtlar aynı şekilde tutulmamıştır. Bazı kayıtlarda kazaya atanan kadının eski görev yeri, infisâl süresi, eski yevmiyesi, görevine son verilen kadının ismi ve neden görevine son verildiği tam belirtilmemiştir. Birçok kayıtta kısaca eski kadının görevden alınma nedeni ve yeni atanan kadının ismi ve eski görev yeri belirtilmiştir. Bazı kayıtlarda atamanın kimin arzı, mektubu ya da ricası ile gerçekleştiği belirtilmiş. Kimi kayıtlarda bir kadının malî veya idarî işlerde gösterdiği başarı ya da başarısızlık ayrıntısıyla yazılmıştır. Kayıtların tek bir şablon halinde tutulmaması, bütünlüğü bozmakta ve anlamlı bir resim ortaya koymayı zorlaştırmaktadır.

Tayin kayıtlarının hangi bilgilerle yapıldığını kısaca örneklemek gerekirse, Kalimata kazasına yapılan atama kaydında şöyle denir: “Kaza-i mezbûre kadısının müddeti tamam olmağla ref⁶ olunup yerine yevmî 60 akçe ile Şikloş kazasından bir yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Seyyid Alaadin - zîde fazluhûya - yevmî 70 akçe ile tevcih olunup emir yazılmıştır.”⁶ Valyeva kazası için tutulan kayıt ise şöyledir: “Valyeva kazası kadîmden müstakil kadılık olmağla Belgrad kazasına ilhâk olunup ifrâzı fermân olunmağın yevmî 50 akçe ile kaza-i mezbûrdan bilâ sebep mağdûren ma‘zûl olan Mevlânâ Ali’ye bakiye-i müddeti tekmîl eylemek üzere yevmî 60 akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır.”⁷ Kayıtlarda geçen “infisâl”, “bakiye-i müddetini tekmîl eylemek”, “azil”, “müddeti tamam olmak”, “ilhâk”, “ifrâz” gibi terimlerin tamamı, ilmiye sisteminde istihdam ve hareket süreciyle ilgili karmaşık yapıyı ortaya koymak için önem arz etmektedir. İkinci bölümde istihdam sistemi ayrıntısıyla inceleneceği için, bu bölümde ayrıntıya girilmeyecektir.

Müderris atamalarının oranı %5’tir. Müderris atama kayıtlarında da kadı atamalarında olduğu gibi, ilk önce başlık atılarak medrese adı yazılmıştır. Atanan kişinin adı, infisâlden sonra atanmışsa nereden munfasıl olduğu, mülâzemetten sonra atanmışsa kimin mülâzımı olduğu belirtilmiş ve çoğunlukla yevmiyesi belirtilip tarih atılarak bitirilmiştir. Defterde bulunan toplam otuz dokuz müderris atama kaydından yirmi üçünde yeni yevmiye, yedisinde önceki yevmiye, bir tanesinde infisâl süresi,

⁶ 6b.

⁷ 7a.

iki tanesinde mülâzemet süresi, altısında önceki müderris, on dördünde ise önceki müderrisin mansıptan ayrılma nedeni bildirilmiştir.

Defterde “Mülâzemet” başlığı altında yapılmış sadece dört adet kayıt bulunmaktadır. Mülâzemet kayıtları, fazla ayrıntıya girilmeden basit bir şekilde tutulmuştur. Örneğin, Cemâziye'l-âhir 1008 tarihli bir kayıta, eski İstanbul kadısı Mevlânâ Şemseddin danışmendlerinden Abdülkâdir'e mülâzemet için emir yazıldığı ifade edilmiştir.⁸ Receb 1009 tarihine ait başka bir kayıta ise, Mehmed Kethüdâ ilâm vererek eski Silistre kadısı Abdülhalim Efendinin talebelerinden olan Mevlânâ Behram'ın ilim ehli olduğunu ve mülâzım kaydedilmesini rica etmiştir, bunun üzerine emir yazılmıştır.⁹ Bazen de idarî işlerde gösterilen başarı, mülâzım olmaya etki etmiştir. Budin Beylerbeyisi Ahmed, Karaman Beylerbeyisi Nuh ve Budin Dizdarı Mehmed, mektup gönderip Azmizâde danışmendlerinden Hüseyin oğlu Mehmed'in ehl-i ilm olmasının yanında kale muhasarasında hizmeti bulunduğunu söyleyerek mülâzım kaydedilmesini istemişlerdir.¹⁰

Defterdeki terakkî kayıtlarının oranı ise %3'tür. Terakkî kayıtları da, tıpkı müderris atamaları ve mülâzemet kayıtları gibi, çok az bir yer kaplamaktadır. Kayıtlara “Terakkî-yi Kaza,” “Terakkî-yi Kaza-yı Dıraç,” “Terakkî-yi İzvornik” gibi başlıklar atılmaktadır. Başlıkta kaza ismi belirtilmemişse, kayda kazanın ismi, elinde bulunduran kadı ve yevmiyesi ile başlanmaktadır. Devamında terakkî nedeni yazılarak kaç akçe terakkî verildiği belirtilip tarih atılarak bitirilmektedir. Başlıkta kaza ismi belirtilmişse “kaza-yı mezbûra kadı olan” ibaresiyle başlayıp kadının ismi ile devam edilmektedir. Örneğin, Yevmî 50 akçe ile Eğribucak kadısı olan Mevlânâ Ahmed'e nüzûl ve sair mîrîde çokça hizmet ettiği için 10 akçe terakkî verilmiştir.¹¹ Bazı kayıtlarda ise, kimin arzı ile terakkî verildiği bilgisini de bulmak mümkündür. Timurhisar kadısının, yevmî 60 akçe ile Köprü kazasına mutasarrıf olan Mevlânâ Mehmed için mâl-ı mîrîde hizmette bulunduğuna dair arzı sonucunda, 10 akçe terakkî yazılmıştır.¹² Kimi kayıtlarda yukarıdaki bilgilerin tamamı bulunmasına karşın, birçok kayıt sadece kazanın kimin üzerinde olduğu belirtildikten sonra “kanun üzere terakkîye emir yazılmıştır” ifadesi yazılarak bitirilmiştir. Bu kayıtlarda

⁸ 2a.

⁹ 25a.

¹⁰ 1b.

¹¹ 3b.

¹² 4b.

terakkî alan kadının adı dışında, kaç akçe terakkî verildiği dahil başka hiçbir bilgiye rastlanmamaktadır. Şaban1008 tarihinde İzvornik’e kadı olan Mevlânâ Ahmed’e kanun üzere terakkî yazılmıştır.¹³

Defterdeki ilhâk kayıtlarının oranı %3’tür. Bir bölgede önemli derecede nüfus ve refahta artış veya azalma olursa, kaza *ilhâk* veya *ifrâz* edilirdi. Bir kazanın daha fazla sayıda kadılık oluşturacak şekilde bölünmesine *ifrâz*, kazaların birleştirilmesine veya yeni bir köy ya da nahiye eklenerek finansal alanının genişletilmesine ise *ilhâk* denirdi. İlhâk uygulaması genellikle görev başarısı gösteren kadıların, daha yüksek gelir temin etmelerini sağlamak için yapılıyordu. İfrâz ise, ilmiye mesleğine girmek için bekleyen aday sayısının fazla olması nedeniyle oluşan izdihamı hafifletmek için yapılırdı.¹⁴ Bu sebeple sık sık, kadîmden müstakil kadılık iken başka kazaya ilhâk edilen kazaların ifrâzı ferman olunmuştur.¹⁵

Yine diğer rûznâmçe türü defterlerden farklı olarak, elimizdeki defterde çeşitli hükümlere, mü’ekked emirlere ve kazanın ruznâmçede hangi kadının üzerinde olduğuna ilişkin kayıtlara yer verilmiştir. Bu tarz emir ve hükümlerin oranı %13’dür. Cemâziye’l-âhir 1008 tarihinde Nevrekop kadısına hitaben yazılan hükümden, Nevrekop kadısının, mahkemede hizmet etmek üzere bir muhızırbaşı görevlendirilmesi için mektup gönderdiğini ve buna binaen Hüseyin’in muhızırbaşı olması için emir yazıldığını anlıyoruz.¹⁶ Receb 1008 tarihinde Eğribucak kadısına yazılan bir hükümde ise, köylülerin mahkemeye uzak oldukları için meselelerini çözemediklerine ilişkin şikayetleri de deftere kaydedilmiştir. Karaferye kazasına bağlı bulunan Gürlek adlı köyün ahalisi gelerek, mahkemeye uzak olduklarını, ayrıca köyün yanında büyük bir dağ ve derbend olduğu için mahkemeye müracaat etmekte zorluk yaşadıklarını, işlerinin bozulup karıştığını ve meselelerinin çözümsüz kaldığını bildirmişler ve bunun üzerine emir yazılmıştır.¹⁷ Kısacası defterde atama kayıtlarının yanında, yukarıda örneklerde de görüldüğü gibi çeşitli meselelere ilişkin hüküm ve emir kayıtlarını da bulmak mümkündür.

Çalışma konusu ruznâmçe defterinin devamı niteliğindeki defter, İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi 185/8 numarada kayıtlıdır. Defter baştan eksiktir. Kapak

¹³ 6a

¹⁴ Halil İnalcık, “Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık,” *Adalet Kitabı*, Haz. Bülent Arı ve Selim Aslantaş, Ankara: Adalet Bakanlığı Yay., 2007, s. 129.

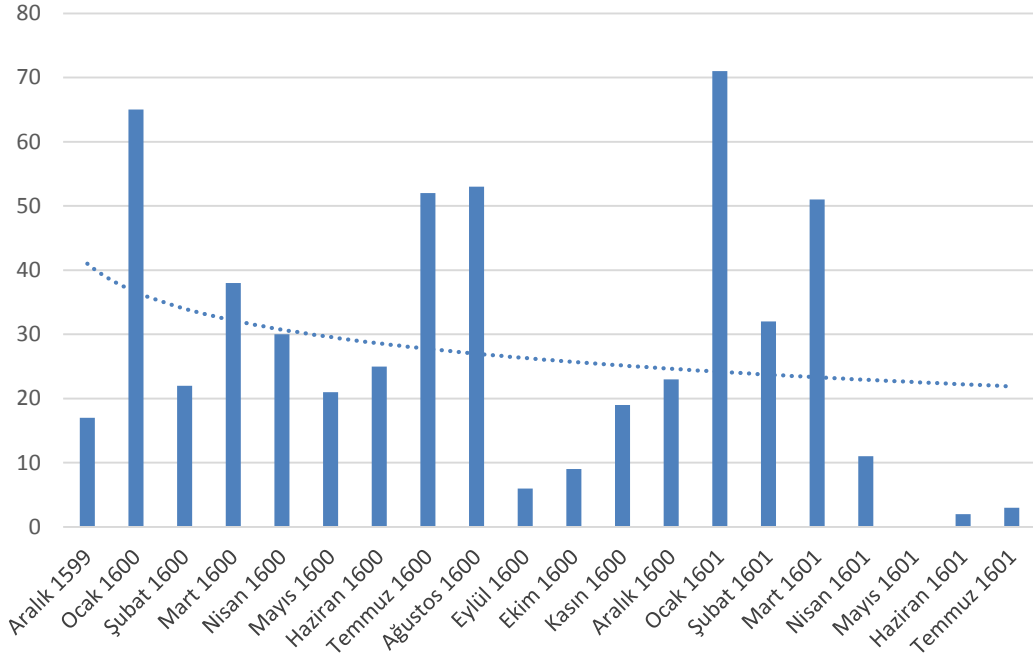
¹⁵ 6a, 6b, 7a, 14b, 15b, 16b, 17b, 26a vd.

¹⁶ 2b

¹⁷ 5a

altında boş bir varak bulunmaktadır. Varak numaraları sonradan Roma rakamlarıyla yazılmıştır. Defter, toplam 32 varaktan oluşmaktadır ve ilk 10 varağı çalışma konusu defter ile yazı, şekil ve içerik bakımından birebir örtüşmektedir. Bahsedilen varaklar arasında Rumeli bölgesine ait kadı ve müderris atamalarının kaydı, karışık bir şekilde tutulmuştur. Tutulan ilk kayıt, 27 Ramazan 1009 tarihine ve son kayıt ise Muharrem 1010 tarihine aittir. Her kayıt bir diğerinden kaza veya medrese adını içeren bir başlıkla ayrılmaktadır. Kayıtlarda genellikle önceki kadının ismi, görevden alınma nedeni belirtilmekte, daha sonra atanan kadının ismi, önceki kazası, önceki yevmiyesi, infisâl süresi, atama nedeni ve yeni yevmiyesi belirtilip, tarih atılarak bitirilmiştir. Ancak bütün kayıtlar bu şekilde bütün ayrıntılar verilerek tutulmamıştır. Kayıtların bir çoğunda, kısaca eski kadının görevden alınma nedeni ve yeni atanan kadının ismi ve eski görev yeri belirtilmiştir. Bazı kayıtlarda atamanın kimin tavassutuyla yapıldığı belirtilmiştir. Kayıtların kimisinde bir kadının gösterdiği görev başarısı ya da ihmal ve kusuru ayrıntısıyla yazılarak, atamalar yapılırken nelerin göz önünde bulundurulduğuna ilişkin önemli bilgiler verilmiştir. Bazı kayıtların derkenarında “Defterdâr Efendi’ye tâbi’dir,” tâbi’-i Çavuşbaşı” gibi ibareler yer almaktadır. Kayıtların sol ve sağ üst köşelerinde katibin imzası olduğunu tahmin ettiğimiz ibareler bulunmaktadır. Defterin 10. varaktan sonraki kısmında ise 1025 senesine ait imam, müezzin, vakıf görevlisi ve mahkemeye tercüman olarak atananların kayıtları bulunmaktadır.

Kadınların Aylık Atama Dağılımı (19 Ay)

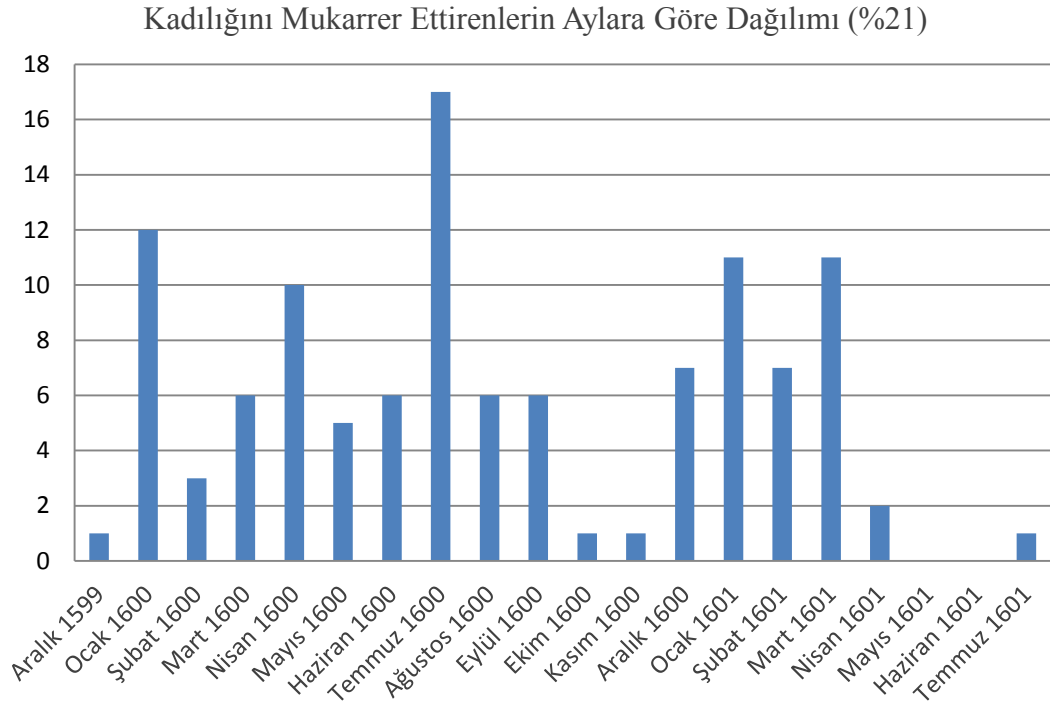
Grafik 2: Kadınların Aylık Atama Dağılımı (infisâlden sonra yeniden atama, azıldan sonra atama, mukarrer/ibkâ kayıtlarının hepsini içermektedir.)

Grafik 2’de kadınların atama dağılımının aylara göre değişimi görülmektedir. Atama dağılımını incelediğimizde, atamaların Ocak-Mart ayları ile Haziran-Ağustos ayları arasında yoğunlaştığını görüyoruz. Aynı dönemlerde benzer oranlarda atama yapılması, atamaların belli bir trend halinde ve muhtemelen belli temayüller çerçevesinde yapıldığını gösteriyor. Burada sorulacak önemli sorular bulunmaktadır. Atamalar mevsimsel olarak mı yapılıyordu? Öyleyse, neden yol şartlarının zor olduğu kış aylarında atamalar yoğunlaşmaktaydı? İnfisâl süresi dolan kadı, hemen yeni bir göreve atanabiliyor muydu, yoksa belli atama dönemleri belirlenmiş ve infisâl süresini dolduran kadınlar, atamaların yapılacağı zamana kadar beklemek zorunda mıydı? Daha kapsamlı çalışmalar, araştırmacıların bu soruları cevaplamaları için yeni kapılar açacaktır.

Bir diğer önemli soru ise, infisâl süresini dolduran kadınların sayısının belli dönemlerde artması, görevlerine devam etmekte olan kadınların görev sürelerine etki ediyor muydu? Yeni atamaların yoğunlaştığı dönemlerde hâlihazırda görev yapan kadınlar nasıl etkileniyordu, ya da herhangi bir şekilde etkileniyorlar mıydı? Bu soruya aşağıdaki grafikler ışığında cevap verilebilir. Grafik 3’te herhangi bir

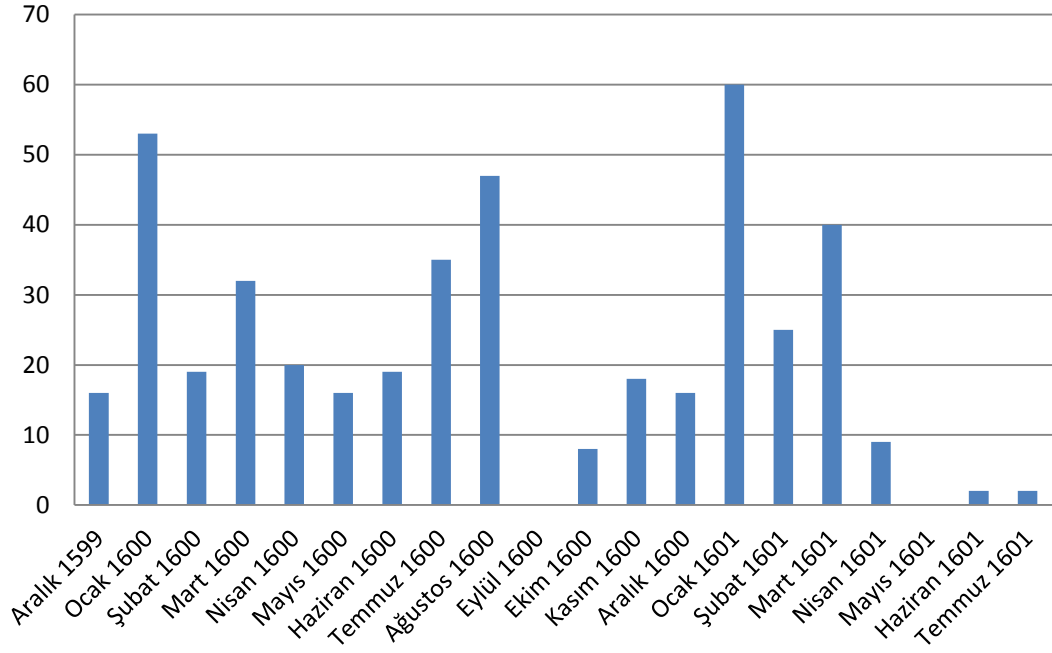
müdahale sonucunda kadılığını üzerine mukarrer ettiren kadıların aylık dağılımını göstermektedir. Buna göre, kadılığını mukarrer ettiren ilmiye mensuplarının atama kayıtları içindeki toplam oranı %21'dir. Yeni kazaya atanan kadıların oranı ise %79'dur.

Kadılığını mukarrer ettiren kadıların aylık dağılımı (Grafik 3) ile, yeni kazaya atanan kadıların aylık atama dağılımları (Grafik 4) karşılaştırıldığında, grafiklerdeki dalgalanmaların çok benzer olduğu, aynı dönemlerde benzer artışlar olduğu görülmektedir. Grafik 3'e göre, kadıların yapılan müdahalelerin (dahl) belli dönemlerde yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, atamaların sayısı fazlalaştıkça, halihazırda görev yapan kadılardan gelen şikayetlerde de artış olduğunu söyleyebiliriz.

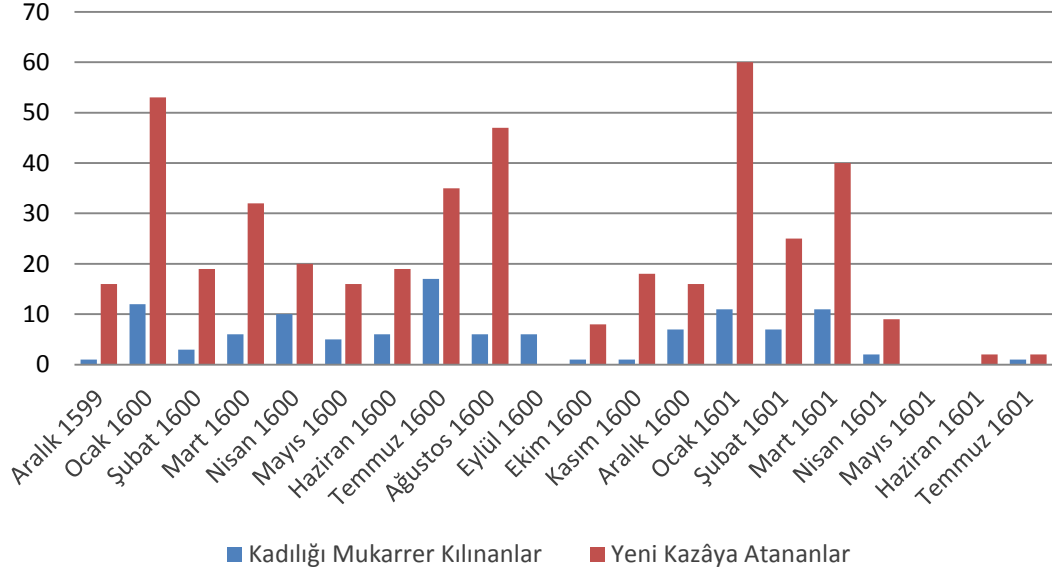
Grafik 3: Kadılığını Mukarrer Ettirenlerin Aylara Göre Dağılımı

İnfisâlden Sonra Göreve Atanan Kadıların Aylık Dağılımı (19 Ay),
%79

Grafik 4: İnfisâlden Sonra Göreve Atanan Kadıların Aylık Dağılımı.

İnfisâlden Sonra Yeni Bir Kazâya Atananlar ile Kadılığını
Mukarrer Ettirenlerin Karşılaştırılması

Grafik 5: İnfisâlden Sonra Yeni Bir Kazâya Atananlar ile Kadılığını Mukarrer Ettirenlerin Karşılaştırılması.

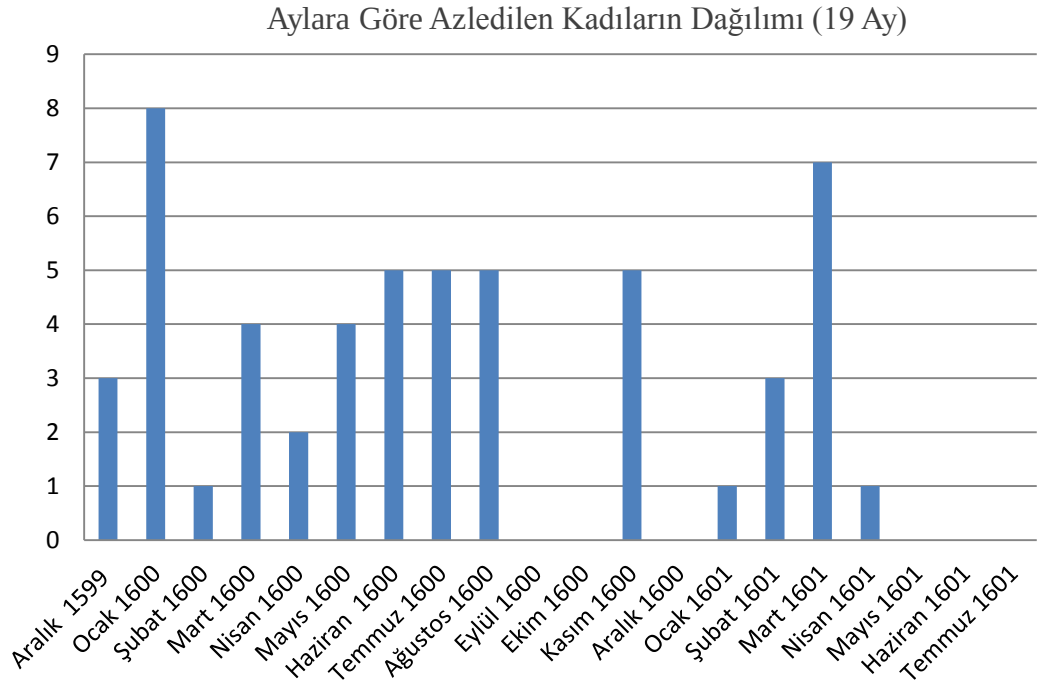
Grafik 3 ve Grafik 4'ü karşılaştırdığımızda ortaya çıkan resim, atamaların yoğunlaştığı dönemlerde, hâlihazırda görev yapmakta olan kadıların, muhtemel müdahalelere açık hale geldiklerine işaret etmektedir. Kayıtlar incelendiğinde mansıbı başkasına verilerek haksızlığa uğrayan kadıların, kimi zaman himaye ağlarını da kullanarak, mansıplarını mukarrer ettirdiklerini anlıyoruz. Örneğin, Surhisar kazası Mevlânâ Mahmud'a Asitâne'den verilmesine rağmen, ismi belirtilmemiş bir kişi, serdâr tarafından kendisine verildiğini söyleyip dahl etmiştir. Bunun üzerine kadılık, geri Mahmud'a mukarrer olunmuştur.¹⁸ Hurpişte kadısı Mevlânâ Muslihiddin reâyâ ile iyi geçinip malî işlerde başarı göstermesine ve ferman olunan nüzülü toplayıp deftere kayıt ettirmesine rağmen defterde kaydı yoktur diye kadılığı başkasına verilmiştir. Ancak, defterdâr efendinin arzı sonucunda kadılık geri Muslihiddin'e mukarrer olunmuştur.¹⁹ Benzer şekilde, Toyran kadısı Hasan ilim ehli ve dindar olmasına, sefer mühimmatı için ferman olunan nüzülü toplayıp teslim etmesine rağmen, mansıbı haksız yere başkasına verilip dahl olunmuştur. Ruznâmede kaydı olduğu için kadılığı mukarrer olunmuştur.²⁰ Örneklerden anlaşılacağı üzere görevlerini başarıyla sürdürmelerine karşın, kadılar zaman zaman müdahalelerle karşılaşmış ve mansıplarını ellerinde tutabilmek için uğraş vermişlerdir. Böyle müdahalelerin infisâl dönemini tamamlayıp yeniden göreve atanan kadıların çok olduğu dönemlerde artış göstermesi, atama bekleyen ilmiye mensubunun çok olmasına karşın, kaza sayısının yetersiz gelmesi ile ilgili olmalıdır.

Benzer şekilde süresi dolmadan görevinden azledilen kadıların aylara göre dağılımını (Grafik 6) incelediğimizde, azillerin yoğunlaştığı tarihlerin atamaların yoğunlaştığı tarihler (Grafik 4) ile benzerlik gösterdiğini görüyoruz. Buna göre süresi dolmadan görevden alınan kadıların sayısı, Mayıs 1600-Ağustos 1600 arasında ve Ocak 1600, Mart 1601 aylarında artmıştır. Buradaki verilerden yola çıkarak azledilen kadıların hepsinin haksız yere azledildiği sonucuna elbette varamayız, ancak yeni atama dönemlerinde hâlihazırda görev yapan kadılara karşı, (haklı veya haksız) muhtemel müdahalelerin arttığı yönünde kuvvetli bir şüphe oluştuğunu söyleyebiliriz.

¹⁸ 2b.

¹⁹ 4b.

²⁰ 8a.

Grafik 6: Azledilen Kadıların Aylara Göre Dağılımı

2. Kadiasker Ruznâmçe Defterlerinin Tevcih Sistemi Açısından Önemi

Kadiaskerler tarafından tutulan ruznâmçe defterlerinin ilmiye bürokrasisi açısından büyük önem taşıdığı, daha önce yapılan araştırmalarda birçok kez dile getirilmiştir. Osmanlı Devleti'nin ilmiye teşkilatının işleyişi, kadıların ve müderrislerin tayini, azli, terakkîleri, tebdîl ve nakillerine ilişkin bilgiler içermesi bakımından ruznâmçe defterlerinin önemi büyüktür.²¹ Bütün bu bilgileri içeren atama kayıtlarının düzenli bir şekilde tutulması ve saklanması, atanan kişilerin sorun yaşamaması ve görevini ifa ederken çeşitli müdahalelerle karşılaşan ilmiye mensuplarının, görevi mukarrer ettirmeleri açısından çok önemliydi. İlber Ortaylı'nın da ifade ettiği gibi, eğer bir kadının ataması ruznamçe defterine işlenmemişse elindeki beratı hükümsüz kalır ve iptal edilirdi.²² Zira bu çalışmanın konusu olan ruznamçe defterinde de buna ilişkin örnekler göze çarpmaktadır. Nitekim Receb 1008'de Hurpîşte kadısı olan Mevlânâ Muslihiddin reâyâ ile iyi geçinmesine ve mâlî

²¹ Kadiaskerlik ruznâmçe defterleri üzerine yapılan ilk çalışmalar için bkz. Cahid Baltacı, "Kadiasker Ruznâmçelerinin Tarihi ve Kültürel Ehemmiyeti," *İslam Medeniyeti Mecmuası*, C. 4, no:1, 1979; İsmail Erünsal, "Nuruosmaniye Kütüphanesinde Bulunan Bazı Kazasker Ruznâmçeleri," *Tarih Enstitüsü Dergisi*, C. 4, no: 3, İstanbul, 1980.

²² İlber Ortaylı, "Kadı," *DİA*, C. 24, s.70.

işlerde başarı göstermesine rağmen, bir şekilde ruznamçede kaydı yoktur diye kadılığı alınıp başkasına verilmiş, ancak daha sonra defterdar efendinin arzı ile kadılık kendisine mukarrer olmuştur.²³ Bir başka örnekte de İşketoz kadısının ruznamçe defterinde kaydı olmadığı için görevinden alındığını görüyoruz.²⁴ Bu örnekler ilmiye bürokrasisi açısından ruznamçe defterlerinin taşıdığı önemi göstermektedir.

²³ 4b.

²⁴ 7b.

1. İLMİYE SİSTEMİNDE İSTİHDAM

1.1. Görev Süresi ve Uygulamada Görülen Diğer Hususlar

Mülâzemet, Osmanlı medrese sistemi içerisinde gerekli aşamaları tamamlayıp, sahn seviyesinde eğitimlerini tamamlayan danışmendlerin, bir mansıba atanmadan önce mesleki tecrübe kazanmak için, mevalînin derslerine devam ettiği ve onlara hizmet ettiği süreyi ifade etmektedir. Danışmendler şeyhülislamın, kazaskerlerin, İstanbul, Edirne, Bursa kadıları gibi önemli kadılık merkezlerinde görev yapan kadıların veya en az dâhil seviyesinde eğitim veren medreselerde görevli müderrislerin hizmetinde bulunurlardı. Hizmetleri sonucunda hocalarına tahsis edilen kadrolar sayesinde, ilmiye mesleğine girebilirlerdi. Bu sisteme göre aday, Anadolu’da müderris veya kadı olmak için Anadolu kazaskerinin, Rumeli’de görev almak istiyorsa Rumeli kazaskerinin belli günlerdeki meclisine devam eder ve mülâzemet defterine ismini kaydettirirdi. Mezun olup icâzet almış adaylar müderrislik veya kadılık almak için sıra beklerdi, çünkü zamanla medrese mezunlarının çoğalması yığılmalara neden olmuş ve mansıba atanmak için bekleme zorunluluğu doğmuştu. Dolayısıyla, medreseden mezun olan danışmendlerin adaletli bir şekilde mansıba atanmalarını sağlamak için mülâzemet sisteminin düzene konulması zorunluluğu doğmuştu.²⁵

İlmide bu şekilde mezuniyetten sonra bir mansıba atanıncaya kadar geçen süreye mülâzemet denildiği gibi, iki görev arasında geçen süre için de aynı tabir kullanılmıştır. Osmanlı Devleti’nde ilmiye sisteminin yapısı gereği bir mansıba atanmışlar, belirli bir süre için bu vazifede kalabilirlerdi. İlmide mensuplarının görevde kaldıkları bu süreye *müddet-i örfiye* denirdi. Müddetini tamamlayan kişiler mazul edilir ve yeni bir vazifeye atanıncaya kadar genellikle İstanbul’da kalırlardı. Bu sürede kazasker meclisinde vazifeler alırlar ve tecrübelerini arttırırlardı.²⁶ Bu şekilde bir rotasyon sisteminin uygulanması, kadılıkların sayısının sınırlı olması ve istenildiği zaman arttırılamaması ile yakından ilgilidir. Bir mansıba atanmayı bekleyen ilmiye mensuplarının baskısı, bu şekilde bir nöbet sistemini

²⁵ Mehmet İpşirli, “Mülâzemet,” *DİA*, C. 31, s. 537; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmide Teşkilatı*, Ankara: TTK, 1965, s. 45; Beyazıt, *Osmanlı İlmide Mesleğinde İstihdam*, s. 28; Esra Evsen, “Osmanlı İlmide Teşkilatında Mülâzemet Sistemi (18. Yüzyıl Örneği),” Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 2009, s. 20.

²⁶ İnalçık, “Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık,” s. 121; İpşirli, “Mülâzemet,” *DİA*, C. 31, s. 537.

gerektirmiştir.²⁷ Bu sistem, “İnfisâlden Sonra Atanma” bölümünde ayrıntısıyla inceleneyeği için burada irdelenmemiştir.

Kadılarının ve müderrislerin görev süresinin tespiti ve yapılacak değişiklikler, padişahın emriyle belirlenirdi.²⁸ Yasemin Beyazıt’ın çalışmasında kullandığı, Halil İnalçık tarafından da alıntılanan 1006 tarihli fermana göre, yeni bir adayın üç yıl bekleme süresini tamamlamadan tayin edilemeyeceği ve küçük kasaba kadılarının iki tam yıl görevde kalacakları şartları getirilmişti.²⁹ İnalçık, 1006 tarihinden önce bir kadının görev süresi üç yıl iken, daha sonra bu sürenin düşürülerek iki yıla indirildiğini ifade etmiştir.³⁰ Ancak, kaynaklarda görev süresi ile ilgili farklı bilgiler mevcuttur. İsmail Hakkı Uzunçarşılı görev süresinin yirmi ay olduğunu belirtmiş, dipnotta ise Halkondil Zeyli’nde bu sürenin üç yıl olarak verildiğini eklemiştir.³¹ Görünen o ki, kadılarının görev süresi ilmiye kadrolarına girmek için bekleyenlerin sayısına orantılı olarak zaman içinde değişikliğe uğramıştır.

Elimizdeki defterde bulunan örneklerden hareket edersek, 29 Şaban 1009 tarihinde Manastır kadısının iki yıldan fazla tasarruf ettiği için ref’ olunduğunu³² ve yine benzer şekilde 24 Receb 1009 tarihinde Alacahisar kadısının iki buçuk yıldan beri tasarrufu olduğunu ve ref’ olunduğunu öğreniyoruz.³³ Buna karşın, 1009 senesinin Muharrem ayında kaza-i Drama, Timurhisarı’na ilhâk olunup Mevlânâ Seyyid İbrahim’e verilmiştir. Ancak Mevlânâ Hasan bir şekilde kadılığı almıştır. İbrahim Efendi’nin kazanın nüzulünü eksiksiz eda eylediği i’lâm olunmuş ve üç sene tekmi’l-i müddet edinceye geri kendisine verilmiştir.³⁴

23 Zi’l-hicce 1008 tarihli kayda göre, Mevlânâ Ömer malî işlerde başarı göstermiş ve hizmeti karşılığında dört yıla tamam oluncaya kadar Sirişnik kazası verilmiştir.³⁵ Ancak, 19 Şaban 1009 senesine ait bir kayıttan, Tırnovi kadısının kazayı dört yıldan beri tasarruf ettiğini ve bu sebeple görevden alındığını

²⁷ a.g.m.

²⁸ Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 110.

²⁹ İnalçık, “Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık,” s. 128; Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 110.

³⁰ İnalçık, “Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık,” s. 128

³¹ Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 110; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, s. 94

³² 28b

³³ 26a

³⁴ 14b

³⁵ 14a

öğreniyoruz.³⁶ Diğer kayıtlara göre, Manastır kadısı iki yıldan fazla ve Alacahisar kadısı iki buçuk yıldan beri tasarruf ettiği için görevden alınmalarına karşın, Mevlânâ İbrahim üç sene tekmîl-i müddet edinceye değin Timurhisar’a atanmıştır. Defterdeki kayıtlara göre bu dönemdeki görev süreleri bakımından net bir sonuca ulaşmak zor görünmektedir, zira yukarıdaki örneklerden anlaşıldığı üzere farklı kayıtlar arasında birbiriyle çelişen süreler zikredilmiştir. Halil İnalıcık’ın zikrettiği 1006 tarihli fermanın aksine, 1008-1009 yıllarında üç-dört sene görev yapan kadıların var olduğu sonucuna varabiliriz. Ancak, bu kadar uzun süre görev yapan kadıların sayısının çok fazla olmadığını belirtmekte ve malî ya da idarî görev başarısının, bu kadıların hizmet süresinin uzamasında etkili olabileceği ihtimalîni göz önünde bulundurmakta fayda var, zira hem Timurhisar kadısı Mevlânâ İbrahim, hem Sırışnik kadısı Mevlânâ Ömer malî işlerde başarı göstermiştir ve hizmetleri karşılığında atanmışlardır. Bu araştırmanın kapsamı itibari ile şimdilik doyurucu bir cevap vermek mümkün olmasa da “hizmet başarısı görev süresine etki ediyor muydu?” sorusunun araştırmacılar tarafından akılda tutulmasında fayda var.

Ruznamçelerde sıkça rastladığımız, görev süresi ile ilgili bir başka ifade de *tevkî*t terimidir. Yasemin Beyazıt’ın ifade ettiği gibi ilmiye mensuplarının görev sürelerinin sona ermesine yakın, yerlerine kimin geleceği belirlenir ve bu kişiler *tevkî*t ile atanırdı. Böylelikle, atanan kişinin göreve ne zaman başlayacağı belli olurdu.³⁷ Uzunçarşılı, eserinde *tevkî*t terimini kullanmadan benzer bir uygulamadan bahsetmiştir. Dipnotta ise bu uygulamanın *tevkî*yyet olarak adlandırıldığını ifade edip “kadılığın müddetinin olması” olarak açıklamıştır. Uzunçarşılı, kadılar ve müderrisler sürelerini doldurdukça boşalan yerlere kıdem sırasına göre bekleme süresini dolduran ilmiye mensubunun tayin edilmesi sisteminin zamanla terk edildiğini ve kadının veya müderrisin süresinin bitmesine dört ay kala, yerine tayin edilecek kişinin belirlendiğini ifade etmektedir.³⁸ *Tevkî*t teriminin elimizdeki ruznamçe defterindeki kullanımı İsmail Hakkı Uzunçarşılı’nın bahsettiği atama usulünü ve Yasemin Beyazıt’ın fikirlerini destekler niteliktedir. Örneğin 6 Muharrem 1009’da yapılan bir atama kaydına göre, Pirlepe kadısının süresi sona ermiş, yerine Hurpişte kazasından munfasıl olan Bekrîzâde Ahmed bir buçuk ay *tevkî*t ve *yevmî*

³⁶ 28a.

³⁷ Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s.112.

³⁸ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, s. 106.

150 akçe ile atanmıştır.³⁹ 29 Şaban 1008 senesinde yapılan başka bir atama kaydına göre de Valpova kadısının süresi dolmak üzere olduğu için ref olunmuş, yerine Sigetvar kazasından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed yevmî 60 akçe ve üç ay tevkî ile atanmıştır.⁴⁰ Bazı kayıtlarda ise yeni kadının göreve ne zaman başlayacağı tarih verilerek tam olarak belirtilmiştir. 18 Safer 1009 tarihli kayıta “Andurusa kadısı müddetini tamamlamaya yakın olduğundan gurre-i Cumâdiye’l-ûlâ’ya tevkî ile ref olunup yerine yevmî 25 akçe ile Edirne’de Emir Kadı Medresesi’nden bir yıldan fazla infisâli olan Mevlânâ Mehmed’e vech-i meşrûh üzere tevkî ile yevmî 50 akçe ile yazılmıştır” denilmektedir.⁴¹ Örneklerden hareket edecek olursak, tevkî teriminin eski kadının görevden ayrılacağı ve yeni atanan kadının göreve başlayabileceği zamanı ifade ettiği sonucuna varabiliriz. Yukarıda ifade edildiği gibi Uzunçarşılı görevinden ayrılacak kadı veya müderrisin görev süresinin bitmesine dört ay kala yerine tayin edilecek kişinin belirlendiğini söylemektedir. Ancak Uzunçarşılı’nın söylediğinin aksine kayıtlarda tevkî uygulamasında süre bakımından herhangi bir kısıtlamaya gidilmediğini, bu sürenin bazen 3 ay, bazen 2,5 ay olabildiğini görüyoruz.

Tevkî uygulaması kadılığın boş kalmaması için önem arz etmektedir. Eski kadının yerinden ayrılması ve yeni kadının göreve başlamasında belirlenen süreler gözetiliyordu. Tevkî uygulaması, atama sisteminin müdahalelere açık olduğunun da bir kanıtıdır. Zira, bu uygulama ile yeni atanan kadının ne zaman göreve başlayacağı tam olarak belli edilmiş ve müdahaleler sonucu ortaya çıkabilecek haksızlıkların önlenmesi amaçlanmıştır.

1.2. Kadıların Görevsizlik Süreleri: İnfisâl Dönemi

İnfisâl terimi sözlükte “ayrılma, yerinden ayrılma, yerini bırakıp gitme, azledilme, memurluktan çıkarılma” olarak açıklanmıştır. İlmiye siteminde infisâl terimi kadıların iki görev arasında görevsiz geçirdikleri süreyi tanımlamak için kullanılmıştır.⁴² İnfisâl uygulaması *mülâzemet* uygulaması ile benzerlik göstermiştir, hatta bazı araştırmacılar iki görev süresi arasında geçen süreyi de *mülâzemet* olarak

³⁹ 15a.

⁴⁰ 7a.

⁴¹ 19b.

⁴² Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca Türkçe Lûgat*, Ankara: Aydın Kitabevi, 2013, s. 503; Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 116.

adlandırmışlardır.⁴³ Osmanlı ilmiye teşkilatının yapılanması gereği *rotasyon*⁴⁴ sistemi uygulanırdı. Bu sistemin sonucu olarak, mansıba atanan bir kişi belirli bir süre için vazifede kalır ve süresini tamamladığında infisâle geçmesi gerekirdi. Kadıların görevsiz geçirdikleri bu sürede İstanbul’a gelmeleri ve mülâzemet sisteminde olduğu gibi mevâlinin yanında yardımcı vazifeler olarak tecrübelerini arttırmaları öngörülürdü.⁴⁵

Elimizdeki defterde bulunan atama kayıtlarının çok azında, atanan kişinin bir önceki görevinden ne zaman munfasıl olduğu belirtilmiştir. Beş yüz otuz iki kadı atamasından sadece yetmiş iki tanesinin, otuz dokuz müderris atamasından ise sadece bir müderrisin infisâl süresi belirtilmiştir. İnfisâl süreleri belli olan ilmiye mensuplarının bu kadar az olması infisâl sürelerinin kaydedilmesinde titiz davranılmadığı sorusunu akla getirmektedir. Ancak infisâl sürelerinin bilinmesi, rotasyon sisteminin sorunsuz bir şekilde işlemesi, haksızlıklara ve suiistimallere meydan verilmemesi için, çok büyük önem arz etmekteydi. O halde elimizdeki defterde bu sürelerin kaydına gereken ihtimam neden gösteril(e)medi? 1008 yılında İzdin’e yapılan bir atama bu soruya yanıt teşkil edebilecek önemli bir bilgiyi ihtiva etmektedir. İzdin kadısı emr-i şerîfe itaat etmediği için görevinden azledilmiş, yerine Ahmed Ağa’ya tâbi olan Mevlânâ Mahmud atanmıştır. Atama kaydının derkenarına düşülen bir notta, Mahmud’un infisâl süresinin bilinmediği eklenmiştir. Bu küçük ayrıntı kayıt sisteminde sorunlar çıktığına ve sistemin bir şekilde sekteye uğramış olduğuna işaret etmektedir, öyle ki İnfisâl durumunu tespit edecek verilere ulaşamıyorlardı. Peki, kayıt sistemini sekteye uğratan neydi? Defter 1593-1606 yılları arasında Osmanlı-Avusturya savaşlarının devam ettiği dönem içinde tutulmuştur.⁴⁶ Bu durum defterin İstanbul dışında, savaş şartlarında tutulmuş olabileceğini akla getirmektedir.⁴⁷ Savaş şartlarının getirmiş olduğu kaos ortamı

⁴³ Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 123; İncalcık, *Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık*, s. 130; Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, s. 104. Uzunçarşılı kadıların infisâl döneminde kadiasker divanına devam etmelerini mülâzemet-i müstemirre olarak adlandırmıştır.

⁴⁴ “Rotasyon” terimi ilk olarak Halil İncalcık tarafından kullanılmıştır. Bkz. Halil İncalcık, “The Ruznamce Registers of the Kadiasker of Rumeli as Preserved in the Istanbul Muftülük Archives,” *Turcica*, Vol: XX, 1988, s. 257.

⁴⁵ Mehmet İpşirli, “İlmiye,” *DİA* 22, s. 142; İpşirli, “Mülâzemet,” *DİA*, C. 31, s. 537; *Koçi Bey Risalesi*, Haz. Seda Çakmakcioğlu, İstanbul: Kabcacı Yayınevi, 2007, s. 133.

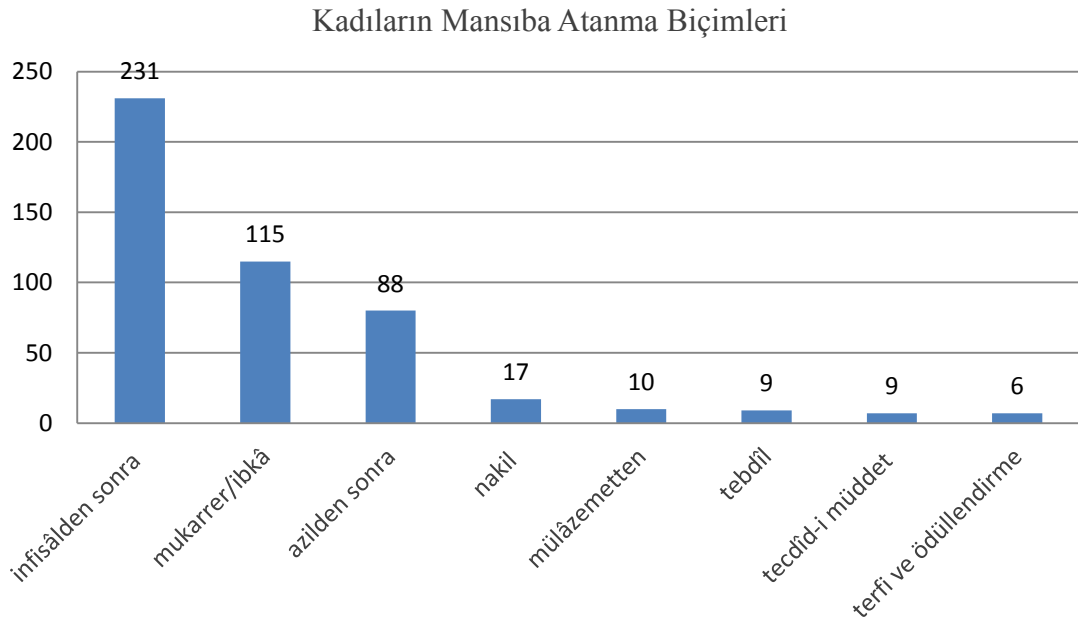
⁴⁶ Osmanlı- Avusturya savaşları için bkz. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi* 3, Ankara: TTK, 1983, ss. 69-98.

⁴⁷ Yasemin Beyazıt’ın işaret ettiği gibi Kadiaskerler savaş zamanında sefere katılırlar ve tevcihat kayıtlarını içeren ruznâme defterlerini taşıdıkları önem nedeniyle sefere götürülebilirlerdi. Sefer esnasında divan kurarak atama işlemlerini yaparlardı. Bkz. Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 11.

muhtemelen kadıların infisâl süresi gibi tevcih için önem arz eden bilgilere ulaşmayı zorlaştırmış ve kayıt sistemini sekteye uğratmıştır.

2. İLMIYE MENSUPLARININ MANSİBA ATANMASI

İlmiye mensuplarının istihdamı oldukça karmaşık bir sürecin sonucunda gerçekleşiyordu. Uzunçarşılı'nın ifade ettiği gibi, kadıaskerler kaza kadılarının ve müderrislerin, şeyhülislam ise mevâlinin tayin ve infisâllerine ilişkin bilgilerin kaydını tutarlardı. Anadolu kadıaskeri, Anadolu bölgesine ve Rumeli kadıaskeri, Rumeli bölgesine yapılacak tayinlerle ilgilenirdi. Kadı veya müderris olarak görev yapıp müddetlerini bitiren ilmiye mensupları, infisâle geçerek İstanbul'a gelirlerdi. Bu sürede, her Çarşamba günü mensup oldukları kadıaskerin divanına devam ederlerdi. İki sene kadar olan infisâl süresini bitiren adaylar, bir mansıba atanmak için sıra beklerdi.⁴⁸ Kadıaskerler, yetkili oldukları bölgelerdeki kazalar ve medreselerde boş yer olması durumunda, mansıba atanmayı bekleyen adaylar arasından seçtikleri adayı, sadrazam vasıtasıyla arz gününde padişaha sunarlardı. Aynı göreve atanabilecek birden çok aday olursa, atanacak kişi imtihan yapılarak seçilirdi. Kadılar ve müderrisler, sürelerini doldurdukça boşalan yerlere kıdem sırasına göre, mâzul olan ilmiye mensubu tayin edilirdi.⁴⁹

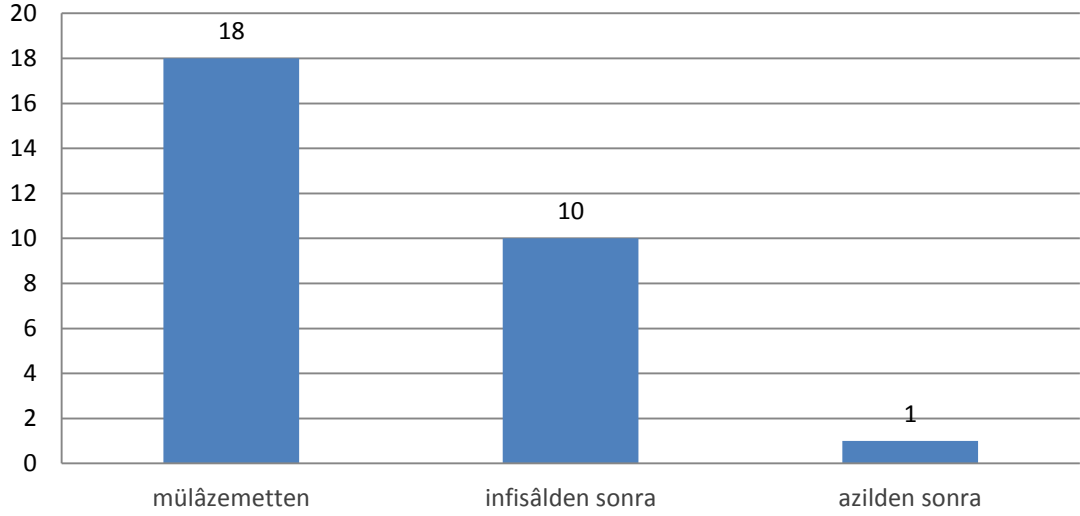

Grafik 7: Kadıların Mansıba Atanma Biçimleri

⁴⁸ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, ss. 94-95 ; Koçi Bey Risalesi, s. 133.

⁴⁹ Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 126; Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, ss. 103-106; Suraiya Faroqhi, "Social Mobility Among the Ottoman Ulema in the Late Sixteenth Century," *International Journal of Middle East Studies*, Vol: 4, no: 2, 1973, s. 208.

Müdrislerin Mansıba Atanma Biçimleri

Grafik 8: Müdrislerin Mansıba Atanma Biçimleri

2.1. Mülâzımların Atanması

Medrese talebeleri, en yüksek dereceli medreselerde almaları gereken dersleri tamamlayıp mezun olduktan sonra, Anadolu’da müdris veya kadı olmak istiyorsa Anadolu kadıaskerinin, Rumeli’de kadı veya müdris olmak istiyorsa, Rumeli kadıaskerinin belirli günlerdeki meclisine devam ederlerdi. Hizmetlerinde bulundukları hocalarının teklifleri ve meclisine devam ettiği kadıaskerin padişaha arzı sonucunda, mülâzım rûznameçilerine kaydolup, nevbet denilen sırayı beklerlerdi. Mülâzımların bir göreve atanıncaya kadar bekledikleri bu süreye, *zaman-ı mülâzemet* denirdi.⁵⁰ Talebelerden bazıları, ders okudukları hocalarının müsaadesi olmaksızın, özellikle padişah hocalarına mülâzım olmaya çalışırlardı,⁵¹ çünkü ilmiye sınıfı içerisinde büyük itibari olan padişah hocaları, daha düşük seviyede görev yapan bir ilmiye mensubuna göre, daha fazla sayıda mülâzım verebilirdi.⁵²

⁵⁰ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, ss. 45-47; İpşirli, “Mülâzemet,” ss. 537-38; Richard Cooper Repp, *The Müfti of Istanbul: A Study in the Development of the Ottoman Learned Hierarchy*, London: Ithaca Press, 1986, s. 51.

⁵¹ III. Murad döneminde çıkan bir hatt-ı hümayunda “ Ve danışmendler dahi aşağı medreselerden şügl-i mu’tâdın etmeden mevâlif aldırmaıyalar. Kazaskerin ma’rifeti olmadan kimesne kabul etmeyeler.” denilmektedir. Danışmendlerin hak etmedikleri halde mevâliye intisap etmelerine engel olunması istenmiştir. Bkz. Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri* 8, İstanbul: OSAV, 1994, s. 144.

⁵² Uzunçarşılı, *Osmanlı İlmiye Teşkilatı*, s. 47 ; Ali Uğur, *The Ottoman ‘Ulemâ in the Mid-17th Century: An Analysis of the Vakâ‘i’ü’l-Fuzalâ of Mehmed Şeyhî Efendi*, Berlin: Klaus Schwarz Verlag, 1986, s. XLIV; İlk Arif Mansurnoor, “Religious Scholars and State: Patterns of Recruitment Among the Ottoman Ulama,” *Islamic Studies*, Vol: 31, No: 1, 1992, s. 41; Baki Tezcan, “Searching for Osman: A reassessment of the Deposition of the Ottoman Sultan Osman II (1618-1622),” Basılmamış Doktora Tezi, Princeton University, 2001, ss. 118 ve 345, dipnot: 141. Baki Tezcan 1595 tarihinde kurulan Defterdar Yahya Efendi Medresesi’ne atanların dönemin

Çalıştığımız bu defterde “Mülâzemet” başlığı altında yapılmış dört adet kayıt bulunmaktadır.⁵³ Bu kayıtların hepsinde kimden mülâzım olduğu zikredilmiş, ancak hangi yolla mülâzım olduğu belirtilmemiştir.

Mülâzımların silkteki hareketlerini gösteren kayıtlara göre, mülâzımlıktan kadılığa atananların sayısı 10, müderrisliğe atananların sayısı 18’dir. Mülâzımlıktan müderrisliğe veya kadılığa hareket edenlerin kayıtlarında, sadece üç kişinin hangi yolla mülâzım olduğu belirtilmiştir. Bu kayıtlara göre, iki kişi teşrîften, bir kişi de nevbetten mülâzım olmuştur. Zaman-ı mülâzemeti belli olan yalnızca dört kişi bulunmaktadır. Kulhızır kazasına kadı olarak atanan Mevlânâ Mahmud’un iki yıl,⁵⁴ Semendire’de Ali Paşa-yı Atik Medresesi’ne müderris olarak atanan Mehmed’in dört yıldan ziyâde,⁵⁵ Kurveleş kazasına kadı olarak atanan Mevlânâ Ali’nin beş yıl⁵⁶ ve Mitrofça kazasına kadı olarak atanan Mevlânâ Mustafa’nın beş yıl⁵⁷ zaman-ı mülâzemeti bulunmaktadır. Bu kayıtlarda atanan kişinin kimden mülâzım olduğu ve ayrıca bazılarında atamaya etki eden faktörler belirtilmiştir. Örneğin, Budin Beylerbeyisi Ahmed, Karaman Beylerbeyisi Nuh ve Budin Dizdarı Mehmed mektup gönderip, Azmizâde danışmentlerinden Hüseyin oğlu Mehmed’in ehl-i ilm olmasının yanında kale muhasarasında hizmeti bulunduğunu söyleyerek, mülâzım kaydedilmesini istemişlerdir.⁵⁸ “Mülâzemet” başlığı altında yapılan kayıtlar ile hareket kayıtları incelendiğinde Cemâziye’l-âhir 1008 tarihinde ve 19 Rebiü’l-âhir 1009 tarihinde yapılan iki kaydın birbiriyle ilişkili olduğu tespit edilmiştir. İstanbul kadısı Mevlânâ Şemseddin’in danışmentlerinden Abdülkadir Cemâziye’l-âhir 1008 tarihinde mülâzım kaydedilmiştir. Bu kayıttan yaklaşık altı ay sonra 19 Rebiü’l-âhir 1009 tarihinde yapılan atama kaydına göre, Mevlânâ Abdülkâdir Kale-yi ... kazasına kadı olarak atanmıştır. Görünen o ki, Mevlânâ Abdullah, mülâzemet süresi belli olan diğer mülâzımlara göre, oldukça kısa bir süre içerisinde mansıba atanmıştır.

Mülâzemetten sonra mansıba atananlar, genellikle en düşük seviyedeki kadılık veya müderrislikten başlamışlardır. Kadılığa atananlar 25 akçe, müderrisliğe atananlar ise 20 akçe ile göreve başlamışlardır. Ancak, istisnalar da bulunmaktaydı.

etkili isimlerinden Hoca Sadeddin Efendi’den mülâzım olduklarını tespit etmiştir. Bu tespit padişah hocalarının tevcih sisteminde oynadıkları güçlü role işaret etmesi bakımından önem taşımaktadır.

⁵³ 1b, 2a, 20b ve 25a.

⁵⁴ 3b.

⁵⁵ 6b.

⁵⁶ 6b.

⁵⁷ 7a.

⁵⁸ 1b.

Örneğin, Ramazan 1009 tarihinde Korondos kazasına kadı olarak atanan Mevlânâ Ebubekir, 40 akçe ile göreve başlamıştır.⁵⁹ Mevlânâ Ebubekir'in bu kadar yüksek bir basamaktan silke girmesinin nedeni neydi? Atama kaydından, Mevlânâ Ebubekir'in hocasının Süleymaniye Medresesi müderrislerinden olduğunu anlıyoruz. Bu örnek, yüksek rütbelerde görev yapan mevâlîden mülazım olanların ilmiye silkine girişte, bazı ayrıcalıklar elde etme olasılığı bulunduğunu göstermektedir.⁶⁰ Diğer taraftan, kaydın derkenarında belirtildiğine göre, Mevlânâ Ebubekir Yusuf Ağa'ya tabi idi. Yusuf Ağa'nın kim olduğunu kesin olarak bilmemekle birlikte, 17. yy. başlarında himaye ağları oldukça güçlenen saray ağalarından biri olma ihtimalî yüksektir.⁶¹ Böyle bir saray ağasının himayesi, Mevlânâ Mehmed'e ilmiye silkinin kapılarını daha kolay açmış ve yüksek bir basamaktan göreve başlamasını sağlamış olabilir

2.2. İnfisâlden Sonra Atanma

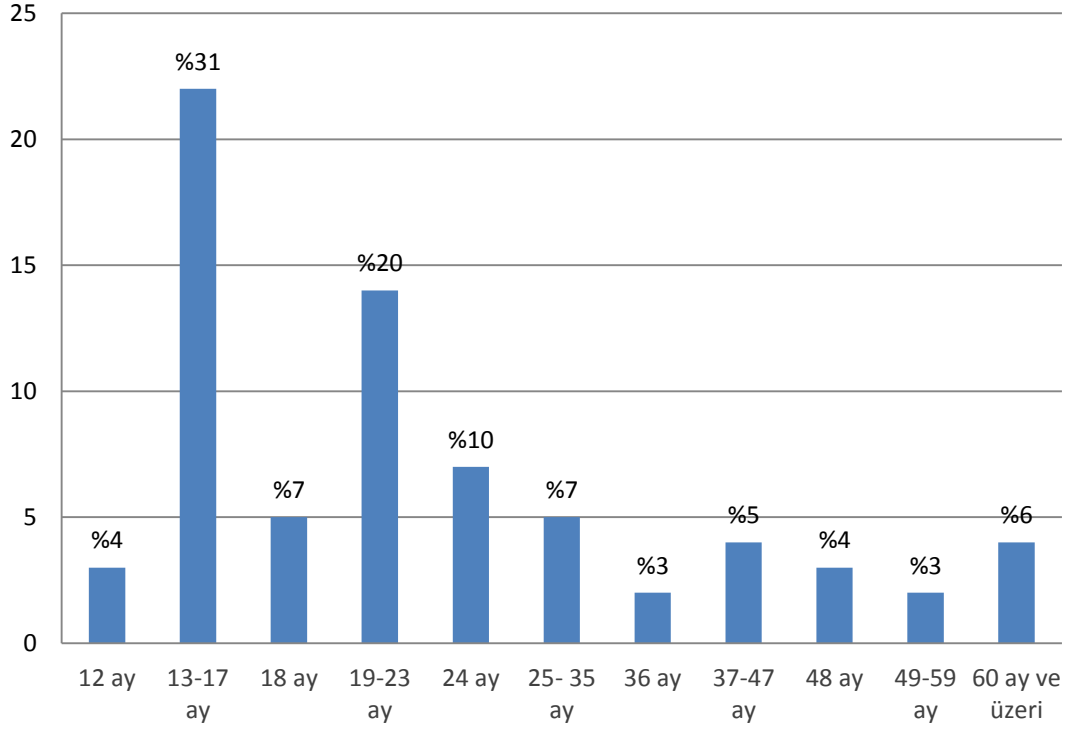
İnfisâl döneminden sonra mansıba atanan kadıların toplam atamalar içindeki oranı %48'dir. Atama kayıtlarının tamamında kadıların infisâl süreleri aşağıdaki grafikteki gibi gerçekleşmiştir. İnfisâlden sonra atandığı ifade edilen on müderristen sadece bir tanesinin infisâl süresi belirtilmiştir.

⁵⁹ 29b.

⁶⁰ Mevâlînin ayrıcalıklı statüsü üzerine yapılan bir araştırma için bkz. Baki Tezcan, "The Ottoman Mevali as 'Lords of the Law'," *Journal of Islamic Studies*, Vol: 20, No: 3, 2009.

⁶¹ 17. yüzyılda himaye ağları gittikçe güçlenen saray ağaları üzerine yapılan bir çalışma için bkz. Tülün Değirmenci, *İktidar Oyunları ve Resmedilen Kitaplar: II. Osman Devrinde Değişen Güç Simgeleri*, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2012; 18. yüzyıl harem ağaları üzerine yapılmış bir çalışma için bkz. Jane Hathaway, *Beshir Agha: Chief Eunuch of the Ottoman Imperial Harem*, Oxford: Oneworld Publications, 2005.

Kadınların İnfisâl Süreleri

Grafik 9: Kadınların İnfisâl Süreleri

İnfisâl süreleri belirtilen yetmiş iki atama kaydına dayanan verilere göre, kadınlardan infisâl süresi 12 ay olan % 4, 13-17 ay arasında olan % 31, 18 ay olan %7, 19-23 ay arasında olan % 20, 24 ay olan % 10, 25-35 ay arasında olan % 7, 36 ay olan % 3, 37-47 ay arasında olan % 5, 48 ay olan % 4, 49-59 ay olan % 3, 60 ay ve üzeri olan % 6'dır. En çok yığılma 13-17 ayları ile 19-23 ayları arasında olmuştur. Bir yılı doldurmadan atanan kimse olmamıştır.

Yasemin Beyazıt'ın incelediği 16. yy'ın ikinci yarısına ve 17. yy.'ın başında Rumeli bölgesine ait on adet ruznâmçe defterinden ulaştığı verilere göre infisâl süresi, 13-23 ay arası olanların oranı % 16.6, 24 ay olanlar % 24.2, 25-35 ay arası olanlar % 24, 31 ve 36 ay ve üzerinde olanlar ise % 21.14'tür.⁶² Bu tezin konusunu oluşturan 4569/5 numaralı ruznâmçe defterindeki verilerden farklı olarak, Yasemin Beyazıt'ın incelediği defterlerdeki tüm verilere göre yığılma noktası 24-35 ay aralığı olmuştur. 36 ay ve üzeri infisâl süresi olanların oranı ise % 21.14'tür. Bu oran ise

⁶² Beyazıt, *Osmanlı İlimiye Mesleğinde İstihdam*, s. 122; 1544-1608 yılları arasında yapılan atamaların kaydedildiği on farklı ruznâmçe defterini konu ettiği ve kitaplaştırdığı doktora tezinde defterlerdeki verileri ayrıntısıyla inceleyip istatistik tabloları oluşturmuştur. Buradaki veriler Beyazıt'ın kitabındaki verilerle karşılaştırılmıştır.

elimizdeki defter ile örtüşmektedir. Buna göre kadıların % 79'u infisâle ayrıldıktan sonra ilk 36 ay içerisinde yeni bir göreve atanmışlardır.

36 ay ve daha fazla infisâlde kalan kadıların neden bu kadar uzun süre bekledikleri sorusuna net bir cevap vermek şimdilik mümkün görünmemektedir. Muhtemelen mevcut kadroların istihdam edilecek kişilere yeterli gelmemesi ile bir ilgisi bulunmaktadır. Sorulabilecek önemli bir soru ise, bu kişilerin yeniden bir mansıba atanmak için özel bir çaba sarf etmek zorunda kalıp kalmadıklarıdır. 24 aydan daha az infisâl süresi olanlardan, sadece bir tanesinin atama kaydında malî konularda başarı gösterdiği kaydedilmiş, ancak infisâl süresi daha uzun olan kadıların atama kayıtlarını incelediğimizde, %33'ünün belli konularda başarı gösterdikten sonra veya birilerinin arzıyla atandıklarını görüyoruz. Örneğin, 1 Cemâziye'l-evvel 1009'da İpek kazasına atanan Mevlânâ Mustafa, üç yıldan fazla zaman önce Karadağ kazasından munfasıl olmuştur. Çavuşbaşı Mustafa Ağa'nın üç yıldan fazla zaman-ı infisâli olduğu ve ehl-i ilm olduğu yönündeki arzı ile ataması gerçekleşmiştir.⁶³ 27 Cemâziye'l-evvel 1009'da yapılan bir atamaya göre ise, Dıraç kazasından beş yıldan fazla zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ahmed, sefer mühimmâtı için yaptığı hizmeti karşılığında 100 akçe ile Selne'ye atanmıştır.⁶⁴ Benzer şekilde, 1 Ramazan 1009'da Sirebreniçe kazasına atanan Mevlânâ Seyyid Muhyiddin Vidin Kazasından dört yıl önce munfasıl olmuştur. Defterdâr Efendi, Muhyiddin'in hala Vidin kazası için, koyun akçesinden hazineye iki yüz elli altın teslim ettiğini bildirmiş ve 150 akçe ile Sirebreniçe kazasına atanmıştır.⁶⁵

Yukarıda verilen örneklerden yola çıkarak sorulabilecek bir başka soru ise, acaba kadılar infisâl dönemlerinde ilmiye dışında başka görevlerde mi bulunmuşlardı? Yukarıdaki örneklerde bahsedilen kadıların infisâl dönemlerinde görev başarıları göstermiş olmaları, bu dönemin tamamını aslında, İstanbul'da geçirmediklerine ve infisâl döneminde ilmiye sistemi dışında görevlerde bulunduklarına işaret etmektedir. Zira, infisâl döneminde kadıaskerlik meclisine kimlerin, ne kadar süreyle, ne oranda katıldıkları ve ne tür vazifeler aldıkları soruları cevaplandırılmayı beklemektedir. Nitekim, bununla ilgili daha açık bir örnek, yine çalışma konusu defterde bulunmaktadır. 1 Şaban 1009 yılına ait bir atama kaydında,

⁶³ 21a.

⁶⁴ 22a.

⁶⁵ 28b.

daha önceden 50 akçe ile Mevlânâ Mehmed'e verilen Kilis kazasının Ali adlı bir kimse tarafından alınıp dahl olduğunu ve Mehmed'in zorunlu olarak infisâle geçtiğini öğreniyoruz. Ancak, bu dönemde Mevlânâ Mehmed evkâfa müfettiş olup, küllî hizmet etmiştir. Halkın ricası üzerine Saray kadısı ve Bosna defterdârı arzı sonucunda Kilis kazası, Mevlânâ Mehmed'e 10 akçe terakkî ile kalan süresini tamamlamak üzere geri verilmiştir.⁶⁶ Gabele kazasında kadı olan Mevlânâ Mustafa, daha beş ay bile görev yapmadan kazası başkası tarafından alınarak haksızlığa uğramıştır. Bu sırada kale inşasında hizmette bulunmuştur. Hizmeti karşılığında kadılığın kendisine mukarrer olunması için kale dizdârı mahzar göndermiş ve Cemâziye'l-evvel 1009 tarihinde kadılık Mustafa'ya mukarrer kılınmıştır.⁶⁷ Bu örneklerden infisâle geçen ilmiye mensuplarının, başka görevlerde bulunabildikleri anlaşılmaktadır. Zira 17. yüzyıla ait kimi eserlerde ilmiye sınıfı arasında fakirliğin arttığı ve bu yüzden bir çok alimin kitaplarını satmak zorunda kalarak, sefaletle düştükleri anlatılmıştır.⁶⁸ Dolayısıyla kadıların infisâl döneminde geçimlerini sağlamak için tedbir almak zorunda oldukları, dönemin eserlerinde de dile getirilen bir mevzudur.

2.3. Azilden Sonra Atanma

Haksız yere azledilerek mağdur edilen kadılar ile görevlerini tasarruf edemeyerek mağduriyet yaşayan kadıların atanması, bu başlığın konusunu oluşturmaktadır. Bu şekilde haksızlığa uğradıktan sonra, tekrar mansıba atanan kadıların oranı %18'dir.

Haksız yere azil, rużnamçe defterlerinde sıkça karşılaşılan bir durumdur. Kadıların yargı alanı dışında idarî, malî, askeri alanlarda görev yapmalarıyla, haksız yere azledilmeleri arasında ilişki vardır. Kadılar, çoğunlukla yargı alanı dışında kalan görevlerde gösterdikleri ihmal veya kusur nedeniyle şikayet üzerine azledilmişlerdir. Ancak kimi zaman kusuru olmadığı halde şikayet üzere azledilenler de olmuştur. Kusursuz olduğu anlaşılan kadılar, ya görevlerine iade edilmiş ya da yeni bir mansıba atanmışlardır. Mevlânâ Murad, Arnavud Belgradı'nda kadı iken iki bin haneden nüzul vergisini toplayıp hazineye teslim etmiş, ancak dört yüz hanenin

⁶⁶ 26b.

⁶⁷ 23a.

⁶⁸ İpşirli, "İlmiye", s. 144.

vergisini tahsil edememiştir. Daha sonra Voniça kazasına atanmıştır. Ancak, Arnavud Belgradı kadısı olduğu zamandan zimmetinde mal-ı mîrî vardır diye, Voniça'daki görevinden azledilmiştir. Mevlânâ Murad, haksız yere azledilerek zulme uğradığından İvraca kazasına atanmıştır.⁶⁹ Haksız yere azledilen kadılar, kalan sürelerinden feragat etmek zorunda kaldıklarından, kimi zaman müddetini tamamlamak üzere (*tekmîl-i müddet*) eski görevlerine atanmışlardır. Drama kazası, Timurhisarı'na ilhâk edilerek Mevlânâ Seyyid İbrahim'e verilmiş, ancak tasarruf etmeden Mevlânâ Hasan, bir şekilde alıp dahl etmiştir. Mustafa adlı bir kişi, Mevlânâ İbrahim'in kazanın nüzül vergisini eksiksiz toplayıp teslim ettiğini ilam etmiştir. Bunun üzerine İbrahim kalan süresini tamamlamak üzere görevine iade edilmiştir.⁷⁰ Bir başka haksız azil sebebi ise ilhâk idi. Kazası bir başka kazayla birleştirilen kadı, mağdur duruma düşer ve müddetini tamamlayamadan infisâle geçerdi.⁷¹ Kimi zaman bu tür mağduriyetler giderilmeye çalışılmıştır. Mevlânâ Mustafa, görev yaptığı kaza Serfice'ye ilhâk olunduğu için azlolunmuş ve kalan süresinden feragat etmek zorunda kalmıştır. Ancak mağduriyeti giderilmiş ve kalan süresini tamamlamak üzere misli ile Sarıgöl'e atanmıştır.⁷² Kimi kadılar ise, atandıkları kazayı tasarruf edememişler ve haksızlığa uğramışlardır. Siroz kazası Mevlânâ Rıdvan'a verilmiş, fakat tasarrufu müyesser olmadan başkasına verilerek mansıpsız kalmıştır. Haksızlığa uğrayan Rıdvan'a 12 Ramazan 1008 tarihinde Sakız kazası tevcih olunmuştur.⁷³

2.4. Mukarrer ve İbkâ

Mukarrer ve *ibkâ* ile yapılan atamaların oranı %24'tür. *Mukarrer* ve *ibkâ* kavramları defterde, genellikle birlikte ve birbirinin yerine geçecek şekilde kullanıldığı için, birlikte ele alınmıştır. *İbkâ* kavramı sözlükte, “baki, daim, devamlı, sürekli kılma, yerinde evvelki halinde bırakma”⁷⁴ olarak açıklanmıştır. *Mukarrer* ise “kararlaştırılmış, şüphesiz, sağlam, anlatılmış, bildirilmiş”⁷⁵ manasına gelmektedir.

⁶⁹ 30b.

⁷⁰ 14b.

⁷¹ İnalçık, “Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık,” s. 129.

⁷² 16b.

⁷³ 8b.

⁷⁴ Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s. 464.

⁷⁵ a.g.e., s. 791.

16. yüzyıla ait kadiaskerlik ruznâmçe defterlerinde, mukarrer uygulamasına nadiren rastlanır. 17. yüzyıla gelindiğinde ise, kadıların değişken şartlar içinde kaldıkları, belirsizliklerin olduğu böyle dönemlerde durumlarını tescillemeye çalıştıkları görülmektedir. Kaos döneminin yarattığı belirsizlik ortamında, görevini korumaya çalışan kadıların sayıları oldukça fazladır, dolayısıyla görevin tescili manasına gelen mukarrer uygulamasına sıkça başvurulmuştur.

Daha önce ifade edildiği gibi, elimizdeki kadiasker ruznâmçe defteri, 1593-1606 yılları arasında devam eden Osmanlı-Avusturya savaşları sırasında tutulmuştur. Defterdeki kayıtlardan kadıların savaş statüsünün getirmiş olduğu mükellefiyetleri yerine getirirken, görevlerini korumakta zorluk yaşadıklarını ve belirsizlik ortamından yararlanan kimi ilmiye mensuplarının, haksız müdahalelerle başkasının kazasını tasarruf ettiğini anlıyoruz. İvranya kazası Mevlânâ Muslihiddin'e verilmesine rağmen, sefer mühimmatı ile ilgilenirken eski kadı Halil, bir şekilde kazayı almış, ancak durum anlaşıncı Mevlânâ Muslihiddin'e mukarrer olunmuştur.⁷⁶ Aynı şekilde, İsfirliğin Banası Mevlânâ Hasan'a verilmesine rağmen, sefer mühimmatı ile meşgul iken başkası tarafından vefat etti diye alınıp tasarrufuna engel olunmuştur. Ancak durumun anlaşılması ile kadılık Mevlânâ Hasan'a mukarrer olunmuştur.⁷⁷

Yukarıdaki örneklerin dışında mukarrer ve ibkâ kavramları, çeşitli durumlarda kullanılmıştır. İbkâ kavramı sadece iki kayıt dışındaki bütün kayıtlarda mukarrer kavramı ile birlikte kullanılmıştır. Mukarrer kavramı ise altmış bir kayıtta tek başına, elli iki kayıtta ibkâ kavramı ile birlikte kullanılmıştır. Bu kayıtlardan, bu iki kavramın genellikle haksız yere yapılan bir müdahale sonucunda, kadılığı elinden alınan kişilerin göreve iade edilmelerini ifade etmek için kullanıldığını anlıyoruz. Ancak, nadiren de olsa farklı sebeplerle ibkâ ve mukarrer uygulamasına gidildiği görülmektedir.

Mukarrer kavramının tek başına zikredildiği kayıtlar incelendiğinde, mukarrer kavramının kullanıldığı durumlardan bir tanesinin, haksızlığa uğrayan bir kişinin görevine iade edilmesi olduğu anlaşılmaktadır. Balvan kazası önceden Mevlânâ İbrahim'e verilmesine rağmen Alacahisar kadısı kazasına ilhâk ettirdiği için İbrahim mansıpsız kalmıştır. Mehmed Çavuş'un İbrahim'in Kuru Hüsam adlı yerde

⁷⁶ 6a.

⁷⁷ 9a.

bina olunan palangada hizmet ettiği ve ehl-i ilm olduğu yönündeki arzı sonucunda, kadılık geri İbrahim'e mukarrer olmuştur.⁷⁸ Bazen de pragmatik nedenler söz konusu olabilirdi. Örneğin, Çelebipazarı ve Brod'a bağlı bazı nâhiyeler aslında Saray'a mülhak iken ayrı ayrı kadılıklara ilhâk edilmiştir. Ancak bu durum sefer mühimmatının gecikmesine neden olduğundan, bahsedilen köyler, geri eski kazaya mukarrer edilmiştir.⁷⁹ Bu kayıttan bazı köylerin başka kazalara ilhâk edilerek, o kazalardaki kadıların gelirlerinin artırılmaya çalışıldığını, ancak sefer ile ilgili hazırlıkların gecikmesine neden olduğu anlaşılınca, geri eski haline getirildiğini anlıyoruz. Reâyânın kadıdan rıza üzere olması ve tekrar göreve verilmesini istemesi de, kadılığın mukarrer edilmesine sebep olabilirdi. Yani hizmeti beğenilen bir kadının görevinde kalmasına müsaade edilebilirdi. Vezir Mehmed Paşa mektup göndererek reâyânın Mevlânâ Kınalızâde Muslihiddin'den rıza ve tekrar üzere olduklarını bildirmiş ve bunun üzerine, kadılık Muslihiddin'e mukarrer kılınmıştır.⁸⁰ Hizmet başarısı da, kadılığın mukarrer olması için başka bir nedendi. Yenipazar kadısı Mevlânâ Mehmed, nüzülü ve koyunu eksiksiz topladığı için bahsedilen kaza kendisine mukarrer kılınmıştır.⁸¹

İbkâ kavramının tek başına kullanıldığı iki kayıttan birincisinde, Koniçe kazasının önceden serdâr tarafından Mehmed'e ibkâ olup, ruznâmeye kaydolunduğuna ilişkin Rumeli kadıaskeri tarafından mektup verildiği ve emir yazıldığı,⁸² ikincisinde ise Bekofça kazasının önceden kadısı olan Mevlânâ Abdullah'a ibkâ olunduğu⁸³ zikredilmiştir. Bu kayıtlardan zikredilen kazalarda görev yapan kadıların, görevlerine devam etmeleri için emir yazıldığını söyleyebiliriz. Yani, ibkâ kavramı sözlükteki anlamına uygun olarak “yerinde bırakmak, yerinde kalmasına müsaade etmek” anlamında kullanılmıştır.

Mukarrer ve ibkâ kavramlarının bir arada zikredildiği kayıtlarda ise, yine bir müdahale sonucu haksızlığa uğrayan kadıların, göreve iade edildiğini ve bu durumu açıklamak için “ibkâ ve mukarrer kılınmıştır” ifadesinin kullanıldığını görüyoruz. Gabele kazasına kadı olan Mustafa, sefer mühimmatı ile mukayyet iken, kazasının

⁷⁸ 7b.

⁷⁹ 9a.

⁸⁰ 6a.

⁸¹ 14a.

⁸² 12b.

⁸³ 17b.

başkasına verilerek haksızlığa uğradığını bildirip yardım rica etmiştir. Ricası uygun bulunarak, eskiden olduğu gibi kazası kendisine ibkâ ve mukarrer kılınmıştır.⁸⁴

Kısacası, ibkâ ve mukarrer kavramları, bir şekilde haksızlığa uğrayan kadıların görevlerine iade edilmesi, görevinde başarılı olan ve reâyânın rıza ve teveccühünü kazanan kadıların görevine devam etmesi veya kazanın üzerinde olduğuna ilişkin rûznâme kaydı gereğince görevinde kalmasına müsaade edilen kadıların durumlarını açıklamak için kullanılmıştır.

2.5. Nakil ve Tebdîl

Kadıların nakil ile atanma oranı %3, tebdîl ile atanma oranı ise %2'dir. Nakil, munfasıl olmadan bir kazadan başka kazaya geçme anlamında kullanılmıştır. Tebdîl ise karşılıklı yer değiştirme anlamına gelmektedir. Ancak uygulamada nakil ile tebdîl kavramalarının birbirinin yerine geçecek şekilde kullanıldığı da olmuştur.

Defterde, bir kazadan başka bir kazaya nakledilmeye ilişkin birçok kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlarda genellikle kadıların nakil edildiği belirtilip, nedeni üzerinde durulmamıştır. Örneğin, rûznâmede kaydı olmayan İşketoz kadısı, azledilmiş ve onun yerine Benefşe kadısı olan Mevlânâ İbrahim nakl olunmuştur. Mevlânâ İbrahim'den boşalan mansıba ise, İstanbul'da Hoca Ahmed Medresesi'nden bir yıldan fazla infisâli olan Mevlânâ Dulkadir yevmî 40 akçe ile atanmıştır.⁸⁵

Kimi kayıtlarda ise nakillerin neden gerçekleştiği belirtilmektedir. Örneğin, bir hizmetin daha etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için nakil yapılabilirdi. 10 Şaban 1009 tarihli bir kayda göre, Yayça'da Sultan Selim Han Camisinin tamire ihtiyacı olduğu için, Bosna hazinesinden bir yük akçe verilmiştir. Kamengrad kadısı camiye bahsedilen miktarın yarısı ile tamir etmeyi taahhüt ettiği için, Budimle kazasına nakl olunmuştur.⁸⁶ Bazen de hastalık nedeniyle görev mahalline ulaşamama, nakil sebebi olmuştur. 27 Receb 1009 tarihinde, hazineye 20.000 akçe veren Mevlânâ Hasan, hizmeti karşılığında Trapoliçe'ye atanmış, ancak hasta olduğu için görev mahalline gitmeye gücü yetmemiştir. Bunun üzerine Debre kadısı Trapoliçe'ye nakledilmiş, Hasan Debre kadısı olmuştur.⁸⁷ Kimi durumlarda nakil misli ile yapılmıştır. Yani, yevmiye miktarı aynı kalmak suretiyle nakil

⁸⁴ 9b.

⁸⁵ 7b.

⁸⁶ 27b.

⁸⁷ 27a.

gerçekleşmiştir. Akçakızanlık kadısı, süresi dolduğu için azlolunmuş ve yerine yevmî 150 akçe ile Şehirköy kadısı olan Mevlânâ Mustafa naklolunmuştur. Şehirköy'e ise Ürgüp kadısı olan Mehmed misli ile naklolunmuştur. Ürgüp kazası ise daha önce Filorina kazası verildiği halde, tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Mehmed'e misli ile verilmiştir. Zincirleme halde yapılan bu nakiller, aynı seviyedeki kazalar arasında misli ile yapılmıştır.⁸⁸ Bazı durumlarda ise nakil, terakkî alarak gerçekleşmiştir. Örneğin, Benefşe kadısı olan Davud, Belgrad'da evkâf teftişi görevinde bulunduğu için terakkî alarak Livandar'a naklolunmuştur.⁸⁹

Tebdîl kavramı ise, yukarıda da belirtildiği gibi, karşılıklı yer değiştiren ilmiye mensupları için kullanılmıştır. 8 Ramazan 1008 tarihli bir kayda göre, yevmî 70 akçe ile Suhuryaka kadısı olan Mevlânâ Mehmed, Yanova kazasına ve Yanova kadısı olan Alaaddin, Suhuryaka kazasına naklolunup ber-vech-i mübadele emir yazılmıştır.⁹⁰ Bu kayıta nakil ve mübadele kavramları birlikte kullanıldığından, bu iki kavramın aynı anlama gelecek şekilde birbirinin yerine kullanıldığını söylemek mümkündür. Tebdîlde karşılıklı rızanın gözetildiğine ilişkin örnekler de mevcuttur. Pirlepe kadısı Mevlânâ Sinan ile İpek kadısı Mevlânâ Yahyazâde Mehmed, yevmî 150 akçe ile tebdîl olunmayı rica etmişler ve istekleri kabul görmüştür.⁹¹ Tebdîl, her zaman kadıların isteği üzerine gerçekleşmezdi. Bazı durumlarda haksızlıklara da yol açabilirdi. Mehmed Efendi mektup göndererek, Edirne kadısı Mevlânâ Mustafa'nın ilim ehli olduğunu bildirmiş ve kalan süresini tamamlayana kadar tebdîl olunmasını diye, ilam etmiştir. Bunun üzerine kalan süresini tamamlayıncaya görev yaptığı kazada kalması için kadar emir yazılmıştır.⁹² Mevlânâ Mustafa'nın tebdîl edilmesinin ve haksızlığa uğramasının engellendiğini söyleyebiliriz.

2.6. Tecdîd-i Müddet

İlmiye mensupları, kimi zaman da hizmette başarı göstermeleri karşılığında, munfasıl olmadan müddetleri yenilenmiş ve tecdîd-i müddet ile atanmışlardır. Elimizdeki defterde bulunan beş yüz otuz iki kadı atamasından yalnızca dokuz tanesi, tecdîd-i müddet ile yapılmıştır. Bu sayı, bütün atamaların yaklaşık olarak

⁸⁸ 16b.

⁸⁹ 28a.

⁹⁰ 8a.

⁹¹ 1a.

⁹² 26a.

%2'sine tekabül etmektedir. Buradan hareketle, tecdîd-i müddet uygulamasının istisnai bir durum olduğunu söyleyebiliriz. Görev almayı bekleyen ilmiye mensuplarının çokluğu göz önünde bulundurulursa, müddetin yenilenmesi uygulaması hizmette başarı göstermiş ilmiye mensuplarına, hizmetleri karşılığında verilen bir ödül olarak değerlendirilebilir. Örneğin, 9 Zi'l-ka'de 1008 tarihinde Mevlânâ Muhyiddin, koyunu ve nüzülü toplayıp, sefer mühimmatı için hizmet etmiş ve harabe durumda olan bakır ve gümüş madenini kendi malıyla mamur edip hazineye büyük katkısı olmuştur. Bütün bu hizmetleri karşılığında, defterdar efendinin arzıyla Kocanya kazası tecdîd-i müddet ile verilmiştir.⁹³

2.7. Terfi ve Ödüllendirme

Tecdîd-i müddetten farklı olarak, terfi ve ödüllendirme hizmette başarı gösteren kadıların hizmetleri mukabelesinde, yevmiyelerinin artırılması veya bir mansıbı elde etmeleri olarak özetlenebilir. Bu şekilde ödüllendirilen kadıların toplam içindeki oranı %1'dir. Avrathisarı kadısı 1007 senesinde ferman olunan nüzülü ve koyunu toplayıp, hazineye teslim etmediği için azledilmiştir. Baş Defterdâr Ahmed Efendi, halihazırda Pravişte kadısı olan Mevlânâ Seyyid Ömer'in nüzül vergisinden 64.620 akçeyi hazineye teslim ettiğine ilam ettiği için, Avrathisarı Arhoz İli ile birlikte Mevlânâ Seyyid Ömer'e verilmiştir.⁹⁴ Avrathisarı ve Arhoz İli birlikte verilerek görev alanı genişletilmiş ve yevmiyesinin artması sağlanmıştır. Sirişnik kazasına yapılan atama kaydında ise, farklı bir uygulama görülmektedir. 70 akçe ile Sirişnik kadısı olan Mevlânâ Ömer, nüzül vergisini götürüp teslim etmiş ve hizmeti karşılığında yevmiyesi 100 akçeye çıkarılmış ve dört yılı dolduruncaya kadar başkasına verilmemesi için emir yazılmıştır.⁹⁵ Mevlânâ Ömer'in görev mahalli değiştirilmemiş, ancak yevmiyesi ve süresi artırılmıştır.

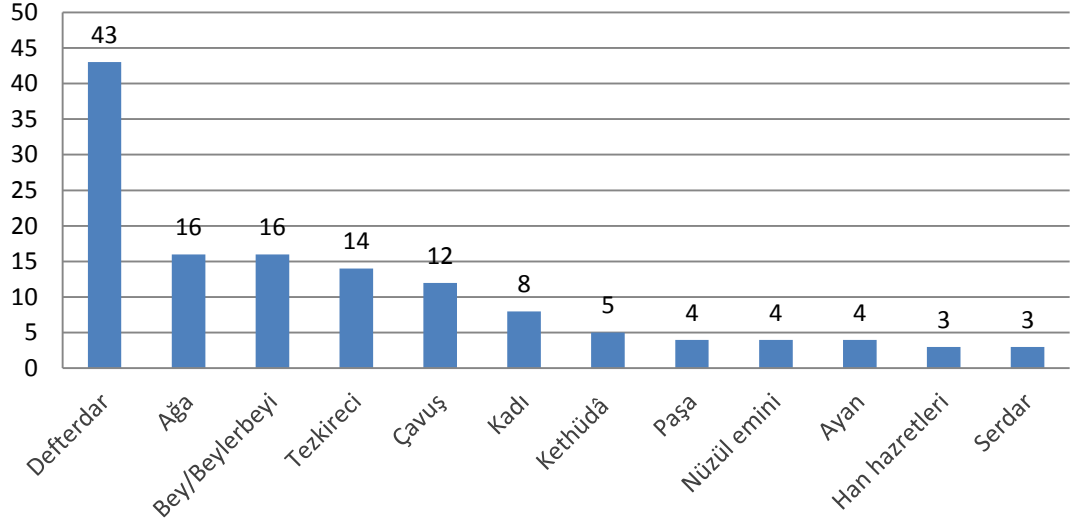
⁹³ 11b.

⁹⁴ 25b.

⁹⁵ 14a.

2.8. Tavassutların Atama Sistemine Etkisi

Atamalarda Tavassutu Bulunanlar

Grafik 10: Atamalara Tavassutu Bulunanlar

Diğer ruzmançelerden farklı olarak, elimizdeki defterde bulunan kayıtlarından tavassutları tespit etmek mümkündür. Kimi kayıtların altında ataması yapılan şahısların, kime tâbi olduklarını gösteren ibareler mevcuttur. Atamaların 132'si tavassutla yapılmıştır. Tavassutların 43'ü Defterdar, 16'sı Ağa, 16'sı Bey/Beylerbeyi, 14'ü Tezkireci, 12'si Çavuş, 8'i Kadı, 5'i Kethüdâ, 4'ü Paşa, 4'ü Nüzül Emini, 4'ü Ayan-ı Vilâyet, 3'ü Han Hazretleri, 3'ü Serdar tarafından yapılmıştır. Kayıtlarda zikredilen ünvanlar incelendiğinde, ilmiye mensuplarının ilmiye zümresi içerisinde ve farklı mevkilerden kişilerle himaye ilişkileri kurduğunu tespit etmek mümkündür.⁹⁶ Bu tür kayıtlar, bürokratik elitlerin, güçlü ilmiye mensuplarının veya saray mensuplarının ilmiye istihdam sistemi üzerindeki etkilerini tespit etmeyi mümkün kılmakla birlikte, sistemin hangi esaslar çerçevesinde yürüdüğünü göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

Livadya kazasına kadı olarak atanan Mevlânâ Mehmed'in yarar ve ehl-i ilm olduğu ve sefer hizmetinde yararlılık gösterdiği ifade edildikten sonra, kaydın sonunda defterdar efendiye tâbi olduğu da eklenmiştir.⁹⁷ Bu tür kayıtlarda kimlerin hangi gerekçelerle tevcihâtta rol oynadıklarını ve ilmiye mesleğinde istihdamın,

⁹⁶Zikredilen isimlerden bazıları Han hazretleri, Ahmet Paşa, Bosna Defterdârı, Defterdâr Efendi, Nüzül emini, Tezkireci Masum Efendi, Bosna kadısı, Kethüdâ Bey, Yusuf Ağa'dır.

⁹⁷ 22b.

kimler tarafından ne şekilde manipüle edilebildiğini anlamamız açısından önem arz etmektedir. Burada sorulabilecek önemli sorulardan birisi, kadılar bu tür himaye ilişkilerine sadece görevden uzak kaldıkları infisâl döneminde mi ihtiyaç hissettiler, yoksa silke girmek isteyen birçok adayın bulunduğu bir ortamda bir mansıba atanmak veya bulundukları mansıbı korumak için himaye ağlarını sürekli genişletmek ve kuvvetli tutmak zorunda mıydılar sorusudur. Örnekleri incelediğimizde bu türden tavassut belirten ifadelerin, kadıların infisâl döneminden sonra göreve atanmalarına, herhangi bir mağduriyete uğradıktan sonra göreve iade edilmelerine, ayrıca herhangi bir müdahaleye karşı önlem almak için rûznâmede kaydı olduğunun ispatına ilişkin kayıtlarda rastlanmaktadır. 10 Zilka‘de 1008 tarihli bir atama kaydına göre, daha önce Peçuyi ve Sirişnik kazaları verilmesine rağmen tasarrufu mümkün olmayan Mevlânâ Abdullah Efendi’ye, Ahmet Paşa’nın ricasıyla Berkofça kazası verilmiştir.⁹⁸ Bir diğer örnekten, Kethüdâ beye tâbi olan Mevlânâ Mehmed’in altı ay görev yapmadan azledildiğini ve kalan müddetini tamamlamak üzere 25 Şaban 1008’de İzvornik’e atandığını anlıyoruz.⁹⁹ Kurubine kazasının Defterdâr Efendi’ye tâbi olan Mevlânâ Seyyid Abdülkerim’in üzerinde olduğuna Masum Efendi mühürlü rûznâme örneği vermiş ve süresini tamamlayıncaya kadar müdahale edilmemesi için emir yazılmıştır.¹⁰⁰ Bu örneklerden yola çıkarak güçlü himaye ağlarının, ilmiye mensupları için büyük önemi olduğu sonucuna varabiliriz.

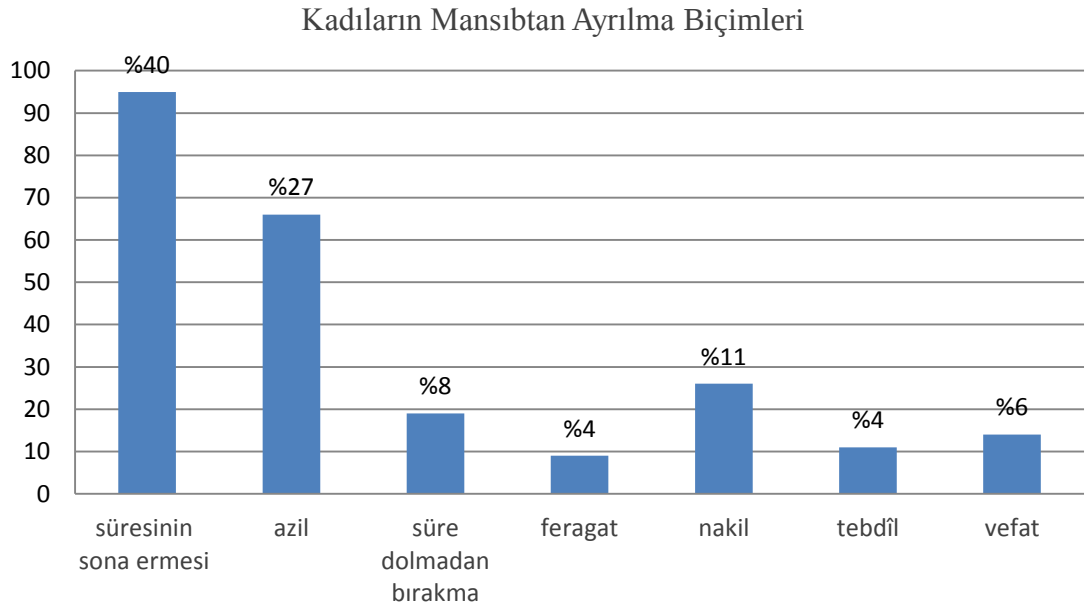
⁹⁸ 11b.

⁹⁹ 6b.

¹⁰⁰ 16b.

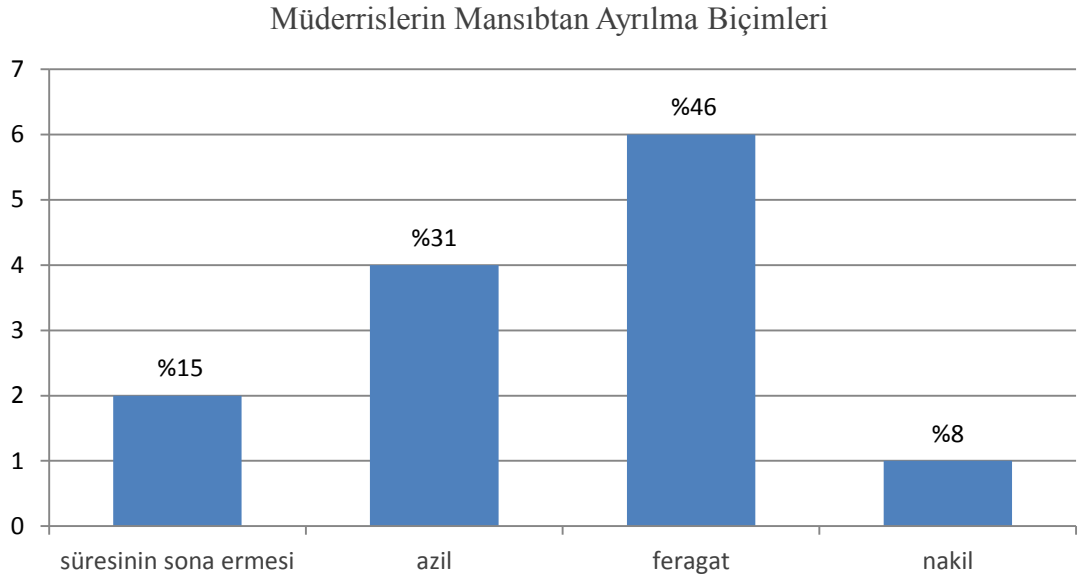
3. İLMİYE MENSUPLARININ GÖREVDEN AYRILIŞ BİÇİMLERİ

Aşağıdaki grafiklerde müderris ve kadınların mansıbtan ayrılma biçimleri ve oranları verilmiştir. Kadınlar %40 oranında görev sürelerini tamamlayarak infisâle geçmişlerdir. Azledilerek görevden ayrılan kadınların oranı ise %27'dir. Süresi dolmadığı halde görevini bırakıp giden kadınların oranı %8 iken, kalan süresinden feragat eden kadınların oranı %4'tür. Görev süresi devam ederken başka bir kazaya nakledilen kadınların oranı %11, iki kadının karşılıklı yer değiştirdiği tebdîl oranı %4'tür. Görevi devam ederken vefat eden kadınların oranı ise %6'dır.

Grafik 11: Kadınların Mansıbtan Ayrılma Biçimleri

Müderrisler ise, %15 oranında görev süresini tamamlayarak infisâle geçmişlerdir. Azledilen müderrislerin oranı %31 olarak gerçekleşmiştir. Görevinden feragat eden müderrislerin oranı ise %46'dır. Müderrislerin nakil oranı ise %8'dir.

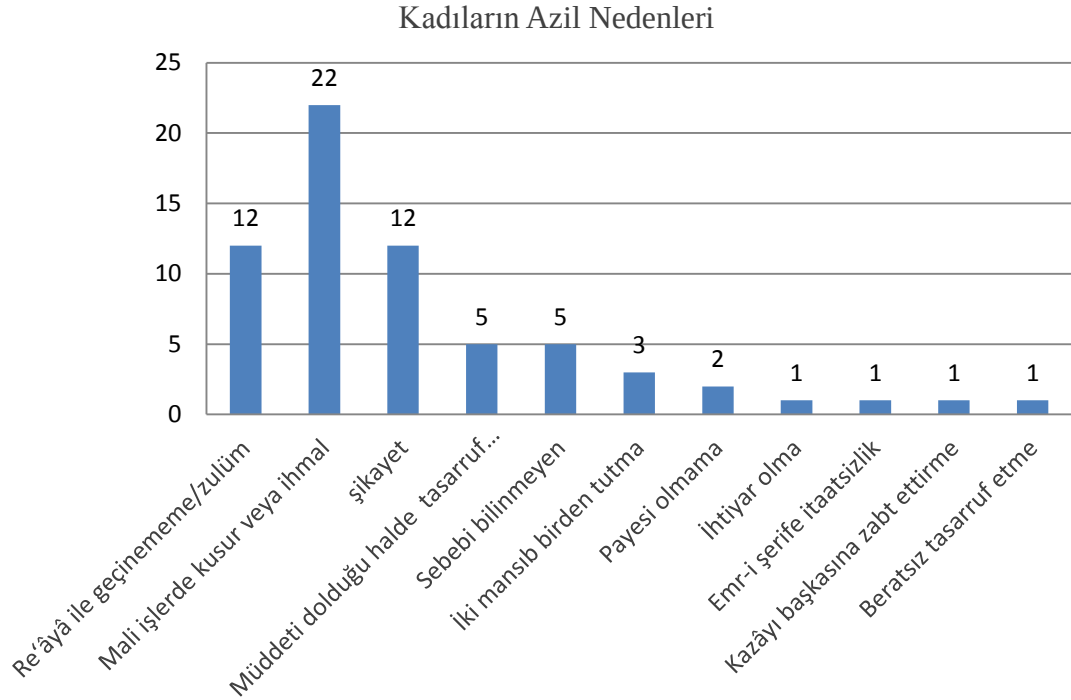
Grafik 12: Müderrislerin Mansıbtan Ayrılma Biçimleri

3.1. Süresinin Sona Ermesi

Kadınların görevden ayrılış biçimlerini incelediğimizde, % 40 oranında görev sürelerini tamamlayarak infisâle geçtiklerini görüyoruz. Başka kazaya nakil ve iki kadının yer değiştirdiği tebdil oranlarının da toplam % 15 olduğu göz önünde bulundurulursa, kadınların büyük çoğunluğunun müddetlerini tamamladıklarını söyleyebiliriz. Müderrisler için ise, bu oran % 15'tir.¹⁰¹ Atama kayıtları tutulurken, çoğunlukla görevden ayrılan kadının müddetine vurgu yapılmış ve “müddeti halle karîb olup,” “müddeti tamam olup,” “iki seneden ziyâde tasarruf edip” gibi ifadelerle, görev süresini tamamladığı veya tamamlamak üzere olduğu vurgulanmıştır. Ancak silkteki istihdam kuralları gereği süresini aştığı tespit edilen kadınlar derhal görevden alınmışlardır. Bu husus, görev süreleri ile ilgili bölümde tartışıldığı için, bu bölümde tekrar ele alınmayacaktır.

¹⁰¹ Defterde bulunan 39 müderris atamasından 14'ünde mansıbtan ayrılma biçimleri ile ilgili bilgi verilmiştir.

3.2. Azil

Grafik 13: Kadınların Azledilme Nedenleri

Müddetini tamamlamadan görevden alınmaya azil denilirdi.¹⁰² Çalışma konusu defterdeki verilere göre, kadınlar içinde azledilme oranı % 27'dir. Müderrisler için ise, azil oranı % 31'dir. Bu oranlar, azil kapısının ilmiye mensupları için daima açık olduğuna işaret etmektedir. Müderrisler için azil sebebi genellikle bildirilmemiştir. Sadece Yenice-i Vardar'da Musa Beğ Medresesi'nden vakıf şartı gereğince, azledilen müderrisin azil nedeni belirtilmiştir.¹⁰³ Kadınlar için ise, azil nedeniyle görevden alınma sebepleri çeşitlidir. Azil en çok kadının vergilerin toplanması ve hazineye teslim edilmesi gibi, malî işlerde ya da sefer mühimmatının temin edilmesi gibi, idarî işlerde ihmal göstermesi veya başarısız olması durumunda gerçekleşirdi. Böyle nedenlerle azledilen kadınların oranı % 34'tür. Kadınların yargı alanı dışında kalan işlerden dolayı azledilmeleri, görev alanlarının sadece yargı işleri ile sınırlı olmamasından kaynaklanıyordu. Kadınlar, atandıkları yerlerde hukukun uygulayıcısı olmalarının yanında, idarî, malî, askeri işlerde de üst düzey yetki ve

¹⁰² İnalçık, "Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık," s. 130.

¹⁰³ 20b.

sorumluluk sahibiydiler.¹⁰⁴ Bu sebeple, kadıların vergi toplama ve sair görevleri ifa etme konusunda hassas davranmaları gerekiyordu. Eğer bu tür görevlerde kusurları bulunursa, çoğunlukla defterdarın arzıyla görevden alınırldı. Örneğin elimizdeki defterde, Avlonya kadısı, kanuna aykırı olarak nüzül topladığı için görevinden alınmıştır.¹⁰⁵ Avrathisarı kadısı da ferman olunan vergileri toplayıp, hazineye teslim etmediği için baş defterdarın arzıyla azledilmiştir.¹⁰⁶

Şikayet nedeniyle azledilen kadıların oranı ise % 18'dir. Şikayet nedenleri çoğunlukla belirtilmemiş, “şâkîleri gelmeğın ref’ edilmiştir” “şâkîleri olmakla ref’ olunmuştur” gibi ifadelerle, kadının şikayet nedeniyle azledildiği ifade edilmiştir. 6 Muharrem 1010 tarihli bir kayıttan, şikâyetin ahali ile geçinememe ile ilgisi bulunabileceğini anlıyoruz. Tamışvar Beylerbeyisi İsmail Paşa arz göndererek, Pançova kadısı olan Mahmud hakkında şikayet olduğunu bildirmiştir. “Şâkîleri gelip eğer Mahmud kadı olursa hepimiz firâr etmemiz mukarrerdir” diye bildirmiş ve Pançova kazasının Morova’ya ilhâk olunması için ricada bulunmuşlardır. Şikayetın kabul görmesi üzerine, ilhâk için emir yazılmıştır.¹⁰⁷ Bu örnekten yola çıkarak, halk tarafından yapılan şikayetlerin, kadıların azlinde rol oynadığını söyleyebiliriz.¹⁰⁸ Diğer taraftan, şikayet kapısının açık olması kadılar için tehlike de arz ediyordu. Zira haksız şikayetler, kadıların sebepsiz yere azline neden olabiliyordu. Sirebreniçe kadısı olan Mevlânâ Ali mansıbını haksız bir şikayet sonucu kaybetmişti. Neyse ki haksızlık yapıldığı fark edilmiş ve İzvornik Beyi’nin ilamıyla, kadılığı mukarrer olmuştur.¹⁰⁹ Görice kadısı Mevlânâ Receb Efendi, sefer mühimmatı ile meşgul iken, Mevlânâ Abdülhalim, “şâkîleri vardır” diye sebepsiz yere kadılığı alıp dahl etmiştir. Ancak yapılan haksızlık anlaşılmış ve kadılığı 12 Zilka’de 1008 tarihinde geri verilmiştir.¹¹⁰

Şikayet ile paralel olarak ele alınabilecek bir diğer azil sebebi ise, reâyâ ile iyi geçinememe ve zulümdür. Bu nedenle azil edilen kadıların oranı %18’dir. Yönetici

¹⁰⁴Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 155; Halil İncalcık, “Mahkeme,” *İslam Ansiklopedisi*, C. 7, İstanbul: MEB, 1970, s. 149; Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta: Fakülte kitabevi, 2002, s. 104; Abdurrahman Atçıl, “Procedure in the Ottoman Court and the Duties of Kadıs,” Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi, 2002, ss. 35-36.

¹⁰⁵ 19a.

¹⁰⁶ 25b.

¹⁰⁷ 31a.

¹⁰⁸ Şikayetler üzerine bir çalışma için bkz. Halil İncalcık, “Şikayet Hakkı: Arz-ı Hâl ve Arz-ı Mahzarlar,” *Osmanlı Araştırmaları*, C. VII-VIII, 1998.

¹⁰⁹ 10b.

¹¹⁰ 11b.

sınıfın reâyâ ile iyi geçinmesi ve zulümden kaçınması, padişahın adaletinin bir gereği idi. Çok erken dönemlerden itibaren Osmanlı siyâsetnâme yazarları, reâyâyâ zulümden kaçınılması gerektiğini belirtmişlerdir. İdeal hükümdarın, hakimiyeti altında yaşayan halkın güçlü yönetici sınıf tarafından ezilmesine engel olmak zorunda olduğunu, eserlerinde sıkça dile getirmişlerdir.¹¹¹ Siyâsetnâme yazarlarına göre, kadılar da merkezi otoritenin temsilcisi olarak, bu güçlü durumlarından faydalanabilir, halka eziyet edebilir veya haksız vergi toplayarak halkı zor durumda bırakabilirdi. Padişah, bu gibi durumlara karşı sürekli teyakkuzda bulunmak zorundaydı.¹¹² Bu adalet anlayışının bir yansıması olarak, şikayet kapısının her zaman için açık olduğu ve halka zulmeden kadıların görevlerine son verildiği çalıştığımız bu defterden tespit edilebilir. 3 Ramazan 1008 tarihinde, Foça kadısı Ahmed'in ahaliye zulmü olduğunu, Hersek Beyi mektup göndererek bildirmiş ve Ahmed şikayet sonucunda azledilmiştir.¹¹³ 20 Muharrem 1010 tarihinde, İmoçka kadısı, reâyâyâ zulmü olduğu için Hersek Beyi'nin arzı sonucunda azledilmiştir.¹¹⁴ 4 Muharrem 1009 senesine ait bir kayda göre, Lofça halkının bir önceki kadıdan rızaları olmadığı ve tekrar atanmasını istemedikleri Beylerbeyi mektubuyla bildirilmiş, ve halkın isteği kabul görmüştür.¹¹⁵ Bu kayıtlardan atamalar yapılırken halkın isteklerinin göz önünde bulundurulduğu ve rızalarının önemsendiği anlaşılmaktadır.

¹¹¹ Osmanlı Nasihat literatürüne ilişkin örnekler için bkz. Ahmet Uğur (ed.), *Asafnâme* (Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1982); Mübahat Kütükoğlu, "Lütfi Paşa Âsafnâmesi (Yeni Bir Metin Tesisi Denemesi)," *Prof. Dr. Bekir Kütükoğlu'na Armağan*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Tarih Araştırma Merkezi, 1991; Koçi Bey, *Koçi Bey Risalesi*, ed. Ali Kemal Aksüt, İstanbul: Vakıf Matbaası, 1939; *Mustafa Ali's Counsel for Sultans*, Haz. Andreas Tietze, vol. I, Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 1979. Nasihatnâmeler üzerine yapılan bazı araştırmalar için bkz. Mehmet Öz, *Kanun-ı Kadimin peşinde : Osmanlı'da çözülme ve gelenekçiyorumcuları : (XVI. yüzyıldan XVIII. yüzyıl başlarına)*, İstanbul: Dergah Yayınları, 2005; Fahri Unan, "Bir XIV. Yüzyıl Yazarının Kaleminden Çağının 'Devlet İdâresi Ve İdeal Devlet Adamı' Anlayışı," *Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 325.

http://journals.manas.edu.kg/mjsr/oldarchives/Vol01_Issue02_2001/270-641-1-PB.pdf. (son ziyaret 25.06.2015); Coşkun Yılmaz, "Osmanlı Siyaset Düşüncesi Kaynakları ile Yeni Bir Kavramsallaştırma: Islahatnâmeler," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C: 2, No: 2, 2003, s. 299; Virginia Aksan, "Ottoman Political Writing," *International Journal of Middle East Studies*, Vol: 25, No: 1, 1993, s. 53; Bernard Lewis, "Some Reflections on the Decline of Ottoman Empire," *Studia Islamica*, Vol: 9, 1958; Lewis "Ottoman Observers of Ottoman Decline," *Islamic Studies*, Vol: 1, 1962; Bernard Lewis, *The Muslim Discovery of Europe*, New York: W. W. Norton & Company, 1982; Bernard Lewis, *What Went Wrong*, New York: Oxford University Press, 2002; Bernard Lewis, *The Crisis of Islam*, New York: Modern Library, 2003; Halil İnalcık, "The Decline of the Ottoman Empire," *The Ottoman Empire: The Classical Age 1300-1600*, London: Phoenix, 1997; Fatih Çalışır, "Decline of a 'Myth': Perspectives on the Ottoman Decline," *The History School*, Vol: 9, 2011.

¹¹² Unan, "Bir XIV. Yüzyıl Yazarının Kaleminden Çağının 'Devlet İdâresi Ve İdeal Devlet Adamı' Anlayışı," s. 325.

¹¹³ 8b.

¹¹⁴ 31a.

¹¹⁵ 15b.

İstihdam kuralları gereği azledilenlerin toplam oranı ise % 20'dir. Birden fazla mansıbı aynı anda tasarruf etme, süresi dolduğu halde göreve devam etme, payesi olmama, berâtsiz tasarruf etme, kazayı başkasına zabt ettirme, istihdam kuralları gereği azil nedenleri arasında sayılabilir. İzdin sancağında bulunan Mehmed Bey Medresesi üzerinde iken feragat etmeden Suhuryaka kazasında kadı olan Mevlânâ Alaaddin, 10 Cemâziyel-âhir 1008 tarihinde azledilmiştir.¹¹⁶ Vinçe kazasında kadı olan Mevlânâ Abdüsselami'nin üzerinde medrese olduğu anlaşılmış ve azledilmiştir.¹¹⁷ Daha önce görev süreleri ile ilgili bölümde tartışıldığı gibi, süresi dolduğu halde göreve devam ettiği anlaşılan kadılar da istihdam kuralları gereği derhal azledilmişlerdir. Pâyesi olmama ise bir başka azil sebebiydi. Payesi olmadığı için azil ile kastedilenin *tafra hareket*¹¹⁸ ile sıra gözetmeden iltimas ve aracılık ile üst derecelere hızlıca yükselen kadıların görevden azledilmesi olmalıdır.¹¹⁹ Eğer bir kadı hak etmediği bir dereceye atanmışsa, durum fark edilir edilmez azil gerçekleşmiştir. Örneğin Kıravari kadısı, payesi olmadığı için 17 Safer 1009 tarihinde görevinden azledilmiştir.¹²⁰ Beratsız tasarruf etme de azil nedenleri arasında yer alır. Ataması yapılan kadıların, berât rüsumu denilen vergiyi ödeyip kazaya tayin edildiklerini belgeleyen berâtı çıkarmaları gerekirdi.¹²¹ Bu belgenin çıkartılması, sistemin aksamadan işlemesi ve karışıklıkların önlenmesi açısından önemliydi. Zira bir kadının herhangi bir karışıklık söz konusu olduğunda tayin durumunu belgelemesi gerekebilirdi. Diğer taraftan, devletin berât çıkartılması konusunda bu kadar hassas davranmasının bir başka nedeni de, berâtların belli bir ücret karşılığında verilmesiydi.¹²² Zira berât karşılığı ne kadar vergi alındığını gösteren belgeler incelenirse, ücretlerin hiç de azımsanmayacak derecede olduğu söylenebilir. II.

¹¹⁶ 1a.

¹¹⁷ 4a.

¹¹⁸ Devellioğlu, "Tafrâ" ifadesini "ilmiyede rütbe, derece alma" olarak açıklamıştır. Bkz. Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s. 1183.

¹¹⁹ Payeli tayinler için bkz. Fahri Unan, "Osmanlı İlmiye Tarikinde "paye"li Tâyinler yahut Devlette Kazanç Kapısı," *Belleten*, C. 233, Ankara: T.T.K., 1998.

¹²⁰ 19a.

¹²¹ Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri* 8, s. 114. 985 tarihli hatt-ı hümayûnda yevmî 50 akçeden yukarı olan kadılar ve müderrislerin berâtlarının resim alınıp mühürlenmeden yazılmaması emredilmiştir.

¹²² Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 156; İsmail Gündoğdu, "Osmanlı Tarihi Kaynaklarından Kazaskerlik Rûznâme Defterleri ve Önemi," *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, C. 2, 2009, s. 702.

Bayezid dönemine ait bir kanunnameye göre Edirne, Bursa, İstanbul, Rumeli ve Anadolu Vilayeti kadıları, 500 akçe berât vergisi ödemektedirler.¹²³

Müddetini doldurmadan kısa sürede (*zaman-ı kalîlde*) mağdur edilerek azledilen kadıların sayısı da oldukça fazlaydı. Burada “mağduriyet” ifadesinin üzerinde durmakta fayda var. Kadıların mağduriyetinin, sürelerini doldurmadan haksız olarak azledilmeleri ve kalan sürelerinden feragat etmek zorunda kalmalarıyla yakından ilişkisi olmalıdır. Kayıtlara yansıdığı kadarıyla, bazı ilmiye mensuplarının haksız olarak azledildikleri anlaşılmış ve kalan sürelerini (*bakîye-i müddet*) tamamlamak üzere görevlerine iade edilmişlerdir. 28 Ramazan 1009 tarihinde, Akçahisar kazası Mevlânâ Abdülkerim’in tasarrufunda iken, hile ile emir sureti ibraz eden Mevlânâ Ali bir şekilde alıp dahl etmiştir. Ancak durumun anlaşılması ile Akçahisar kazası, geri Mevlânâ Abdülkerim’e kalan müddetini tamamlayıncaya (*tekmîl-i müddet*) kadar verilmiştir.¹²⁴ Bu kayıttan anlaşıldığı üzere, haksız yere azledilen kadılar kalan sürelerini dolduramadıkları için mağduriyet yaşamışlar, haklı oldukları ortaya çıktığında ise kalan sürelerini tamamlamak üzere mansıba atanıp mağduriyetleri giderilmiştir.

Kadıların müddetini doldurmadan mansıptan ayrılma biçimleriyle ilişkisi olan *ilhâk* ve *ifrâz* terimlerinin de üzerinde durmakta fayda bulunmaktadır. Kadılık statüsündeki değişimlere işaret eden bu iki terim *mağduriyet* ve *tekmîl-i müddet* kavramlarıyla da yakından ilişkilidir. Bir kadının geliri, görev yaptığı kazada bulunan her bir hane için 10 akçe olarak hesaplanıyordu. Bir bölgede önemli derecede nüfus ve refahta artış veya azalma olursa kaza, *ilhâk* veya *ifrâz* edilirdi. Ancak, bu tür uygulamalar çoğunlukla ilmiye mesleğine girmeye uğraşanların çok fazla olması nedeniyle oluşan izdihamı hafifletmek için yapıldı. Bazı başarılı kadılar için daha yüksek gelir temin etmek gibi nedenlerle yapılması da olağandı. Bir kazanın, daha fazla sayıda kadılık oluşturacak şekilde bölünmesine *ifrâz*, kazaların birleştirilmesine ise *ilhâk* denirdi. Ancak bu tür uygulamalar, sorunlara ve ihtilaflara da yol açmaktaydı. Çünkü kazası bir başka kazayla birleştirilen kadı mağdur duruma

¹²³ Ahmed Akgündüz, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri* 2, İstanbul : FEY Vakfı Yayınları, 1990, s. 114. Yasemin Beyazıt, kitabında aynı belgeyi berâtlar konusunu tartışmak amacıyla kullanmıştır. Bkz. Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 156, dipnot. 611; Ayrıca, III. Murad dönemine ait kanunnamede ise müderris, mütevellî, nazır, şeyh, imam ve sair emsali mansıpların padişah berâtı ile tasarruf edildiği ifade edilmiştir. Bkz. Akgündüz, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri* 8, s. 110.

¹²⁴ 30b.

düşer ve çoğu zaman müddetini tamamlayamadan infisâle geçerdi.¹²⁵ Nitekim 29 Şaban 1008'de yapılan bir atama kaydında, ilhâk nedeniyle yaşanan bir mağduriyeti görüyoruz. Valyeva kazası daha önce ayrı bir kadılık iken Belgrad'a ilhâk olmuş ve Valyeva kadısı Mevlânâ Ali sebepsiz yere azledilip mağdur olmuştur. Bahsedilen tarihte Valyeva'nın Belgrad'dan ifrâz olunması ve müddetini tamamlamak üzere (tekmîl-i müddet) Mevlânâ Ali'ye verilmesi emredilmiştir.¹²⁶ Aynı şekilde Mevlânâ Mustafa, Sarıgöl kadısı iken kazası Serfice'ye ilhâk edilmiş ve azledilmiştir. 17 Muharrem 1009'da kalan süresini tamamlamak üzere, Sarıgöl Mustafa'ya tevcih olunmuş ve mağduriyeti giderilmiştir.¹²⁷

3.3. Nakil ve Tebdîl

Mansiptan ayrılma biçimleri arasında nakil oranı kadılar için % 11 ve tebdîl oranı % 4'tür. Müderrisler için ise bu oran %8'dir. Kimi kayıtlarda yer alan bilgilere göre, uygulamada benzerlik gösterdikleri için, bu iki kavram aynı başlık altında incelenmiştir. Nakil kavramı, esasında kadının görev süresi devam ederken, bir yerden başka bir yere geçmesidir. Örneğin, eskiden Sirebreniçe kadısı olan Mevlânâ Mehmed tekrar Sirebreniçe'ye atandığı için, hâlihazırda Sirebreniçe kadısı olan Mevlânâ Ali Taşlıca'ya nakledilmiştir.¹²⁸ Sirebreniçe kadısı, başka bir kazaya nakledilerek mağdur olmaktan kurtarılmıştır.

Tebdîl kavramının ise, iki kadının karşılıklı olarak yer değiştirmesi anlamında kullanıldığını söyleyebiliriz. 29 Şaban 1008 tarihinde İlok kadısı Mevlânâ Ruşen ve Nevesin kadısı Mevlânâ Halil, ricaları üzerine mübadele olunmuşlardır.¹²⁹ 5 Zi'l-hicce 1008 tarihinde, Pirepoy kadısı Mevlânâ Mehmed ve Beckerek kadısı Mevlânâ Abdülkerim, mübadele ile naklolunmuştur.¹³⁰ Bu örnekte de nakil ve mübadele kavramları beraber kullanılmıştır. Kimi zaman karşılıklı yer değiştirme anlamının dışında, tıpkı nakilde olduğu gibi, bir kadının başka bir kazaya getirilmesi anlamında da kullanılmıştır. 10 Ramazan 1009 tarihinde, Avlonya kadısı Veli Menlik kazasına tebdîl olup, Priznik kazasından munfasıl olan Mevlânâ Abdullah Efendi

¹²⁵ İnalçık, "Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık," s. 129.

¹²⁶ 7a.

¹²⁷ 16b.

¹²⁸ 13a.

¹²⁹ 6b.

¹³⁰ 13a.

Avlonya'ya atanmıştır.¹³¹ Burada yapılan yer değiştirmenin karşılıklılık esasına göre yapılmadığını, tıpkı nakilde olduğu gibi, bir kadının yer değiştirirken diğerinin onun yerine getirildiğini anlıyoruz.

3.4. Görevi Terketme

Müddetini tamamlamadan görevini bırakıp giden kadıların oranı % 8'dir. Kayıtlarda bu durumu belirtmek için “kadılığın bırakıp gitmekle” ifadesi kullanılmış, kadıların neden görevlerini bırakıp gittikleri konusunda ayrıntılı bilgi verilmemiştir. Kadının görevini bırakıp gittiği ve kadılığın *hâlî* (boş) kaldığı bölgenin ileri gelenleri tarafından, ya da diğer devlet görevlileri tarafından merkeze bildiriliyor ve boş kalan kazaya yeni atama gerçekleştiriliyordu. Kadının görevini bırakması, hem yargı işlerinde hem de malî ve idarî işlerde aksamalara neden oluyordu, bu sebeple kadılığın boş kalması, istenen bir durum değildi. 16 Zi'lhicce 1008 tarihinde, İpek kadısı kadılığını bırakıp gittiği için, mîrîye ait işlerin aksadığı Dukakin Beyi Süleyman'ın mektubuyla bildirilmiş ve Pravişte kazasından munfasıl olan Mevlânâ Lütfullah atanmıştır.¹³² Sölova kadısının kadılığı bırakıp gittiğini ve işlerin aksadığını bölgenin ileri gelenlerinden bir çok kişi haber vermiş ve Pirlepe'de Kadı Muhyiddin Medresesi'nden dört yıl önce munfasıl olan Mevlânâ Haşim atanmıştır.¹³³ Başka bir kayıttan, Plav kadısının kadılığı bırakıp gideli üç ay olduğunu ve İpek kadısının arzıyla mansıbın Davud'a verildiğini öğreniyoruz.¹³⁴

3.5. Feragat

Kadıların mansıbtan ayrılma biçimleri arasında % 4'lük orana sahip olan feragat, görevinden kendi isteğiyle ayrılma manasında kullanılmıştır. Müderrisler için ise bu oran % 46'dır.¹³⁵ Müderrislerin neden daha çok feragat ettikleri konusunda yeterli bilgi bulunmamaktadır. Ancak, kadı gelirlerinin müderris gelirlerine göre daha yüksek olması bu geçişlerin nedeni olabilir.

Feragat, esasında yukarıda incelediğimiz “müddetini doldurmadan kazayı bırakıp gitme” ile benzerlik gösterse de uygulamada farklılıklar görülmektedir.

¹³¹ 29b.

¹³² 13b.

¹³³ 3a.

¹³⁴ 24a.

¹³⁵ Mansıbtan ayrılma biçimi bilinen 14 müderristen 6'sı feragat ile ayrılmıştır. Feragat ile ayrılan müderrislerden bir tanesinin terakkî ile feragat ettiği belirtilmiştir.

Örneğin, görevinden kendi isteğiyle ayrılan bir ilmiye mensubu *ferağnâme* adı verilen bir belge göndererek durumu kadiaskere bildirirdi. Kayıtlarda feragat nedeni her zaman için belirtilmemiştir, ancak başlıca nedeni terakkî olarak daha yüksek bir mertebeye ilerlemektir. Terakkî ile feragat edenler için “terakkî olunmak üzere fâriğ olmağın,” “terakkî ile fâriğ olduğuna ferağnâme vermeğın” gibi ifadeler kullanılmıştır. 29 Muharrem 1009 tarihinde Opar kadısı terakkî ile görevinden feragat ettiğine ferağnâme vermiştir. Yerine İnebahtı’da Sultan Bayezıd Medresesi’nden iki yıl önce munfasıl olan Mevlânâ ()’ya verilmiştir.¹³⁶

3.6. Vefat

Görevindeyken vefat eden kadıların oranı % 6’dır. Müderrisler için ise çalışma konusu defterde vefata ilişkin herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Bir kadı görevdeyken vefat ettiğinde durum hemen kadiaskere bildirilir ve yerine yeni birisi atanırdı. Ancak kimi zaman haksızlıklar da yaşanırdı. Asılsız bildirimler, kadıların görevlerinden olmalarına neden olabiliirdi.¹³⁷ Örneğin, İsfilig Banası kadısı Mevlânâ Hasan, sefer mühimmatı işleri ile meşgul iken, vefat etti diye kadılığı başkası tarafından alınmış ve haksızlığa uğramıştır. Durum anlaşılnca kadılık Hasan’a mukarrer kılınmıştır.¹³⁸

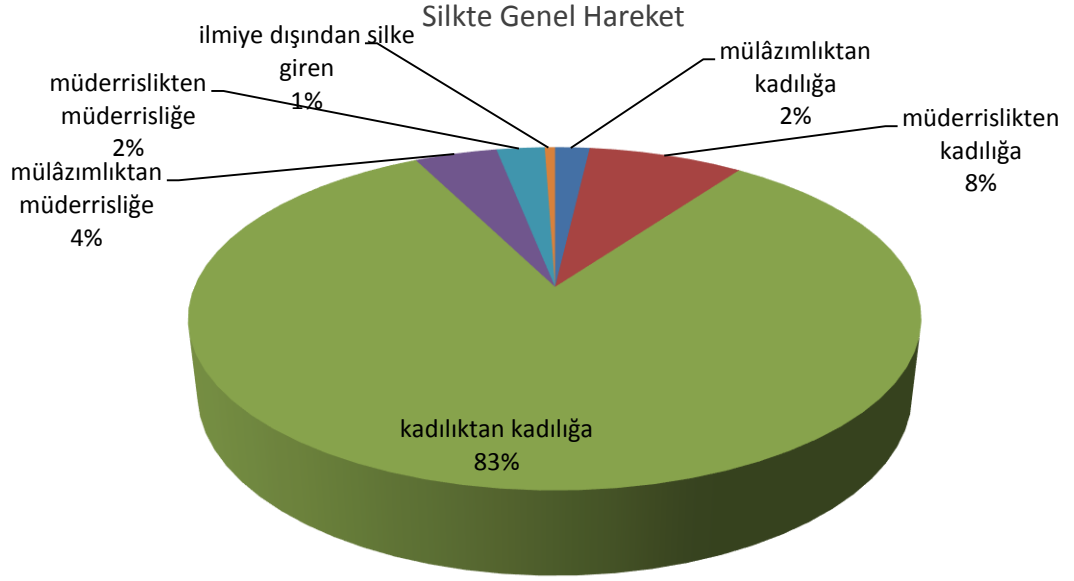
¹³⁶ 17b.

¹³⁷ Yasemin Beyazıt, “Osmanlı İlmiye Bürokrasisinde Merkez-Çevre İletişimine Dair Sorunlar (XVI. Yüzyıl),” *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*, C. 29, No: 47, 2010, s. 170.

¹³⁸ 9a.

4. İLMİYE SİSTEMİNDE HAREKET

4.1. Genel Hareket

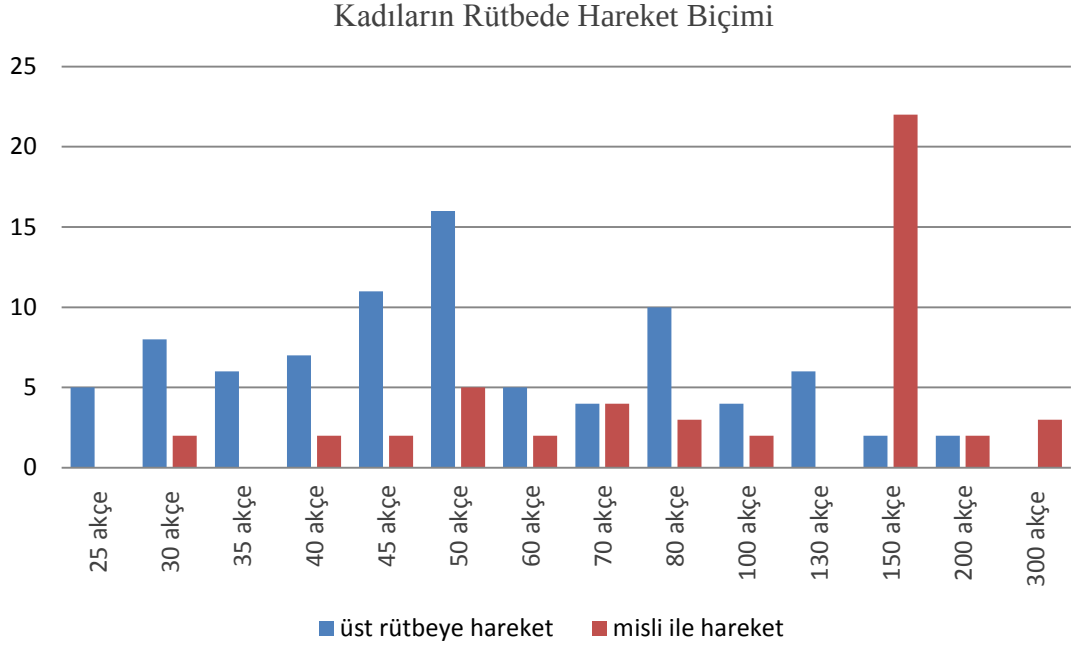

Grafik 14: Deftere Göre Kadı Ve Müdrislerin Hareketi

Defterde kadı ve müdris atamaları birlikte verildiği için, grup içi hareket verilerini bütüncül bir şekilde değerlendirmek mümkündür. Kadılıktan kadılığa geçenlerin oranı %83'dür. Müdrislikten kadılığa geçenlerin oranı %8'dir. Kadılıktan müdrisliğe geçen kimse bulunmamaktadır. Mülâzımlıktan kadılığa hareket edenlerin oranı %2, müdrisliğe hareket edenlerin oranı ise %4'tür. İlmiye dışından silke girenlerin oranı ise %1'dir. Kadılıktan kadılığa hareket edenlerin oranı %83 gibi büyük bir yekûnu teşkil ederken, diğer hareket türleri %17'lik bir orana sahiptir.

Burada dikkat çeken önemli bir nokta, mülâzemetten kadılığa geçiş oranının düşük olmasına karşın, müdrislikten kadılığa geçişin daha yaygın olduğudur. Bu durum sistemin pürüzsüz ilerlemediğine, kadro sayısının mezun olan talebe sayısına denk gelmediğine işaret etmektedir. Bu sebeple, kadılığa geçmek isteyen yeni mezunlar muhtemelen alternatif yollardan giderek önce müdrislik yapmışlar, imkan bulduklarında ise kadılığa geçiş yapmışlardır.

4.2. Kadılıktan Kadılığa Hareket

Grafik 15: Kadıların Rütbede Hareket Biçimi

Kadılıktan kadılığa hareket edenlerin %64'ü üst rütbe hareket ederken, %36'sı misli ile hareket etmişlerdir. Bu oranlar bir üst rütbe hareketin daha yaygın bir uygulama olduğuna işaret etmektedir. Grafik 15'e göre, 25, 35 ve 130 akçe ile görevden ayrılan kadıların tamamı, bir üst rütbe hareket etmişlerdir. 30 akçeli kadıların %80'i üst rütbe, %20'si misli ile hareket etmiştir. 40 akçeli kadıların %78'i üst rütbe, %22'si misli ile hareket etmiştir. 45 akçeli kadıların %85'i üst rütbe, %15'i misli ile hareket etmiştir. 50 akçeli kadıların %76'sı üst rütbe, %24'ü misli ile hareket etmiştir. 60 akçeli kadıların %71'i üst rütbe, %29'u misli ile hareket etmiştir. 70 akçeli kadıların %50'si üst rütbe, %50'si ise misli ile hareket etmiştir. 80 akçeli kadıların %77'si üst rütbe, %23'ü misli ile hareket etmiştir. 100 akçeli kadıların %67'si üst rütbe, %33'ü misli ile hareket etmiştir. 150 akçeden itibaren oranlar tersine dönmekte, ve misli ile hareket artmaktadır. 150 akçeli kadıların %93'ü misli ile hareket ederken, 200 akçeli kadıların %50'si ve 300 akçeli kadıların %100'ü misli ile hareket etmiştir. Bu veriler 150 akçeye ulaşan kadıların, bir üst rütbe hareketinin daha kısıtlı olduğunu göstermektedir.

Kadılar, silke ilk girişlerinde genel olarak 25 akçe ile atanmışlar ve 300 akçeye kadar yükselmişlerdir. Mülâzemet süresini tamamlayarak kadılığa geçen bir

ilmiye mensubu, en alt seviyeden silke girmiş ve ilmiye sisteminde uygulanmakta olan rotasyon sistemine tabi olarak, görev süresini tamamladıktan sonra infisâle geçmiş ve infisâl süresinin bitiminde bir üst rütbeye hareket ederek, tekrar mansıba atanmıştır. Bu şekilde, bir döngü içinde hareket eden kadılar, bulundukları seviyeye göre 5 akçe ile 100 akçe arasında değişen artışlarla bir üst rütbeye hareket etmişlerdir. Aşağıdaki tabloda kadınların atandıkları dereceler ve bu dereceye yükselmeden önceki yevmiyeleri gösterilmiştir.

Tablo 1: Deftere Göre Kadınların Önceki ve Sonraki Yevmiyeleri

Önceki Kazadaki Yevmiyeleri	Kadınların Atandığı Dereceler
300, 200	300
200, 150	200
150, 130	150
100	130
100, 80	100
80, 70	80
70, 60	70
60, 50	60
50, 45	50
45, 40	45
40, 35	40
30	35
30, 25	30
	25

Tablo 1'e göre, 25 akçelik kazadan ayrılan bir kadı 30 akçelik bir kazaya hareket etmiştir. Kadınlar bu şekilde 5'er akçe artışlarla 50 akçeye kadar ilerlemişlerdir. Kolonya kazasından 25 akçe ile infisâle geçen Mevlânâ Davud hazineye 300.000 filori teslim etmiş ve 22 Şaban 1009 tarihinde 5 akçe artış alarak 30 akçelik Bihlişte kazasına atanmıştır.¹³⁹ Hulumiç kazasından 30 akçe ile infisâle geçen Mevlânâ Yusuf, 5 akçe artışla 14 Şaban 1009 tarihinde Budimle kazasına

¹³⁹ 28a.

hareket etmiştir.¹⁴⁰ Altunili kazasından 35 akçe ile infisâle geçen Mevlânâ Nasrullah, 40 akçe ile Brevnelik kazasına atanmıştır.¹⁴¹ Mevlânâ Mehmed'e Pirespe kazası verilmiş, ancak tasarrufu müyesser olmamıştır. 18 Şaban 1009 tarihinde 5 akçe artışla İsfirliğ'e atanmıştır.¹⁴² 45 akçe ile Modoniç'e atanıp tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Alaaddin'e Angelikasrı kazası 50 akçe ile tevcih olunmuştur.¹⁴³

50 akçe ile görevden ayrılan bir kadı, 10 akçe artışla 60 akçeye, 60 akçeden ayrılan bir kadı, 10 akçe artışla 70 akçeye ve 70 akçeden ayrılan bir kadı, yine 10 akçe artışla 80 akçeye yükselmekteydi. Desniçe kazasından 50 akçe ile infisâle geçen Mevlânâ Ali 27 Rebiü'l-âhir 1009 tarihinde Ohri Beyi Mustafa Arzıyla, 10 akçe terakkî alarak, 60 akçe ile Akçahisar kazasına hareket etmiştir.¹⁴⁴ Radomir kazasından 60 akçe ile infisâle geçen Mevlânâ Hasan, 17 Muharrem 1009 tarihinde 70 akçe ile İzenbol kazasına hareket etmiştir.¹⁴⁵ Saray kazasından 70 akçe ile infisâle geçen Mevlânâ Abdülhakim, Zıştovi kazasının 1008 tarihli koyun akçesini hazineye teslim etmiş ve defterdâr efendi arzıyla, Zıştovi kazasına 80 akçe ile atanmıştır.¹⁴⁶

80 akçeden ayrılan bir kadı ise 20 akçe terakki alarak 100 akçeye ilerlemiştir. 100 akçeden ayrılan bir kadı 130 akçeye, 130 akçeden infisâle geçenler ise, 150 akçeye ilerleyebilmişlerdir. 150 akçeden sonra artış miktarı fazlalaşmıştır. 150 akçeden infisâle ayrılanlar, 50 akçe yükselerek 200 akçeye ve 200 akçeden ayrılanlar ise, 100 akçe artışla 300 akçeye hareket edebilmişlerdir. Vulçitrin kazasına 80 akçe ile atnana Mevlânâ Musa, yeri başkasına verildiği için mansıbsız kalmıştır. 28 Ramazan 1008 tarihinde 20 akçe artışla Yakova kazasına atanmıştır.¹⁴⁷ Mevlânâ Muhyiddin Kirenge kazasından 100 akçe ile infisâle geçmiş ve 10 Receb 1008 tarihinde 30 akçe artışla Menlik kazasına atanmıştır.¹⁴⁸ İzladı kazasında 130 akçe ile infisâle geçen Mevlânâ Muslihiddin, İbrahim Ağa'nın arzı ile 28 Ramazan 1008 tarihinde 20 akçe artış alarak 150 akçe ile Kızanlık kazasına atanmıştır.¹⁴⁹ 150 akçe ile Aylok kazasından infisâle geçen Mevlânâ Muhyiddin, 200 akçe ile Dimitrofça

¹⁴⁰ 27b.

¹⁴¹ 2a.

¹⁴² 28a.

¹⁴³ 1a.

¹⁴⁴ 20b.

¹⁴⁵ 16a.

¹⁴⁶ 30b.

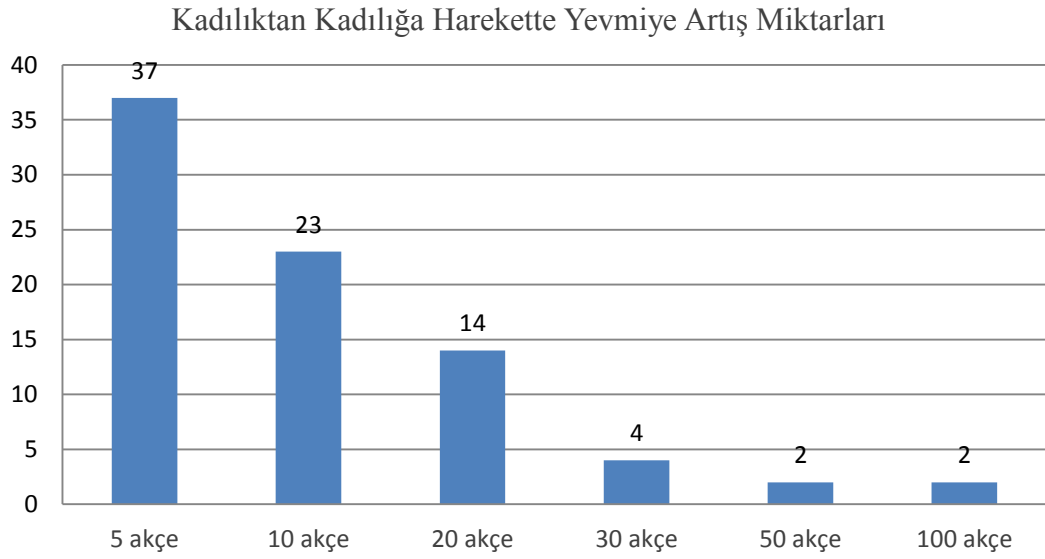
¹⁴⁷ 9b.

¹⁴⁸ 4a.

¹⁴⁹ 9a.

kazasına hareket etmiştir.¹⁵⁰ 200 akçe ile Vidin kazasından infisâle geçen Mevlânâ Abdülkerim, hazineye 500 sikke teslim etmiş ve 300 akçe ile Yanya kazasına atanmıştır.¹⁵¹ Bütün bu örnekler göz önünde bulundurulduğunda kadıların mansıbdaki hareketinin belirli bir düzen çerçevesinde yapıldığını söyleyebiliriz.

Yapılan hizmetin önemine binaen, kanunda belirtilenden daha fazla artış ile atanan kadılar da olmuştur. Örneğin Tikveş kazasından yevmî 100 akçe ile munfasıl olan Mevlânâ Fahreddin, ganem ve nüzül vergisinden hazineye peşin olarak 25.000 akçe teslim ettiği için, kanunlarından 20 akçe fazlasıyla 150 akçe ile Yenipazar kazasına atanmıştır.¹⁵²

Grafik 16: Kadıların Bir Üst Rütbeye Harekette Yevmiye Artış Miktarları

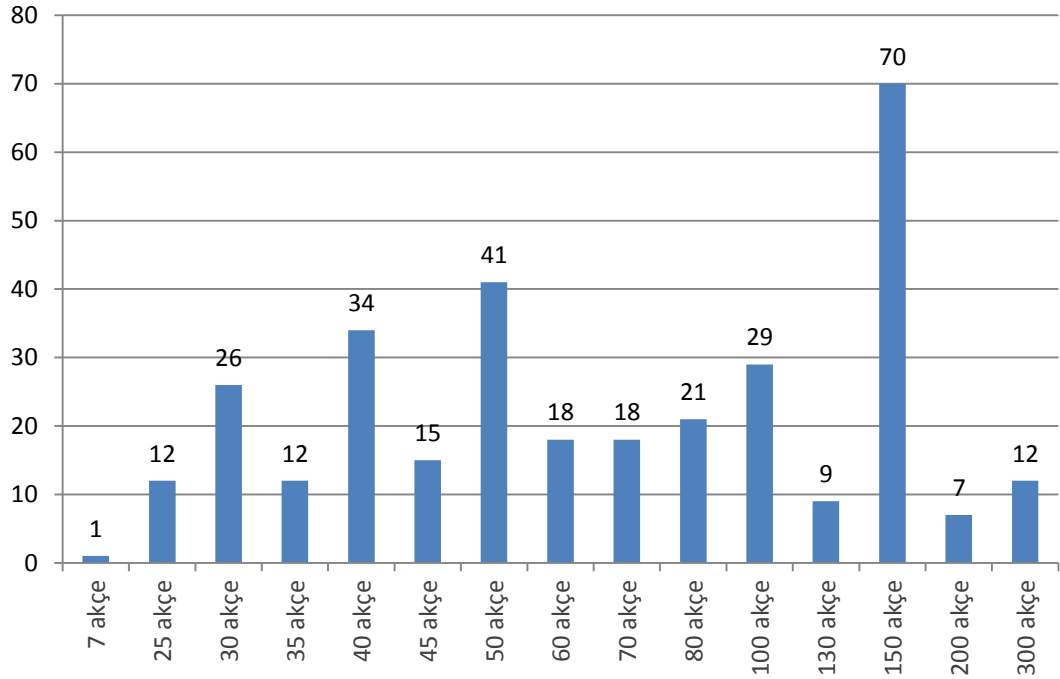
Grafik 15’de bir üst dereceye hareket eden kadılardan önceki ve sonraki yevmiyesi bilinenlerin yevmiye artış miktarları gösterilmiştir. Buna göre 37 kişi 5 akçe, 23 kişi 10 akçe, 14 kişi 20 akçe, 4 kişi 30 akçe, iki kişi 50 akçe ve 2 kişi de 100 akçe artışla bir üst dereceye hareket etmiştir. 5 akçe artışla hareket eden kadıların sayısının fazla olması, yığılma noktasının 25 ila 50 akçe arasında atama yapılan kadılıklarda olduğunu söyleyebiliriz. Kadıların alt derecelerde yığılmasının sebebi, silke giren ilmiye mensuplarının sayısının fazlalığı olmalıdır.

¹⁵⁰ 4b.

¹⁵¹ 1a.

¹⁵² 5b.

Kadınların Yeni Atandıkları Kazalarda Yevmiyeleri

Grafik 17: Kadınların Yeni Atandıkları Kazalarda Aldıkları Yevmiyeler

Yukarıda belirtildiği gibi kadılıklar, 25 akçe ile 300 akçe arasında değişen derecelere ayrılmıştır. Bu sisteme aykırı olarak bir örnek göze çarpmaktadır. 7 akçe ile atanan bir kadının varlığı istisna teşkil etmektedir. Bılagay kazasından haksız yere azledilen Mevlânâ Kemal, Rahoviçe kazasına 25 Şaban 1009 tarihinde yevmî 7 akçe ile atanmıştır.¹⁵³ Bu kayıta yevmiye miktarı, rakam ile derkenarda yazılmıştır. Yasemin Beyazıt'ın araştırmasında Rahoviçe kazası 60 akçe ile atama yapılan kazalar arasında görülmektedir. Bu bilgiyi de göz önünde bulundurarak kaydın yanlış tutulduğunu ve bu rakamın esasen 70 akçe olduğunu düşünebiliriz.¹⁵⁴

4.3. İlmiye Dışından Kadılığa Hareket

Defterde ilmiye dışından kadılığa hareket eden bir kişinin atama kaydı bulunmaktadır. Kostantiniyye'de şeyhülislam olan Şeyh Efendi mülâzımlarından Mevlânâ Seyyid Mehmed 40 akçe ile vazife yapmakta iken vazifesi Hasan'a kalmak

¹⁵³ 27b.

¹⁵⁴ Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 186.

üzere kadılığa geçmiştir. İzdin kadısı Ermiye kazasına nakledilmiş ve Mevlânâ Seyyid Mehmed 80 akçe ile İzdin’e atanmıştır.¹⁵⁵

4.4. Kadıların Terakkîleri

Terakkî, görev başarısı gösteren kadıların üst rütbelere beklenenden daha hızlı hareket etmesi olarak açıklanabilir. Kadılar, infisâle geçtikten sonra bir üst rütbeye atanırken nasıl hareket ediyorlarsa, terakkîleri de benzer kurallar çerçevesinde yapılmıştır. Kadılık derecelerinde olduğu gibi, 25 akçe ile 50 akçe arasında görev yapanlara 5 akçe, 50 akçe ile 80 akçe arasında görev yapanlara 10 akçe, 80 akçe ile görev yapanlara 20 akçe, 100 akçe ile görev yapanlara 30 akçe, 130 akçe ile görev yapanlara 20 akçe, 150 akçe ile görev yapanlara 50 akçe, 200 akçe ile görev yapanlara 100 akçe terakkî verilmiştir.¹⁵⁶ Yevmî 25 akçe ile Arhoz’da Ahmed Beğ Medresesi’nden munfasıl olan Mevlânâ İshak’a 5 akçe terakkî ile Bılagay kazası verilmiştir.¹⁵⁷ Yevmî 30 akçe ile Arhoz kadısı olan Mevlânâ Seyyid Şems’e “mâl-ı mîrîde hizmet etmiştir” diye, 5 akçe terakkî verilmiştir.¹⁵⁸ Yevmî 45 akçe ile Radomir kazasında kadı olan Mevlânâ Mustafa’ya kanun üzere 5 akçe terakkî verilmiştir.¹⁵⁹ Yevmî 50 akçe ile Eğribucak kadısı olan Mevlânâ Ahmed’e nüzül vergisinin toplanmasında hizmet ettiği için kanun üzere 10 akçe terakkî verilmiştir.¹⁶⁰ Yevmî 60 akçe ile Köprü kazasında kadı olan Mevlânâ Mehmed için “mâl-ı mîrîde hizmet etmiştir” diye, Timurhisar kadısı arz etmiştir. Arz üzerine Mevlânâ Mehmed’e 10 akçe terakkî yazılmıştır.¹⁶¹ Yevmî 70 akçe ile Pojega kadısı olan Mevlânâ Hasan’a 10 akçe terakkî ile kazası ibkâ ve mukarrer kılınmıştır.¹⁶²

Terakkî nedenleri ise çeşitlidir. Çalışma konusu dönemde Osmanlı-Avusturya savaşları devam etmekteydi, bu nedenle savaş döneminin ortaya çıkardığı mükellefiyetleri yerine getirme başarısının öne çıktığını görüyoruz. Dolayısıyla terakkîler gerçekleştirilirken yargı fonksiyonundan ziyade, idarî yetkinlik ve başarı esas alınmıştır. Defterdeki kayıtlara göre, 1007 ve 1008 senelerinde ferman olunan

¹⁵⁵ 20b.

¹⁵⁶ Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 213.

¹⁵⁷ 21a.

¹⁵⁸ 2a.

¹⁵⁹ 3a.

¹⁶⁰ 3b.

¹⁶¹ 4b.

¹⁶² 25a.

vergilerin toplanmasına büyük önem verilmiştir.¹⁶³ Örneğin Dıraç kadısı olan Mevlânâ Seyyid Ali 1007 senesine ait vergiyi toplayıp teslim ettiği için, kanun üzere terakkî almış ve müddetini tamamlayıncaya kadar emir yazılmıştır.¹⁶⁴ Toyran kadısı Hasan, mektup gönderip Vutrine (?) kadısı Mevlânâ Sinan'ın reâyâ ile iyi geçindiğini ve ferman olunan nüzül ve koyun vergisini toplayıp, teslim ettiğini bildirmiştir. Mevlânâ Sinan'a hizmeti karşılığında terakkî verilmiştir.¹⁶⁵ Reâyânın rıza ve şükranını kazanmak da bir başka terakkî nedeniydi. Kilis kazası yevmî 50 akçe ile Mevlânâ Mehmed'e verilmiştir. Mehmed idarî işlerle meşgul iken, Ali adlı kimse alıp dahl etmiştir. Ancak Saray kadısı ve Bosna defterdârı Mevlânâ Mehmed'in reâyâ ve berâyânın rıza ve memnuniyetini kazandığını arz etmiştir. Bunun üzerine, Kilis kazası Mevlânâ Mehmed'e 10 akçe terakkî ile müddetini tamamlamak üzere ibkâ ve mukarrer kılınmıştır.¹⁶⁶ Kimi zaman kadılar, terakkî almak üzere kalan müddetlerinden feragat etmişlerdir. Opar kadısı¹⁶⁷ ve Vulkovar kadısı¹⁶⁸ terakkî olunmak üzere kazalarından feragat etmişlerdir.

4.5. Deftere Göre Kaza Dereceleri

Aşağıda sırasıyla 300,200, 150, 130, 100, 80, 70, 60, 50, 45, 40, 35, 30 ve 25 akçe ile atama yapılan kazaların isimleri verilmiştir. Listeler incelendiğinde aynı kazaya farklı yevmiyelerle atama yapılabildiği anlaşılmaktadır. Bu durum kazaların dereceleri ile ilgili kafa karışıklığı yaratmaktadır. Bu karışık durumu açıklayabilecek iki ihtimalden birincisi zaman içinde ilhâk yoluyla kazanın finansal alanının genişletilmesi ve yevmiyesinin artırılmasıdır. İkinci bir ihtimal ise yevmiyelerin kazanın derecesinden ziyade kazaya atanan kadının derecesine işaret etmesidir.

300 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Arnavud Belgradı, Çatalca, Köstendil, Leskofça(?), Manastır, Siroz, Yanbolu, Yanya

¹⁶³ Halil İnalçık, "Military and Fiscal Transformation in Ottoman Empire: 1600-1700," *Archivum Ottomanicum*, Vol: 6, 1980, s. 315. İnalçık, Osmanlı-Avusturya savaşlarının devam ettiği 1593-1606 yılları arasında avarız vergilerinin düzenli vergi haline geldiğini ifade etmektedir. Bu bilgi, çalışma konusu dönemde savaş masraflarının karşılanması için ferman olunan vergilerin toplanması hususunda devletin gösterdiği öneme işaret etmesi bakımından önemlidir. Zira kadıların ferman olunan vergilerin toplanmasında gösterdikleri başarılar terakkî almalarını sağlarken, ihmal veya kusurları görevden alınmalarına neden olmuştur.

¹⁶⁴ 18a

¹⁶⁵ 18b.

¹⁶⁶ 26b.

¹⁶⁷ 17b.

¹⁶⁸ 9a.

200 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Dimetoka, Dimitrofça, Sakız, Şehirköy, Ürgüp, Zihne

150 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: İsfirliğ Banası, İskenderiye, İslimye, İstar-ı Eflak, İştib, İvraca, Kesriye, Kızanlık, Kocanya, Köprülü, Lofça, Medoke, Memlahateyn, Menlik, Novaberde, Ohri, Pirepol(?), Pirizrin, Pirlepe, Pojega, Radomir, Rodoscuk, Rudnik, Ruscuk, Salina ma'a Kulhızır, Sirebreniçe, Srebreniçe ve Bihorina, Şumnu, Temeşvar, Teşne, Tikveş, Toyran, Ürgüp, Valyeva, Velesin, Yadra, Yanya, Yenipazar.

130 Akçe İle Atama Yapılan Kadılar: Diyakova, Foça, Havas-ı Ahi Çelebi, Havass-ı Mahmud Paşa, Kalavrita, Menlik, Nova ma'a ?, Peçuyi, Taşlıca.

100 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Akçakızanlık, Alacahisar, Avlonya, Brod, Debri, Kıracao, İpek, İskenderiye, Kirenje, Köstendil, Leskofça, Mezarak(?), Mizistre, Ohri, Pilevne, Piremedi, Pojega, Selne, Sırışnik, Sultanyeri, Uzuncaova-i Hasköy, Vodine, Vulçitrin, Yagodine ve Perakin.

80 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Altunili, Anabolı, Anamur, Baba, Çačka, Despot Brodu, Hatvan ve Solnok, Hotaliç, İnebahtı, İrig, İzdin, Kerpeniş, Kurşunlu, Piriznik, Pojegacık, Samako, Sirebreniçe, Talende, Vradin, Zıştovi.

70 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Benefşe ve Livandar, Çırpan, Hayrabolu, Hıram, İstar-ı Eflak, İşbat, İzenbol, Kalimata, Karadağ, Livandar, Menlik, Priznik, Radovişte, Rahoviçe, Sırışnik, Suhuryaka, Şikloş, Vişnice.

60 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Akçahisar, Bılagay, Bihor, Görice, Güle, İlok, İzladı, İzvornik, Kirenje, Koban, Olava ma'a Borca, Plav, Pravişte, Sarıgöl, Valpova, Valyeva.

50 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Andıra, Andurusa, Angelikasrı, Ayopetri, Benefşe, Budimle, Eğribucak, Esed Obası, İhtiman, İmočka, İsfirliğ Banası, İstolni Belgrad, İzladı, Kalkandelen ve Suhuryaka, Kolonya, Koznik, Kravari, Kurşunlu, Livadya, Mezrak, Ölgünbar, Pançova, Piremedi, Pirespe, Plav, Podgoriçe, Preveze, Radovişte, Salina, Segedin, Timok, Valtoz, Nasliç, Vulkovar, Yayça, Zagorya nâm-ı diğer Kilis ve Nâhiye-i Hıta(?).

45 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Bereketlü, Caniçe, Cibre, Eğribucak, Ergiri, Girebene, İsfirliğ, Mezakya, Morava, Niş, Pirepoy, Radomir, Sigetvar, Timorinçe.

40 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Andurusa, Bardonya, Belene, Benefşe, Brevnelik, Dıraç, Ekserü Mora, Gabele, Havas-ı Ahi Çelebi, İmočka, İskırapar, İzladı, Kıravari, Kilis ve Hıta(?) ma‘a Zagorya, Korondos, Kostaniçe, Leben(?), Mat, Nevesin, Opar, Priznik, Segedin, Tırgovište, Titel, Tolona, Trebçe, Tuman tâbi‘-i Kefe, Vinçe, Zadrima.

35 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Apokri, Bardonya, Bılasıçe, Budimle, Diyakova, Fonya, Kurubine, Modoniç, Novasel, Polatomone, Morovik, Priznik, Valpova, Voniça.

30 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Altunili, Apokri, Balvan, Bılagay, Bihlişte, Bihorina, Çağlayık, Eğribucak, Güğercinlik, İştib, İvlahor.

25 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Belgradcık, Eğribucak Hatvan, İmočka, Kulhızır, Kurubine, Kurveleş, Mitrofça, Mora, Opar.

20 Akçe İle Atama Yapılan Kazalar: Gabele, Yenibegli nâm-ı diğer Gülsuret

Tablo 2: Deftere Göre Atama Yapılan Kazaların Adları ve Yevmiyeleri

Atanılan Kaza	Yevmiyesi
Ağrıboz	
Akçahisar	60
Akçakızanlık	150, 100
Alacahisar	150, 100
Alasonya	150
Altunili	80, 30
Anabolu	80
Anamur	80
Andıra	50
Andurusa	50, 40
Angelikasrı	50
Apokri	35, 30
Apokri	30
Arhoz	
Arkadya	150
Arnavud Belgradı	300
Avlonya	150, 100
Avlonya	150
Avrathısarı	150
Ayamavra	
Ayopetri	50
Baba	80
Badracık	150
Balvan	30

Atanılan Kaza	Yevmiyesi
Banaluka	
Bardonya	40, 35
Beckerek	
Belene	40
Benefşe	50
Bereketlü	45
Berenvar	
Berkkofça	150
Berkofça	150
Beşgradcık	25
Bılagay	60, 30
Bılasice	35
Bılasice	
Bihke	300
Bihlişte	30
Bihor	60, 50
Bihorina	30
Bogonya	
Böğürdelen	
Brevnelik	40
Brod	100
Budimle	50, 35
Çaniçe	45
Cibre	45

Çačka	80
Çağlayık	50, 30
Çatalca	300
Çerniçe	
Çırpan	70
Çirmen	50
Debre (?)	
Debriçe	
Debri	100
Delvine	
Depedelen	
Desniçe	
Despot Brodu	80
Despot Brodu	
Dıraç	40
Dimetoka	200
Dimitrofça	200,150
Diyakova	130, 35
Drama	
Dubniçe	150
Eğribucak	50, 45, 30, 25
Ekserü Mora	40
Ergiri	45
Esed Obası	50
Evreşe	
Ezinepol	
Fener	
Filorina ma'a İstarova	
Foça	130
Fonya	35
Gabele	40, 25(?)
Girebene	80, 45
Gördös	150
Görice	60
Görice Kırışova	100
Gradçaniçe	
Güğercinlik	30
Güle	60
Gümülcine	
Hatunili	
Hatvan	25
Hatvan ve Solnok	80
Havas-ı Ahi Çelebi	130, 40
Havass-ı Mahmud Paşa	130

Hayrabolu	70
Hıram	70
Hotaliç	80
Hulumiç	
Hurpişte	
İhtiman	50
İlbasan	
İlok	60
İmočka	50, 40, 25
İnebahtı	80
İpek	150, 100
İrig	80
İsar-ı Eflak	
İsfirliğ	45
İsfirliğ Banası	50
İskenderiye	150, 100
İskiradin	150
İskirapar	40
İslimye	150
İstar-ı Eflak	150, 70
İstarova	50
İstolni Belgrad	50
İşbat	70
İşketoz	
İştib	150, 130
İvlahor	30
İvraca	150
İvranya	
İzdin	80
İzenbol	70
İzladi	60, 50, 40
İzvornik	60
Kalavrita	130
Kale-yi ?	
Kalimata	70
Kalkandelen	
Kamengrad	
Karaağaç	60
Karacadağ	
Karadağ	70
Karasu Yenicesi	
Kefe	30
Kerpeniş	80
Kesriye	150
Kıraguayefçe	
Kırka ve Kotar	30

Kızanlık	150
Kilis ve Hıta? ma'a Zagorya	50, 40
Kirenye	100, 60
Koban	60
Kocanya	150
Kolonya	50
Koniçe	
Korondos	40
Kostaniçe	40
Kostaniçe	30
Koznik	50
Köprülü	150
Köstendil	100
Köstendil ma'a Radomir	300
Köşneli	30
Kravari	50, 40
Kulhızır	25
Kurşunlu	80, 50
Kurubine	35, 30
Kurveleş	25
Leben (?)	40
Leskofça	100
Leskofça ve Timurhisar	300
Livadya	50
Livandar	70
Lofça	150
Maçagonya	
Manastır	300
Mat	40
Mavra İskar	30
Medoke	150, 60
Memlehatayn	150
Menlik	150, 130, 70
Mezakya	45
Mezarak (?)	100
Mezrak	50
Mitrofça nâm-ı diğer Alaçan	25
Mizistre	100
Modonic	35
Mora	25
Morava	45
Narda	150
Nasliç	

Nevesin	40
Nevrekop ve Razlık	
Niş	45, 30
Nova ma'a ?	130
Novaberde	150
Novasel	35
Ohri	150
Olofça	30
Olovamma'a Borca	60
Opar	40, 25
Ova	
Ölgünbar	50
Paņcova	50
Peçuyi	130
Peçuyi ma'a Şikloş	
Pilevne	100
Piremedi	50
Piremedi	100
Pirepol	150
Pirepoy	45
Pirespe	50
Piriznik	80
Piriznin	150
Pirlepe	150
Plav	60, 50
Podgoriçe	50
Pojega	150,100
Pojega ve Despot Brodu	150
Polatomone	30
Polatomone ve Morovik	35
Pozegacık	80
Pravişte	60
Preveze	50
Priznik	70, 40, 35
Prizrin	
Radomir	45
Radomir	150
Radovişte	70, 50
Rahoviçe	7
Rasova	
Rodoscuk	150
Rudnik	150

Ruscuk	150
Sakız	200
Salıpazarı	
Salina	50
Salina ma'a Kulhızır	150
Samako	80
Sarıgöl	60
Segedin	50, 40
Seksar	30
Selne	100
Serfice	
Sigetvar	45
Silistre	
Sirebreniçe	150, 80
Sirişnik	100, 70
Siroz	300
Sofya	
Solnok	
Sölova	40
Sirebreniçe ve Bihorina	150
Suhuryaka	70, 50
Sultanyeri	100
Surhisar	
Şehirköy	200
Şikloş	70
Şumnu	150
Talende	80
Taşlıca	130
Temeşvar	150
Teşne	150
Tirgovişte	40
Tırhala	
Tırhala ma'a Kıratova	
Tırhala ve Alahoz	
Tırhala ve Alasonya	
Tırnovi	
Tikveş	150
Timok	50
Timorince	45
Timurhisar ma'a ?	
Timurhisar ve Ostrofça	
Timurhisar	

Titel	40
Tolona	40
Toyran	150
Trebçe	40
Tuman tâbi'-iKefe	40
Ustrumca	
Uzuncaova-i Hasköy	100
Ürgüp	200, 150
Ürgüp Kasrı	
Valpova	60, 35
Valtoz	50
Valtoz ve Naslıç	50
Valyeva	60
Valyeva?	150
Velesin	150
Velika	
Vidin	
Vinçe	40
Vişegrad	
Vişnice	60
Vodine	100
Voniça	35, 30
Vradin	100, 80
Vraşniçe	
Vulçitrin	100
Vulkovar	50
Yacağaç	30
Yadra	150
Yagodine ve Perakin	100
Yakova	100
Yanbolu	300, 150
Yenibeğli nâm-ı diğer Gülsuret	30
Yenice-i Karasu	
Yenice-i Karasu	
Yenice-i Vardar	
Yenice-i Karasu ma'a Çağlayık	
Yenipazar	150
Yenipazar ve İstar-ı Eflak	
Zadrıma	40
Zihne	200
Ziştovi	80

4.6. Müderrislikten Müderrisliğe Hareket

Mülâzımlıktan müderrisliğe geçen bir ilmiye mensubu, en alt derece olan 20 akçeden göreve başlar ve sırasıyla 25, 30, 40, 50, 60 ve 70 akçeye ulaşırdı.¹⁶⁹ Elimizdeki defterde yevmiyesi bilinen müderrisler, genellikle 20 akçeden silke girip 25, 30 ve 40 akçeye ulaşmışlardır. Bu veriler, Yasemin Beyazıt'ın ulaştığı verileri desteklemekle birlikte, defterde müderris atamalarının çok az yer kaplaması nedeniyle yeteri kadar örnek mevcut değildir.

20 Ramazan 1008 tarihinde Haseki Sultan Medresesi'nde müderris olan Mevlânâ Yahya Efendi mülâzımlarından Mevlânâ Bünyamin, yevmî 20 akçe ile Hacıoğlu Pazarı Medresesi'ne atanmıştır.¹⁷⁰ Yevmî 20 akçe ile müderrislikten infisâle geçen Mevlânâ Hasan, yevmî 25 akçe ile Gülsuyu'nda Mehmed Paşa Medresesi'ne atanmıştır.¹⁷¹ Yahya Efendi Medresesi'nden 25 akçe ile infisâle geçen Mevlânâ Mehmed, Semendire'de Ali Paşa Medresesi'ne 30 akçe ile atanmıştır.¹⁷² Edirne'de Yakub Paşa Medresesi'nde yevmî 40 akçe ile görev yapan Mevlânâ Hasan'ın medresesi kusuru yok iken başkasına verildiği için, Edirne'de Siraciyye Medresesi'ne yevmî 40 akçe ile atanmıştır.¹⁷³

Mülâzımlıktan müderrisliğe atananlar, genel olarak 20 akçe ile silke girerlerdi, ancak daha üst basamaklardan silke giren mülâzımlar da bulunmaktaydı. Çalışma konusu defterde mülâzemetten müderrisliğe 20 akçe ile geçen 9 kişi, 30 akçe ile geçen 4 kişi bulunmaktadır. Saray kadısı mülâzımlarından Mevlânâ Emrullah, Saray'da Hacı Mustafa Medresesi'ne yevmî 20 akçe ile atanmıştır.¹⁷⁴ Saray kadısı mülâzımlarından Mevlânâ Hüseyin, yevmî 30 akçe ile Saray'da Kemal Bey Medresesi'ne atanmıştır.¹⁷⁵

¹⁶⁹ Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s. 221.

¹⁷⁰ 9a.

¹⁷¹ 20b.

¹⁷² 1a.

¹⁷³ 18a.

¹⁷⁴ 21b.

¹⁷⁵ 13a.

4.7. Müderrislikten Kadılığa Hareket

Hem çalışma konusu defterdeki veriler, hem de daha önce yapılan araştırmalar ışığında müderrislerin kadılığa geçebildiklerini söyleyebiliriz.¹⁷⁶ Benzer şekilde, Halil İncalcık da ruznamçeler üzerinde yaptığı araştırma verilerine dayanarak, müderrislikten kadılığa geçişin mümkün olduğunu tespit etmiştir.¹⁷⁷ Yasemin Beyazıt da Rumeli kadiaskerliği ruznamçeleri üzerine yaptığı araştırmasında, ilmiye silkinde müderrislik yapanların kadılığa geçiş noktasında serbestliğe sahip olduklarını tespit etmiştir. Beyazıt, özellikle ilmi kariyer düşünmeyenlerin kadılığa geçtiklerini tahmin etmektedir.¹⁷⁸ Ancak, kadınların gelirlerinin müderrislere göre daha yüksek olmasının, müderrislerin kadılığa geçmesinde önemli bir etken olduğunu düşünebiliriz.

Çalışma konusu defterdeki toplam verilere göre, müderrisler arasından kadılığa geçiş oranı %8'dir. Müderrislikten kadılığa geçerken, atandıkları kadılık dereceleri hakkında kısıtlı bilgi sahibiyiz. Defterde kadılığa geçiş yapan müderrislerin önceki ve sonraki yevmiyeleri hakkında fazla veri bulunmamaktadır. Kadılığa hareket eden müderrislerin 27'sinin önceki ve sonraki yevmiyesi bilinmektedir. Bunlardan yevmî 20 akçe ile müderris olanların altısı yevmî 30 akçe ile, üçü 40 akçe ile kadılığa geçmiştir. Yevmî 25 akçe ile müderris olanların ikisi 30 akçe ile, altısı yevmî 40 akçe ile ve dördü yevmî 50 akçe ile kadılığa geçmiştir. Yevmî 30 akçe ile müderris olanların biri yevmî 40 akçe ile ve üçü yevmî 50 akçe ile kadılığa geçmiştir. Yevmî 40 akçe ile müderris olan iki kişi ise yevmî 80 akçe ile kadılığa geçmiştir. Mevlânâ Abdürrezzak 18 ay önce Tırnova'da Yıldırım Han Medresesi'nden yevmî 40 akçe ile infisâle geçmiştir. 2 Receb 1009 tarihinde Mahmud Paşa mektubuyla Hotalıç kazası yevmî 80 akçe ile verilmiştir.¹⁷⁹ 15 Receb 1009 tarihli başka bir kayda göre, Karaferye'de Mehmed Beğ Medresesi'nden 30 akçe ile infisâle geçen Mevlânâ Ahmed'e Mezrak kazası yevmî 50 akçe ile

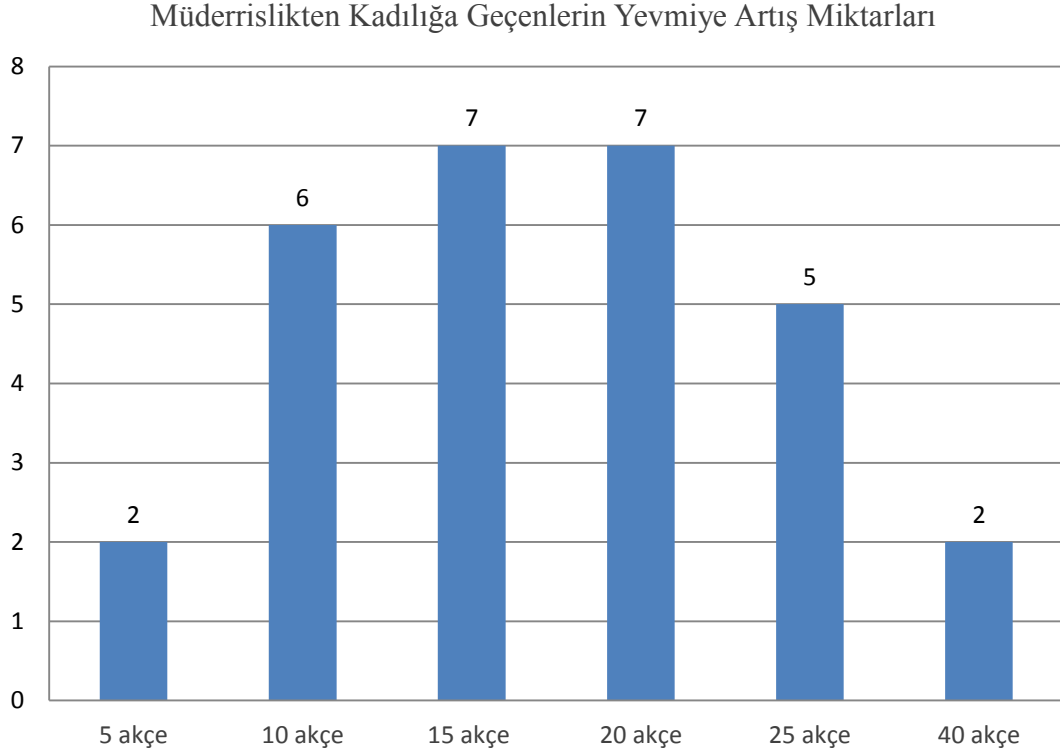
¹⁷⁶İsmail Gündoğdu, "The Ottoman Ulema Group And State of Practicing "Kaza" Authority During the 18th Century," Basılmamış Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2009; Hasan Akgündüz, kadılığın yargı alanı dışında kalan idarî-beledi-asayişle ilgili geniş yetki ve sorumluluk alanının doğal yansıması olarak, kadınların diğer ilmiye mensuplarına oranla finansal açıdan daha fazla fayda sağlama olanağına sahip olmalarının müftüler ve müderrisler için bir çekim alanı oluşturduğunu ve müderris ve müftülerin kadılığa doğru daima görev değişimi eğiliminde olduklarını söylemektedir. Bkz. Hasan Akgündüz, "Geleneksel Osmanlı Kamu Düzeninde İlmiye Kesiminin Ekonomik Durumuna İlişkin Bir Değerlendirme," *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, C. 178, 2009, s. 7.

¹⁷⁷ Halil İncalcık, "The Ruznamce Registers of the Kadiasker of Rumeli," s. 271.

¹⁷⁸ Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s.251.

¹⁷⁹ 24b.

verilmiştir. Mevlânâ Ahmed, Çavuşbaşı'na tâbidir.¹⁸⁰ Grafik 17'de müderrislikten kadılığa hareket edenlerin yevmiye artış miktarları gösterilmiştir.

Grafik 18: Müderrislikten Kadılığa Geçenlerin Yevmiye Artış Miktarları

4.8. İlmiye Dışından Müderrisliğe Hareket

Defterde ilmiye dışından müderrisliğe hareket eden iki kişinin kaydı bulunmaktadır. Bu kişiler, daha önceden başka görevlerde bulundukları için, silke diğer mülâzımlara göre daha yüksek dereceden girmişlerdir. 9 Cemâziye'l-âhir 1008 tarihinde yapılan iki atama kaydından, Karahisâr-ı Sahib kazasında bulunan Hisarardı Medresesi ve Otpazarı Medresesi'ne atanan Arif Mehmed ve Ahmed isimli iki müderrisin, Belgrad kadısı olan Hüseyin Efendi'nin oğulları olduğunu, önceden sipâhî olduklarını ve sırasıyla 16 akçe ve 17 akçe olan ulufeleri hazineye kalmak kaydıyla 30 akçe ile müderris olduklarını öğreniyoruz. Hisarardı Medresesi'ne atanan Arif Mehmed, İstanbul'da Valide-i Atik müderrisi Mustafa Efendi'nin mülâzımı iken, Otpazarı Medresesi'ne atanan Ahmed ise, Medine-i Münevvere kadısı iken vefat eden Abidin Efendi'nin mülâzımıdır.¹⁸¹ Mülâzımı oldukları kişilerin

¹⁸⁰ 24b.

¹⁸¹ 2b.

İstanbul kadısı ve Medine kadısı olmasına bakılırsa, iyi eğitim aldıkları söylenebilir. Zaten ilmiye dışında görev yapan bazı kişilerin ulemadan ders okuyup, ilmiye mesleğine girmeye çalıştıkları bilinen bir husustur.¹⁸² Babaları kadı olan bu iki kardeşin, gereken eğitimi tamamlama konusunda şanslı oldukları düşünülebilir. Dolayısıyla, birçok kişinin silke girmeyi beklediği bir ortamda Belgrad kadısı olan babalarının nüfuzu sayesinde, ilmiye sistemine muhtemelen kolay bir geçiş yaptıklarını düşünebiliriz. Mülâzemetten müderrisliğe geçenlerin genellikle 20 akçe ile göreve başladıkları göz önünde bulundurulursa, nispeten yüksek bir ücrete sahip oldukları da açıktır.

4.9. Müderrislerin Terakkîleri

Atama kayıtları arasında, müderris atamaları çok az yer kapladığı için müderrislerin terakkîlerine ilişkin bilgilerimiz kısıtlıdır. Terakkî kayıtlarında genellikle “kanun üzere terakkîye emir yazılmıştır” ibaresi yer almaktadır. Kayıtların birçoğunda, kaç akçe terakkî verildiği belirtilmemiştir. Pirlepe’de Kadı Muhyiddin Medresesi’nde yevmî 20 akçe ile müderris olan Mevlânâ Mehmed’e Ramazan 1008 tarihinde kanun üzere terakkîye emir yazılmıştır.¹⁸³ Müderrislerin ilim ehli olması, bir başka terakkî nedeniydi. Firuz Ağa Medresesi’nde 25 akçe ile müderris olan Mevlânâ Ali, ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olduğu için 22 Rebiü’l-evvel 1009 tarihinde terakkîye emir yazılmıştır.¹⁸⁴ Kimi terakkî kayıtlarında, terakkînin arz gereğince verildiği belirtilmiştir. Üsküp’te Hüseyin Paşa Medresesi’nde müderris olan Mevlânâ Abdürrahim’e Üsküp Kadısı Abdullah Efendi arzı gereğince 5 akçe terakkî yazılmıştır.¹⁸⁵ Bazen de müderrisler terakkî almak için kendileri arzda bulunmuşlardır. Semendire’de Ali Paşa-yı Atik Medresesi’nde müderris olan Mevlânâ Mehmed, terakkîye arz etmiştir. Bunun üzerine kanun üzere terakkîye emir yazılmıştır.¹⁸⁶ Bazen de müderrisler terakkî almak üzere görevlerinden feragat

¹⁸² Beyazıt, *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam*, s.86; İpşirli, “Mülâzemet,” s. 538. Ali Mustafa Efendi, meslekten gelmeyen kimselerin rüşvet vererek mülâzım olmasını eleştirir. Öğrenci olmadıkları halde rüşvetle deftere ismini yazdırarak göreve tayin edilenlerin kadılık mevkisini elde ettiklerini ifade eder. Bkz. Âli Mustafa Efendi, *Mevâ’idü’n-Nefâis fî Kavâ’idi l-Mecâlis*, Haz. Mehmet Şeker, Ankara: TTK, 1997, s. 93.

¹⁸³ 8b.

¹⁸⁴ 20a.

¹⁸⁵ 23a.

¹⁸⁶ 3b.

etmişlerdir. Semendire’de Ali Paşa-yı Atik Medresesi’nde müderris olan Mevlânâ Ahmed terakkî almak üzere medresesinden feragat etmiştir.¹⁸⁷

Tablo 3: Deftere Göre Atama Yapılan Medreseler ve Yevmiyeleri

Atanılan Medrese	Yevmiyesi	Atanılan Medrese	Yevmiyesi
Balyabadra Mahmud Çavuş Medresesi	20	Karaferye Mehmed Beğ Medresesi	
Belgrad Bayram Beğ		Karahisar-1 Sahib Hisarardı Medresesi	30
Dimetoka Abdülvasi Medresesi	30	Karahisar-1 Sahib Otpazarı Medresesi	30
Dimetoka Oruç Paşa Medresesi		Molla Çelebi Medresesi	25
Edirne Emir Kadı Medresesi		Piriştine Beşaret Beğ Medresesi	20
Edirne Kadı Muhyiddin Medresesi	30	Pirlepe Muhyiddin Medresesi	30
Edirne Siraciyye Medresesi	40	Saray Hacı Mustafa Medresesi	20
Edirne Yakub Paşa Medresesi	40	Selanik ... Medresesi	20
Ergene Turhan Beğ Medresesi	25	Semendire Ali Paşa Medresesi	30
Gülsuyu Mehmed Paşa Medresesi	25	Saray Kemal Beğ Medresesi	30
Hacıoğlu Pazarı Medresesi	20	Timurhisar Şeş Kadı Medresesi	30
İpek ...zâde Medresesi		Üsküp Hüseyin Şah Medresesi	
İstanbul Süleyman Subaşı Medresesi		Yenice-i Vardar Musa Beğ Medresesi	20
İştib İştibzâde Medresesi	20	Yenipazar Sinan Beğ Medresesi	20
Kalkandelen Oruç Çavuş Medresesi	20	Yenişehir Turhan Beğ Medresesi	

¹⁸⁷ 24a.

5. İLMİYE MENSUPLARININ RUMELİ BÖLGESİNDE HAREKETİ

Ruznâme defterlerinde kaza isimleri, medreselerinden isimleri ve bulundukları kazalar tevcihat nedeniyle zikredilmiştir. Defterlerde bulunan kazaların listelenerek dökümünün çıkarılması, Osmanlı kaza sistemini anlamak ve anlamlı bir harita çıkarmak açısından büyük önem arz etmektedir.

Tablo 4: Deftere Göre Rumeli Bölgesinde Kadıların Hareketi

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Desniçe	Akçahisar
İstarova, Şehirköy	Akçakızanlık
Bosna, Kıraguayefçe	Alacahisar
İstife	Alasonya
Yanova, Karasu'da ? Medresesi	Altunili
Arhoz, Koron	Anabolu
Koniçe	Anamur
Yacağaç	Andıra
Balyabadra Mahmud Çavuş Medresesi, Edirne'de Emir Kadı Medresesi	Andurusa
Modoniç	Angelikasrı
Ölgünbar, Yacağaç'da Mustafa Beğ Medresesi	Apokri
İzenbol	Arkadya
Manastır	Arnavud Belgradı
Tirgovişte, Menlik	Avlonya

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Rodoscuk, Avrathisarı, Pravişte	Avrathisarı
Ayopetri	Ayopetri
Hırsova	Baba
Ohri	Badracık
Yanık	Balvan
Banaluka	Banaluka
Bardonya, Karitene'de Seyyid Mahmud Medresesi	Bardonya
Belene	Belene
Salina, İstanbul Hoca Ahmed Medresesi	Benefşe
Bosna	Bereketlü
Berkofça, Lofça	Berkofça
Bılagay, Alahoz'da Ahmed Beğ Medresesi	Bılagay
Pirepoy, Modoniç	Bılasice
Kolonya	Bihlişte
Zaplene, Yanya	Bihor

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Saray'da Hacı Mustafa Medresesi	Bihorina
Brod	Böğürdelen
Altunili	Brevnelik
Hulumiç, Manastır Yahya Kadı Medresesi	Budimle
Olak	Canıçe
İzladi	Cibre
Fethülislam	Çaçka
Ağrıboz	Çatalca
İlok	Çerniçe
Belene , Vraviçe	Çırpan
Pançova	Çirmen
Trapoliçe	Debre
İvranya	Debreniçe
Leskofça	Debri (?)
Kıraçova	Delvine
Pirizrin	Depedelen
Vradin, Dimitrofça	Despot Brodu
Novaberde	Dimetoka
Tekfurdağı, Aylok	Dimitrofça
Kurveleş, Despot Brodu, Diyakova	Diyakova
Timurhisar, Dubniçe	Dubniçe
Selanik, Kefe	Eğribucak
Esed Obası	Ekserü Mora
Filorina	Ergiri

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Nakşa	Esed Obası
Ahmed Beğ Medresesi	Evreşe
Arhoz	Fonya
Podgoriçe, Mostar Mehmed Beğ Medresesi	Gabele
Ustorumca, Plav	Girebene
Kalavrita	Gördös
Girebene, Morava	Görice
Despot Brodu, Güğercinlik	Gradçaniçe
Güle	Güle
Uzuncaova-i Hasköy	Gümülcine
Kavala'da Kara Halil Beğ Medresesi	Hatunili
Güle, Gümülcine'de Mustafa Beğ Medresesi	Havass-ı Ahi Çelebi
Akçahisar	Havass-ı Mahmud Paşa
Çırpan, Aylok	Hayrabolu
Mitrofça	Hıram
Tırnova'da Yıldırım Han Gazi Medresesi	Hotaliç
Kalavrita, Hulumiç	Hulumiç
Tikveş, Hurpişte	Hurpişte
İstanbul'da Hacı Ahmed Medresesi	İhtiman

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Koznik, Nevesin	İlok
İmočka	İmočka
Olova	İnebahtı
Pirlepe, Karadağ, Pravište	İpek
Mohaç, Semendire’de Ali Paşa Medresesi	İrig
Pirespe, Peş	İsfirliğ
İsfirliğ Banası, Edirne’de Emir Kadı Medresesi	İsfirliğ Banası
Kalkandelen, Vodine	İskenderiye
İskıradin	İskıradin
Manastır’da İshakiye Medressesi	İskırapar
Razlık	İslimye
Eğribucak	İstar-ı Eflak
Morovik	İstarova
Belgrad	İstolni Belgrad
İşbat	İşbat
Benefşe	İşketoz
Vulçitrin	İştib
Noniça	İvlahor
Arnavud Belgradı, Voniça, Şehirköy	İvraca
Köstendil	İvranya
Radomir	İzenbol

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Pirepoy, İhtiman, Megara	İzladi
Çačka, Aylok	İzvornik
Karine	Kalavrita
Şikloş, Alasonya	Kalimata
Kalkandelen, Suhuryaka	Kalkandelen
Yayça	Kamengrad
Rasova	Karaağaç
Drama	Karadağ
Alasonya’da Ahmed Çavuş Medresesi	Kefe
Kerpeniş, İzdin	Kerpeniş
Serfice	Kesriye
Görice	Kıraçova
Rudnik	Kıraguyefçe
Kostaniçe	Kırka ve Katar
İzladi	Kızanlık
Peçuyi, Dıraç, Radomir,	Kirenye
Koban	Koban
Kocanya	Kocanya
Pozarefçe	Kolonya
Bardonya, Badracık	Korondos
Maveraünnehir Kırka	Kostaniçe
Mavra İskar, Hiram	Koznik
Köprülü, Razlık	Köprülü

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Kocanya, Avrathisarı	Köstendil
Köşneli	Köşneli
Koniçe, Esedobası, Koniçe, Dimetoka Abdülvasi Medresesi	Kravari
Sirebreniçe, Dimitrofça, Kasım Paşa Medresesi	Kurşunlu
Kurubine, Hacı Mustafa Medresesi	Kurubine
Belene	Leben (?)
Pravişte, Timurhisarı	Leskofça
Salina, Livadya	Livadya
Andurusa	Livandar
İslimye, Kolonya, Lofça, Üsküp'te Hacı Hüseyin Beğ Medresesi	Lofça
	Maçagonya
Kesriye, Hurpişte, Manastır	Manastır
Prizrin'de Mehmed Paşa Medresesi ve Suhuryaka	Mat
Çaçka	Mavra İskar
Morova	Medoke
Hoca Mehmed Paşa	Memlehatayn
Kirenye, Piriznik	Menlik

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Bihlişte	Mezarak(?)
Karaferye'de Mehmed Beğ Medresesi	Mezrak
Gördös	Mizistre
Sarıgöl	Modonic
Havass-ı Ahi Çelebi	Morava
Polatomone	Morovik
Havass-ı Kostantiniyye	Narda
Valtoz	Nasliç
Bihorina, Podgoriçe, İlok	Nevesin
Arad, Kavala'da Çelebi Beğ Medresesi	Niş
Foça	Nova
İzdin	Novaberde
Bihke, Zihne'de Kara Ali Beğ Medresesi	Novasel
Cumapazarı, Görice	Ohri
Bahşa	Olofça
Cumapazarı	Olova ma'a Borca
İnebahtı'da Sultan Bayezid Medresesi	Opar
Kirenye	Ova
Budimle	Ölgünbar
İsfirliğ Banası	Pançova
Valyeva	Peçuyi

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Petriç, Berkofça	Pilevne
Hurpişte, Salina	Piremedi
Beckerek	Pirepoy
Eğribucak, Taşlıca	Pirespe
İzdin, Piriznik, Tikveş, Kıbrıs'ta Şekerhâne kazası	Piriznik
Novaberde, Pirizrin	Pirizrin
Bolvadin, Hurpişte, İpek	Pirlepe
Plav, Timoriça, İzenbol	Plav
Nevesin	Podgoriçe
Belgrad, Banaluka	Pojega
Kara Halil Beğ Medresesi, Eğribucak, Morovik	Polatomone
Eğrikesri	Pravişte
Prepol	Prepol
Yenişehir Turhan Beğ Medresesi	Preveze
Sirişnik, Radomir	Radomir
Eğribucak, İvranya	Radovişte
Bılagay	Rahoviçe
İsfirliç Banası	Rasova
Dubniçe	Rodoscuk
Üzice/Teşne	Rudnik
İvranya, Ruscuk	Ruscuk
Siroz	Sakız

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
İstar-ı Eflak	Salıpazarı
Anadolu	Salina ma'a Kulhızır
Kıraguyefçe	Samako
Sarıgöl	Sarıgöl
Makova	Segedin
Benefşe	Seksar
Dıraç	Selne
Yanya	Serfice
Koban	Sigetvar
Solnok, Vidin, Sirebreniçe	Sirebreniçe
Yenipazar	Sirebreniçe ve Bihorina
İstarova, Sirişnik	Sirişnik
Zihne	Siroz
Seluk	Solnok
Pirlepe'de Kadı Muhyiddin Medresesi	Sölova
Yanova, Suhuryaka, İştib'de İştibzâde Medresesi	Suhuryaka
Delvine	Sultanyeri
Ürgüp	Şehirköy
Şikloş	Şikloş
Lofça	Şumnu
Uçhisar	Talende
Sirebreniçe, Peşteriçe	Taşlıca
Dimitrofça	Temeşvar

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Üzice	Teşne
Üsküp'te Hacı Hüseyin Beğ Medresesi	Tırgovişte
Yanbolu	Tırhala ma'a Kıratova
Dubniçe, Ruscuk	Tirnovi
Kıraguyefçe	Tikveş
Kotar, Pirlepe'de Kadı Muhyiddin Medresesi	Timok
Vişnice	Timorince
İvranya, Dubniçe	Timurhisar
Toyran	Toyran
Vulçitrin Kara Ali Beğ Medresesi	Trebçe
Kefe Kasım Paşa Medresesi	Tuman tâbi'-i Kefe
Görice, Kalkandelen, Üsküp, Şehirköy	Ürgüp
Vişnice	Ürgüp Kasrı
Sölova, Sigetvar	Valpova
Trebçe	Valtoz
Valtoz	Valtoz ve Nasliç
Valyeva, Peçuyi	Valyeva
Ova	Velesin
Ulama Paşa Medresesi	Vinçe

Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Vişegrad	Vişegrad
Vişnice	Vişnice
Istarova	Vodine
Karaferiye'de Mehmed Beğ Medresesi	Voniça
Semendire, Taşlıca, Vradin	Vradin
Ayapetri	Vraşniçe
Alasonya'da Ahmed Çavuş Medresesi, Mustafa Beğ Medresesi	Yacağaç
Çaniçe	Yadra
Kocanya ve Umul	Yagodine ve Perakin
Vulçitrin	Yakova
Dimetoka	Yanbolu
Balyabadra	Yanya
Vidin, Serfice	Yanya
Hurpişte	Yayça
Kara Halil Beğ Medresesi	Yenibeğli nâm-ı diğer Gülsuret
Köstendil	Yenice-i Vardar
Serfice	Yenice-i Karasu ma'a Çağlayık

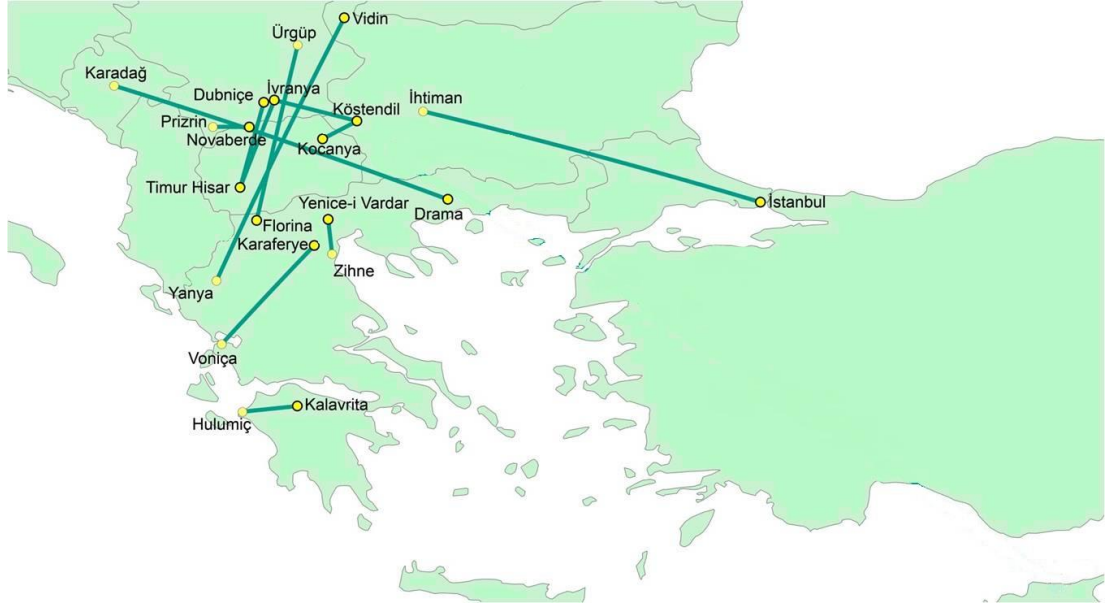
Bir Önceki Görev Yeri	Atanılan Kaza
Kocanya, Vulçitrin, Tikveş	Yenipazar
Bılasice	Zadrima
Edirne Ahmed Beğ Medresesi	Zağorya nâm-ı diğer Kilis ve Nâhiye-i Hıta(?)
Yenice-i Vardar	Zihne
Saray	Zıştovi

Tablo 5: Deftere Göre Rumeli Bölgesinde Müderrislerin Hareketi

Önceki Görev Yeri	Atanılan Medrese
	Balyabadra Mahmud Çavuş Medresesi
	Belgrad Bayram Beğ
Kasımpaşa Eyyühüm Medresesi	Dimetoka Abdülvasi Medresesi
Bursa'da Köşeler Medresesi (?)	Dimetoka Oruç Paşa Medresesi
	Edirne Emir Kadı Medresesi
Edirne Ali Kuşçu Medresesi	Edirne Kadı Muhyiddin Medresesi
...	Edirne Kadı Muhyiddin Medresesi
Yakub Paşa Medresesi Edirne	Edirne Siraciyye Medresesi
Edirne Siraciye Medresesi	Edirne Yakub Paşa Medresesi
...	Edirne Yakub Paşa Medresesi

Önceki Görev Yeri	Atanılan Medrese
Akçakızanlık Hacı Sinan Medresesi	Ergene Turhan Beğ Medresesi
... Medresesi	Gülsuyu Mehmed Paşa Medresesi
	Gülsuyu Mehmed Paşa Medresesi
	Hacıoğlu Pazarı Medresesi
	İpek ...zâde Medresesi
	İstanbul Süleyman Subaşı Medresesi
	İştib İştibzâde Medresesi
	Kalkandelen Oruç Çavuş Medresesi
	Karaferye Mehmed Beğ Medresesi
	Karahisar-ı Sahib Hisarardı Medresesi

Önceki Görev Yeri	Atanılan Medrese
Gelibolu Süleyman Paşa Medresesi	Molla Çelebi Medresesi
	Otpazarı Medresesi Karahisar-1 Sahib
	Piriştine Beşaret Beğ Medresesi
	Piriştine Beşaret Kethüda Medresesi
	Pirlepe Muhyiddin Medresesi
	Saray Hacı Mustafa Medresesi
	Selanik ... Medresesi
Yahya Efendi Medresesi	Semendire Ali Paşa Medresesi
	Semendire Ali Paşa Medresesi
	Semendire Ali Paşa-yı Atik Medresesi
	Saray Kemal Beğ Medresesi
Köstendil Murad Subaşı Medresesi	Timurhisar Şeş Kadı Medresesi
	Timurhisar Şeş Kadı Medresesi
	Üsküp Hüseyin Şah Medresesi
	Yenipazar Sinan Beğ Medresesi
	Yenice-i Vardar Musa Beğ Medresesi
	Yenipazar Sinan Beğ Medresesi
	Yenişehir Turhan Beğ Medresesi

Harita 1: Rumeli Bölgesinde Hareket Haritası¹⁸⁸

Yukarıdaki haritada Rumeli bölgesinde hareket eden kadıların hareketi 12 örnek üzerinden gösterilmiştir. Harita incelendiğinde ilmiye mensuplarının hem uzak mesafeler arasında hem de çok yakın kadılıklar arasında hareket edebildiklerini görüyoruz. Örneğin, İstanbul’da Hacı Ahmed Medresesi’nden 25 akçe ile munfasıl olan Mevlânâ Ahmed, yevmî 50 akçe ile İstanbul’dan oldukça uzak bir mesafede olan İhtiman kazasına hareket etmiştir.¹⁸⁹ Aynı şekilde, Mevlânâ Abdülkerim Vidin’den hayli uzakta bulunan Yanya’ya hareket etmiştir. Buna karşın, çok kısa mesafelerde hareketin örneklerini de görebiliyoruz. Örneğin, yevmî 150 akçe ile Yenice-i Vardar’dan ayrılan Mevlânâ Murad, yevmî 200 akçe ile Zihne’ye hareket etmiştir.

¹⁸⁸ Harita İTÜ Şehir ve Bölge Planlaması Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak çalışan Ahmet Baş tarafından defterdeki veriler kullanılarak hazırlanmıştır.

¹⁸⁹ 21b.

SONUÇ

XVII. yüzyılın hemen başında Rumeli coğrafyasındaki kadı ve müderris atamalarına dair bir kadıasker ruznâmçe defterinin incelendiği bu çalışmada, defterin içeriği, yapılan atamaların sayısı, kayıtların aylara göre dağılımı grafikler ile değerlendirilmiş ve kadı atamalarının defterin kapsadığı dönem içindeki dağılımı sayısal verilerle değerlendirilmiştir.

Giriş bölümünde, Nuruosmaniye Kütüphanesi Müteferrik Kısım 4569/5 yeni kayıt numaralı defter şekil ve muhtevası açısından incelenmiştir, defterin diğer kadıasker ruznâmçe defterlerine nazaran içerdiği farklılıklar tartışılmıştır. Bu bölümde, defterde bulunan kayıtların tümü grafikler ve sayısal verilerle değerlendirilmiştir. Ortaya konan veriler ışığında, çalışma konusu defterde kadı ve müderris atamalarının, mülâzemet, ilhâk, terakkî kayıtlarıyla iç içe geçtiği görülmüştür. Kayıtların karışık bir şekilde tutulmuş olması, defterin devam eden Osmanlı-Avusturya savaşları nedeniyle İstanbul dışında tutulmuş olması ile ilişkilendirilmiştir. Kayıtların tutuluş şekli de diğer defterlerden farklı olarak yapılmıştır. Atanılan kişinin infisâl süresi, atandığı kazadaki yevmiyesi gibi önemli bilgiler her zaman verilmemiştir. Bazı kayıtlarda yevmiye miktarı sonradan derkenarda yazılmıştır. Ayrıca, kimi kayıtların derkenarında atamaya aracı olan kişilerin adları yazılmış, atamanın kimin ricasıyla yapıldığı, atanan kişinin kime tabi olduğu gibi bilgilere yer verilmiştir. Yine aynı bölümde, kadıasker ruznâmçe defterlerinin tevcih sistemi açısından önemi defterden verilen örneklerle incelenmiştir.

Tezin birinci bölümünde, ilmiye sisteminde istihdam konusu ilmiye mensuplarının görev süreleri açısından incelenmiştir. Kadıların görev süresinin genelde iki yıl olduğu, ancak görev başarısı gibi nedenlerle bu sürenin farklılaşabildiği görülmüştür. Görev başarısı gösteren bazı kadıların görev sürelerinin *tecâd-i müddet* ile yenilenebildiği görülmüştür. Görev süresi ile yakından ilişkili olan *tevkât* kavramı yine bu bölümde açıklanmıştır. Defterdeki örneklerden *tevkât* tabirinin, görev yapmakta olan kadının süresinin tam olarak ne zaman biteceğini ve yeni atanan kadının tam olarak ne zaman göreve başlayacağını ifade etmek için kullanıldığı anlaşılmıştır. Yine aynı bölümde, ilmiye mensuplarının görevsiz geçirdikleri zamanı ifade eden *infisâl* hakkında kısa bir inceleme yapılmıştır. Çalışma

konusu defterde bulunan atama kayıtlarından çok azında, ataması yapılan kişilerin bir önceki görevinden ne zaman munfasıl olduğu tespit edilebilmiştir. Bu durum, devam eden savaşlar nedeniyle kayıt sisteminde sorunlar çıktığını ve sistemin sekteye uğradığını göstermektedir.

İkinci bölümde, ilmiye mensuplarının mansıba atanması incelenmiştir. Kadıların mansıba atanma biçimleri “infisâlden sonra atama,” “mukarrer/ibkâ,” “azilden sonra atama,” “nakil,” “tebdîl,” “mülâzemetten sonra atama,” tecdîd-i müddet ile atama”, “terfî ve ödüllendirme” başlıkları altında grafikler ve sayısal verilerle incelenmiştir. Yapılan grafikler kadıların infisâl sürelerinin 13-17 ay ile 19-23 ay arasında yığıldığını ve kadıların %79’unun infisâle geçtikten sonra ilk 36 ay içerisinde yeni bir göreve atandığını göstermiştir. 36 ay ve daha fazla infisâlde kalan kadıların ise neden bu kadar uzun süre bekledikleri tespit edilememiştir. Haksız yere görevinden azledildikten sonra tekrar mansıba atanmış kadıların oranı %17’dir. Mağdur edilerek görevden alınmanın, kadıların yargı alanının yanında malî, idarî ve askerî alanlarda da görev yapmaları ile ilişkisi bulunduğu tespit edilmiştir. Kadılar, yargı alanı dışında kalan işlerde kusur veya ihmali olduğu gerekçesiyle sıkça şikayet edilmişler ve kimi zaman haksızlığa uğramışlardır. Kusursuz olduğu anlaşılan kadılar ise yeniden bir mansıba atanmışlardır. Mukarrer ve ibkâ ile atama ise %24 oranında gerçekleşmiştir. Bu uygulamaların 17. yüzyılda kadıların giderek değişken şartlar içerisinde kalmaları ile ilgisinin bulunduğu tespit edilmiştir. Savaş döneminin getirdiği belirsizlik ortamında, kadıların müdahalelere maruz kaldıkları ve görevlerini tescil ettirmeye uğraştıkları anlaşılmıştır. Kadıların nakil ile atanma oranı %3, tebdîl ile atanma oranı ise %2 olmuştur. Kadılar göreve devam etmekteyken *nakil* veya *tebdîl* ile yer değiştirmiş ve görev sürelerini tamamlamışlardır. *Tecdîd-i müddet* ise nadiren görülen bir uygulama olmuştur. Kadılar %2 oranında *tecdîd-i müddet* ile atanmışlardır. Terfî ve ödüllendirme alan kadıların oranı ise %1’dir. Terfî veya ödüllendirme kadıların hizmetleri karşılığında yevmiyelerinin artırılması veya bir mansıbı elde etmeleri olarak özetlenebilir. Yine bu bölümde atamalara tavvasut eden kişilerin grafiği yapılmış ve sayısal verilerle değerlendirilmiştir. Tavassutların tespit edilmesi ilmiye sisteminde istihdamın kimler tarafından etkilendiğinin anlaşılması açısından önem arz etmektedir.

Üçüncü bölümde, ilmiye mensuplarının görevden ayrılış biçimleri incelenmiştir. Buna göre kadıların %40'ının süresini doldurduktan sonra infisâle geçtiği, müderrislerin ise %15'inin süresini tamamlayarak görevden ayrıldığı tespit edilmiştir. Kadılar %27 oranında, müderrisler ise %31 oranında azledilmişlerdir. Kadıların yargı alanı dışında idarî, malî ve askerî alanda da görev yapmaları ve başarısız olmaları azillerinde etkili olmuştur. Kadılar %4 oranında görevlerinden feragat ederken, müderrisler için bu oran %46 olmuştur. Feragat nedenleri her zaman açıklanmasa da ilmiye mensuplarının büyük oranda terakkî almak için görevlerinden feragat ettikleri anlaşılmıştır. Görev süresi dolmadan görevini bırakıp giden kadıların oranı ise %8'dir. Görevi terk feragattan farklı olarak merkezden habersiz olarak gerçekleşmiştir. Bir kadının görevini bırakıp gittiği ve kadılığın boş kaldığı diğer devlet görevlileri tarafından kadıaskerliğe bidirilmiştir. Tebdil ile görevden ayrılan kadıların oranı %4'tür. Nakil ile görevden ayrılan kadıların oranı %4, müderrislerin oranı ise %8'dir. Görevine devam ederken vefat eden kadıların oranı ise %6'dır.

Dördüncü bölümde, ilmiye sisteminde hareket konusu incelenmiş, defterin büyük çoğunluğunun kadılıktan kadılağa hareket edenlerin kayıtlarını içerdiği tespit edilmiştir. Yapılan grafiğe göre, kadılıktan kadılığa hareket %83, müderrislikten kadılığa hareket %8, mülâzımlıktan kadılığa hareket %2, müderrislikten müderrisliğe hareket %2, mülâzımlıktan müderrisliğe hareket %4, ilmiye dışından silke hareket ise %1 oranında gerçekleşmiştir. Bu bölümde kadıların ve müderrislerin rütbede hareketi, önceki ve sonraki yevmiyeleri ve terakkîleri grafikler ile incelenmiştir. Defterde kaydı bulunan kazaların ve medreselerin dereceleri tablolarla incelenmiş ve gruplandırılmıştır. Son olarak beşinci bölümde, defterde bulunan verilerden yola çıkılarak kazalar ve medreseler arası hareket listelenmiş ve tablo haline getirilmiştir.

**B. NURUOSMANİYE KÜTÜPHANESİ 4569/5 NUMARALI
RUZNÂMÇE DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU**

(1a)

Bâ-berât

Kazâ-yı Balvan

Kadîmde Alacahisar'a ilhâk iken ifrâz olunup müstakil kadılık olmağla re'âyâ ve berâya perakende olmağın yine ilhâkına ... Efendi arz etmeğın nâhiye-i mezbûr girü Alacahisar'a ilhâk olunmuştur. Fî 27 Cemâziye'l-evvel.

Kazâ-yı Kravari

Karye-i Vitoka, Karye-i Eslesa, Karye-i ...

Zikrolunan 11 pâre karye kadimden İnebahtı kazâsına mülhak iken ricâları ile Kravari nâhiyesine ilhâk olunup hayf olduğı Masum Efendi arz etmeğın girü taht-ı kazâsına (?) ilhâk olunup emr-i şerîf yazıldı. Fî evâ'il-i Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Suhuryaka

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Alaaddin İzdin sancağında Mehmed Bey Medresesi rûznâme-i hümayûnda üzerinde olup fâriğ olmadan hilâf-ı kanun kazâ-yı mezbûra vâsıl olmağla ref' olunup yerine yine kazâ-yı mezbûrdan altmış akçe ile iki yıla karîb zaman-ı infisali olan Mevlânâ Mehmed -zîde fazluhû- ta'yin kılındı diyü Muhterem (?) Efendi arz etmeğın yazılmıştır. Fî 10 Cemâziyel-âhir.

Kazâ-yı Angelikasrı

Kazâ-yı mezbûrenin müdetti halle karîb olup mukaddemâ yevmî kırk beş akçe ile Modoniç kazâsı tevcih olunup tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Alaaddin yevmî elli akçe ile Tırhala Beğî Sinan Beğ'in arzı muktezasınca yazılmıştır.

Kazâ-yı Yanya

Yevmî iki yüz akçe ile Vidin kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdülkerim Hızâne-i Âmire'ye beş yüz sikke teslim edip kazâ-yı mezbûr yevmî üç yüz akçe ile yazılmıştır.

Kazâ-yı Kurşunlu

Kadısının müddeti halle karîb olmağın mukaddemâ yevmî seksen akçe ile Sirebreniçe kazâsı Âsitâne-i Sa'âdet ve Ordu-yı Hümâyûn'dan verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Ahmed Efendiye yine misli ile verilmiştir. Fî 12 Cemâziye'l-âhire. İhtiyardır.

Kazâ-yı Pirlepe ma'a İpek

Pirlepe kadısı Mevlânâ Sinan İpek kazâsına ve İpek kadısı Mevlânâ Yahyazâde Mehmed yevmî yüz elli akçe ile ber-vech-i mübâdele nakil ricâ etmeğın ricâları ile istibdâl olundu. Fî 12 Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Kerpeniş

Murad Paşa ve ... mektûb gönderip kazâ-yı mezbûrede kadı olan Mevlânâ () kazâ-yı mezbûre serdârı tarafından kendiye verilip dört ay zabt etmeden âhere verilmeğın girü ... emir yazılmıştır. Fî 15 Cemâziye'l-âhire.

Medrese-i Ali Paşa der Semendire

Semendire'de Ali Paşa Medresesi'nde müderris olan Mevlânâ Mehmed ... vâsıl olup yevmî yirmi beş akçe ile ... Merhûm Yahya Efendi Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Mehmed ... müretteb şartıyla yevmî otuz akçe ile yazıldı. Fî ... Cemâziye'l-âhire.

Derkenar: ... Mevlânâ Yusuf'a mü'ekked emir yazılmıştır. Tâbi'-i Süleyman Ağa.

(1b)

Kazâ-yı Siroz

Siroz kadısı emr-i şerîfe itâ'at etmemekle ref' olunup yevmî iki yüz akçe ile Zihne kadısı olan Mevlânâ Mustafa'ya yevmî üç yüz akçe ile yazılmıştır. Fî 6 Cemâziye'l-âhire sene 8.

Derkenar: Kazâ-yı mezbûra zabtıçın emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Zihne

Zihne kadısı olan Mevlânâ Muslihiddin¹⁹⁰ Siroz kadısı olup yevmî yüz elli akçe ile Yenice-i Vardar kadısı olan Mevlânâ Murad'a yevmî iki yüz akçe ile yazılmıştır.

Derkenar: Kazâ-yı mezbûra zabtı için emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Yenice-i Vardar

Yenice-i Vardar kadısı Mevlânâ Murad Zihne kadısı olup yerine yevmî yüz elli akçe ile Köstendil kadısı olan Mevlânâ Fazluddin'e yazılmıştır.

Derkenar: Kazâ-yı mezbûra zabtı için emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Köstendil

Yenice-i Vardar¹⁹¹ kadısı Mevlânâ Fazluddin Yenice-i Vardar kadısı olup yerine yevmî üç yüz akçe ile Avrathisarı kadısı Mevlânâ Kemalzâde ... Mehmed'e yazılmıştır. Fî 6 Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Avrathisarı

Avrathisarı kadısı olan Kemalzâde Mehmed'e Köstendil kazâsı sadaka olunup yerine kazâ-yı mezbûrdan müddet-i kalîlede bilâ sebep mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ diğer Mehmed'e mukarrer olmuştur. Yevmî 150. Fî 6 Cemâziye'l-âhire.

Derkenar: Sâhib-i devlet hattıyladır.

Mülâzemet

Sâbıkan Budin Beğlerbeğisi Ahmed ve Karaman Beğlerbeğisi Nuh ve Budin Dizdarı Mehmed mektûb gönderip Azmizâde danışmendlerinden Hüseyin oğlu Darende Mehmed nice müddet tahsil-i ulûm ve tekâmîl-i fûnûn eylediğinden ma'dâ ... kalesi muhâsara olundukta ma'an ... hizmette bulunmağın mülâzemet ricâsına arz etmeğın mülâzım kaydı için emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Cemâziye'l-âhire sene 8.

¹⁹⁰ Bu varakta tutulan kayıtlarda birbirinin yerine atanan kadıları takip edebiliyoruz. Önceki ve sonraki kayıtlar dikkate alınırsa muhtemelen bir önceki kayıta bahsedilen Mevlânâ Mustafa ile bu kayıta bahsedilen Mevlânâ Muslihiddin aynı kişiler olmalıdır.

¹⁹¹ Önceki ve sonraki kayıtlar dikkate alınırsa kâtip muhtemelen Köstendil yerine yanlışlıkla Yenice-i Vardar yazmış olmalı. Zira bir önceki kayıttan Köstendil kadısı Fazluddin'in Yenice-i Vardar kadısı olduğunu anlıyoruz.

Kazâ-yı Koban

Yevmî altmış akçe ile Koban kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed'e kazâ-yı mezbûr Budin'a ilhâk olunup Budin'a Arnavud Belgradı kazâsı ilhâk olunup kazâ-yı mezbûr girü altmış akçe ile mûmâ ileyhe mukarrer olmuştur. Fî gurre-i Cemâziye'l-âhire sene 8.

Derkenar: Bâ arz-ı Mustafa Beğ der livâ-i Koban.

Kazâ-yı Kurubine

Yevmî yirmi beş akçe ile Hacı Mustafa Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Ahmed için ehl-i ilmdir diyü Saray mollası arz etmeğin kazâ-yı mezbûr yevmî otuz akçe ile yazılmıştır. Fî 15 Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Andıra

Kazâ-yı mezbûre kadısı Mevlânâ () müddeti halle karîb olmağın kırk beş akçe ile Yacağaç kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muslihiddin'in bir yıl iki ay zaman-ı infisâli olup yevmî elli akçe ile yazılmıştır.

Derkenar: Bâ arz-ı Mustafa Ağa.

Kazâ-yı Anabolı

Kazâ-yı mezbûre kadısı Mevlânâ Ahmed fevt olup kadılığı mahlûl olup yerine yevmî seksen akçe ile Arhoz kadısı olan Mevlânâ Ahmed'e (?) yine misli ile bakîye-i müddeti tekmîl oluncaya yazılmıştır. Fî 15 Cemâziye'l-âhire sene 8.

Kazâ-yı Varhoz (?)

Yevmî yirmi akçe ile Pravadi'de İsmail Çavuş Medresesi'nden iki buçuk yıla karîb zaman-ı infisâli olduğundan mâ'adâ Hazîne-i Âmire'ye ber-vech-i peşîn otuz bin akçe teslim eyleyen Mevlânâ Şemsi'ye yevmî otuz akçe ile yazılmıştır. Fî 15 Cemâziye'l-âhire sene 8.

(2a)

Kazâ-yı Toyran

Sâbıkan kadısı olan Hasan- zîde fazluhû- ehl-i ilm ve sâhib-i [hilm] ve mütedeyyin olduğundan gayrı sefer-i hümayûn mühimmâtı için fermân olunan nüzûl ve koyunu cem‘ edip bi’t-tamam teslîm etmeğin bilâ sebep mansıbı âhere verilip ... rûznâmede kaydı olanlar girü ... yevmî yüz elli akçe ile mukarrer olmuştur. Fî evâsıt-ı Cemâziye’l-âhire.

Kazâ-yı Samako

Kadısı olan Mevlânâ Ömer’e sefer-i hümayûna müte‘allik umûr ... olmağın yine mukarrer olmuştur. Fî evâsıt-ı Cemâziye’l-âhire sene 8.

Kazâ-yı Güle

Kadısı fevt olup yine yevmî elli akçe ile kazâ-yı mezbûrdan ma‘zûl olan Mevlânâ Hüseyin- zîde fazluhûya- Mustafa Paşa arzı mûcibince yevmî altmış akçe ile yazılmıştır. Fî 10 Cemâziye’l-evvel sene 8.

Derkenar: Mü’ekked yazılmıştır

Kazâ-yı Medoke

Yüz elli akçe ile Morova kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muslihiddin’e yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûr verilmiştir. Fî 20 Cemâziye’l-âhire.

Derkenar: Mü’ekked yazılmıştır

Kazâ-yı Brevnelik

Yevmî otuz beş akçe ile Altunili kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Nasrullah’a yevmî kırk akçe ile kazâ-yı mezbûr verilmiştir. Fî 20 Cemâziye’l-âhire.

Derkenar: Mü’ekked emir dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Kıratova

Yevmî üç yüz akçe ile Tırhala kadısı olup Yanya kazâsı verilen Mevlânâ Çakırzâde (?) Mehmed’e kazâ-yı mezbûrun nüzûlünü noksan üzere getirip ... tahvîlinden mûmâ

ileyhe yevmî üç yüz akçe ile ... berât getirmek üzere yazılmıştır. Fî 18 Cemâziye'l-âhire.

Derkenar: Mü'ekked emir dahi yazılmıştır. Sâhib-i devlet hattıyladır.

Mülâzemet

Sâbıkan İstanbul kadısı olan Mevlânâ Şemseddin danışmendlerinden dârende Abdülkadir- zîde fazluhûya- mülâzemet için emir yazılmıştır. Evâhir-i Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Ustrumca

Kazâ-yı mezbûrda kadı olan olan ...zâde Mevlânâ Hüseyin Efendi muhızır (?) olan Mevlânâ Mehmed Ağa ile ... mîrîye doksan bin akçe göndermeğin kadılığı girü mukarrer olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 24 Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Köstendil

Mezbûr tebdîl ile Kemalzâde Mehmed'e Serdâr-ı Ekrem tarafından tevcîh olunup henüz zabtı müyesser olmadan Ferhad Paşa arz eylediği Mevlânâ () bir tarîkle ... almağın girü mûmâ ileyh Kemalzâde'ye mukarrer olmak için emir yazılmıştır. Fî 24 Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Radomir

Yevmî kırk (?) akçe ile Sirişnik kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muslihiddin'e sâbıkan kadısı olan Mevlânâ Hüssam'ın küllî şâkîleri gelmeğin ref' olunup yevmî kırk beş akçe ile verilmiştir. Fî 24 Cemâziye'l-âhire.

Terakkî-yi Kazâ

Mora ve Mizistre Kadısı ... mektûb gönderip yevmî otuz akçe ile Arhoz kadısı olan Mevlânâ Seyyid Şems (?) mâl-ı mîrîde hizmet eylemiştir diyü arz etmeğin beş akçe terakki yazılmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye'l-âhire.

Terakkî-yi Bihorina

Kırk beş akçe ile Bihorina kadısı Mevlânâ Mehmed'e kanun üzere emir yazılmıştır. Târîhi'l-mezbûr.

(2b)

Kazâ-yı Polatomone

Kazâ-yı mezbûr serdâr-ı erkemi tarafından Mevlânâ Mehmed'e verilip ba'de Yenişehir'e ilhâk olunup hâlâ girü üslûb-u sâbık üzere mukarrer olunup emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Andıra

Kazâ-yı mezbûrun müddeti halle karîb olup yevmî kırk beş akçe ile Yacağaç kazâsından munfasıl olup bir yıl zamân-ı infisâli olan Mevlânâ Muslihiddin'e verilmek ricâsına Kapucubaşı Mustafa Ağa arz etmeğin yazılmıştır. Fî 10 Cemâziye'l-âhire sene [8].

Kazâ-yı Ohri

Kadısının re'âyâya zulmü ... olduğundan mâ'adâ kazâsın bırakıp umûr-ı şer'îyye mu'attal kalmağın yevmî yüz elli akçe ile Görice kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e ... yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 13 Cemâziye'l-âhire sene 8.

Kâzâ-i Köstendil

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Kemalzâde Mehmed'e mukarrer olunup zabtı için emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâil-i Receb sene 8.

Kazâ-yı Pirizrin (?)

Mukaddemâ yevmî () akçe ile Pirizrin kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Halil'e kazâ-yı mezbûrede kadı olan Muslihiddin hâne koyun¹⁹² cem' edip teslîm-i hazîne etmemeğin ref' olunup mûmâ ileyhe yazılmıştır. Yevmî (). Fî 6 (?) Cemâziye'l-âhire sene 8.

¹⁹² Belgede "hâne koyun" olarak geçen verginin ganem vergisi olduğu tahmin edilmektedir.

Derkenar: Mü'ekked emir dahi yazılmıştır

Kazâ-yı Dimetoka

Mukaddemâ iki yüz akçe ile Novaberde kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Fazlullah'a mukaddemâ kazâ-yı mezbûrdan bedel-i nüzûl cem' etmekle Mirzazâde'den alınıp Mevlânâ Ahmed'e verilip oldahi bilâ ... nüzûl cem' etmeğin alınıp mûmâ ileyh mîrîye yüz yetmiş iki bin sekiz yüz akçe vermeğin yevmî iki yüz akçe ile yazılmıştır. Fî 24 Cemâziye'l-âhire.

Medrese-i Sinan Beğ Tâbi'-i Kazâ-yı Yenipazar

Sâbıkan Süleymaniye Medresesi'nde müderris olan merhûm Osman'ın talebesinden olup mülâzım olan Mevlânâ Receb- zîde fazluhûya- yevmî yirmi akçe ile ... tahvîlinden ... olmağın yazılmıştır. Fî 3 Receb sene 8.

Derkenar: Bâ arz-ı Pir Ali kazâ-yı ()

Medrese-i Hisarardı der Karahisar-ı Sahib

Bi'l-fi'il Belgrad kadısı olan Hüseyin Efendi'nin oğlu olup sipâhî oğullarından yevmî on altı (?) akçe ulûfeye mutasarrıf olup İstanbul'da Valide-i Atik müderrisi Mustafa Efendi'nin mülâzımlarından olan Arif Mehmed ehl-i ilm ve sâhib-i fazl olmağla ulûfesi hazîneye kalmak üzere medrese-i mezbûra otuz akçe ile sûret-i ruus verilip mûcibince emir yazılmıştır. Fî 9 Cemâziye'l-âhire sene 8.

Medrese-i Otpazarı der Karahisar-ı Sahib

Bi'l-fi'il Belgrad kadısı olan Hüseyin Efendi'nin oğlu olup sipâhî oğullarından olup yevmî on yedi akçe ulûfeye mutasarrıf olup sâbıkan Medîne-i Münevvere kazâsından munfasıl iken vefât eden Abidin Efendi'nin mülâzımlarından olan Ahmed ehl-i ilm ve sâhib-i fazl olmağın ulûfesi hazîneye kalmak üzere medrese-i mezbûra otuz akçe ile sûret-i ruus verilip mûcibince emir yazılmıştır. Fî 9 Cemâziye'l-âhire sene 8.

Kazâ-yı Mezarak (?)

Yevmî seksen akçe ile Bihlişte kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Receb'e kazâ-yı mezbûrun [müddeti] halle karîb olmağın iki yıl zaman-ı infisâli olan olmağın yevmî yüz akçe ile yazılmıştır. Fî 24 Cemâziye'l-âhire sene 8.

Kazâ-yı Surhisar

Kazâ-yı mezbûr yevmî yüz elli akçe ile Mevlânâ Mahmud'a Âsitâne-i Sa'âdet'ten verilip () nâm kimesne serdâr tarafından bana verilmiştir diyü dahl etmeğın Âsitâne'den verilen Mahmud'a mukarrer olunup emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye'l-âhire.

Nevrekop kadısına hüküm ki mektûb gönderip nefsi-i Nevrokop mahkemesinde hizmet için muhırbaşı lâzım ve mühim olup dârende Hüseyin ... için muhırbaşı olmak ricâ etmeğın emri-i şerîf yazılmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye'l-âhire.

(3a)

Kazâ-yı Yacağaç

Kazâ-yı mezbûr kadısı Mevlânâ Mehmed fâriğ olup... Mustafa Beğ Medresesi'nde yevmî yirmi (?) akçe ile müderris olan Mevlânâ Ahmed'e yevmî otuz akçe ile yazılmıştır. Fî 29 Cemâziye'l-âhire sene 8.

Derkenar: Mustafa Paşa .Kazâ-yı mezbûrun zabtı için mü'ekked emri-i şerîf dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı İstar-ı Eflak

Kazâ-yı mezbûr Yenipazar kazâsına ilhâk olunup ... nâm kimesne ... diyü dahl edip hâlâ Zadrîma kadısı Mevlânâ Ömer Efendi'ye ilhâk (?) olunup müstakil mü'ekked emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Uzuncaova-i Hasköy

Kazâ-yı mezbûr Serdâr-ı Ekrem tarafından Mevlânâ Musa'ya verilip hâlâ Mahmud Paşa tarafından âherden kimesne dahl etmeye diyü arz için emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Manastır

Sâbıkan kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Mahmud'un müddet-i örfiyyesi tamam olduktan sonra iki ay dahi ziyâde tasarruf edip ba'de mûmâ ileyhe tevcîh olunup hâlâ hilâf-ı kanun bir tarîk ile ... mukarrer edip ... zulm olup girü mezbûra mukarrer olmuştur. Fî 22 Cemâziye'l-âhire.

Derkenar: Mîrîye sekiz 1000.

Terakkî-yi Kazâ

Hâlâ Radomir kadısı olup yevmî kırk beş akçe ile mutasarrıf olan Mevlânâ Mustafa'ya ... kanun üzere beş akçe terakkîye emir yazılmıştır. Fî evâ'il-i Receb sene 8.

Kazâ-yı Sölova

Kadılığı bırakıp umûr-u kazâyâ-yı müslimîn mu'attal olduğun sikâttan nice kimesne haber vermediğin yerine yevmî yirmi beş akçe ile Pirlepe'de Kadı Muhyiddin Medresesi'nden dört yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Haşim'e yevmî kırk akçe ile kazâ-yı mezbûr yazılmıştır. Fî 2 Receb.

Kazâ-yı Pançova

Kazâ-yı mezbûra mutasarrıf olan () iki aydan beri vefât edip mahlûl olmağın yevmî elli akçe ile İsfirliğ Banası kadısı olan Mevlânâ Seyyid Mustafa'ya (?) yine misli ile yazılmıştır. Fî 3 Receb sene 8.

Kazâ-yı İsfirliğ Banası

Kazâ-yı mezbûre yevmî yirmi beş akçe ile Mahruse-i Edirne'de Emir Kadı Medresesi'nden bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mehmed mahal olmağın yevmî elli akçe ile sadaka olunmuştur. Fî 3 Receb sene 8.

Kazâ-yı Prepol

Kazâ-yı mezbûre kadısının müddeti halle [karib] olup ve ziyâde şâkîleri gelmeğin ref[°] olunup yevmî yüz otuz akçe ile ... kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mustafa'ya yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 3 Receb.

Kazâ-yı Girebene

Bi'l-fi'il kadısı olan Mevlânâ Muhyiddin'in Pirepol ve Hırsova üzerinde olup elli sekiz akçeden ziyâde mâl-ı mîrî kalmayıp ref[°] olunup yevmî kırk akçe ile Usturumca kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e yevmî kırk beş akçe ile yazılmıştır. Fî 2 Receb.

Terakkî-yi Kazâ

Nevrekop kadısı arzıyla kazâ-yı Kirenye'ye yevmî kırk beş akçe ile mutasarrıf olan Mevlânâ Muhyiddin'e yevmî beş akçe terakkîye emir yazılmıştır.

Terakkî-yi Medrese

Semendire kadısı mektûb gönderip mahrûse-i Semendire'de ... Ali Paşa-yı Atık Medresesi'nden yevmî otuz akçe ile müderris olan Mevlânâ Mahmud'a kanun üzere terakkî ricâsına arz etmeğin yazılmıştır. Fî 3 Receb.

(3b)

Kazâ-yı Kulhızır

Kazâ-yı mezburenin müddeti halle karîb olup ref[°] olmağın yerine Şeyhülislam Merhûm Zekeriya Efendi mülâzımlarından iki yıl zaman-ı mülâzemeti olan Mevlânâ Mahmud mahal olmağın yevmî yirmi beş akçe ile yazıldı. Fî 2 Receb.

Derkenar: Bâ arz-ı mim.

Kazâ-yı Bardonya

Müddeti halle karîb olmağın ref[°] olunup yerine yevmî otuz akçe ile Bardonya kazâsından iki yıla karîb infisâli olan Mevlânâ Ramazan'a yevmî otuz beş akçe ile yazılmıştır.

Derkenar: Bâ arz-ı mim. Mü'ekked emir dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Fonya

Hilâf-ı emr Gördös kazâsına ilhâk olunmağla ifrâz olunup yevmî otuz akçe ile Arhoz kazâsından bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ahmed'e yevmî otuz beş akçe ile yazılmıştır.

Derkenar: Bâ arz-ı mim. Mü'ekked emir dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Bihor

Kadısı kadılığın bırakıp hâlî olduğuna sikâttten haber verilmeğın yerine yevmî elli akçe ile Yanya kazâsından bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mehmed'e yevmî altmış akçe ile yazılmıştır. Fî 2 Receb.

Derkenar: Bâ arz-ı mim. Mü'ekked emir dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Eğribucak

Müddeti halle karîb olmağla ref olunup yerine yevmî kırk beş akçe ile bir [yıl] zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ahmed'e yevmî elli akçe ile yazılmıştır. Fî 2 Receb.

Kazâ-yı Yenice-i Karasu

Mevlânâ Casim Efendi'ye Âsitâne-i Sa'âdet'ten verilip henüz rûznâmeye kayıt olmamağın dahl olunup bu def'a ... zuhûra gelen hizmeti mukâbelesinde mukarrer olup mü'ekked emir yazılmıştır. Fî evâil-i Receb sene 8.

Terakkî-yi Medrese

Semendire kadısı arzı mucibince yevmî otuz akçe ile Semendire'de Ali Paşa-yı Atîk Medresesi'nde müderris olan Mevlânâ Mehmed terakkîye arz etmeğın kanun üzere terakkîye emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Ayapetri

Müddeti halle karîb olmağla ref olunup yerine yevmî elli akçe ile sâbıkan kazâ-yı mezbûr tevcih olunup on gün tasarruf etmeden ma'duren ma'zûl olan Mevlânâ Mehmed'e yine misli ile yazılmıştır. Bâ arz-ı mim. Fî 2 Receb sene 8.

Kazâ-yı ...

Kazâ-yı mezbûr Serdâr-ı Ekremi tarafından yevmî yüz elli akçe ile Mevlânâ Ali'ye verilip hâlâ mü'ekked ... için emir yazılmıştır. Fî evâ'il-i Receb sene 8.

Kazâ-yı İlhâk-ı Bihor

Kamran nâm kurâ mukaddemâ kazâ-yı mezbûra tabi' olup bir tarîk ile Budimle kazâsına ilhâk olunup isyân üzere olmağın () kadı arz etmeğın üslûb-u sâbık üzere girü kazâ-yı mezbûra yazılmıştır. Fî evâ'il-i Receb sene 8.

Kazâ-yı Rodoscuk

Yevmî yüz elli akçe ile Dubniçe kadısı olan Mevlânâ Kirâmî (?) kazâ-yı mezbûrun cümle tekâlifin edâ edip hizmeti mukâbelesinde yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûr verilmiştir. Fî 2 Receb sene 8.

Kazâ-yı Banaluka

Belgrad kadısı ve cümle ulemâ mahzar gönderip sâbıkan kazâ-yı mezbûrda kadı olan Mehmed sipâh (?) iken ... olup hakkında Saray Molla[sı] arz gönderip azl-i ebed ile ma'zûl olup kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mehmed'e verilip mezbûr bana verilmiştir diyü dahl etmeğın mahzarda olan ulemanın şehâdetleri ile Mevlânâ Mehmed'e mukarrer kılınmıştır. Fî evâ'il-i Receb.

Terakkî-yi Kazâ

Yevmî elli akçe ile Eğribucak kadısı Mevlânâ Ahmed'e nüzûl ve sâ'ir mîrîde küllî hizmet etmeğın kanun üzere on akçe terakkî verilmiştir.

Kazâ-yı Tuman Tâbi' Kefe

Hân Hazretleri mektûb gönderip vilâyet-i Kefe'de yevmî yirmi beş akçe ile Kâsım Paşa Medresesi'ne müderris olan Ali Efendi'ye kazâ-yı mezbûre yevmî kırk akçe ile yazılmıştır. Fî 2 Receb sene 8.

Derkenar: Radovişte kadısı Mevlânâ Yakub'a mü'ekked emir yazılmıştır.

(4a)

Kazâ-yı Hulumiç

Bora Beği mektûb gönderip kazâ-yı mezburede kadı olan Mevlânâ için mâl-ı mirîde küllî hizmet etmiştir diyü arz etmeğin kadılık mukarrer olmak için emir yazılmıştır. Fî 2 Recebü'l- mücerreb sene 8.

Kazâ-yı Andurusa

Mora'ya tâbi' Balyabadra'da Mahmud Çavuş Medresesi'nde yevmî yirmi beş akçe ile müderris olan Mevlânâ Muhyiddin için Mora ve Mizistre Beği Mehmed Beğ arz etmeğin yevmî kırk akçe ile kazâ-yı mezbûr yazılmıştır.

Derkenar: Mîrîye 158.

Kazâ-yı Bılagay

Kazâ-yı mezbûreden yevmî elli akçe ile bî-günâh ma'zûl olup ... sâbık tarafından verilip bir yıl dört ay tasarruf olduktan sonra bırakıp hâlî olduğun ahâlî-yi vilâyet mahzar gönderip yevmî altmış akçe ile Mevlânâ Kemaleddin'e verilmiştir. Fî 2 Receb sene 8.

Kazâ-yı Teşne

Harami eşirrâsı için Pîrî Çavuş vardıkta gönderilen filoriyi tevzi' etmeyip re'âyânın akçesine tamah edip zahireye muzâyaka vericek nüzûlemîni arz etmeğin yevmî yüz elli akçe ile Âsitâne-i Sa'âdet Üzice kadılığı hatt-ı hümayûn ile verilip ma'zûl olan Mevlânâ Mustafa'ya yevmî yüz elli akçe ile verilmiştir. Fî 3 Receb

Kazâ-yı Radovişte

Mevlânâ Yakub'a mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâ'il-i Receb

Kazâ-yı Vidin

VidinBeği Şaban mektûb gönderip kazâ-yı mezbûr Nis ve Aleksice (?) nâm mahalde binâ olunan palanganın ihdâsında ... yevmî yüz elli akçe ile defterdârım (?) tarafından sana verilmeğin kadı-yı sâbık İbrahim dahl ettirip yine defterdâr olup nâibi

olan Yusuf'a müşârun ileyh tarafından alınıvermeğin dahl eylediğin bildirip arz etmeğin mukaddemâ verildiği üzere mü'ekked emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb.

Kazâ-yı Nevesin ve Podgoriçe

Kazâ-yı mezbûr yevmî otuz beş akçe ile Nevesin kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e yevmî kırk akçe ile ve kazâ-yı mezbûra mutasarrıf olan Mevlânâ Baki'ye Podgoriçe kazâsı verilmiştir. Fî 5 Receb.

Derkenar: Defterdâr.

Kazâ-yı Çırpan

Mukaddemâ Belenekadısı olan Mevlânâ Ömer'e kazâ-yı mezbûrdan ihrâcî fermân olunan tekâlifî edâ edip mukâbelesinde yevmî altmış akçe ile Çırpan kazâsı verilip kazâ-yı mezbûr müyesser olmayıp hizmeti mukâbelesinde girü kazâ-yı Çırpan yevmî yetmiş akçe ile yazılmıştır. Fî evâ'il-i Receb sene ().

Kazâ-yı İvraca

Mukaddemâ Şehirköy kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Cafer sâbıkan Berkofça kazâsında kadı iken re'âyâ hizmetinde bâkî kalan bedel-i nüzûl akçesinden dört bin akçe tahsîl ve dâhil-i hazîne edip mukâbelesinde kazâ-yı mezbûr yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 5 Receb.

Kazâ-yı Narda ve Livadya

Kazâ-yı mezbûre yevmî yüz elli akçe ile mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Ali'ye yevmî yüz elli akçe ile ve kazâ-yı Livadya'ya Mevlânâ Derviş nakl olmuştur. Fî 10 Receb.

Kazâ-yı Menlik

Müddeti halle karîb karîb olup husûl-ü mâl-ı mîrîde tekâsülû olmağın ref olunup yevmî yüz akçe ile Kirenye kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e yevmî yüz otuz akçe ile yazılmıştır. Kırk bin akçesin verilmiştir. Fî 10 Receb.

Kazâ-yı İskenderiye

Kazâ-yı mezbûr Âsitâne-i Sa'âdet'ten iki yıl zaman-ı infisâli ile Vodine kazâsı verilip bir ay tasarruf edip ma'zûl olmağın kazâ-yı mezbûr yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 7 Receb.

Kazâ-yı Vinçe

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Abdüsselami'nin (?) üzerinde medrese olup azli müstehak olmağın Ulama Paşa Medresesi'nden yevmî yirmi beş akçe ile munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e kırk akçe ile yazılmıştır. Fî 8 Receb.

Kazâ-yı Yenipazar

Kazâ-yı mezbûr halle karîb olmağın ref' olunup yevmî yüz elli akçe ile Kocanya kazâsından bir buçuk yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Nasuh'a verilmiştir. Fî 9 Receb sene 9.

Derkenar: İhtiyârdır.

(4b)

Kazâ-yı Korondos

Yevmî otuz beş akçe ile Bardonya kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e mukaddemâ kazâ-yı mezbûr kendiye tevcih olundukta üç ay tasarruf edip bilâ sebep âhere verilip hâlâ Korondos kadısının müddeti halle karîb olmağın yevmî kırk akçe ile yazılmıştır. Fî 15 Receb.

Kazâ-yı Dimitrofça

Dimitrofça kadısının şâkîleri olduğundan gayrı a'yân-ı vilâyetden mahzar gelmeğın ref' olunup yerine yüz elli akçe ile Aylok kazâsından munfasıl olan Muhyiddin'e iki yüz akçe ile verilip tasarrufu müyesser olmamağın Mevlânâ Yahya'ya iki yüz akçe ile yazılmıştır.

Kazâ-yı Avlonya

Yevmî seksen akçe ile Tirgovişte kazâsından munfasıl Mevlânâ Muslihiddin kadı-i sâbika zabt dahi olmak üzere fâriğ olmağın yevmî yüz elli akçe ile girü kazâ-yı mezbûr defterdârı Ahmed Efendi arzı ile yazılmıştır. Fî 10 Receb.

Derkenar: Mü'ekked emr-i şerîf dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Kalavrita

Yevmî yüz akçe ile Karitene kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Alaaddin'e Kazâ-yı Arhoz verilip on ay tasarruf edip bilâ sebep âhere verilip zulm olmak ve kazâ-yı mezbûr halle karîb olduğundan ma'dâ fevti şâyi' olduğun Defterdâr Ahmed Efendi arz etmeğın yevmî yüz otuz akçe ile yazılmıştır. Fî 10 Receb.

Kazâ-yı Mizistre

Kazâ-yı mezbûr Serdâr-ı Ekrem tarafından kendiye tevcîh olunup zabtına Davud Beğ mâni' olmağın nehy için emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Receb sene ().

Kazâ-yı Maçagonya

Sabıkan 150 akçe ile Cumapazarı kadısı olan Mevlânâ Muslihiddin Südde-i Sa'âdet'ime lazım olan nüzül ve sâir emvâl-i mîrîyi eda edip kadılık ... olan Mustafa Ağa arz eyleyip ... Ahmed'e kadı-yı sâbık tahvîlinden yazılmıştır.

Kazâ-yı Çaniçe

Yevmî kırk akçe ile Olak kazâsından dört yıldan ziyade zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mustafa'ya kazâ-yı mezbûrun halle karîb olmağın kırk beş akçe ile yazılmıştır.

Medrese-i Hüseyin Şâh Nefs-i Üsküp

Müderres Musa'ya semâne ve elf Saferinde tevcîh olunup hizmette kusuru yok iken kadı olup ... Âsitâne'den Bekir nâm kimesneye tevcîh olunup mukarrer ... emir yazıldı. Fî evâ'il-i Receb sene 1008.

Derkenar: Tâbi'-i Masum.Mükerrer yazılmıştır. Mükked emr-i şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı Korondos

Yevmî otuz beş akçe ile Bardonya kazâsından munfasıl Mevlânâ Muhyiddin kazâ-yı Bardonya'nın üç ay tasarrufu müyesser olmadı diyü verilmeğin Kazâ-yı Korondos yevmî 40 akçe ile Defterdâr Efendi'nin arzı mûcibince yazılmıştır. Fî 10 Receb.

Derkenar: Mü'ekkedi dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Hurpişte

A'yân-ı vilâyet mahzar gönderip mukaddema kazâ-yı mezbûre kadısı olan Mevlânâ Muslihiddin için re'âyâ ile hüsn-ü zindegânesi olduğundan mâ'adâ nüzül ve hâne koyunu fermân olundukta re'âyâdan ziyâde eyleyip hazîne nesneye kâbil iken kadılık âhere verilip tasarruf ricâ etmeğin uhdesine fermân olunan nüzülü edâ eylediğine defterde kayd olup bir tarikle kaydı rûznâmede kaydı yoktur diyü kadılık âhere verilmeğin Defterdâr Efendi'nin arzı mûcibince mukarrer olunmuştur. Fî evâ'il-i Receb sene 8.

Terakkî-yi Kazâ

Yevmî altmış akçe ile Köprü kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ Mehmedîçin mâl-ı mîrîde hizmette bulunmuştur diyü Timurhisar kadısı Mevlânâ Ahmed arz etmeğin yevmî on akçe ile mutasarrıf olmak için terakkî yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Receb sene 8.

Kazâ-yı Gabele

Mevlânâ Muslihiddin'in müddeti tamam olmağla re'âyâ ve berâyânın zindegânesi olmayıp mâl-ı mîrînin cem'inde küllî temerrüdü olduğuna Tuna defterdârı arz etmeğin Mostar'da Mehmed Beğ Medresesi'nde yevmî otuz akçe ile müderris olan Mevlânâ Muslihiddin (?) için iki yıl zamân-ı infisâli olmağın yevmî kırk akçe ile yazılmıştır. Fî 8 Receb.

Derkenar: Bâ arz-ı defterdâr.

Kazâ-yı Bozerefçe

Kazâ-yı mezbûr Rasova kadısı Mevlânâ Mehmed'e ilhâk olunup emr-i şerîf yazılmıştır

(5a)

Kazâ-yı Görice

Kazâ-yı mezbûra mutasarrıf olan Mevlânâ Receb'in müddeti halle karîb olduğundan mâ'adâ yine şâkîleri dahi gelmeğin ref' olunup yevmî elli akçe ile Girebene kazâsından munfasıl olup dört ay zaman tasarrufa müyesser olmayıp iki yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Abdülkerim'e altmış akçe ile yazılmıştır. Fî 16 Receb.

Eğribucak kadısına hüküm ki İzenbol kadısı gelip sâkin olduğu Karaferye kazâsına tâbi' Gürlek nâm karye ahâlisi gelip mahkemeye ba'îd olduğundan mâ'adâ yanımızda kûh-i azîm ve muhavvet derbend vâki' olmağın umûr-u şer'iyeye ve örfiye için mahkemeye müracaat emr-i asîr olmağla mesâlihimiz muhtell ve müşevveşdir diyü bildirdiklerin arz etmeğin emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Receb sene 1008.

Kazâ-yı Budimle

Kazâ-yı mezbûre kadısı bırakıp gitmekle umûr-u re'âyâ mu'attal ve kazâ-yı mezbûr hâlî olmağla yerine yevmî yirmi beş akçe ile nefsi Manastır'da Yahya Kadı Medresesi'nden munfasıl olup iki yıla karîb zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mustafa'ya yevmî elli akçe ile yazılmıştır. Fî 16 Receb sene 8.

Kazâ-yı Trapoliçe ma'a Ayopetri

Kazâ-yı mezbûr Serdâr-ı Ekrem tarafından Muslihiddin'e verilip ... ile mutasarrıf iken âhere verilmiştir diyü zabtı için emr-i şerîf verilmiştir. Fî evâsıt-ı Receb-i Mürecceb sene 8.

Kazâ-yı Güğercinlik

Müddeti halle karîb omağın yerine yevmî kırk beş akçe ile kazâ-yı mezbûr Âsitâne-i Sa'âdet'ten verilip zaman-ı kalilde âhere tevcih olunmakla sıfırü'l-yedd kalan Mevlânâ Baki'ye yevmî otuz akçe ile yazılmıştır. Fî 16 Receb sene 8.

Kazâ-yı Ezinepol

Nüzûl emini Mustafa Ağa arz etmeğin kazâ-yı mezbûre yevmî yüz otuz akçe ile kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Muhyiddin'e ... bi't-tamâm ... mansıbı mukâbelesinde bir sene şartıyla kazâ-yı mezbûr yevmî yüz elli akçe ile bir sene şartıyla mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâhir Receb sene 1008.

Kazâ-yı Despot Brodu

Kadısının müddeti halle karîb olup ref'i lâzım olmağın yerine hâlâ Vradin kadısı olan Mevlânâ Muslihiddin'e yevmî seksen akçe ile verilmiştir. Fî 16 Receb sene 1008.

Kazâ-yı Vradin

Kadısı Mevlânâ Muslihiddin Dinkozâde (?) nasb olunup yerine kazâ-yı mezbûrdan müddet-i kalîlede mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Hasan'a bakiye-i müddetini tekmîl etmek üzere yevmî seksen akçe ile yazılmıştır. Fî 16 Receb sene 1008.

Kazâ-yı Fonya

Kazâ-yı mezbûr Gördös kazâsına ilhâk olunup mâl-ı mîrîde küllî müyesser olan Mevlânâ Mehmed'den ifrâz olup Ahmed nâm kadıya verilmeğin dafterdar efendi arz etmeğin kayd olup sâbık üzere ilhâk olunup emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb sene 8.

Kazâ-yı Bozerefçe ve Hiram

Zikr olunan kadılıklar Semendire kazâsına mutasarrıf olan Vildanzâde Mevlânâ Abdülkerim'e ilhâk olunup tasarrufunda iken yeri berât ile ifrâz etmeğin ifrâz olunmamak için emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Receb.

Kazâ-yı Belene

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Ahmed'e mukaddemâ Âsitâne-i Sa'âdet'ten verilmeğin bir tarîk ile âhere verilip girü kendiye olmak için a'yân-ı vilâyet mahzar gönderip yevmî kırk akçe ile mûmâ ileyhe emr-i şerîf (?) yazılmıştır. Fî 14 Receb.

Kazâ-yı Kerpeniş

Kazâ-yı mezbûr serdâr tarafından semâne ve elf Cemâziye'l-âhiree'sinin () Mevlâna () verilip hâlâ Ahmed nâm kadı dahl edip rûznâmede üzerinde olmağın girü mukarrer olup emir yazılmıştır.

(5b)

Kazâ-yı Manastır

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mahmud'a verilmeğın Ahmed alıp girü mukarrer olmuşken bir tarîk ile girü Mevlânâ Ahmed tasarruf edip hâlâ müşârun ileyh Mahmud'a tecdîd-i müddet ile verilip emir yazılmıştır. Fî 17 Receb sene 8.

Kazâ-yı İmoçka

Kazâ-yı mezbûr Serdâr-ı Ekrem tarafından Mevlânâ Muhyiddin'in rûznâmede üzerinde olmağın mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb sene 1008.

Kazâ-yı İzdin

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Ebubekir'in üzerinde olduğuna sûret-i rûznâme getirmeğın ... mü'ekked yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb.

Kazâ-yı Ayapetri

Kazâ-yı mezbûr rûznâmede Mevlânâ Muhyiddin'in üzerinde olup sûret-i rûznâme ibrâz etmeğın mü'ekked emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb sene 1008.

Kazâ-yı Bozerefçe

... kadısı Mevlânâ Mehmed'e ilhâk olunup şöyle ki Vildanzâde dahl ederse kendinin kadılığı âhere verilir diyü girü sana mukarrernâme(?) verilmek için fermân olunmağın emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb sene 1008.

Derkenar: Mü'ekked yazılmıştır.

Kazâ-yı Köprülü

Sâbıkan kazâ-yı mezbûrdan mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Ahmed- zîde fazluhû-yevmî yüz otuz akçe ile mutasarrıf olmağın hâlâ yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî3 Receb sene 8.

Derkenar:Hükm-ü şerîf ile yazıldı. Mü'ekked dahi yazılmıştır

Kazâ-yı Dubniçe

Sâbıkan yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûrdan munfasıl olan Mevlânâ Musa'ya mahaldir diyü Defterdâr Efendi arz etmeğın yazılmıştır. Fî 14 Receb sene 8.

Derkenar: Mü'ekked emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Timurhisar

Sâbıkan İvranya kadısı iken bedel-i nüzûl ve alem akçesinden mîrîye teslîm olunup ve on yük mâl-ı mîrîyi Mevlânâ Muhyiddin bir tarîk ile kazâ-yı mezbûrdan almağın ref' olunup yevmî yüz elli akçe ile Dubniçe kazâsında kadı olan Mevlânâ Seyyid İbrahim'e emr-i şerif yazılmıştır. Şa'bân'ınbeşinci gününde yazılmıştır.

Derkenar: Mü'ekked emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Tikveş

Yevmî yetmiş akçe ile müddet-i kalîlede Kıraguayefçe kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Hasan yine tasarrufunda tutup gelip mansıbı mukâbelesinde kazâ-yı mezbûra mutasarrıf olan Hasan'ın rûznâmede kaydı olmamağın yazılmıştır. 16 Receb 8.

Kazâ-yı Menlik

Mevlânâ Muhyiddin'in üzerinde olmağın zabtı için mü'ekked emr yazılmıştır. Fî evâ'il-i Şa'bân sene 8.

Kazâ-yı Siroz

Mevlânâ Rodosîzâde'nin üzerinde rûznâmede olmağın mü'ekked emir yazılmıştır. Fî evâ'il-i Şa'bân.

Kazâ-yı Radomir

Mevlânâ Muslihiddin'in rûznâmede üzerinde olmağın mü'ekked emir yazılmıştır. Fî evâ'il-i Şa'bân.

Kazâ-yı Nevrekop ve Razlık

Mevlânâ Muslihiddin'in rûznâmede üzerinde olup mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı Kıratova

Kazâ-yı mezbûr rûznâmede Mevlânâ ...zâde Mehmed'in üzerinde olmağın zabtı için emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Ostrofça

Rûznâmede Mevlânâ Kınalızâde Mehmed'in üzerinde olmağın zabtı için emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Yenipazar

Kazâ-yı mezbûre kadısı Nasuh fevt olup olup mahlûl olmağın yevmî yüz akçe ile Tikveş kazâsından munfasıl olup () zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Fahreddin mîrîye ganem ve bedel-i nüzûl bakayasından Hızâne-i Âmire'ye ber-vech-i peşîn yirmi beş bin akçe teslîm etmeğın kanunlarından yirmi akçe ziyâdesiyle yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 10 Şa'bân.

Derkenar: Tâbi' Mustafa.

(6a)

Kazâ-yı Cumapazarı

Kazâ-yı mezbûr rûznâmede Mevlânâ Murad'ın üzerinde olmağın zabtı için emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Şa'bân.

Kazâ-yı Serfice Sarıgöl

Rûznâmede Mevlânâ Abdülhamid'in üzerinde olmağın zabtı için emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Şa'bân.

Kazâ-yı Pirebol

Kazâ-yı mezbûr rûznâmede Mevlânâ Muslihiddin'in üzerinde olmağın mukarreri için emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Şa'bân sene 1008.

Derkenar: Müekked emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Salıpazarı

Mezbûr kadîmden müstakil kadılık iken hilâf-ı kanun Bosna Saray'a mülhak olunup hâlâ ifrâzı fermân olunup yevmî yetmiş akçe ile İstâr-i Eflak kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan ve iki yıla karîb zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Halil'e yazılmıştır. Fî evâhir-i Şa'bân.

Derkenar: Mükerrer yazılmıştır

Kazâ-yı Kıratova

Kazâ-yı mezbûr rûznâmede Mevlânâ ...zâde'nin üzerinde olmağın zabtı mukarrer olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Evâhir-i Şa'bân.

Terakkî-y i Kazâ-yı Kıraguyefce

Yevmî altmış akçe ile kadı olan Mevlânâ Mahmud sürülen koyunu ve iştirâsı fermân olunan sürsât ve koyun iştirasına hizmet etmeğın kanun üzere on akçe terakkiye emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Brevnelik (?)

Kazâ-yı mezbûr rûznâmede Mevlânâ Abdülaziz'in üzerinde olmağın ve zabtı mukarrer olunup zabtı için emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Şa'bân sene 8.

Kazâ-yı Toyran

Kazâ-yı mezbûr rûznâmede Mevlânâ Muslihiddin'in üzerindedir diyü fermân olmağla emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâhir-i Şa'bân.

Derkenar: Tâbi'-i Defterdâr Efendi.

Terakkî-yi İzvornik

Kazâ-yı mezbûra kadı (olan) Mevlânâ Ahmed'e kanun üzere terakkî yazılmıştır. Fî evâhir-i Şa'bân.

Kazâ-yı Silistre

Vezir Mehmed Paşa Hazretleri mektûb gönderip kazâ-yı mezbura kadı olan Mevlânâ Kınalızâde Muslihiddin için re'âyâ rızâ ve tekrâr üzere olduğun bildirip mûcibince mukarrer olunmak için emir yazılmıştır. Fî 20 Receb.

Kazâ-yı Ağrıboz

Kazâ-yı mezbûre kadısı Mevlânâ Seyfullah fârîğ olmağın yevmî yüz elli akçe ile Serfice kadısı olan Muhyiddin'e kazâ-yı mezbûr verilip ba'de Serfice verilip tasarruf etmeden Valpova verilip anı dahi tasarruf etmeden Yenişehir'e ilhâk olmağla kazâ-yı mezbûr ... müşârun ileyhe yazılmıştır. Fî 23 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Böğürdelen

Mevlânâ Mehmed'in azli fermân olunmağla Brod kazâsından munfasıl Mevlânâ Halil'e yazılmıştır. Fî 18 Ramazânsene 8.

Kazâ-yı İmoçka

Mevlânâ Mehmed'e verilip kadı-yı sâbık zabt edip lâkin Mevlânâ-yı mezbûr Mehmed'e mukarrer olunmuştur. ... rûznâmede yoktur.

Kazâ-yı İvranya

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ Serdâr-ı Ekrem tarafından Mevlânâ Muslihiddin'e verilip varıp mühimmât-ı sefer ile mukayyed iken kadı-yı sâbık Halil bir tarîkle mukarrer ettirip tekrar Mevlânâ Muslihiddin mukarrer edip mezkûr Halil'e Debri kazâsı verilmiştir.

Kazâ-yı Drama ve İştib

İştib kadısı Mevlânâ Halilzâde Nimetullah ... kazâ-yı mezbûrda min ba'd kadı olmamak üzere ahâlî-yi vilâyet yedlerinde bin altı tarihiyle müverreh emr-i şerîf

olduğundan mâ'adâ hâlâ fî hadd şâkîleri olmağla ref' olup Drama kadısı olan Mevlânâ Mustafa'ya [İştib kazası verilmiştir] [ve] onun yerine Toyran kazâsı tevcih olunup mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Ali'ye [Drama] verilmiştir.

(6b)

Kazâ-yı Mora

Sâbıkan kadısının müddeti tamam olmağla ref' olunup yerine Bostanzâde Muhyiddin mülâzemetlerinden iki yıla karîb zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mehmed- zîde fazluhûya- yevmî yirmi beş akçe ile verilmiştir. Defteriyle arz olanlardır. Fî 20 Şa'bân sene 8.

Medrese-i Ali Paşa-yı Atîk der Semendire

Medrese-i mezbûra müderris olan Mehmed mektûb gönderip medîne-i Semendire kazâsından munfasıl olan Abdülhalim mülâzımlarından dört yıldan ziyâde zaman-ı mülâzemetleri olan dârende Mehmed'e verilmiştir. Fî 20 Şa'bân sene 8.

Kazâ-yı Kravari

Kravari kadısı Abdülbaki vefât edip yeri mahlûl olmağın Dimetoka'da Abdülvasi Medresesi'nden yevmî yirmi akçe ile bir buçuk yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Fazlullah- zîde fazluhûya- yevmî kırk akçe ile sadaka olunmuştur emir yazılmıştır. Fî 29 Şa'bân sene 8.

Derkenar: Mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı İlok

Yevmî altmış akçe ile kazâ-yı mezbûre kadısı olan Mevlânâ Ruşen Nevesin kazâsına ve yevmî otuz akçe ile Nevesin kadısı olan Mevlânâ Halil- zîde fazluhû- rızâları (ile) istibdâl ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere mübâdele olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 29 Şa'bân sene 8.

Kazâ-yı Trebçe

Kazâ-yı mezbûrenin kadısı olmayıp hâlî olduğun Üsküp kadısı Abdülkadir arz eyledikte ref^ʿ olunup bir mâh dahi halle karîb olmağın Vulçitrin’de Kara Ali Beğ Medresesi’nden bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Hasan’a yevmî kırk akçe ile emir yazılmıştır. Fî gurre-i Şa‘bân sene 8.

Kazâ-yı Bılasice

Sâbıkan kadısının müddeti tamam olmağla yerine yevmî otuz akçe ile Pirepoy kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed’e yevmî otuz beş akçe ile tevcih olunup emir yazılmıştır. Fî 25 Şa‘bân.

Kazâ-yı Kurveleş

Kazâ-yı mezbûrda kadı olmayıp hâlî olduğun sikât ihbâr etmeğın Rumeli Kadiaskeri olup vefât eden Mevlânâ Ali mülâzımlarından olup beş yıl zaman-ı mülâzemeti olan Mevlânâ Ali’ye kanun üzere yirmi beş akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 2 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Olova ma‘a Borca

Müstakil kadılık iken hilâf-ı kanun Saray kazâsına mülhak olmağla ifrâzı fermân olunmağın yine yevmî elli akçe ile Cumapazarı’ndan ma‘zûl olup bir yıl iki ay zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mahmud -zîde fazluhûya- yevmî altmış akçe ile tevcih olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 23 Şa‘bân.

Kazâ-yı Kalimata

Kazâ-yı mezbûre kadısının müddeti tamam olmağla ref^ʿ olunup yerine yevmî altmış akçe ile Şikloş kazâsından bir yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Seyyid Alaadin- zîde fazluhûya- yevmî yetmiş akçe ile tevcih olunup emir yazılmıştır. Fî 27 Şa‘bân.

Kazâ-yı İzvornik

İzvornik kadısının müddeti halle karîb olmağla ref^ʿ olunup yerine yevmî elli akçe ile Çaçka kazâsı verilip altı ay mikdârı tasarruf etmeden bî-vech (?) ma‘zûl olmağla

bakiye-i müddeti tekmîl tarîkiyle tâlib olup yevmî altmış akçe ile Mevlânâ Mehmed-zîde fazluhûya-emir yazılmıştır. Fî 25 Şa‘bânsene 8.

Derkenar: Tâbi‘-i Kethüdâ Beğ.

(7a)

Kazâ-yı Valpova

Valpova kadısının müddeti halle karîb olmağla ref‘ olunup yevmî elli akçe ile Sigetvar kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed tâlib olmağın yevmî altmış akçe ve üç ay () tevkît ile emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 29 Şa‘bân sene 8.

Kazâ-yı Voniça

Voniça kadısının müddeti tamam olmağla ref‘ olunup yerine yevmî otuz akçe ile tevcih olunup kıbel-i ilhâk Ohri kazâsına tebdîl olunup oldahi âher kazâyâ ilhâk olunmağla sıfırü’l-yedd kalan Mevlânâ Sefer –zîde fazluhûya- Eğridere kazâsı müzâfâtından ... nâm karyeler kazâ-yı mezbûra ilhâkıyla yevmî otuz beş akçe ile tevcih olunup emir yazılmıştır. Fî 27 Şa‘bân sene 8.

Kazâ-yı Mitrofça nâm-ı diğêr Alaçan

Baba’da kadı olanın müddeti tamam olmağla ref‘ olunup yerine Bostanzâde Yahya’nın Üsküdar’da Mihrimah Medresesi müderrisi iken kaydolup tahte’l-kanun mülâzım olup beş yıl zaman-ı mülâzemeti olan Mevlânâ Mustafa’ya yevmî yirmi beş akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 27 Şa‘bân sene 8.

Kazâ-yı Çaçka

Sâbıkan kadı olanın b’i hadd şâkîleri olmağla ref‘ olunup yevmî yetmiş akçe ile Fethülislam kazâsından iki yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ramazan’a yevmî seksen akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 27Şa‘bân sene 8.

Kazâ-yı Sirişnik

Sâbıkan kadı olan fermân olunan yerlere götürmediğın nüzül emîni olan Mustafa Ağa arzıyla ref‘ olunup yerine yevmî altmış akçe ile İstarova kazâsından bir yıldan

ziyâde infisâli olan Mevlânâ İsa yevmî yetmiş akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 28 Şa‘bân sene 8.

Kazâ-yı Leben (?)

Sâbıkan kadı olanın müddeti halle karîb olmağla ref olunup yerine yevmî otuz beş akçe ile Belene kazâsından munfasıl olan bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Eyüp- zîde fazluhûya- yevmî kırk akçe ile yazılmıştır. Fî 28 Şa‘bân sene 8.

Derkenar: Bir sureti mü’ekked yazılmağın ve kadı-yı sâbık tasarruf eylediği üzere emir yazılmıştır. Fî 28 Şa‘bân sene 8.

Terakkî

Kazâ-yı Leben (?) mutasarrıf olan Eyüp yarâr ve ehl-i ilim olmağla kanunları üzere terakkiye emir yazılmıştır. Fî 28 Şa‘bân sene 8.

Kazâ-yı Niş

Hâlâ Niş kadısının müddeti halle karîb olmağla ref olunup yerine yevmî kırk akçe ile Arad kazâsından üç yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mehmed’e yevmî kırk beş akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 28 Şa‘bân sene 8.

Kazâ-yı Valyeva

Valyeva kazâsı kadîmden müstakil kadılık olmağla Belgrad kazâsına ilhâk olunup ifrâzı fermân olunup yevmî elli akçe ile kazâ-yı mezbûrdan bilâ sebep mağdûren ma‘zûl olan Mevlânâ Ali’ye bakiye-i müddeti tekmîl eylemek üzere yevmî altmış akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 29 Şa‘bân sene 8.

(7b)

Kazâ-yı Preveze

Preveze kadısı kadılığın bırakıp gittiğine sikât ihbâr ettiklerinden mâ‘adâ zamanı halle karîb olmağla ref olunup yevmî otuz akçe ile Yenişehir’de Turhanbeği

Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e yevmî elli akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 3 Şa'bân sene 8.

Kazâ-yı İşketoz

İşketoz kadısının rûznâmede kaydı olmamağla ref'î lâzım olmağın yerine Benefşe kadısı olan İbrahim nakl olunup anın yerine mahmîye-i Kostantiniyye'de yevmî yirmi akçe ile Hoca Ahmed Medrese'sinden bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Dulkadir- zîde fazluhûya- yevmî kırk akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî gurre-i Ramazân sene 8.

Kazâ-yı İvlahor

Sâbıkan İvlahor kadısının müddeti tamam olmağla ref' olunup yevmî yirmi beş akçe ile Voniça kazâsından bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ali'ye yevmî otuz akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 2 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Zagorya nâm-ı diğêr Kilis ve Nâhiye-i Hıta(?)

Sâbıkan kazâ-yı mezbûre kadısının müddeti tamam olmağla ref' olunup mahrûse-i Edirne'de yevmî yirmi beş akçe ile Ahmed Beğ Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e yevmî elli akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 2 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Yayça

Kazâ-yı mezbûre kadısının müddeti tamam olmağla ref' olunup yerine yevmî elli akçe ile Hurpişte kazâsı tevcîh olunup bilâ sebep âhere verilmekle mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Halil'e misli ile yazılmıştır. Fî 3 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Vulçitrin

Kazâ-yı mezbûr Âsitâne-i Sa'âdet'ten Mevlânâ Mehmed'e tevcîh olunup ve kadıasker mektûbu ile Kilis Serdâr-ı A'zâmı tarafından dahi mezbûr Mehmed'e mûcibince emr-i şerîf yazılmıştır. Yevmî 100. Fî 3 Ramazân sene 8.

Derkenar: Mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı Plav

Sâbıkan kadısının müddeti tamam olmağla ref^ç olunup yerine yevmî elli akçe ile İzenbol kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmadığından mâ'adâ iki yıla karîb zaman-ı infisâli olmağın Mevlânâ İbrahim- zîde fazluhûya- emir yazılmıştır. Fî 3 Ramazân sene 8.

Toyran kadısına hüküm ki Mevlânâ Mustafa'nın kazâ-yı mezbûr ... rûznâmede üzerinde olup zinhâr be zinhâr ... hümayûnuma getiresin diyü mü'ekked emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Balvan

Balvan mukaddemâ yevmî otuz akçe ile Mevlânâ İbrahim'e verilip ba'de Alacahisar kadısı kazâsına ilhâk ettirmekle mezbûr sıfırü'l-yedd kalmağın sen ehl-i ilm olduğundan gayrı Kuru Hüsam nâm mahalde binâ olunan palangada bilâ tasarruf hizmet ettiğın dergâh-ı âlî çavuşlarından Mehmed Çavuş arz etmeğın üslûb-u sâbık üzere girü mezbûra mukarrer olunmuştur. Fî 3 Ramazân sene 8.

(8a)

Kazâ-yı Podgoriçe

Podgoriçe kadısının müddeti tamam olmağla yevmî kırk beş akçe ile kazâ-yı mezbûrdan munfasıl olan Mevlânâ Ahmed'e yevmî elli akçe [ile] verilmiştir. Fî 16 Recebsene 8.

Kazâ-yı Çağlayık

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref^ç olunup yerine otuz akçe ile ... kadısı olan Mevlânâ Alaaddin- zîde fazluhûya- misli ile ve onun yerine Suhuryaka kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Yusuf'a yevmî elli akçe ile verilmiştir. Fî 16 Receb sene 8.

Derkenar: Mü'ekked dahi yazılmıştır.

Yayça kadısına hüküm ki kazâ-yı mezbûr Serdâr-ı Ekrem tarafından tevcîh olunup ... mukaddemâ kadı-yı sâbık tasarruf eylediği üzere ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere kadı-yı sâbık ricâsı üzere emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Çerniçe

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ serdârım tarafından Mevlânâ Mehmed ... tevcîh olunup hâlâ üzerinde olduğuna sûret-i rûznâme ibrâz eymeğin girü üslûb-u sâbık üzere tasarruf etmek için emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Toyran

Mukaddemâ kazâ-yı mezbûrdan bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Hasan- zîde fazluhûya- serdâr tarafından verildiğine sûret-i rûznâme ibrâz eylemeğin mûcibince emir yazılmıştır. Fî 4 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Köstendil

Mihalzâde'nin üzerinde olmağla girü ibkâ ve mukarrer kılınmıştır. Fî 6 Ramazân sene 8.

Derkenar: Kethüdâ Beğ.

Kazâ-yı İvranya

İvranya Mevlânâ Muslihiddin'in üzerinde iken kadı-yı sâbık Halil ifrâz etmekle hâlâ girü üslûb-u sâbık üzere Mevlânâ-yı mezbûr Muslihiddin'e mukarrer ve ibkâ olunup mü'ekked emir yazılmıştır. Fî târih-i mezbûr.

Derkenar: Kethüdâ Beğ.

Kazâ-yı Havâss-ı Âhî Çelebi

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Hacı Hüseyin- zîde fazluhûnun- üzerinde olmağın girü üslûb-u sâbık üzere mukarrer kılınmıştır ve âherden dahl olunmamak için mü'ekked emir yazılmıştır. Fî evâil-i Ramazân 8.

Derkenar: Kethüdâ beğ.

Kazâ-yı Suhuryaka

Yevmî yetmiş akçe ile Suhuryaka kadısı olan Mevlânâ Mehmed Yanova kazâsına ve Yanova kadısı Alaaddin Suhuryaka kazâsına nakl olunup ber-vech-i mübâdele emir yazılmıştır. Fî 8 Ramazân sene 8

Kazâ-yı Debreniçe

Sâbıkan İvranya kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Halil'e verilmeğın ve kadı-yı sâbık müddeti halle karîb olmağla ref' olunup Mevlânâ-yı mezbûr Halil'e verilmiştir. Fî 26 Şa'bân.

Derkenar: Yevmî 10.

Kazâ-yı Koznik

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Ahmed fevt olup kadılık mahlûl olmağın Mavra İskar kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e verilmiştir.

Defterdar: Yevmî 50. Nüzûl Emîni Mustafa Ağa asl-ı defteri ile arz olanlardır.

Kazâ-yı Ohri

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mehmed'e serdâr tarafından verilip tasarrufunda iken kadı-yı sâbık dahl ettirmekle girü mezbûr Mehmed'e mukarrer ve ibkâ olunmuştur. Fî 20 Ramazân sene 8.

Derkenar: Mü'ekked yazılmıştır.

Kazâ-yı Pirizrin

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Halil Efendi'nin üzerinde olduğuna tezkireci olan Mevlânâ Masum- zîdet fezâiluhûdan- sûret-i rûznâme ibrâz etmeğın mûcibince emir yazılmıştır.

(8b)

Kazâ-yı İrig

İrig kadısının müddeti halle karîb olduğundan mâ'adâ şâkîleri dahi olmağla ref' olunup yerine yevmî kırk akçe ile Mohaç kazâsından mağdûren ma'zûl olan Mustafa- zîde fazluhûya- verilmiştir. Fî 10 Ramazân sene 8.

Derkenar: Tâbi‘-i Ömer Efendi.

Kazâ-yı Altunili

Hân Hazretleri mektûb gönderip yevmî yirmi akçe ile Karasu’da Göksu (?) Medresesi’nden bir yıldan ziyâde munfasıl olan Mevlânâ Mahmud ehl-i ilm olup hâlâ Altunili kazâsı mahlûl olmağın yerine yevmî otuz akçe ile arz mûcibince mezbûr Mahmud’a verilmiştir. Fî 3 Ramazân 8.

Derkenar: Defter ile arz edilmiştir.

Kazâ-yı Foça

Hersek Beği mektûb gönderip Foça kadısı Ahmed’in ahâlî-yi vilâyete zulmü olduğunu arz etmeğın yevmî yüz akçe ile ... kazâsı verilip mağdûren ma‘zûl olan Mevlânâ Mustafa’ya yüz otuz akçe ile kazâ-yı Foça verilmiştir. Fî 3 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Vişegrad

Kazâ-yı mezbûra mukaddemâ kadı olan Muslihiddin’in a‘yân-ı vilâyet ve ahâlî-yi memleket rızâ ve tekrar üzere olduğuna Bosna kadısı ve Bosna defterdârı mektûblarıyla bildirmeğın kazâ-yı mezbûr Mevlânâ-yı mezbûr Muslihiddin’e tecdîd-i müddet ile verilmiştir. Fî 6 Ramazân 8

Medrese Edirne’de Kadı Muhyiddin

Edirne’de Kadı Muhyiddin Medresesi’nde müderris olmayıp hâlî olmağın yevmî yirmi akçe ile mahmiyye-i mezbûrda ... Medresesi’nden munfasıl olan Mevlânâ Ali’ye verilip serdâr tarafından emir verilip rûznâmeden sûret ibrâz etmekle mukarrer ... Fî 6 Ramazân.

Derkenar: Defterdâr Efendi.

Medrese-i Yakub Paşa der Edirne

Yakub Paşa Medresesi’nde müderris olmayıp hâlî olmağla yevmî otuz akçe ile ... Medresesi’nden iki yıla karîb zaman-ı infisâli olan Süleyman’a verilip üzerinde olduğuna sûret-i rûznâme ibrâz etmeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 8 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Sirebreniçe

Kazâ-yı mezbûre kadısının azli fermân olunmağla ref' olunup yerine yetmiş akçe ile Solnok kazâsından bir yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mehmed'e yevmî seksen akçe ile sadaka olunmuştur. Fî 12 Ramazân 8.

Terakkî-yi Medrese-i Pirlepe

Kazâ-yı Pirlepe'de Kadı Muhyiddin Medresesi'nde yevmî yirmi akçe ile müderris olan Mevlânâ Mehmed'e kanun üzere terakkîye emir yazılmıştır. Fî evâil-i Ramazân.

Kazâ-yı Sakız

Bundan akdem kazâ-yı Siroz Mevlânâ Rıdvan'a verilip tasarrufu müyesser olmadan âhere verilmeğin sıfırü'l-yedd kalmağın hâlâ yevmî iki yüz akçe ile Sakız kazâsı tevcih olunup emir yazılmıştır. Fî 12 Ramazân sene 1008.

Kazâ-yı Balvan (?)

Şehirköy muhâfazasında olan Mehmed Çavuş mektûb gönderip kazâ-yı mezbûr müstakil kadılık iken Alacahisar kadısı kadılığına ilhâk ettirmekle hâlâ üslûb-u sâbık üzere Mevlânâ-yı mezbûr İbrahim'e sadaka olunup mukarrer [olmak] için emir yazılmıştır. Fî evâil-i Ramazân.

Kazâ-yı Manastır

Mukaddemâ serdârım tarafından Mevlânâ Mahmud'a verildiği üzere Mustafa Ağa-dâme mecdühû- arz etmeğin mersûm Ahmed'e dahl ettirmeyip müşârun ileyhe zabt ettirip arz mûcibince mukarrer olmak için mü'ekked emir yazılmıştır. Evâhir-i Ramazân.

(9a)

Kazâ-yı Pojega

Pojega kadısı vefât edip kadılık mahlûl kalmağın Banaluka kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Seyyid Mehmed'e emir yazılmıştır. Yevmî yüz elli (akçe) ile verilmiştir. Fî 13 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Kızanlık

Yevmî yüz otuz akçe ile İzladı kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muslihiddin yarâr olup Tatarpazarı'nda ...olunan Sadr-ı A'zâm hazretlerinin ... hizmet eylediğine ...mezbûr İbrahim Ağa arz etmeğin yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûr verilip emir yazılmıştır. Fî 28 Ramazân.

Derkenar: Mü'ekked emir dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı İzladı

Yevmî elli akçe ile Megara kazâsından munfasılolan Mevlânâ Mehmed hâlâ İzladı kadısı Mevlânâ Muslihiddin Kızanlık kazâsına nakl olunup kazâ-yı mezbûra hizmet eylediğine ... İbrahim Çavuş arz etmeğin yevmî altmış akçe ile yazılmıştır. Fî 28 Ramazân.

Derkenar: Mü'ekked emir dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Segedin

Kazâ-yı mezbûra kadı olan ... fâriğ olduğuna ferağnâme verilmeğin Makova kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mustafa -zîde fazluhûya- yevmî kırk akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 13 Ramazân sene 8

Kazâ-yı Vulkovar

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ İlyas terakkî olunmak üzere fâriğ olmağın Sigetvar'dan (?) munfasıl olup ... verilip oldahi müyesser olmadığın bildirip sıfırü'l-yedd kalmağın yevmî elli akçe ile kazâ-yı Vulkovar sadaka olunup emir yazıldı. Fî 11 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Belene

Karye-i ... Karye-i ...

Belene kadısı Ömer'e hüküm ki zikr olunan karyeler mukaddemâ kazâ-yı mezbûra tâbi' olup hâlâ İzvornik kadısı dahl etmekle mukaddemâ serdâr-ı sâbık tarafından ... verildiğin bildirip mûcibince emr-i şerîf ricâ etmeğin üslûb-u sâbık üzere emir yazılmıştır. Evâhir-i Ramazân 8.

Kazâ-yı İsfirliğ Banası

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ serdârım tarafından Mevlânâ Hasan'a tevcîh olunup mühimmat-ı sefer ile mukayyed iken Mehmed Paşa tarafından () nâm kimesne vefât eyledi diyü almakla dahl edip tasarrufuna mâni' olmağla girü üslûb-u sâbık üzere mukarrer olunmuştur. Fî 18 Ramazân sene 8.

Derkenar: Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı Saray

Kazâ-yı mezbûre mukaddemâ Çelebipazarı ve Brod'a tâbi'... nâm nâhiyeler mukaddemâ Saray'a ilhâk iken girü başka başka kadılık olmağla mühimmat-ı seferin avk ve te'hîrine sebeptir diyü ricâ etmekle mukarrer kılınmıştır. 16 Ramazân 8.

Kazâ-yı Koban

Kazâ-yı mezbûr mukaddema Serdâr-ı A'zâm tarafından Mevlânâ Ahmed'e tevcîh olunup varıp mühimmat-ı sefer ile mukayyed olup ve ... asâkir-i islâma ... götürüp hizmet etmekle İstolni Balgrad kazâsı Budin'a ilhâk olup kazâ-yı Koban mezbûra verilmiş iken tekrar Mehmed Paşa tarafından girü Budin'a ilhâk olmakla mezbûra zulm olmakla üslûb-u sâbık üzere İstolni Belgrad kazâsı Budin'a ilhâk ve Koban kazâsı mezbûr Ahmed'e verilmiştir. Fî 20 Ramazân sene 8.

Medrese-i Hacıoğlu Pazarı

Medrese-i mezbûre hayli müddetten hâlî olmağın sâbıkan Hasekî Sultan Medresesi'nde müderris olan ...zâde Mevlânâ Yahya Efendi mülâzımlarından Mevlânâ Bünyamin (?) Efendi'ye yirmi akçe ile verilmiştir. Fî 20 Ramazân sene 8.

(9b)

Kazâ-yı Hıram

Kazâ-yı mezbûr Semendire kazâsına ilhâk olmağla hâlâ ... yevmî altmış akçe ile Mitrofça kazâsından bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mehmed- zîde fazlühûya- emir yazılmıştır. Fî 25 Ramazân sene 8.

Derkenar: Yevmî 70.

Medrese-i Mehmed Beğ der kazâ-yı Karaferye

Medrese-i mezbûr mukaddemâ Serdâr-ı Ekrem tarafından tevcîh olunduğuna rûznâmede üzerinde mestûr kayd olduğuna tezkireci olan Mevlânâ Mehmed- zîde fazluhûya- mûcibince Mehmed Beğ Medresesi yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Ramazân sene 1008.

Derkenar: Ömer Çavuş

Kazâ-yı Yakova

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ () müddeti tamam olmağla ref olunup yerine yevmî seksen akçe ile Vulçitrin kazâs verilir üç [ay] tasarrufu müyesser olmadan Âsitâne-i Sa'âdet'ten âhere verilmekle sıfırü'l-yedd kalmağın yevmî () akçe ile kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Musa'ya verilmiştir. Fî 28 Ramazân sene 8.

Derkenar: Mü'ekke di dahi yazılmıştır. Yevmî 100.

Kazâ-yı Vutrine (?)

Mukaddemâ Timurhisar kazâsına ilhâk olunmuş idi diyü Mevlânâ Seyyid İbrahim bir tarikle ... ilhâk ettirmekle sâbıkan defterdârım Vezîr-i A'zâm Hazretleri tarafından Mevlânâ Yusuf'a tevcîh olunup tasarrufunda iken Mevlânâ Yusuf'un tasarrufuna mâni' olup mühimmât-ı seferin avk ve te'hirine sebep olduğuna a'yân-ı vilâyet mahzar göndermekle girü mezbûr Yusuf'a mü'ekke emr-i şerîf buyurulmağın vech-i meşrûh üzere verilmiştir. Fî 26 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Valyeva

Kadısı şehîd olup mahlûl olmağın mukaddemâ kazâ-yı mezbûr yevmî elli akçe ile tevcîh olunup zabtı müyesser olmayan Mevlânâ Alaaddin'e Tuna muhâfazasında olan Ahmed Beğ arz etmeğın emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 29 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Banaluka

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mehmed'e verilir varıp mühimmât-ı sefer ile mukayyed iken Seyyid Mehmed bir tarikle mahzar verilmiştir diyü ihtilâl ... etmeden kazâ-yı

mezbûr idâresinde sen mutasarrıf olup mühimmât-ı sefer ile mukayyed olup icrâ-yı hizmet (?) eylesin (?) diyü emir yazılmıştır. Fî 29 Ramazân sene 8.

Kazâ-yı Köşneli

Kadısı olan dâ'ileri Hasan ihtiyarıyla bakiye-i müddetinden fâriğ olmağla yeri hâlî olmağın kazâ-yı mezbûrda yevmî yirmi beş akçe ile kadı olup zaman-ı kalilde ma'zûl olan Mevlânâ Sinan- zîde fazluhûya- yazılmıştır. Fî 28 Ramazânsene 8.

Derkenar: Yevmî 30. Mü'ekkeki dahi yazılmıştır.

Yenipazar ma'a İstar-i Eflak

Mukaddemâ kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Pîr Ali arzuhâl sunup bundan akdem kazâ-yı mezbûra varıp dört beş ay mikdârı tasarruf etmeden bilâ sebep âhere verilmeğın kendiye gadr olduğun bildirip Hızâne-i Âmire'ye bedel-i nüzûl ber-vech-i peşîn yüz bin akçe ve elli bin akçe dahi zimmîden ziyâde alıp ... üzere Mevlânâ-yı merkûm Pîr Ali'ye mukarrer ve ibkâ kılınmıştır. Fî 28 Ramazân sene 8.

Derkenar: Sâhib-i devlet. Mü'ekked hüküm dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Gabele

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Mustafa'ya serdâr-ı sâbık tarafından tevcîh olunup mühimmât-ı sefer ile mukayyed iken âhere verilmekle dahl eylediğın bildirip inâyet ricâ etmeğın vech-i meşrûh üzere mûma ileyhe ibkâ ve mukarrer kılınmıştır. Fî 25 Ramazân sene 8.

(10a)

Nüzûl cem'ine mübâşeret edip ihtilâl olmamak için üzerinde olmağın her birine müstakil mü'ekked hüküm-ü şerîf yazılan kadılardır.

Kazâ-yı Yanya

Mevlânâ Abdülkerim Efendi'nin üzerinde olmağın mü'ekked emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Ramazân-ı Mübârek.

Kazâ-yı Bogonya

Mevlânâ Muslihiddin'e mü'ekked emir yazılmıştır. Târîh-i mezbûr.

Kazâ-yı Hurpişte

Mevlânâ Derviş Mehmed'e mü'ekked emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Eğribucak ve Kirenye

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Ahmed'e ve Kirenye Mevlânâ Derviş Mehmed'in üzerinde olmağın yazılmıştır.

Kazâ-yı Filorina ma'a İstarova

Mevlânâ Hüsrev Efendi'nin üzerinde olmağın yazılmıştır.

Kazâ-yı Hurpişte ve Kesriye

Mevlânâ Receb Efendi'nin üzerinde olmağın yazılmıştır.

Kazâ-yı.... ma'a Sarıgöl

Mevlânâ Seyyid Abdurrahman'a yazılmıştır.

Kazâ-yı Vince ve Narda

Mevlânâ Mehmed Efendi'ye ve Narda Halil Efendi'ye yazılmıştır.

Kazâ-yı Karadağ ve Görice

Mevlânâ Saferzâde Mehmed'e ve Görice Kerim Efendi'ye yazılmıştır.

Kazâ-yı Kolonya ve Kırçova

Mevlânâ Muslihiddin Efendi'ye yazılmıştır.

Kazâ-yı İşbat

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ Mevlânâ Ali'ye verilip (?) ay tasarruf etmeden ma'zûl olup Mevlânâ Hasan'a verilmeğın oldahi fevt olup Ahmed'e verilmeğın oldahi vefât etmekle girü sana verilmiştir. Fî gurre-i Şevvâl sene 8.

Derkenar: Yevmî 70.

Kazâ-yı Eğribucak ve Kefe

Kefe kadısı olan Muslihiddin misli ile Eğribucak kazâsına Eğribucak kadısı Kefe kazâsına nakl olunup berâtlı emr-i şerîf yazılmıştır. Fi't-târihi'l-mezbûr.

Derkenar: Yevmî 30.

Kazâ-yı Arkadya

Mevlânâ Mehmed'in üzerinde olduğuna Masum- zîde fazluhûya- suret-i rûznâme verilmeğin emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâil-i Şevvâl sene 8.

Kazâ-yı Hulumiç

Mevlânâ Ahmed'in üzerinde mestûr olduğu mukayyed olmağın mü'ekked emir yazılmıştır. Fî evâil-i Şevvâl sene 8.

Kazâ-yı İzdin ve Balyabadra

... üzerinde ve Balyabadra Ali'nin üzerinde mestûr olduğuna rûznâme ibrâz etmeğin mü'ekked emir yazılmıştır.

(10b)

Kazâ-yı Sirebreniçe

Mukaddemâ kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Ali Beğ şâkîleri vardır diyü kadılığın âhere verilmekle ziyâde zulm ve ... olduğuna İzvornik Beği Masum i'lâm etmeğin kadılık girü Mevlânâ Ali'ye ibkâ ve mukarrer olmuştur. Evâsıt-ı Şevvâl.

Kazâ-yı Pirizrin

Kazâ-yı mezbûr mukaddema Mevlânâ Ali Efendi- zîde fazluhûya- verilimeğin varıp mühimmât-ı sefer ile mukayyed iken kadılık bilâ sebep âhere verilmekle ziyâde zulm olduğuna a'yân-ı vilâyet mahzarıyla i'lâm etmeğin kazâ-yı mezbûr ... yevmî yüz elli akçe ile sadaka ve inâyet olunmuştur.

Kazâ-yı Leskofça

Nüzül emîni Mustafa Ağa mektûb gönderip Mevlânâ Kasım dâ'îleri re'âyâ ile ... olmayıp azli lâzımdır diyü arz etmeğin Pravişte kazâsından munfasıl olup dört [yıl] zaman-ı infisâli olan olan Mevlânâ Şeyhzâde Mehmed Efendi'ye yevmî yüz akçe ile verilmiştir. Fî 15 Şevvâl sene 8.

Kazâ-yı İnebahtı

Sâbık Olova kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdülhalil'e İnebahtı verilip tasarrufu müyesser olmayıp ve beş yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olmağın kazâ-yı mezbûr yevmî seksen akçe ile tevcih ve inâyet olmuştur.

Kazâ-yı Toyran

Mevlânâ Hasan'ın üzerindedir diyü Tezkireci Masum rûznâme vermeğın mucibince emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Bihor

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mehmed'in üzerinde olduğuna Mevlânâ Masum rûznâme vermeğın mucibince emir yazılmıştır.

Medrese-i Sinan Beğ der Kazâ-yı Yenipazar

... hüküm ki ehl-i ilm ve sâhib-i () olmağla talebeye ifâdeye kâdir müstehaktır diyü kadısı arz etmeğın yevmî 15 akçe ile sadaka ve inâyet olmuştur. Fî 15 Şevvâl sene 8.

Kazâ-yı Trapoliçe ve Nâhiye-i Ayapetro

Kazâ-yı mezbûr Ayapetro nâhiyesine ilhâkıyla Mevlânâ Emrullah'a Âsitâne-i Sa'âdet tarafından tevcih olunup ve kadıasker tarafından dahi mektûb verdiğin bildirip mûcibince emir yazılmıştır. Fî 15 Şevvâl sene 8.

Derkenar: Yevmî 150. Tâbi' Ömer Ağa Saray.

Kazâ-yı Lofça

Kazâ-yı mezbûre mukaddemâ Sâlzâde Alaaddin'e verilip tasarrufunda iken âherden Şaban'a verilip lâkin a'yân-ı vilâyet ve re'âyâ ve berâyâ sâ'ir mahzarlarıyla bildirdikleri ecilden girü ibkâ ve mukarrer kılınmıştır. Fî 15 Şevvâl sene 8.

Derkenar: Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı Uzuncaova-i Hasköy

Bundan akdem Dimetoka kadısı olan Mevlânâ Fazlullah'a tevcîh ve inâyet olunup sefer-i hümâyûn mühimmâtı ile mukayyed iken kendi malından edâ edip lâkin kazâ-yı mezbûr Edirne kazâsına ilhâk olunmağla sıfırü'l-yedd kalmağın ... ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmağla Kazâ-yı Uzuncaova-i Hasköy kazâsı yevmî yüz akçe ile tevcîh olunup emir yazılmıştır. Fî 16 Şevvâlsene 8.

Derkenar: Mü'ekked hüküm dahi vech-i meşrûh üzere yazılıp hüküm verilmiştir. Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı Siroz

Abdülkerimzâde Efendi'nin üzerinde olduğuna Tezkireci Masum tezkire [ve] sûret-i rûznâme vermeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 26 Şevvâl.

(11a)

Kazâ-yı Ohri

Serdâr hazretleri tarafından Mevlânâ Mehmed'e verildiğine tezkireci olan Mevlânâ Mehmed Masum - zîdet fezâiluhûdan - sûret-i rûznâme ibrâz etmeğın girü mezbûra rûznâme sûreti mûcibince emir yazılmıştır. Fî 23 Şevvâl sene 8.

Kazâ-yı Kalkandelen

Mevlânâ Alaaddin'in üzerinde olduğuna Masum-zîdet fezâiluhû- sûret-i rûznâme vermeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 23 Şevvâl sene 8.

Kazâ-yı Bogonya

Mevlânâ Muslihiddiniçinyarâr ve ehl-i ilmdir diyü Avlonya Beği Ali mektûbuyla i‘lâm etmeğin bedel-i nüzûl cem‘ ettikten sonra bâkiyesi ile mukayyed iken kadılığı bir tarîkle diğêr Muslihiddin almağla dahl edip lâkin bedel-i nüzûl olmakla Defterdâr Efendi i‘lâm etmeğin mukarrer kılınıp emir yazılmıştır. Fî 16 Şevvâl sene 8.

Kazâ-yı Arhoz

Mevlânâ Seyyid Selim’in üzerinde olduğına Mevlânâ Masum rûznâme sûreti vermekle yazıldı.

Kazâ-yı Teşne

Kazâ-yı mezbûra mukaddemâ kadı olan Mevlânâ Mehmed’in yoldaşlığı (?) zuhûra gelmekle te’bîden verilip lâkin gayr-ı vâki‘ inhâ ile ma‘zûl olmağın hâlâ Erzurum Belerbeğisi arzıyla ... nefer ... getirmek şartıyla kadılığı mukarrer olmuştur. Fî 14 Şevvâl sene 8.

Derkenar: Sâhib-i devlet.

Kazâ-yı Dimitrofça

Sirem Beği Derviş mektûb gönderip kazâ-yı mezbûra emr-i şerîf mûcibince kazâ-yı mezbûra adam salınıp hâlâ mezbûr itâ‘at-i emr-i şerîf eylemeyip ... ve ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmağla kazâ-yı mezbûr yevmî elli akçe ile Tekfurdağı kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed’e verilmiştir. Fî 16 Şevvâl sene 8.

Derkenar: Sâhib-i sa‘âdet hattıdır.

Kazâ-yı Karasu Yenicesi

Hâliyâ Mevlânâ Hüssam’ın üzerinde iken Âsitâne’den () nâm kimesne almağla yerine ... vermeğın ... olunca tebdîl olunmaya diyü buyurulmağın emir yazılmıştır. Fî 16 Şevvâl sene 8.

Derkenar: Sâhib-i devlet.

Kazâ-yı Sirişnik

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Hüseyin yerine mübâşeret etmiş iken âhere verilmeyle ... vermeğin berât sûreti teslîm edince kimesne mâni‘ olmaya diyü emir yazılmıştır. Fî 16 Şevvâl sene 8.

Derkenar: Sâhib-i devlet.

Kazâ-yı Çerniçe

Mukaddemâ İlok kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muslihiddin için ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmağla ve bir buçuk yıl zaman-ı infisâli olmağın yevmî () akçe ile tevcîh olunmuştur. Fî 22 Şevvâl sene 8.

Kazâ-yı Narda

Havass-ı Kostantiniyye’de yevmî kırk akçe ile müderris olan Mevlânâ Ahmed ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmağla bir buçuk yıl zaman-ı infisâli olmağın yevmî () akçe ile tevcîh olunmuştur. Fî 22 Şevvâl sene 8.

Derkenar: Sâhib-i devlet.

Kazâ-yı Kocanya ma‘a Umul

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Mehmed dört aydan beri Belgrad ... olmağın mukaddemâ ... kazâsından munfasıl olan Mevlânâ diğeri Mehmed’e yevmî yüz akçe ile verilmiştir. Fî 22 Şevvâlsene 8.

Derkenar: Sâhib-i sa‘âdet hattıyladır.

Kazâ-yı İmoçka

Erzurum Beğlerbeğisi Ahmed Paşa mektûb gönderip mukaddemâ kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Muslihiddin bir yıl mikdârı tasarruf etmeden ma‘zûl olmağla zulm olmuştur diyü bildirmeğin hâlâ kadısının şâkîleri gelmeğin bakiye-i müddeti tamam oluncaya kazâ-yı mezbûr Mevlânâ-yı mersûm Muslihiddin’e verildi. Fî 5 Zi’lka‘de sene 8.

(11b)

Kazâ-yı Yenice-i Karasu

Kazâ-yı mezbûr Âsitâne-i Sa'âdet'ten Mevlânâ Mehmed'e tevcîh olunmağın hâlâ mûcibince emr-i şerîf ricâ etmeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 6 Zi'lka'de sene 8. Derkenar: Sunullah Efendi tezkiresiyle buyrulmuştur.

Kazâ-yı Zadrima

Dukagın Beği Süleyman mektûb gönderip kazâ-yı mezbûre kadısının müddeti tamam olduğundan gayrı dört aydan berü kadılık hâlî kalmağın Bılasice kazâsından munfasıl olan Süleyman- zîde fazluhûya- yevmî kırk akçe ile verildi. Fî 9 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı İstar-i Eflak

Kazâ-yı mezbûre mukaddemâ Üzice kazâsına ilhâk olunup Mevlânâ Ömer'e verilmeğın tasarrufunda iken Mevlânâ Pîr Ali Yenipazar'a ilhâk ettirmekle ... gadr olmağın kazâ-yı mezbûre nâhiye-i mezbûra ilhâkıyla girü mezbûr Ömer'e verildi. Fî 9 Zi'lka'de sene 8.

Derkenar: Tâbi' Osman Ağa.

Kazâ-yı Kocanya

Mevlânâ Muhyiddinbi't-tamâm hâne koyunu ve nüzülü getirip edâ edip ve mühimmât-ı seferin cümle ... görüp ve hâlî ve harâbe olan gümüş ve bakır ma'denin dahi nice zaman kendi malıyla ma'mûr edip ve hazîneye dahi nice yük ... sa'y olmakla baş defterdâr arz etmeğın tecdîd-i müddet ile kazâ-yı mezbûr yevmî yüz elli akçe ile verilmiştir. Fî 9 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Berkofça

Kadısı olan Ahmed'in müddeti tamam olup bırakıp gittiğın ahâlî-yi vilâyet mahzar gönderip ve hâlâ nüzül emîni Mustafa Ağa arz etmeğın yerine yevmî yüz otuz akçe ile Peçuyi kazâsı verilip müyesser olmayıp misli ile Sirişnik kazâsı verilip oldahi müyesser olmayıp sıfırü'l-yedd kalan Mevlânâ Abdullah Efendi'ye yevmî yüz elli akçe ile verilmiştir. Fî 10 Zi'lka'de sene 8.

Derkenar: Ahmed Paşa ricâsıyla olmuştur.

Kazâ-yı Görice

Nüzül emîni Mustafa Ağa mektûb gönderip kazâ-yı mezbûre serdâr hazretleri tarafından Mevlânâ Receb Efendi'ye verilip mühimmât-ı sefer ile mukayyed iken Mevlânâ Abdürrahim mezkûr için müddeti halle karîb olduğundan mâ'adâ şâkîleri vardır diyü bilâ sebep hilâf-ı emr ... kadılığın almağla dahl edip lâkin Serdâr Hazretleri babına mahsus olan ... oldukta arz ile ma'zûl olduğu mukayyed olmayıp kazâ-yı mezbûre girü mezbûr Receb Efendiye mukarrer kılınmıştır. Fî 12 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı İştib

Kazâ-yı mezbûre Mevlânâ Mustafa Efendi'nin üzerinde olduğuna bi'l-fi'il tezkireci olan Mevlânâ Mehmed Masum- zîdet fezâiluhû- sûret-i rûznâme ibrâz etmeğin mûcibince emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 12 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Beckerek

Bundan akdem kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Abdülkerim Efendi'nin azli icâb eder hâli yoğiken kazâsın bir tarikle Tamışvar'a ilhâk ettirilip lâkin rûznâmede üzerinde olmayıp hâlâ Mevlânâ-yı merkûm Abdülkerim Efendi'nin üzerinde olduğundan gayrı re'âyâ dahi tekrar üzere olmağla girü ibkâ ve mukarrer kılınmıştır. Fî 12 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Siroz

Bundan akdem serdâr hazretleri tarafından Mevlânâ Resul Efendi'ye verilip varıp tasarrufu müyesser olmamağın Âsitâne-i Sa'âdet'ten verilip hâlâ mûcibince hükm-ü şerîf ricâ etmeğin ... Âsitâne-i Sa'âdet'ten verildiği üzere mûcibince mûmâ ileyh Resul Efendi'ye ... tekrar mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 10 Zi'lka'de sene 8.

Derkenar: Yevmî yüz.

Kazâ-yı Avrathısı

Sâbıkan Rodoscuk kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmadan Avrathısı verilip iki ay tasarruf etmeden âhere verilmekle sıfırü'l-yedd kalan Mevlânâ Seyyid Mehmed Efendi'ye yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı Avrathısı tevcih olunmuştur. Fî 10 Zi'lka'de sene 8.

Derkenar: Yevmî 150.

Kazâ-yı İskiradin

Kazâ-yı mezbûre mukaddemâ yevmî yüz otuz akçe ile Mevlânâ İbrahim Efendi'ye verilip ... ile giderken harâmî basmakla on ay mikdârı zamanı var iken kadılığı âhere verilip hâlâ ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olduğun hâlâ Bosna Beğlerbeğisi Ahmed Paşa arz etmeğin yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûre Mevlânâ-yı mezbûr İbrahim Efendi'ye verilmiştir. Fî 11 Zi'lka'de sene 8.

(12a)

Kazâ-yı Kırka ve Kotar

Kostaniçe kazâsından bir yıl ... zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Hasan'a hüküm ki kazâ-yı mezbûr Kotar ...sene semâne ve elf Zi'lka'de'sinin on ikinci gününde yevmî otuz akçe ile verilmiştir.

Kazâ-yı İştib

Kazâ-yı mezbûre rûznâmede Mevlânâ Nimetullah Efendi'nin üzerinde olduğuna tezkiresin edâ etmeğin bir kıt'a emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Ezine

Rûznâme mûcibince Mevlânâ Ali'nin üzerinde olmağın mûcibince emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Kırka

Rûznâme mûcibince Muslihiddin'in üzerinde olmağla verilmiştir.

Kazâ-yı Timok

Mukaddemâ Kotar kadısı olan Mevlânâ Muhterem- zîde fazlühû- ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olduğundan mâ'adâ hâlâ Timok kadısının müddeti tamam olmağın kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Muhterem Efendi'ye verilmiştir. Fî 16 Zi'lka'de sene 8.

Derkenar:Yevmî 40.

Kazâ-yı Eğribucak

Yevmî kırk akçe ile Selanik kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mahmud gelip hâlâ Edirne'de Siraciyye müderrisi olan Hüseyin oğlu Mevlânâ Mustafa rûznâmede üzerinde iken hilâf-ı emr Piremedi kazâsı verilip on ay tasarruf ettikten sonra Eğribucak'a tebdîl ettirip hâlâ ref' ... diyü baş Defterdâr Efendi ile Belgrad kadısı mektûbuyla i'lâm etmeğın ref' olunup yevmî kırk beş akçe ile verilmiştir. Fî 19 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Piriznik

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Ahmed Efendi'ye Âsitâne-i Sa'âdet'ten verilmeğın elinde olan mektûb-u kadiasker mûcibince yevmî otuz beş akçe ile mûcibince emir yazılmıştır. Fî 16 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Yagodine ve Perakin

Mukaddemâ yevmî... akçe ile zikr olunan kazâdan munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e Kocanya ile Umul kazâsı verilip tasarruf etmeden ma'zûl olmağın hâlâ kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Mustafa ... cem'inde şikâyetleri olmağın ref' olmak lâzımdır diyü Nüzül Emîni Mustafa Ağa arz etmeğın mûcibince kadılıkları alınıp Mevlânâ-yı mezbûr Mehmed'e verilmiştir. Fî 15 Zi'lka'de sene 8.

Derkenar: Yevmî 100.

Kazâ-yı Teşne

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mustafa'nın üzerinde iken bir tarikle kadılık Mevlânâ Mehmed'e verilmeğın hâlâ şâkîleri olup mahzar ve defterdâr olan Mehmed Efendi arz etmeğın Mevlânâ-yı merkûm Mustafa'ya mukarrer olunmuştur. Fî 18 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Baba

Han hazretleri mektûb gönderip bundan akdem kazâ-yı Hırsova'ya kadı olan Mevlânâ Alaaddin için ehl-i ilm ve sâhib-i [hilm]dir diyü kazâ-yı mezbûre kadısının re'âyâyâ zulm ve te'addîsi olup ve her vechle re'âyâyı perâkende eylediğin bildirip kazâ-yı mezbûr verilmek ricâsına arz etmeğin kazâ-yı mezbûr yevmî seksen akçe ile Mevlânâ Alaaddin'e verilmiştir. Fî 18 Zi'lka'de sene 8.

Derkenar: Yevmî 80. Boğdan Voyvodası âdemi ricâ etmiştir.

Kazâ-yı Plav

Kazâ-yı mezbûre kadısının şâkîleri olmağla ref^o olunup Timoriça kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdürrahim'e yevmî altmış akçe ile verildi. Fî 18 Zi'lka'de.

Derkenar: Tâbi'-i nüzül emîni.

Kazâ-yı İzdin

Sâbıkan ... Paşa'nın hasları kazâ-yı mezbûrda olup fevt oldukta oldukta hasları Sadr-ı A'zâm hazretlerine verilip hâlâ zıkr olan hasların ispençe ve sâ'ir mahsûlden üç yük akçesi bazı kimesneler ekl edip hâlâ emr-i şerîf gösderdikte kadısı olan mevlânâ ita'ât etmeyip azli lâzım olmağın Mevlânâ Mahmud'a verildi.

Derkenar:Tâbi'-i Ahmed Ağa.Mahmud'un zaman-ı infisâli kaçtandır ma'lûm olmamakla şerh verildi.

(12b)

Kazâ-yı Diyakova

... köprüsü üzerinde me'mûr olup dergâh-ı âlî derbendlerinden ... Mataracı Mehmed Çavuş mektûb gönderip kazâ-yı mezbûre kadısının sene-i sâbıkada hüccet eylediği yerlere dört yüz kile terekeyi el'an dâhil-i ambar eylemeyip bâkî kaldığı arz olmağın hâlâ Despot Brodu kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Hüssam'a yevmî yüz otuz akçe ile verildi. Fî 16 Zi'lka'de sene 8.

Yalı kadısına hüküm ki adam gönderip kazâ-yı mezbûr mukaddemâ serdâr tarafından sana tevcîh olunup hâlâ varıp tasarruf etmek üzere Abdülkerim nâm kimesne kazâ-yı

mezbûr Âsitâne'den bana dahi verilmiştir diyü ... etmekle hâlâ serdârım tarafından Mevlânâ Abdülkerim'e yine tevcih olunduğu üzere girü mutasarrıf olmak için emir yazılmıştır.

Derkenar: Boğdan Voyvadası âdeminin ricâ eylediğidir.

Mora ve Mizistre Beği'ne ve Kal'a-i feth kadısına hüküm ki İnebahtı kazâsı ... sâbikan kadı olanlar tasarruf eylediği üzere Mevlânâ Abdülhalil'e yevmî yüz otuz akçe ile verilmiştir. Hâlâ ... emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Eğribucak

Kazâ-yı mezbûra mukaddemâ kadı olan Mevlânâ Hüseyin için hilâf-ı vâki' inhâ ile arz edip kadılığı Mevlânâ Mehmed alıp dahl etmekle girü Mevlânâ Hüseyin'e mukarrer kılınmıştır. Fî 18 Zi'lka'de.

Derkenar: Sâhib-i devlet.

Kazâ-yı Banaluka

Kadısının şâkîleri olmakla azli lâzım olmağın Azak kazâsından munfasıl olup lâkin zamanı olan Mevlânâ Yusuf'a verildi. Fî 19 Zi'lka'de.

Derkenar: Yevmî 100.

Kazâ-yı Angelikasrı

Hâlâ Mevlânâ Alaaddin'in üzerinde olduğuna suret-i rûznâme ibrâz etmeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Zi'lka'de.

Medrese-i ... Molla Çelebi

Gelibolu'da Süleyman Paşa Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Mustafa girü mülâzemetlerine meşrut olmağın yevmî yirmi beş akçe ile verildi. Fî 20 Zi'lka'de sene 8.

Derkenar: Tâbi' Osman Ağa.

Kazâ-yı Diyakova

Mevlânâ İbrahim - zîde fazluhûnun- azli îcâb eder kusuru olmayıp ... küllî mu'âveneti olduğundan mâ'adâ re'âyâ ile hüsn-ü zindegânesi vardır diyü nüzûl emîni Mustafa Ağa arz etmeğin arzı mûcibince emir yazılmıştır. Fî 20 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Mitrofça

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ İbrahim'e Âsitâne-i Sa'âdet'ten verilip ve mûcibince kadıasker mektûbu ibrâz etmeğin mâh-ı Ramazân ... on birinci günü verilmeğe emir yazılmıştır. Fî 23 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Piriznik

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Nasrullah- zîde fazluhûnun- üzerinde iken ... teslim edip kusuru yoğiken Abdülbaki nâm kimesne almakla dahl edip lâkin kazâ-yı mezbûrun nüzûlü edâ ettiğini nüzûl emîni mektûbu ile arz etmiş kazâ-yı mezbûr tecdîd-i müddet ve kırk akçe ile ile mevlânâ-yı mezbûra tevcîh olunmuştur. Fî 25 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Koniçe

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ Serdâr Hazretleri tarafından dârende Mehmed'e ibkâ olunup rûznâme-i hümayûnda mukayyed olduğuna Rumeli kadıaskeri mektûb vermeğin mûcibince emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Zi'lka'de sene 1008.

Kazâ-yı Pirizrin

Ordu-yu hümayûna gelip arz eyleyen Mevlânâ Şeyzâde Muslihiddin kazâ-yı mezbûr mukaddemâ serdâr tarafından bana verilip varıp tasarruf etmek istedikte rûznâmede üzerinde yoğiken misli ile bir tarîkle emir ibrâz eden Mevlânâ Halil'in üzerinde dahl [etmek îcâb etmez iken] dahl eylediğin bildirip inâyet ricâ etmeğin vech-i meşrûh üzere mukaddemâ tevcîh olunduğu üzere mukarrer olunmuştur. Fî gurre-i Zi'l-hicce sene 8.

Derkenar: Sâhib-i devlet.

Kazâ-yı Köstendil

Mevlânâ Kemalzâde Efendi'nin üzerinde olmağın min ba'd tebdîl ve ... olunmaya diyü buyruldu-yı şerîf vârid olmağın emir yazılmıştır. Fî evâil-i Zi'l-hicce sene 8.

(13a)

Kazâ-yı Peçuyi

Valyeva kazâsından munfasıl olan Receb'e hüküm ki bi'l-fi'il Peçuyi kadısının Budin'a gidecek defterde tekâsülü olduğuna ... olan serdâr hazretleri mektûbuyla bildirmeğın ref' olunup mûmâ ileyhe yevmî yüz otuz akçe ile verildi. Fî 3 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Salina

Kadısının rûznâmede kaydı olduğundan [olmadığından] mâ'adâ pâyesi dahi olmamağın ref' olunup ... kazâsından bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Rahmetullah'a yevmî elli akçe ile verildi. Kırk beş akçe munfasıldır. Fî 19 Zi'lka'de sene 8.

Kazâ-yı Taşlıca

Sâbıkan Sirebreniçe kadısı olan Mevlânâ Mehmed'e Sirebreniçe verilip hâlâ Sirebreniçe kadısı olan Mevlânâ Ali Taşlıca'ya nakl olunup yevmî yüz otuz akçe ile emir yazılmıştır. Fî 4 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Sirebreniçe

Sâbıkan kazâ-yı mezbûra yedi gün mutasarrıf olmadan kadı-yı sâbıka mukarrer edilmekle hâliyâ kadı olan Mevlânâ Ali Taşlıca'ya nakl olunup yevmî yüz elli [akçe] ile kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mehmed Efendi'ye verildi. Fî 4 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Pirepoy ve Beckerek

Sadr-ı A'zâm Hazretleri'nin kethüdâsı Mehmed Kethüdâ mektûb gönderip Beckerek kadısı olan Mevlânâ Abdülkerim Pirepoy kazâsına ve Pirepoy kadısı Mevlânâ

Mehmed Beckerek kazâsına ber-vech-i mübâdele nakl olunup emir yazılmıştır. Fî 5 Zi'l-hicce sene 8.

Derkenar: Yevmî 45.

Kazâ-yı ...

Bi'l-fi'il Edirne kadısı olan Mevlânâ Mustafa Efendi'nin ... olup sâbikan ... kazâsından bir buçuk yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Muhyiddin- zîde faluhûya- yevmî üç yüz akçe ile mektûbu mûcibince yazılmıştır. Fî 5 Zi'l-hiccesene 8.

Kazâ-yı Bihke

Tezkireci Masum'un sûret-i rûznâmesi mûcibince yevmî üç yüz akçe ile Mevlânâ İbrahim'e yazılmıştır.

Kazâ-yı Belgradcık

Müşârun ileyhın sûret-i rûznâmesi mûcibince yevmî yirmi beş akçe ile Mevlânâ Ömer'e yazılmıştır.

Kazâ-yı Tırhala ve Alasonya

Zikr olunan kazâlar bundan akdem Mevlânâ Masum- zîde faluhûnun- rûznâmede üzerinde olmağla hâlâ girü kemâkân ibkâ ve mukarrer olmak fermân olmağla arzuhâli mûcibince emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Hatvan

Mahmiyye-i Kostantiniyye'de Sultan Selim Medresesi'nde müderris olan Azmizâde mülâzımlarından Mevlânâ Mehmed ehl-i ilm ce sâhib-i hilm olup ve iki üç seneden berü vâki' olan sefer-i hümâyunda bulunup ... ziyâde hizmeti bulunmağın yevmî yirmi beş akçe ile Hatvan kazâsı verilmiştir. Fî 8 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Morova

Kadısının müddeti tamam olmağla ref' olunup mukaddemâ Âsitâne-i Sa'âdet'ten Travnik kazâsı Mevlânâ Ahmed'e sâdır olunup lâkin kadısı olan Abdullah Efendi ...

hayli zaman olduğundan ... mühimmat-ı sefer ile mukayyed olmağla kazâ-yı Morova sana tevcîh olunup girü Travnik Mevlânâ Abdüllah'a mukarrer kılınmıştır. Fî 9 Zi'l-hicce sene 8.

Derkenar: Yevmî 35.

Kazâ-yı Debri

Hâlâ kazâ-yı mezbûre Mevlânâ Mustafa ile Mahmud nizâ' üzere olmağla mukaddemâ halleri afv olmadığıın sikât ihbâr ... ref' olunup kazâ-yı Leskofça'dan ma'zûl olan Mevlânâ Kasım'a bakiye-i müddeti tekmîl olmak üzere emir yazılmıştır.

Derkenar: Yevmî 100.

Medrese-i Kemal Beğ der Mahrûse-i Saray

Medrese-i mezbûrede müderris olmadığıın bi'l-fi'il Saray kadısı olan Mevlânâ Hüseyin için sâbıkan Saray kadısı olan ... Baki'nin mülâzımlarından olup ehl-i ilm olmağla medrese-i mezbûre kanun üzere mevlânâ-yı mezbûra verildi. Fî 10 Zi'l-hicce sene 8.

Derkenar: Yevmî 30.

(13b)

Kazâ-yı Koban

Budin defterdârı mektûb gönderip mukaddemâ serdâr hazretleri tarafından Budin kadılığına ilhâk olunmuş iken girü bir tarîkle âhere tevcîh olunmağla ... külli te'addisi olduğun bildirip inâyet ricâsına arz etmeğın girü üslûb-u sâbık üzere ilhâk olunmuştur. Fî 8 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Drama

Mevlânâ Ali'nin üzerinde olduğuna Masum Efendi mühürlü tezkire vermeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 15 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Piriznik

Şehirköy muhâfazasında olan Mehmed Çavuş'un mektûbu mûcibince Mevlânâ Abdülbaki'ye mukarrer olunmuştur. Fî 15 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Pravişte Periköylü

Bi'l-fi'il Siroz Kadısı Rıdvan ve sâbık Selanik Beği Davud Pravişte nâzırı olan Ömer ve Hüseyin Çavuş ve sâir a'yân arz gönderip hâlâ Mora kadısı olan Mevlânâ Halil'den ve Periköylü kadısının re'âyâ ... üzere olmadıkların arz eyledikleri ecilden ve mezkûr Seyyid Ömer için ehl-i ilm ve hidemât-ı mîrîye dahi ... diyü baş Defterdâr Efendi arz etmeğin vech-i meşrûh üzere mü'ekked emir dahi yazılmıştır. Fî 16 Zi'l-hicce sene 8.

Derkenar: Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı İpek

Kadısı kadılığın bırakıp gittikde ve mesâlih-i mîrî hâlî kaldığın Dukakin Beği Süleyman mektûbuyla i'lâm etmeğin bundan akdem Pravişte kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Lütfullah'a yevmî yüz akçe ile yazılıp ve kendi elinden dahi ... fetvâ vermeğin vech-i meşrûh üzere emir yazılmıştır. Fî 16 Zi'l-hicce sene 8.

Derkenar: Defterdâr Efendi.

Nâhiye-i Dırakik Nâhiye-i ...

Zikr olunan nâhiyeler mukaddemâ Kostaniçe kazâsına tâbi' olup vech-i meşrûh üzere tasarruf edegelmiş iken hâlâ ... kadılıkları zabt edip tasarrufuna mâni' oldukları ecilden vech-i meşrûh üzere üslûb-u sâbık üzere girü Kostaniçe kazâsına ilhâk olunmak için Bosna Beğlerbeğisi Davud Paşa tarafından mektûb ibrâz etmeğin emir yazılmıştır. Fî 17 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Mat

Sâbıkan yevmî yirmi beş akçe ile nefis-i Pirizrin'de Mehmed Paşa Medresesi'nden munfasıl olup Suhuryaka kazâsına verilip tasarruf etmeyen Mevlânâ Ali ehl-i ilm olduğuna Ohri kadısı mektûbuyla i'lâm etmeğin ve kazâ-yı mezbûrun kadısı

kadılığın bırakıp gittiğın bildirip Mevlânâ Ali'ye yevmî kırk akçe ile emir yazılmıştır. Fî gurre-i Zi'l-hicce sene 8.

Defterdar: Tâbi'-i Masum Efendi.

Kazâ-yı Angelikası

Kadısı ... olmağla ref' olunup Mevlânâ Ahmed'e verilmeğın Âsitâne-i Sa'âdet'ten sûret-i rûznâme ibrâz etmeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 2 Zi'l-hicce sene 8.

Derkenar: Defterdâr Efendi.Sâhib-i devlet

Kazâ-yı Valtoz ve Nasliç

Yevmî kırk beş akçe ile Valtoz kadısı ola Mevlânâ Alaaddin Nasliç kazâsına tâlib olup ... olmağla ber-vech-i istibdâl ... eyledikleri ecilden Valtoz kazâsına Mevlânâ Muslihiddin ve Nasliç kazâsına Mevlânâ Alaaddin yevmî elli akçe ile verildi. Fî 2 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Silistre

Sâbıkan kadısı olan Hamalzâde Mevlânâ Mustafa'ya girü mukarrer kılınıp min ba'd Âsitâne'den ... diyü emir yazılmıştır. Fî 3 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Çaniçe

Mevlânâ Mustafa'nın rûznâmede üzerinde olduğuna Mehmed Masum- zîdet fezâiluhûdan- tezkire ibrâz etmeğın mûcibince emir yazılmıştır.

(14a)

Kazâ-yı Yakova

Mukaddemâ Mevlânâ Musa Efendi'ye verilip kadı-yı sâbıkın müddeti tamam olup ref' olunmuş iken ref' olunup Mevlânâ-yı merkûm Kerim bana mukarrer olunmuştur diyü ... ibrâz edip lâkin rûznâmede üzerinde olmamağla Mevlânâ Musa Efendi'nin üzerinde olmağın mukarrer kılınıp sûret-i rûznâme mûcibince emir yazılmıştır. Fî 4 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Radovişte

Kadısı olan Mevlânâ ... ref olunup İvranya kazâsından zaman-ı kalilde mağdûren ma'zûl olan olan Mevlânâ Muslihiddin'e yevmî yetmiş akçe ile verilmiştir. Fî 21 Zi'l-hicce sene 1008.

Kazâ-yı Yenipazar

Mevlânâ Mehmed Efendi nüzülü ve hâne koyunu bi't-tamam edâ etmekle kazâ-yı mezbûr girü kendiye mukarrer kılınmıştır. Fî evâsıt-ı Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Çatalca

Yevmî üç yüz akçe ile Ağrıboz kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed ... Çatalca kadısının müddeti halle karîb olmağla ... ref olunup girü üç yüz akçe ile ... Mevlânâ-yı mezbûr Ahmed'e verildi. Fî 23 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Kostaniçe

Yevmî otuz akçe ile kadı olan Mevlânâ Ali adam gönderip kazâ-yı mezbûr serdâr hazretleri tarafından tevcih olduğuna tezkireci olan Mevlânâ Masum- zîdet fezâiluhû-sûret-i rûznâme vermeğın mûcibince Mevlânâ-yı mezbûr Ali'ye mukarrer kılınmıştır. ... sene 1008.

Kazâ-yı Kurubine

Mukaddemâ kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Abdülkerim'e verilmeğın altı ay tasarrfu edip âhere verilmeğın hâlâ kadısı olan Mevlânâ () re'âyâ ve berâyâ ... olmağla ... edip sen ehl-i ilm ve re'âyâ ile hüsn-ü zindegâne üzere olup kazâ-yı mezbûr otuz beş akçe ile girü sana verilmiştir. Fî 23 Zi'l-hicce sene 1008.

Derkenar: Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı Sirişnik

Yetmiş akçe ile kazâ-yı mezbûr kadısı olan Mevlânâ Ömer (?) Efendi nüzülü götürüp teslîm edip hizmet ... etmekle hizmeti mukâbelesinde yevmî yüz akçe ile dört yıla tamam oluncaya hâricden kadı olunmaya diyü ve alınmaya diyü emir yazılmıştır. Fî 23 Zi'l-hicce sene 1008.

Kazâ-yı Yanbolu

Kazâ-yı mezbûra kadı olan Cağfer hane koyun gönderdikte nüzûl emîni arz etmekle hâlâ Dimetoka kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdullah asâkir-i İslâm mühimâtı için iki yüz bin verdiğine Baş Defterdâr i'âm etmeğin üç yüz akçe ile kazâ-yı mezbûr Mevlânâ-yı mezbûr Abdullah'a verilmiştir. Fî 23 Zi'l-hicce sene 1008.

Derkenar: Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı Apokri

Kadısının müddeti tamam olmağla ref^u olunup Yacağaç'da Mustafa Beğ Medresesi'nde müderris olan Mevlânâ Hüseyin- zîde fazluhûnun- iki yıla karîb zaman-ı infisâli olmağla yevmî otuz akçe ile verildi. Fî 23 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı İstar-i Eflak

Kazâ-yı mezbûr Üzice kazâsına ilhâk olmağla ifrâz-ı fermân olunmağın ... kazâsından iki yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Abdullah'a yevmî yüz elli akçe ile verilmiştir. Fî 23 Zi'l-hicce sene 1008.

Kazâ-yı Tırhala ve Alahoz

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ serdâr tarafından Mevlânâ Kefelizâde Mehmed'e verilip hâlâ Âsitâne-i Sa'âdet'ten dahi emr-i şerîf ve kadiasker mektûbu verilip ... inâyet ricâ etmeğin Âsitâne-i Sa'âdet'ten verildiği üzere mukarrer kılınmıştır. Fî 25 Zi'l-hicce sene 8.

(14b)

Kazâ-yı Çirmen

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref^u olunup yerine yevmî kırk beş akçe ile Pançova kazâsından üç yıla karîb zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ali Efendi'ye elli akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî 25 Zi'l-hicce.

Kazâ-yı İstolni-Belgrad

Kazâ-yı mezbûr müstakil kadılık iken Budin kazâsına ilhâk olunmağla ahâlî-yi vilâyet müstakil kadı olmasın ricâ etmeğin ifrâz olunup yevmî kırk beş akçe ile Belgrad kazâsından iki yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Bayezîd- zîde fazluhûya-yevmî elli akçe ile sadaka olunup emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Podgoriçe

Kazâ-yı mezbûr bundan akdem Mevlânâ Ahmed'e tevcih olunup tasarrufunda iken Âsitâne-i Sa'âdet'ten âhere verilmekle re'âyâ ve berâyâ ve zü'emâ ve erbâb-ı tımar mahzar göndermekle girü Mevlânâ-yı mezbûr Ahmed'e mukarrer kılınmıştır. Fî evâhir-i Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Pirizrin

İskenderiye kadısı olan Mevlânâ Muslihiddin'e verilip varıp mühimmât-ı sefer ile mukayyed iken sâbıkan kadı olan Halil mukarrer ettirmekle nizâ' lâkin rûznâmede üzerinde olup hâlâ üzerinde olmağın elinde olan berât mûcibince mukarrer kılınmıştır tekmi'l-i müddet edinceye ra'âyâ ve berâyâ dahi ricâ ve tekrar üzere olmağla emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Kerpeniş

Kadısı olan Ahmed Âsitâne-i Sa'âdet'ten ve serdâr hazretleri tarafından temessükât ile varanlara zabt ettirmeyip ve üzerinde külli mâl-i mîrî zuhûr edip azl-i ebed fermân olunmağla bir tarikle emr olmağın ref olunup yerine yevmî yüz elli akçe ile İnebahtı kazâsı verilip tasarruf eden İsa'nın (?) akçesiyle/misliyle (?) sıfırü'l-yedd kalan Mevlânâ Muslihiddin'e misli ile tekmi'l-i müddet edinceye verilmiştir. Fî 25 Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Modoniç

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Süleyman Efendi'nin üzerinde mestûr olduğuna Masum-zîdet fezâiluhû- mühürlü tezkire ibrâz eyleyip mûcibince emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Zi'l-hicce sene 8.

Kazâ-yı Fener ve Vişnice

Fener kadısı kadılığın bırakıp gittiğine Mora beği arz etmeğin ref^ʿ olunup yerine Vişnice kadısı olan Mevlânâ Mehmed nakl olunup onun yerine yevmî elli akçe ile Vişnice kazâsından zaman-ı kalîlde mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Salih Efendi'ye yevmî altmış akçe ile verilmiştir. Fî gurre-i Muharrem sene 9.

Kazâ-yı Radomir

Yevmî yüz otuz akçe ile ve iki yıldan ziyâde zaman-ı azille Âsitâne-i Sa'âdet'ten Mevlânâ Mustafa Efendi'ye verilip ... diğer Mevlânâ Mustafa almağla tasarrufuna mâni' olup hâlâ yevmî yüz elli akçe ile Mevlânâ-yı mezbûr Mustafa'ya tevcîh ibka olunmuştur.

Kazâ-yı Arhoz

Bi'l-fi'il Mevlânâ Seyyid Süleyman'ın üzerinde olduğuna Mevlânâ Masum- zîdet fezâiluhû- sûret-i rûznâme vermeğin m'ucibince tekmîl-i müddet edinceye emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Arkadya

Bi'l-fi'il Mevlânâ Mehmed'in üzerinde mestûr olduğuna tezkireci olan Mehmed Masum- zîdet fezâiluhû- sûret-i rûznâme vermeğin m'ucibince tekmîl-i müddet edinceye emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Ayapetri (?)

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mehmed- zîde fazluhûnun- üzerinde mestûr olduğu mukayyed olmağın.

Kazâ-yı Drama Timurhisarı'na İlhâk Olunmuştur

Kazâ-yı Drama mukaddemâ kazâ-yı mezbûra ilhâk olunup Mevlânâ Seyyid İbrahim'e verilip varıp tasarruf etmeden Mevlânâ Hasan bir tarîkle almağla dahl edip ... İbrahim Efendi kazâ-yı mezbûrun nüzûlün bi't-tamam eda eylediğine Mustafa i'lâm etmeğin kazâ-yı mezbûr Drama ilhâkıyla tekmîl-i müddet edinceye değin mûcibince emr-i şerîf yazılmıştır.

Derkenar: Üç sene tekmîl-i müddet edinceye emr-i şerîf yazılmıştır.

(15a)

Kazâ-yı İskenderiye

Âsitâne-i Sa'âdet'ten Mevlânâ Babazâde Mehmed Efendi'ye verilip mûcibince kadiasker tarafından mektûb ... verilmeğin mûcibince mevlânâ-yı mezbûra yevmî yüz elli akçe ile verilmiştir. Fî 3 Muharrem 9.

Kazâ-yı Tırhala ve Alasonya

Rumeli kadiaskeri tarafından tezkirecilik hizmetinde olan Mevlânâ Mehmed Masum Efendi mukaddemâ verilen emr-i şerîf mûcibince kadılık mukarrer kılınıp min ba'd ... Mehmed'e verilmiştir ve mukarrer kılınmıştır diyü emir ibrâz edip ... diyü emr-i şerîf buyurulmuştur. Hüküm dahi yazılmıştır. Fî 3 Muharrem 9.

Medrese-i Süleyman Subaşı der Mahmiyye-i İstanbul

Müderresi olan Mevlânâ Abdullah medresesinden ve bakiye-i müddetten hâric olmağın ref' olunup yerine Kostaniçe'de kadı olan Mevlânâ Abdülhalim Efendi'nin mülâzımlarından Mevlânâ Hacı İbrahim'e verilmiştir. Fî 3 Muharrem 9.

Kazâ-yı Eğribucak

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mustafa'ya mukaddemâ tevcîh olunup on beş gün tasarruf etmeden Mehmed nâm kimesne hilâf-ı vâki' inhâ ile üzerinde medrese vardır diyü bir tarîkle almağla dahl eylediğin bildirip Kesriye ve Hurpişte kadısına hitâben emr-i şerîf yazılıp mezbûra mukarrer ve ibkâ olunmuştur. Fî 3 Muharrem 9.

Derkenar: Tâbi '-i ... kadısı.

Kazâ-yı Ruscuk

Vezir Mehmed Paşa Hazretleri mektûb gönderip İvranya kazâsından munfasıl olan Mevlânâ İbrahim Efendi için ehl-i ilm ve re'âyâ ile zindegânesi olduğun bildirip kazâ-yı mezbûr verilmek ricâsına arz etmeğin vech-i meşrûh üzere yevmî yüz elli akçe ile emir yazılmıştır. Fî 5 Muharrem 9

Kazâ-yı Avrathısı

Sâbıkan Mevlânâ Mehmed Efendi'ye verilip mühimmât-ı sefer ile mukayyed iken re'âyâ ile sipâhîlerin ... olmağla re'âyâ firâr etmekle tereke ve hâne koyunun cem' ve tahsîline nice ... olmağın hâlâ cem' üzere iken firâr eyledi diyü kadılık âhere verilmekle sana zulm olmağın vech-i meşrûh üzere girü ibkâ ve mukarrer kılınmıştır. Fî 5 Muharrem 9.

Derkenar: Baş Defterdâr.

Kazâ-yı Pravadi

Yevmî üç yüz akçe ile Mahmud Paşa Hazretleri tarafından Mevlânâ Mahmud Efendi'ye tevcih olunduğuna emr-i şerîf ibrâz etmeğın elinde olan emr-i şerîf mûcibince hükm-ü şerîf yazılmıştır. Fî 5 Muharrem 9.

Kazâ-yı Pirlepe

Kadısının müddeti tamam olmağla Hurpişte kazâsından munfasıl olan Bekrîzâde Ahmed'e bir buçuk ay tevkîtile yevmî yüz elli akçe ile verilmiştir. Defterdâr Efendi arzıyla olmuştur. Fî 6 Muharrem 9.

Kazâ-yı Tırnova

... nâhiyesi mukaddemâ kazâ-yı mezbûra tâbi' olup tasarrufunda iken ifrâz olunup hâlâ girü kazâ-yı mezbûra ilhâk olunmak için emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 10 Muharrem sene 9.

Kazâ-yı Trebçe

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Hasan'ın üzerinde olduğuna Masum Mehmed - zîdet fezâiluhû- sûret-i rûznâme ibrâz etmeğın ... Üsküp kadısına hitâben emir yazılmıştır. Fî 10 Muharrem.

Kazâ-yı Yenipazar ve İstar-i Eflak

Zıkr olunan kazâ Mevlânâ Pîr Ali Efendi'ye verilip tasarrufuna vardıkta Yenipazar kazâsı Mevlânâ Mehmed ve İstar-i Eflak nâhiyesi Mevlânâ Alaaddin ifrâz ettirip zabt

etmekle dahl edip tasarrufuna mâni‘ olup dahl etmekle kazâ-yı mezbûran Mevlânâ Ali’ye mukarrer ve ibkâ olunmak için emir yazıldı. Fî 13 Muharrem 9.

Derkenar: İstar-i Eflak tekrar ifrâz olup Alaaddin Efendi’ye yazılmıştır ve Mevlânâ Ali Efendi külli ... olup zabtına emir yazılmıştır.

(15b)

Kazâ-yı Hayrabolu (?)

Karye-i ...

Zikr olunan karyeler ... kadılıklarından ifrâz olunup bâlâda mestûr olduğu üzere Hayrabolu’ya ilhâk olunup müstakil kadılık olmak için fermân-ı şerîf sâdır olmağın Aylok kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Zübeyir - zîde fazluhûya- bakiye-i müddeti tekmiîl olmak üzere yevmî () akçe ile tevcîh olunup emir yazılmıştır.

Derkenar: Tâbi‘-i Hüseyin Ağa ...

Kazâ-yı Tikveş

Yevmî yüz elli akçe ile dört yıl zaman-ı infisâli ile Âsitâne-i Sa‘âdet’ten Mevlânâ Mehmed’e verilip lâkin Hasan nâm kimesne hilâf-ı kanun mütesarrıf olmağın kazâ-yı mezbûr Mevlânâ-yı mezbûr Mehmed’e tevcîh olunup emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Hayrabolu (?)

Çırpan kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ömer ehl-i ilm ve sâhib olmağın kazâ-yı Hayrabolu (?) yevmî yetmiş akçe ile tevcîh olunup emr-i şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı Berkofça

Mezbûr Âsitâne-i Sa‘âdet’ten Mevlânâ Mehmed’e verilip hâliyâ Serdâr-ı Ekrem Hazretleri tarafından dahi ricâ etmeğın yevmî yüz elli akçe ile tevcîh olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 28 Zi’hicce sene 1008.

Kazâ-yı Debri

Sâbıkan kadı olan Mevlânâ Mustafa zaman-ı kalilde mağdûren ma‘zûl olup sıfrû’l-yedd kaldığın baş Defterdâr Efendi ile Masum Efendi arz etmeğın kazâ-yı mezbûr yevmî yüz akçe ile sana sadaka ve inâyet olunup emir yazılmıştır. Fî 13 Muharrem 9.

Kazâ-yı Lofça

... muhâfazasında olup ... Beğlerbeğisi Mehmed mektûb gönderip bundan akdem kadı olan Şaban'ın zulmü olup re'âyâ ve berâyâ rızâ ve tekrar üzere olmayıp ... hâlâ mezbûr Ali Efendi için rızâ üzere oldukların bildirip mukarrer olmak ricâsına arz etmeğin mezbûr Ali'ye mukarrer kılınmıştır. Fî 4 Muharrem sene 9.

(16a)

Kazâ-yı Karadağ

Kadı olan kanun üzere bakiye-i müddetinden fârîğ olmağın yevmî altmış akçe ile Drama kazâsından dört yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mustafa'ya yevmî yetmiş akçe ile tevcîh olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 14 Muharrem.

Kazâ-yı Banaluka

Kadısı olan Mevlânâ Mehmed Efendi için ahâli-yi vilâyet (?) re'âyâ ve berâyâ rızâ ve tekrar üzere iken ... hilâf-ı vâki' bilâ sebep inhâ ile kadılığın aldırıp Mevlânâ Nuh'a verilip hâliyâ mahzar gelmeğin ve arz mûcibince ... girü ibkâ ve mukarrer olunmuştur. Fî 13 Muharrem sene 9.

Kazâ-yı İstar-i Eflak

Mukaddemâ Yenipazar kadısı olan Mevlânâ Ali'ye ilhâk olunmakla hâliyâ ref' olup girü Mevlânâ Şaban Efendi'ye mukarrer kılınmıştır. Fî 14 Muharrem sene 9.

Kazâ-yı Kurubine

Bosna Defterdârı Mehmed mektûb gönderip bundan akdem kadı olan Mevlânâ Ahmed yarâr ehl-i ilm dindâr ve müstakimdir diyü mukarrer olmak ricâ ve arz etmeğin ve mezkûr Seyyid Mehmed için re'âyâ ve berâyâ ... rızâ ve tekrar üzere olmadığın bildirip inâyet ricâsına i'lâm etmeğin girü Mevlânâ Ahmed Efendi'ye mukarrer kılınmıştır. Fî 14 Muharrem.

Kazâ-yı Ergiri

Kadısının müddeti halle karîb olduğundan mâ'adâ kadılığın bırakıp gittiğin inâyet ricâ etmeğin ref' olunup Görice kazâsından yevmî kırk beş akçe ile munfasıl olan ve zaman-ı kalilde mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Abdülkerim Efendi'ye tevcîh olunup misli ile emir yazılmıştır. Fî 15 Muharrem.

Derkenar: Defterdâr Efendi ve Masum Efendi arzıyla buyurulmuştur.

Kazâ-yı İmoçka

Sâbıkan kadı olan Mevlânâ Mustafa müddeti tamam olmadı diyü hâliyâ ... olup hidmette bulunan Mevlânâ Mehmed'e verilip tasarrufunda iken bir tarîkle ... almakla zabt edip lâkin mezkûr Mustafa hilâf-ı kanun tasarruf ettiğin Bosna Beği İbrahim ve Tezkireci Masum Efendi i'lâm etmeğin mûcibince mukarrer kılınmıştır. Fî 14 Muharrem.

Kazâ-yı Arnavud Belgradı

Hâliyâ Ohri kadısı nüzülü ihmâl edip ref'i lâzım gelmekle ref' olunup yerine Arnavud Belgradı kadısı Hüseyin nakl olunup onun yerine Manastır kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed'e üç yüz akçe ile tevcîh olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 16 Muharrem.

Kazâ-yı Ohri

Kadısı olan hâliyâ tezkire götürüp teslîm etmemenin şikâyet üzere olmağla ref' olunup yerine Arnavud Belgradı kadısı olan Mevlânâ Hüseyin Efendi'ye verilmiştir. Fî 16 Muharrem.

Derkenar: Defterdâr Efendi ve Masum Efendi arzıyla buyurulmuştur. Yevmî 100.

Kazâ-yı Pirespe

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup yevmî kırk akçe ile Taşlıca kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed- zîde fazluhûya - Defterdâr Efendi ve Masum Efendi arz etmeğin tevcîh olunup emir yazılmıştır. Fî 17 Muharrem.

Medrese-i Turhan Beğ der Ergene-i ...

Sâbıkan Akçakızanlık'da Hacı Sinan Medresesi'nde müderris olan Mevlânâ Ali- zîde kadruhû- ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olup medrese-i mezbûra müderris olan Mevlânâ diğeri Ali ferağnâme (?) vermeğın yevmî yirmi beş akçe ile yazılmıştır. Fî 18 Muharrem 9.

Kazâ-yı İzenbol

Kadısı bırakıp gitmekle yeri hâlî kalmağın ref' olunup yevmî altmış akçe ile Radomir kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Hasan'a bakiye-i müddeti tekmîl etmek üzere yetmiş akçe ile Mevlânâ'yı mezbûr Hasan'a tevcîh olunup emir yazılmıştır. Fî 17 Muharrem sene 9.

Kazâ-yı Diyakova

Kadısı bir yıla karîb bî-berât mutasarrıf olmağın tahte'l-kanun ref'i lâzım gelmeğın ref' olunup yevmî otuz akçe ile Kurveleş kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ömer'e yevmî otuz beş akçe ile yazılmıştır. Fî 17 Muharrem sene 1009.

(16b)

Kazâ-yı Narda

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ Mevlânâ Ahmed Efendi'ye verilip tasarruf etmek istedikte kadı-yı sâbık bir tarikle mukarrer ettirdim diyü dahl eylediğın bildirip mukarrer olmak ricâ etmeğın vech-i meşrûh üzere mukarrer olunmuştur. Fî 18 Muharrem 9.

Kazâ-yı Esed Obası

Hâliyâ kadısı olan Mevlânâ () re'âyâ ile ... olmamağla ref' olunup yevmî kırk beş akçe ile Nakşa kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mahmud'a yevmî elli akçe ile Masum Efendi ile Defterdâr Efendi i'lâm etmeğın emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 17 Muharrem.

Kazâ-yı Gabele

Kadısı vefât etmekle yeri hâlî kalıp mukaddemâ Podgoriçe kazâsı Âsitâne-i Sa'âdet'ten Ali'ye tevcîh olunup tasarruf etmeden âhere verilmekle ehl-i ilmdir diyü Defterdâr Efendi ile Masum- zîdet fezâiluhû- i'lâm eyledikleri ecilden yevmî yirmi beş (?) akçe ile tevcîh olunup emir yazılmıştır. Fî 17 Muharrem.

Kazâ-yı Ekserü Mora

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref^o olunup yevmî otuz beş akçe ile Esed Obası'ndan müfasıl olan Mevlânâ Ahmed için yarar, ehl-i ilmdir diyü Defterdâr Efendi ile Masum Efendi i'lâm eylediği ecilden yevmî kırk akçe ile verilmiştir. Fî 17 Muharrem.

Kazâ-yı Sarıgöl

Kazâ-yı mezbûr kadîmde müstakil kadılık iken Serfice kazâsına ilhâk olunmağla ma'zûl olan Mevlânâ Mustafa'ya misli ile bakiye-i müddeti tekmîl olunmak üzere tevcîh olundu. Fî 17 Muharrem sene 9.

Terakki-yi Vutrine (?)

Toyran kadısı Hasan mektûb gönderip Mevlânâ Sinan için re'âyâ ile hüsn-ü zindegânesi olup ve fermân olunan nüzülü ve hâne koyunu cem' edip teslim etmeğin hidmeti mukâbelesinde kanun üzere terakkîye emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Zi'l-hicce sene 1008.

Kazâ-yı Dimitrofça

Kadısı olan ... mukaddemâ ... şikâyet üzere olmağla ... arzıyla Mevlânâ Mehmed'e verilip varıp iki ay mikdârı tasarruf etmeden mukarrer ettirmekle mezbûra zulmdür diyü Sadr-ı A'zâm hasretlerinin kethüdâsı Mehmed Kethüdâ arz etmekle girü Mevlânâ-yı mezbûr Mehmed'e mukarrer kılınmıştır. Fî 17 Muharrem 9.

Kazâ-yı Talende

Mezbûr serdârım tarafından Mevlânâ Mehmed'e verilip varıp üç ay mikdârı tasarruf etmeden Âsitâne-i Sa'âdet tarafından âhere verilmeğin terakkî üzere iken tekrar

Südde-i Sa‘âdet’ten girü Mevlânâ-yı mezbûr Mehmed Efendi’ye verilip hâlâ tasarruf etmek istedikte dahl ettirmekle girü mukarrer olunduğu üzere bu babda dahi mukarrer kılınmıştır. Fî 17 Muharrem 9.

Kazâ-yı Lofça

Kazâ-yı mezbûr Âsitâne-i Sa‘âdet’ten Mevlânâ Seyid Şaban’a verilip tasarrufunda iken () nâm kimesne bir tarikle almakla dahl edip lâkin mezbûrun Âsitâne-i Sa‘âdet’ten ... olmağla rûznâmede dahi kayd olmağla tekrar mukarrer kılınmıştır. Tekmîl-i müddet edinceye emir yazılmıştır. Fî 19 Muharrem.

Derkenar: ... Ağa’ya tâbi’dir.

Kazâ-yı Akçakızanlık ve Şehirköy ve Ürgüp

Akçakızanlık kadısının müddeti halle karîb olmağla ref olunup onun yerine yevmî yüz elli akçe ile Şehirköy kadısı olan Mevlânâ Mustafa nakl olunup onun yerine yevmî iki yüz akçe ile Ürgüp kadısı olan Mehmed misli ile nakl olunup onun yerine yevmî yüz elli akçe ile Filorina kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Mehmed’e misli ile tevcih olunup her birine müstakil emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 25 Muharrem sene ().

Derkenar: Tâbi’-i Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı Kurubine

Yevmî otuz akçe ile Mevlânâ Seyyid Abdulkерim’in üzerinde olduğuna Masum Efendi mühürlü sûret-i rûznâme vermeğın tekmîl-i müddet edinceye emir yazılmıştır. Derkenar: Tâbi’-i Defterdâr Efendi. Fî 27 Muharrem.

Kazâ-yı Taşlıca

Mevlânâ Ali’nin üzerinde olduğuna Masum Efendi mühürlü sûret-i rûznâme vermeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 29 Muharrem sene ().

(17a)

Kazâ-yı Ordu-yı Hümayun

Kadısı Kadiasker Efendi tarafından tezkireci olup Tırhala ve Alasonya kadısı olan Mevlânâ Mehmed Masum Efendi'ye tevcih olundu. Fî 25 Muharrem sene 9.

Kazâ-yı Havass-ı Ahi Çelebi

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup yerine yevmî yüz otuz akçe ile Güle'den bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Veli'ye tevcih olunup emir yazılmıştır. Fî 25 Muharrem sene 9.

Kazâ-yı Memlahateyn

Kadısının şâkîleri olmağla azli fermân olmağın yevmî yüz elli akçe ile Hoca Mehmed Paşa'dan bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mahmud'a misli ile tevcih olunup Defterdâr Efendi ile Masum Efendi arz etmekle emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 26 Muharrem 9.

Kazâ-yı Köstendil

Kadısı olan Mevlânâ () vâki' el'an re'âyâdan nüzûl ifrâzında küllî akçe cem' edip hâliyâ üç yüz doksan sekiz bin akçe ... bi'f-fi'il çavuş başı olan Mehmed Ağa defter edip ref'i lâzım olmağın ref' olunup yerine bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli ile Kocanya kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Osman'a zikr olunan üç yüz doksan sekiz bin akçeyi tahsîl edip dâhil-i hazîne etmeğın ... tevcih olunup Defterdâr Efendi arz etmeğın emir yazılmıştır. Fî 27 Muharrem sene 9.

Derkenar: Yevmî 100.

Medrese-i Bayram Beğ der Mahrûse-i Belgrad

Müderresi olan Mevlânâ Musa âher mansıba duhul etmekle medrese-i mezbûre hâlî kalmağın ... mülâzımlarından Mevlânâ Nasuh için ehl-i ilmdir diyü Belgrad kadısı Mevlânâ Hüseyin Efendi arz etmeğın mûcibince tevcih olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 25 Muharrem sene 9.

Kazâ-yı Nova ma‘a Nâhiye-i ...

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref^ʿ olunup yerine Foça kazâsından munfasıl olup zaman-ı kalîlde mağdûren ma‘zûl olan Mevlânâ Ahmed’e tevcîh olunup emir yazılmıştır. Fî 25 Muharrem sene 9.

Derkenar: Yemî 130

Kazâ-yı Pirepolya (?)

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ serdârım tarafından tevcîh ve inâyet olunan Mevlânâ Nasrullah gelip re‘âyâ ve berâyâ rıza ve tekrar üzere iken kadılığın ... nâm kimesne almağla dahl edip lâkin mezkûr hilâf-ı vâki‘ inhâ ile aldığı i‘lâm olmakla ... tamam olmak üzere tis‘a ve elf Muharremi’nin yirmi altıncı gününde ... dahl ettirmeye diyü emir yazılmıştır. Fî 26 Muharrem.

Kazâ-yı Mezakya

Kadısının müddeti halle karîb olduğundan ma‘dâ kadılığın bırakıp gittiğın sikât ihbâr etmeğın ref^ʿ olunup ... kazâsından beş seneden ziyâde zaman-ı infisâli olmağla kazâ-yı mezbûr yevmî kırk beş akçe ile tevcîh olunduğuna buyruldı-yı şerîf vârid olmağın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 25 Muharrem.

Kazâ-yı İştib

Bi‘l-fi‘il Mevlânâ Nimetullah Efendi’nin üzerinde olup ... teslîm edip müddeti tekmîl olmadan Âsitâne tarafından ... Nimetullah nâm kimesne kazâ-yı mezbûr bana mukarrer olmuştur diyü tasarrufuna mâni‘ olmağla rûznâmede üzerinde olduğundan gayrı Asâkir-i İslâm’a hizmet ... etmeğın yine mûmâ ileyhe mûcibince mü’ekked emir yazılmıştır. Fî 28 Muharrem.

Kazâ-yı Ölgünbar

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref^ʿ olunup yerine yevmî kırk beş akçe ile Budimle kazâsından munfasıl olma Mevlânâ Mehmed’e 50 akçe ile verilmiştir. Fî 26 Muharrem.

Kazâ-yı Taşlıca

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref^ʿ olunup yevmî yüz akçe ile Peşteriçe kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Mehmed Efendi'ye ... verilmiştir. Fî 29 Muharrem 9.

(17b)

Kazâ-yı Opar

Kadısı ve a'yânları kanun üzere terakkî ile kazâ-yı mezbûrdan fâriğ olduğuna ferağnâme vermeğin yevmî yirmi beş akçe ile İnebahtı'da Sultan Bayezîd Medresesi'nden munfasıl olup iki yıla karîb zaman-ı infisâli olan Mevlânâ () kırk akçe ile verilmiştir. Fî 29 Muharrem 9.

Kazâ-yı Kıraguyefçe

Kadısı Mevlânâ Mahmud sürsât zahîresinde ihmâl üzere olmağın ref^ʿ olunup yerine yevmî yüz elli akçe Rudnik kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Mustafa'ya verilmiştir. Fî gurre-i Safer sene 9.

Kazâ-yı Pilevne

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref^ʿ olunup serdâr tarafından yevmî yüz elli akçe ile Berkofça kazâsı verilip tasarruf etmeden bir tarîkle Seyyid Mehmed'e verilip sıfırü'l-yedd kalmakla Pilevne kazâsı Seyyid Mehmed'e ve kazâ-yı Berkofça girü Mevlânâ Abdullah Efendi'ye verildi ve kazâ-yı Pilevne Mevlânâ Seyyid Mehmed'e verildi. Fî gurre-i Safer 9.

Kazâ-yı Berkofça

Mukaddemâ kadı olan Mevlânâ Abdullah Efendi'ye ibkâ olunmuştur. Fî târîhi'l-mezbûr.

Kazâ-yı Çaniçe (?)

Mukaddemâ kadı olan Mevlânâ Abdülbaki'den alınıp âhere verilmekle ... ve zulm etmeğin müddet-i örfiyesi tamam oluncaya değin hüküm yazılmıştır. 2 Safer 9.

Derkenar: Mü'ekked dahi yazılmıştır

Kazâ-yı Akçakızanlık

Sâbıkan kadı olan Mustafa için yarar ehl-i ilm ve sâhibdir diyü Yeniçeri Ağası Hasan Ağa ... i'lâm etmeğin kadılık girü ibkâ ve mukarrer kılınmıştır. Fî 2 Safer sene 9.

Kazâ-yı Kurşunlu nâm-ı diğer ...

Kazâ-yı mezbûr müstakil kadılık iken hilâf-ı kanun Ürgüp kazâsına ilhâk olunmağla ifrâz-ı fermân olmağın yevmî yirmi beş akçe ile Dimitrofça kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Mustafa Efendi'ye verilmiştir. Fî 3 Safer 9.

Kazâ-yı Salina

Bundan akdem kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Davud'a tevcîh olunup varıp bedel-i nüzûl ve bedel-i ganem tahsîl edip dâhil-i hazîne etmiş iken âhere tevcîh olunmağla zulm etmeğin kazâ-yı mezbûr girü Mevlânâ-yı mezbûr Davud'a mukarrer olunmuştur. 3 Safer 9.

Kazâ-yı Petriç

Mezbûr Mevlânâ Ahmed Efendi'ye Âsitâne-i Sa'âdet'ten tevcîh olunup mûcibince kadıasker mektûbu verilmeğin tekrar serdâr tarafından mûcibince emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Safer 9.

Kazâ-yı Hurpişte

Kadısı nüzûl göndermeyip bedel-i nüzûl cem' etmekle hilâf-ı emr-i şerîf cem' ve tahsîl etmeğin kadılık alınıp beş yıldan ziyâde zaman-ı infisâli ile Tikveş kazâsı sadaka olunup tasarrufu müyesser olmadan kazâ-yı mezbûre Mevlânâ Mehmed'e verilmiştir. Fî 4 Safer sene 9.

Kazâ-yı Hulumiç

Bi'l-fi'il Mora Beğlerbeğisi olan Mehmed mektûb gönderip kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Ahmed'e tevcîh olunup mühimmât-ı sefer ile mukayyedolup ... Âsitâne-i Sa'âdet'ten ... nâm kimesne almakla dahl edip lâkin müşârun ileyh tekmîl-i müddet etmeden

tasarrufuna mâni‘ olduğun bildirip mukarrer olunmak ricâsına arz etmeğin tekmîl-i müddet edinceye mukarrer ve ibkâ olunmuştur. Fî 4 Safer sene 9.

Kazâ-yı Yanya

Kadısı hilâf-ı kanun nüzûl cem‘ edip ve şâkîleri olmakla ref‘ olunup yevmî üç yüz akçe ile Balyabadra kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Osman Efendi’ye misli ile emir yazılmıştır. Fî 4 Safer sene 9.

(18a)

Kazâ-yı Leskofça ve Timurhisar

Leskofça kadısı olan Mevlânâ Şeyhzâde kazâ-yımezbûrdan ... yeniçerileri ... ve Hüseyin Beşe şikâyetleri olduğundan mâ’adâ ... olunan ... dahi ihmâl üzere olmağla yerine yüz elli bin akçe gadri olduğuna baş defterdar efendi bildirmeğin ref‘ olunup yerine Timurhisarı kadısı olan Mevlânâ Seyyid İbrahimzâde Muslihiddin Efendi’ye yevmî üç yüz akçe ile verilmiştir. Fî 16 Safer sene 9.

Kazâ-yı İrig

İrig Köprüsü yanında binâ olunan ... hâliyâ İrig kadısı olan Mevlânâ Ali Efendi’ye üç akçe terakkî ile Mehmed Kethüdâ arzıyla emir yazılmıştır. Fî 15 Safer sene 9.

Medrese-i Siraciyye der Mahmiyye-i Edirne

Mahmiyye-i mezbûrede yevmî kırk akçe ile Yakup Paşa Medresesi müderrisi olan Mevlânâ Hasan ehl-i ilm olup vezâif-i müderrisinde ... edip ... bir vechle kusuru yoğiken medresesi âhere verilmekle sıfırü’l-yedd kalmağın medrese-i mezbûre yine misli ile mezbûra verilmiştir. Fî 12 Safer.

Terakkî-yi Kazâ-yı Dıraç

Mustafa Ağa mektûb gönderip hâliyâ Dıraç kadısı olan Mevlânâ Seyyid Ali bin yedi senesine mahsûb olan yerlere götürüp dâhil-i ambar ettirip ... etmiştir diyü arz etmeğin kanun üzere terakkî ve tekmîl-i müddet edinceye emir yazılmıştır. 15 Safer.

Kazâ-yı Polatomone

Hâliyâ kadısı olan bakiye-i müddetinden terakkî ile fâriğ olmağın yevmî yirmi akçe ile Kara Halil Beğ Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Hasan'a otuz akçe ile emir yazılmıştır. Fî 15 Safer sene 9.

Kazâ-yı Hatunili

Kadısının müdet-i halle karîb olmağla ref' olunup yerine yevmî yirmi beş akçe ile Kavala'da Kara Halil Beğ Medresesi'nde müderris olup munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e verilmiştir. Fî 15 Safer.

Kazâ-yı Bılasice

Kadısı re'âyâ ile ... olduğun Üsküp mukata'âsı müfettişi arz etmeğın yerine yevmî yirmi beş akçe ile Modoniç'den munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e emir yazılmıştır. Fî 15 Safer.

Kazâ-yı Valtoz

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup yerine yevmî elli akçe ile Trebçe kazâsı verilip lâkin âhere verilmekle tasarrufu müyesser olmamağın Mevlânâ Ahmed'e misli ile yazılmıştır. Fî 15 Safer.

Kazâ-yı Gradçaniçe

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup yevmî seksen akçe ile Despot Brodu kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Sinan' emir yazılmıştır. Fî 15 Safer.

Kazâ-yı Görice

Kadısı hilâf-ı kanun nüzül cem' ettiğinden mâ'adâ götürüp dâhil-i hazîne etmemekle ref' olunup yevmî yetmiş akçe ile Morova'dan munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e verilmiştir. Fî 15 Safer.

Kazâ-yı Yenibeğli nâm-ı diğ̃er Gülsuret

Kazâ-yı Yenibeğli nâm-ı diğ̃er Gülsuret kadısının müddeti halle karîb olmağ̃la ref̃ olunup Kara Halil Beğ Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Ahmed'e verilmiştir. Fî 15 Safer sene 9.

Derkenar: Yevmî 30.

(18b)

Kazâ-yı Piremedi

Kadısı kadılığın bırakıp gitmekle yeri hâlî olmağın yevmî seksen akçe ile Salina kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Baki'ye emir yazılmıştır. Fî 15 Safer.

Derkenar: Yevmî 100.

Kazâ-yı Balvan

Balvan kazâsı Alacahisar'a mülhak iken İbrahim ... ifrâz olunup bana tevcîh olunmuştur diyü hilâf-ı kanun emr-i şerîf tasarruf edip yevmî yirmi beş akçe ile Yanık kazâsından munfasıl olan Mevlânâ İsmail'e emir yazılmıştır. Fî 15 Safer.

Kazâ-yı Görice Kıraçova

Yevmî seksen akçe ile Görice kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdullah mal-ı mîrîde ... diyü baş Defterdâr Efendi arz etmeğ̃in kazâ-yı mezbûr mezbûr Abdullah Efendi'ye yevmî yüz akçe ile verilmiştir. Fî 15 Safer sene 9.

Kazâ-yı Delvine

Kadısının müddeti halle karîb olmağ̃la ve hilâf-ı kanun nüzûl cem' etmekle ref̃ olunup yerine yevmî yetmiş akçe ile Kıraçova'dan munfasıl olan Mevlânâ Mustafa'ya emir yazılmıştır. Fî 15 Safer.

Kazâ-yı İsfirliğ Banası

Hâliyâ kadısı olan ... vâsıl olmağ̃la kanun üzere ref̃ olunması lâzım olmağın yevmî elli akçe ile kazâ-yı mezbûrdan zaman-ı kalilde mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ

Seyyid Mustafa bakiye-i müddeti tekmîl olmak üzere misli ile yazılmıştır. Fî 15 Safer sene 9.

Kazâ-yı Timok

Hâliyâ kadısı olan kazâ-yı mezbûrdan terakkî ile fâriğ olmağın yevmî otuz akçe ile Pirlepe'de kadı Muhyiddin Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Seyyid Mehmed'e verilmiştir. Fî 15 Safer sene [9].

Derkenar: Elli akçe ile yazılmıştır.

Kazâ-yı Kefe

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup yevmî yirmi akçe ile Alasonya'da Ahmed Çavuş Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e verilmiştir. Fî 15 Safer sene 9.

Derkenar: Yevmî 30.

Kazâ-yı İzvornik

Hâlâ kadı olan Ahmed Efendi'den vilâyet ... olduğun ve zimmetinde nice mâl-ı mîrî vardır diyü Bosna'da muhassıl olan Mustafa- dâme ikbâluhû- i'lâm etmeğın Aylok kazâsından altmış akçeden munfasıl olan Mevlânâ Derviş- zîde fazluhûya- verilmiştir. Fî 16 Safer sene 9.

Kazâ-yı Köprülü

Kazâ-yı mezbûr bundan akdem Mevlânâ Ahmed'e tevcîh olunup rûznâmede üzerinde olduğuna Masum Efendi mühürlü sûret-i rûznâme vermeğın tekmîl-i müddet edinceye emir yazılmıştır. Mezbûr için emir yazılmıştır. Fî 14 Safer sene 9.

Medrese-i ... der Mahmiyye-i Selanik

Medrese-i mezbûrede müderris olan Mevlânâ Ömer ferağnâme vermeğın ... Efendi mülâzımlarından Mevlânâ Hasan ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmağla rûznâme-i hümayûnda Mevlânâ-yı mezbûrun üzerinde mestûr olduğuna Mevlânâ Masum- zîde faluhû- sûret-i rûznâme vermeğın medrese-i mezbûre yevmî yirmi akçe ile tezkire mûcebince Mevlânâ-yı mezbûr Hasan'a verilmiştir. Fî evâil-i Muharrem sene 9.

Medrese-i Beşaret Beğ der Kazâ-yı Piriştine

Medrese-i mezbûre Âsitâne-i Sa'âdet'te mukayyed olup tâlibi olmayıp nice müddet hâlî olmağın sahn müderrislerinden olup sâbikan İzdin kadısı iken vefât eden ... Mehmed Efendi mülâzımlarından Mevlânâ Mahmud ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olup tâlibîne ifâde ve istifâdeye kâdirdir diyü İştib kadısı arz etmeğın yevmî yirmi akçe ile tevcîh ve ... olunmuştur . Fî evâil-i Muharrem.

(19a)

Kazâ-yı Yanya

Mevlânâ Osman Efendi'nin üzerinde olmağla kadı-yı sâbık Davud dahl edip ... için emir yazılmıştır. Fî 16 Safer.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla.

Kazâ-yı Petriç

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Ahmed- zîde fazluhûnun- üzerinde olmağla emri mûcibince emir yazılmıştır. Fî 16 Safer.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla.

Terakkî-yi Kazâ-yı Petriç

Kanun üzere terakkî verilmek ricâsına Siroz kadısı Rıdvan arzı mûcibince kanun üzere on akçe terakkîye Mevlânâ Ahmed'e emir yazılmıştır. Fî 16 Safer sene 9.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla.

Kazâ-yı Koznik

Kadısının şâkîleri oladuğuna Üsküp kadısı Abdullah arz etmeğın ref olunup yerine yevmî altmış akçe ile Hiram kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Ali'ye verilmiştir. Fî 17 Safer sene 9.

Derkenar: Sâhib-i sa'âdet hattıyla.

Kazâ-yı Anamur

Kadısının rûznâmede İshak'ın üzerinde olup lâkin hilâf-ı kanun âhere zabt etmekle ref[°] olunup yine yevmî seksen akçe ile Koniçe kazâsı tevcîh olunup tasarrufu müyesser olmayan Mustafa- zîde faluhûya- yevmî seksen akçe ile yazılmıştır. Fî 17 Safer sene [9].

Derkenar: Sâhib-i sa'âdet hattıyla

Kazâ-yı Avlonya

Kadısı hilâf-ı emr-i şerîf nüzûl cem' etmekle ref[°] olunup yerine yevmî seksen akçe ile ... kazâsından bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ahmed'e yevmî yüz akçe ile verilmiştir. Fî 17 Safer sene [9].

Derkenar: Sâhib-i sa'âdet hattıyla

Kazâ-yı Kostaniçe

Kadısının müddeti halle karîb olduğundan mâ'adâ şâkîleri olmağla ref[°] olunup yerine kırk akçe ile Maverâünnehir Kırka'dan zaman-ı kalîlde mağdûren ma'zûl olan Hamza'ya yevmî kırk akçe ile yazılmıştır.

Kazâ-yı Kravari

Kadısının pâyesi olmamağla ref[°] olunup yerine yevmî kırk akçe ile Esedobası kazâsı tevcîh olunup tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Abdullah'a (?) yine misli ile verilmiştir. Fî 17 Safer sene [9].

Kazâ-yı Radomir ve Menlik ve Kirenye

Menlik kadısının hilâf-ı emr ... kurâdan nüzûl ve ... akçeleri alıp ve aldığı akçeleri dahi dâhil-i hazîne etmeyip ... olmakla ref[°] olunup yerine hâlâ yevmî yüz akçe ile Kirenye kadısı olan Mevlânâ Veli'ye nasb olunup onun yerine yevmî yüz akçe ile Radomir kadısı olan Mevlânâ Mustafa'ya misli ile ve onun yerine yevmî () akçe ile Radomir'den ma'zûl olan Mevlânâ diğeri Mustafa'ya verilmiştir. Fî 17 Safer sene [9].

Kazâ-yı Piriznik

Preznik kadısı ihtiyar olmakla ref^ʿ olunup yerine yevmî yetmiş akçe ile Tikveş kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Abdullah'a misli ile emir yazılmıştır. Fî 17 Safer.

Kazâ-yı Ürgüb ve Şehirköy

Bundan akdem yevmî iki yüz akçe ile Ürgüb kadısı Mevlânâ Mehmed'e Şehirköy kazâsı ... sadaka olunmuş iken ricâları olmağla girü üslûb-u sâbık üzere Ürgüb kazâsı Mehmed'e ve Şehirköy kazâsı Mevlânâ ... verilmiştir. Fî 17 Safer sene 9.

(19b)

Kazâ-yı Novasel

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref^ʿ olunup yerine yevmî yirmi beş akçe ile Zihne'de Kara Ali Beğ Medresesi'nden iki yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ahmed'e verilmiştir. Fî 17 Safer sene [9].

Kazâ-yı Kalkandelen ve Suhuryaka

Kadısının müddeti halle karîb olmağla üç ay tevkît ile ref^ʿ olunup onun yerine Suhuryaka kadısı Yusuf nakl olunup onun yerine tevkît-i mezbûr ile kazâ-yı İştib'de İştibzâde Medresesi'nden bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Andülbaki'ye yevmî elli akçe ile yazılmıştır. Fî 18 Safer sene 9.

Kazâ-yı Taşlıca

Kadısı olan Mevlânâ Hasan- zîde fazluhûnun- üzerinde olduğuna Masum Efendi mühürlü rûznâme sûreti vermeğın mücebince emir yazılmıştır. Fî 18 Safer sene 9.

Kazâ-yı Andurusa

Kadısının müddeti halle karîb olmağla gurre-i Cumâdiye'l-ûlâ'ya tevkît ile ref^ʿ olunup yerine yevmî yirmi beş akçe ile Edirne'de Emir Kadı Medresesi'nden bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ-yı mezbûr Mehmed'e vech-i meşrûh üzere tevkît ile yevmî elli akçe ile yazılmıştır. Fî 18 Safer sene 9.

Kazâ-yı Taşlıca

Kadısı olan Mevlânâ Hasan- zîde fazluhûnun- üzerinde olduğuna Masum Efendi mühürlü rûznâme sureti vermeğin mücebince emir yazılmıştır. Fî 18 Safer sene 9.

Kazâ-yı Andurusa

Bi'l-fi'l Mevlânâ Derviş Mehmed'in üzerinde olmağla elinde olan emr-i şerîf mücibince mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 18 Safer sene 9.

Kazâ-yı Yayça

Kazâ-yı mezbûr bi'l-fi'l Mevlânâ Halil'in üzerinde olmağla hidemât-ı mîrî ile mukayyed iken ... Ali nâm kimesne kazâ-yı mezbûru mukarrer ettirdim diyü mühimmât-ı seferin avk ve te'hîrinde olup Saray Kadısı Mevlânâ Mehmed Efendi arzıyla girü Mevlânâ-yı merkûm Halil'e tekâmîl-i müddet edinceye mukarrer kılınıp Mevlânâ Ali'yeemir dahi verilmiş ... serdârıma gönderesin diyü emir yazılmıştır. Fî 25 Safer sene 9.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla.

Kazâ-yı Olofça

Yevmî () akçe ile Bahşa kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Receb ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olduğundan gayrı Olofça kalesi fethinde küllî hizmeti olmağla hizmeti mukâbelesinde yevmî otuz akçe ile Olofça kazâsı sadaka olunmuştur. Fî evâil-i Rebiü'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Teşne

Anadolu Beğlerbeğisive Diyarbekir Beğlerbeğisi olan Vezir (?) Murad Paşa Hazretleri ile Mehmed Kethüda mektûb gönderip kazâ-yı mezbûr mukaddemâ ber-vech-i te'bid Mevlânâ Mehmed'e verilip kendisi İrig (?) köprüsü ... ta'miri hizmetinde iken bir tarikle kadılığı Mustafa nâm kimesneye vermekle ziyâde zulm olmuştur diyü bildirdikleri ecilden girü Mevlânâ-yı mezbûr Mehmed'e ibkâ ve mukarrer kılınmıştır. Fî evâsıt-ı Rebiü'l-evvel 9.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla.

Kazâ-yı Debrî

Tezkirecibaşı Mustafa Ağa tezkire gönderip kazâ-yı mezbûra mukaddemâ kadı olan Mevlânâ Kasım- zîde fazluhûnun- müddeti tamam olmadan kadı-yı sâbık bir tarîkle almağla mukarrer ettirdim diyü tasarrufuna mâni‘ olup mezbûra zulm olduğun bildirip ibkâ ve mukarrer ricâ etmeğin mukarrer kılınmıştır. Fî evâsıt-ı Rebiü’l-evvel. Derkenar: Tâbi‘-i Mustafa Nüzül Emîni.

Kazâ-yı ()

... ve ... kazâsı mukaddemâ Teşne kazâsından ifrâz olunup hâliyâ Teşne kadısı olan Mevlânâ Muhyiddin ... sefer-i hümayûnda ... hizmet ettiği zâhir olmağın hizmeti mukâbelesinde nâhiye-i mezbûre ve kazâ-yı mezbûr Teşne kazâsına ilhâk olunup ... ahkâm-ı şerîfe ... diyü emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Rebiü’l-evvel.

Derkenar: Kethüda Beğ.Sa‘â[det] hattıyla.

Kazâ-yı Diyakova

Mevlânâ Ömer Efendi’ye ... arzıyla mukarrer ve ibkâ kılınıp emir yazılmıştır. Fî 17 Rebiü’l-evvel.

Derkenar: Kethüda Beğ.

(20a)

Kazâ-yı Güğercinlik

Sâbıkan Budin Beğlerbeğisi Ahmed mektûb gönderip yevmî yirmi beş akçe ile kazâ-yı mezbûre kazâsı verilip tasarruf etmeden kadı-yı sâbık Mevlânâ-yı () bir tarîkle almağla sıfırü’l-yedd ve hâlâ fevt olmağla Mevlânâ Mehmed Efendi’ye yevmî otuz akçe ile verilmiştir. Fî 18 Rebiü’l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Peçuyi ma‘a Şikloş

Yevmî yüz elli akçe ile Peçuyi kazâ[sından] munfasıl olan Mevlânâ Mustafa yarar olup bu def‘a Kaniye Kalesi fethinde ve tabur ... ziyâde hizmet olunup Kaniye Kalesi’ne Peçuyi’den ve Koban’dan ve Sigetvar ve ... olan yerlerden kifâyet mikdârı

re‘âyâ ve zahire getirip kale-yi mezbûreyi ma‘mûr etmeğin üzerinde zikr olunan kadılıklar sadaka ve inâyet olunmuştur. Fî 16 Rebi‘ül-evvel sene 9.

Kazâ-yı İhtiman

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ kadı-yı sâbık tasarruf eylediği üzere Molla Said’e verilip Samako kadısı Âsitâne-i Sa‘âdet tarafından kazâsına ilhâk ettirmekle tasarrufuna mâni‘ olmağın üslûb-u sâbık üzere verilip emir yazılmıştır. Fî 19 Rebiü’l-evvel sene 9.

Terakkî-yi Medrese-i Firuz Ağa

Yevmî yirmi beş akçe ile Firuz Ağa Medresesi’nde müderris olan Mevlânâ Ali ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmağla kanun üzere terakkîye emir yazılmıştır. Fî 22 Rebiü’l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Avlonya

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Hasan Efendi’nin üzerinde olduğuna tezkireci olan Mevlânâ Mehmed Masum - zîdet fezâiluhû- i‘lâm etmeğin mûcibince emir yazılmıştır. Fî () Rebiü’l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Vodine

Istarova kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mustafa Serdâr-ı Ekrem hazretleri ile ... kaleleri zabtında ve tabur muhârebesinde küllî hizmette bulunup ve du‘acı olmağın yevmî yüz akçe ile kazâ-yı Vodine mevlânâ-yı mezbûra tevcîh olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 19 Rebiü’l-âhir sene 9.

Kazâ-yı Kirenye

Dıraç kazâsından yevmî () akçe ile munfasıl olan Mevlânâ Ahmed hâlâ Serdâr-ı Ekrem hazretleri ile ... kaleleri zabtında ve tabur ihtilâfında hizmette bulunup ve Asâkir-i İslâma du‘acı olup hizmette bulunmağın yevmî yüz akçe ile kazâ-yı mezbûr mevlânâ-yı mezbûra verilmiştir. Fî 19 Rebiü’l-âhir sene 1009.

Kazâ-yı Radovişte

Yevmî () akçe ile Eğribucak kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Halil ehl-i ilm olup ... ve tabur ihtilâfında küllî hizmette bulunup asâkir-i İslâma du‘acı olmağın yevmî 50 akçe ile kazâ-yı mezbûr verilmiştir. Fî 19 Rebiü’l-âhir sene 1009.

Kazâ-yı Livandar

Yevmî elli akçe ile Andurusa kazâsından iki yıla karîb zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Hasan yarar olup Asâkir-i İslâm’a du‘acı olmağın yevmî altmış akçe ile mü’ekked hüküm dahi yazılmıştır. Fî 19 Rebiü’l-âhirsene 1009.

(20b)

Kazâ-yı Nasliç

Yevmî () akçe ile Valtoz kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Cafer yarar ve ehl-i ilm ve dindâr ve müstakim olduğundan gayrı sefer-i hümayûnda hizmette bulunup du‘acı olmağın yevmî () akçe ile kazâ-yı mezbûr mevlânâ-yı mezbûra tevcih olunup emir yazılmıştır. Fî 19 Rebiü’l-âhir sene 9.

Kazâ-yı İstarova

Yevmî kırk beş akçe ile Morovik kazâsından munfasıl olan Mevlânâ İbrahim yarar olup ... kaleleri fethinde ve tabur ihtilâfında küllî hizmette bulunup du‘acı olmağın yevmî elli akçe ile mevlânâ-yı mezbûra emir yazılmıştır. Fî 19 Rebiü’l-âhir sene 9.

Medrese-i Mehmed Paşa der Gülsuyu

... Medresesi’nden yevmî yirmi akçe ile munfasıl olan Mevlânâ Hasan yarar olup ... kalesi ve ... kalesi fethinde hizmette bulunup du‘acı olmağın ve medrese-i mezbûrenin ve vakfiyesinde ... ulemâsından olan tâlibîne meşrût iken âherden kimesne almağla vech-i küllî gadr etmekle Mevlânâ Ahmed Selim Paşa Medresesi’ne nakl olunup ve medrse-i mezbûre yevmî yirmi beş akçe ile Mevlânâ Hasan’a tevcih olunup emir yazılmıştır. Fî 19 Rebiü’l-âhir sene 9.

Kazâ-yı Kale-yi ...

... müyesser olan kale-yi mezbûre ... olmağla serîr-i inâyetten yevmî elli akçe ile sâbikan mahmiyye-i Kostantiniyye'de kadı olan Mevlânâ Şems Efendi mülâzımlarından olan Mevlânâ Abdülkadir Efendi'ye tevcih olunmuştur. Fî 19 Rebiü'l-âhir sene 1009.

Derkenar: Mevlânâ-yı mezbûr du'acı olmağla serîr-i inâyetten verilmiştir.

Kazâ-yı Kesriye

Yevmî yüz elli akçe ile Serfice kazâsından iki yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ali yarar ve ehl-i ilm ve sefer-i hümayûnda du'acı olup hâliyâ Kesriye kadısı olan Mevlânâ Mahmud Karitene Kazâsına nakl olunup kazâ-yı Kesriye yine misli ile Mevlânâ-yı mezbûr Ali'ye mukarrer kılınmıştır. Mûcibince emir yazılmıştır. Fî 21 Cemâziye'l-evvel sene 1009.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla.

Kazâ-yı Akçahisar

Yevmî elli akçe ile Desniçe kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ali yarar ve ehl-i ilm olup hâliyâ Akçahisar kadısı Abdülkerim dahi re'âyâ ve berâyâ ... olup ve iki buçuk yıldan beri tasarrufu olup ... zulm eylediklerin Ohri Beği Mustafa arz etmeğın mûcibince kazâ-yı mezbûr on akçe terakkî ile altmış akçe ile verilmiştir. Fî 27 Rebiü'l-âhir sene 1009.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla

Kazâ-yı Novasel

Yevmî otuz akçe ile Bihke kazâsından munfasıl olan Mevlânâ İbrahim yarar ve ehl-i ilm olup hâlâ kadı olan Sinan kazâ-yı mezbûru iki yıldan beri tasarruf edip ve ahâlî-yi vilâyet ... olduğun bildirip kazâ-yı mezbûre verilmek ricâsına ... Beği arz etmeğın mûcibince yevmî otuz beş akçe ile verilmiştir. Fî 23 Rebi'ül-âhire.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla

Mülâzemet

Bi'l-fi'il Belgrad kadısı mektûb gönderip dârende Ramazan için yarar ve ehl-i ilm olup ve Belgrad ... kefâretleriyle ... edip müşârun ileyhın talebelerinden olmağla mülâzım kayd olunmasın ricâsına i'lâm etmeğın arz mûcibince mülâzım kayd olmak için emir yazılmıştır.

Kazâ-yı İzdin

Yevmî kırk akçe vazîfeile ... Kostantiniyye'de şeyhülislam olan şeyh efendi mülâzımlarından Mevlânâ Seyyid Mehmed yarar olup vazîfesi Hasan'a kalmak üzere hâliyâ İzdin kadısı olan Mevlânâ () Ermiye kazâsına nakl olup İzdin kazâsı Mevlânâ-yı mezbûr Seyyid Mehmed'e verilmiştir. Yevmî seksen akçe ile yazılmıştır. Fî 27 Rebiü'l-âhir sene 9.

Medrese-i Musa Beğ der Yenice-i Vardar

Hâliyâ yevmî yirmi akçe ile müderris olan Mehmed ferağnâme göndermeğın sâbıkan Rumeli kadıaskeri iken vefât eden İbrahimzâde Mevlânâ Mustafa'nın mülâzımlarından Mevlânâ Muslihiddin ... yirmi akçe ile verilmiştir. Fî 30 Rebiü'l-âhir sene 9.

(21a)

Kazâ-yı Kilis ve Hıta (?) ma'a Zagorya

Kazâ-yı mezbûrdan zaman-ı kalilde mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Ali için yarar ve ehl-i ilm olduğundan gayrı Kilis kalesinde ... binâ edip ve ahâlî-yi memleket dahi ricâ ve tekrâr üzeredir diyü bi'l-fi'il Kilis Beği İbrahim arz etmeğın kazâ-yı mezbûr Ali'ye tevcih olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 20 Rebiü'l-âhirsene 9.

Derkenar: Yevmî 40. Sa'â[det] hattıyla.

Kazâ-yı İpek

Yevmî () akçe ile Karadağ kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mustafa için ehl-i ilmdir diyü ve üç yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olduğun Çavuşbaşı Mustafa Ağa arz

etmeğin hâlâ İpek kadısı olan fevt olup yeri hâlî olmağın mevlânâ-yı mezbûra tevcîh olunup emr-i şerîf verildi. Gurre-i Cemâziye'l-evvel sene 9.

Derkenar: Sâhib-i Sa'âdet hattıyla

Kazâ-yı Bılagay

Yevmî yirmi beş akçe ile Alahoz'da Ahmed Beğ Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ İshak yarar ve ehl-i ilm olup kazâ-yı mezbûra kadı olanın müddeti halle karîb olmağla âhere verilip oldahi ... olup hâlî olmağla beş akçe terakkî ile mevlânâ-yı mezbûra verildi.

Derkenar: Yevmî 25. Sa'â[det] hattıyla

Kazâ-yı Pojega

Bosna Beğlerbeğisi Derviş Paşa mektûb gönderip yevmî yüz akçe ile ... Belgrad kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ömer ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olduğundan mâ'adâ fermân olunan topları Ordu-yı Hümâyun'a götürüp küllî hizmet edip ... olmağla hâlâ kazâ-yı mezbûre kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup mevlânâ-yı mezbûra verilmiştir. Fî 3 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Derkenar: Yevmî 100.

Kazâ-yı Segedin

Hâlâ kazâ-yı mezbûra kadı olanın mâl-ı mîrîye gadri olduğun Defterdâr Efendi arz etmeğin bi'l-fi'il ... kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Yusuf'a yevmî () akçe ile verilmiştir. Fî 3 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Derkenar: Rûznâme mûcibince.

Kazâ-yı Dimitrofça

Hâliyâ kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Mehmed'in üzerinde mestûr olduğuna tezkireci olan Mevlânâ Mehmed Masum Efendi sûret-i rûznâme vermeğin mûcibince zabtı için emir yazılmıştır. Fî 3 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla.

Kazâ-yı Velika

Kazâ-yı mezbûra kadı olan İslam ordu-yı hümâyûnu gelip mukaddemâ kazâ-yı mezbûr kethüdâ beğ tarafından kendiye verilip emr-i şerîfimle Belgrad'a temessükâtın kayd ettirdikte yolda(?) nâ-bedîd olmakla kendiye ziyâde zulm ve hayf olduğundan ma'dâ a'yân-ı vilâyet ve re'âyâ ve berâyâ i'lâm ve şükran üzere oldukların bi'l-fi'il Bosna Saray ... Mehmed mektûbuyla i'lâm etmekle mukarrer kılındı. Fî 4 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Derkenar: Sa'â[det] hattıyla.

Kazâ-yı Sigetvar

Kadısının müddeti halle karîb olup mukaddemâ Koban kazâsı verilip Budin kazâsına ilhâk olmağla sıfırü'l-yedd kalmağın kazâ-yı mezbûr kırk beş akçe ile Mevlânâ Ahmed'e verilmiştir.

Kazâ-yı ...

Üzerinde olduğuna sûret-i rûznâme verilmekle girü Mevlânâ Mustafa Efendi'ye mü'ekked emir yazılmıştır.

Medrese-i Priştine'de Beşaret Kethüda Medresesi

Hâliyâ yevmî yirmi akçe ile müderris olan Mevlânâ Mahmud ... Medresesi'nden ferâgat etmeğın sahn müderrislerinden ... Hüseyin Efendi mülâzımlarından Mevlânâ Mahmud'a verilmiştir. Fî 4 Cemâziye'l-evvel sene 9.

(21b)

Kazâ-yı Korondos

Kazâ-yı mezbûra kadı olan bırakıp gittiğın sikât ihbâr etmeğın yevmî elli akçe ile Badracık kazâsından munfasıl olan ve bir yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Abdullah Efendi'ye yazılmıştır. Fî 17 Cemâziye'l-evvel.

Kazâ-yı Sarıgöl

Yevmî elli akçe ile ... kazâsından mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Mehmed'e yevmî altmış akçe ile yazılmıştır. Fî 28 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı İhtiman

Yevmî yirmi beş akçe ile İstanbul'da Hacı Ahmed Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Ahmed gelip İhtiman kazâsında kadı olanın müddeti halle karîb olduğundan mâ'adâ bırakıp gitmekle yevmî elli akçe ile mezbûr Ahmed'e verilmiştir. Fî 17 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Timorince

Kadısının müddeti hale karîb olmağla ref' olunup yevmî kırk akçe ile Vişnice kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdullah'a yevmî kırk beş akçe ile verilmiştir. Fî 17 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Modonic

Sarıgöl kazâsından zaman-ı kalilde mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Mustafa ... kaleleri fethinde ve tabur ihtilâfında asker-i islâm'a du'â edip yarar ehl-i ilm olmağla yevmî otuz beş akçe ile Modonic kazâsı verilmiştir. Fî 17 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Evreşe

Kadısı ahâlî-yi vilâyet ile zindegâne etmediğine İlbasan beği arz etmeğin yevmî yirmi akçe ile Ahmed Beğ Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Hüseyin dâîlerine sadaka olunmuştur.

Kazâ-yı Eğribucak

Mevlânâ Ahmed Efendi'nin üzerinde olmağla Masum Efendi tezkiresi mûcibince mü'ekked emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Şikloş

Yevmî yetmiş akçe ile kadısı olan Mevlânâ Ahmed vilâyet halkı ile kemâl-i müdârâ üzere iken hilâf-ı ... ile Peçuyi kazâsına ilhâk olunup sıfırü'l-yedd kaldıkta kazâ-

yımezbûr ... ve sâ'ir re'âyâ ve berâyâsı mahzar gönderip ... asâkir-i İslâm'a ... tedârikinde ve sâ'ir mîriye müte'allik umûrda hizmette bulunmuştur diyü i'lâm eyledikleri ecilden kazâ-yı mezbûr girü Mevlânâ-yı mezbûr Ahmed'e mukarrer ve ibkâ kılınmıştır ve bir def'a dahi Tezkireci Efendi Masum- zîdet fezâiluhûnun-tezkiresi mûcibince medine-i ... dahi ... olunmuştur diyü mühürlü tezkire vermeğin mûcibince mü'ekked emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Yadra Atpınar

Kadısının müddeti halle karîb olup Çaçka kazâsından mağdûren munfasıl olan Mevlânâ Receb'e yevmî otuz akçe ile verilmiştir.

Kazâ-yı İmoçka

Saray kadısı Mehmed mektûb gönderip kazâ-yı mezbûra mukaddemâ kadı olan Mevlânâ Mustafa ehl-i ilm olup ve kadısı olan Mehmed ehl-i ... tâ'ifesi ile ... edip re'âyâya te'addîden hâlî olmadığın i'lâm edip kazâ-yı mezbûrdan munfasıl olan Mevlânâ Mustafa'ya verilmiştir. Fî 21 Cemâziye'l-evvel.

Derkenar: Mü'ekked yazılmıştır. Yevmî 40

Kazâ-yı Dubniçe

... kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Emrullah yarar ve ehl-i ilm olup kazâ-yı mezbûr hâlâ yedi yüz hâne üzere bedel-i nüzûl cem' etmeğin hizmeti mukâbelesinde Dubniçe kazâsı verilmiştir. Fî () Cemâziye'l-evvel sene 9.

Derkenar: Yevmî 150. Tâbi'-i Çavuşbaşı.

(22a)

Kazâ-yı Selne

Yevmî seksen akçe ile Dıraç kazâsından beş yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ahmed Selne kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup serdâr hazretleri Selne mühimmât-ı seferinde zuhûra gelen hizmeti mukâbelesinde yüz akçe ile verilmiştir. Fî 27 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Kıratova

Mevlânâ ...zâde Efendi'ye tecdîd-i müddet ile yazılmıştır.

Kazâ-yı Nevrekop ve Razlık

Mevlânâ Muslihiddin Efendi'ye tecdîd-i müddetle verilmiştir. Fî 30 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı İvranya

Köstendil kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mihalzâde Efendi'ye verilmiştir. Fî 27 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Bogonya

Mevlânâ Behram (?) Efendi'ye tekâmîl-i müddet edinceye değin ... ile yazılmıştır. Fî 27 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Filorina ma'a İstarova

Mevlânâ Hüsrev Efendi'ye tecdîd-i müddet ile emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 27 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Derkenar: Kethüdâ beğ tezkire gönderip mazkûrûn yarar ve ehl-i ilm olmağın tecdîd-i müddet ile emr-i şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı İlbasan

İlbasan Beği Hüseyin mektûb gönderip sâbıkan kadı olan Mevlânâ Hüsam- zîde faluhûdan- re'âyâ ve berâyâ rızâ ve tekrâr üzere olup mâl-i mîrî tahsilinde dahi ...iken bilâ sebep kadılığın almağla ziyâde zulm olduğun bildirip inâyet ricâsına i'lâm etmeğın mukarrer kılınmıştır. Fî 5 Cemâziye'l-âhire.

Kazâ-yı Havass-ı Ahi Çelebi

Mukaddemâ serdâr hazretleri tarafından Mevlânâ Yusuf'a verilip varıp tasarruf etnek istedikte Mevlânâ Abdullah Âsitâne-i Sa'âdet'ten almağla dahl edip ... Serdâr-ı

Ekrem tarafından tevcîh olunduğu üzere girü mukarrer ve ibka olunup ... emir yazılmıştır. Fî 4 Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Siroz

Mevlânâ Rıdvan- zîde fazluhûnun- üzerinde olmağla mûcibince mü'ekked emir yazılmıştır.

Saray'da Hacı Mustafa Medresesi

Saray kadısı Mehmed Efendi mektûb gönderip mülâzımlarından Mevlânâ Emrullah için yarar ve ehl-i ilm olmağın mahmiyye-i mezbûrda Hacı Mustafa Medresesi yevmî yirmi akçe ile yazılmıştır.

Kazâ-yı İstife

Mevlânâ ... -zîde fazluhûnun- üzerinde mestûr olduğuna Mevlânâ Mehmed Masum- zîdet fezâiluhûnun- üzerinde olmağın mûcibince emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Akçahisar

Kazâ-yı mezbûr bundan akdem Serdâr-ı A'zâm hazretleri tarafından Mevlânâ Abdülkerim'e verilip tekâmîl-i müddet etmeden bilâ sebep âhere verilmekle ziyâde zulm olduğu Mehmed Dâ'î Efendi i'lâm etmeğın mukarrer kılınmıştır. Fî 4 Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Kerpeniş

İzdin kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ebubekir'e verilip ... serdârım tarafından tevcîh olunmuş ike âhere zabt ettirip ... etmekle ... olmağın yevmî seksen akçe ile mevlânâ-yı mezbûra mukarrer (?) olunup emir yazılmıştır.

(22b)

Kazâ-yı İştib

Yevmî yüz elli akçe ile Vulçitrin kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olup yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûr verilmiştir. Fî 1 Cemâziye'l-âhire 9.

Kazâ-yı Pirlepe

Yüz elli akçe ile Bolvadin kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mustafa ehl-i ilm olduğundan gayrı bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olmağın yine misli ile yazılmıştır. Fî 6 Fî Cemâziye'l-âhire 9.

Kazâ-yı Yenipazar

Yevmî yüz elli akçe ile bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli ile Vulçitrin kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed ehl-i ilm olmağın yine misli ile sadaka olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 6 Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Livadya

Salina kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed yarar ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmağla ve sefer-i hümâyûnda küllî hizmet ... etmeğın kazâ-yı mezbûr elli akçe ile verilmiştir. 28 Cemâziye'l-evvel sene 9.

Derkenar: Tâbi'-i Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı Köstendil ma'a Radomir

Köstendil kazâsında kadı olanın müddeti halle karîb olmağla ref' olunup mukaddemâ yevmî üç yüz akçe ile Âsitâne-i sa'âdetten Yanya kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan ve hâlâ seferde hizmette olup iki yıla karîb zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Seyyid Mehmed'e misli ile verilmiştir. Fî 14 Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Tırhala

Kadısı Mehmed Masum- zîdet fezâiluhûya- Yenişehir kazâsı verilip Tırhala kazâsı mahlûl olmağın ... ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmağın ve sıfırû'l-yedd kalan Mevlânâ ... emir yazılmıştır. Fî 13 Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Kalavrita

Mukaddemâ Mevlânâ Ali'nin üzerinde iken âherden kimesne almağla girü mûmâ ileyhe mukarrer olmuştur. Fî 13 Cemâziye'l-âhire sene 9.

Derkenar: Yevmî 300.

Kazâ-yı Hurpişte

Kadısı Mevlânâ Veli'ye hüküm ki sâbıkan kadısı fevt olmağla Güle kazâsından munfasıl olan Mevlânâ-yı mezbûr Veli'ye emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Karacadağ

İskenderiye Beği Mustafa mektûb gönderip kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Muslihiddin ahâlî-yi vilâyet ile hüsn-ü zindegâne üzere olmayıp re'âyâyı rencide edip ve resm-i kısmet bahasıyla nice mâl-ı eytâmı ekl ve bel' edip her vechle re'âyâ rencide olmağın Veysel (?) ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmakla kazâ-yı mezbûr yevmî otuz beş akçe ile sadaka ve inâyet olunup emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Salina ma'a Kulhızır

Anabolu kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed yarar ehl-i ilm olmağın yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûr mûmâ ileyhe verildi . Fî 15 Cemâziye'l-âhire 9.

Kazâ-yı Rasova ve Pozarefçe ve Semendire

Pozarefçe ve Rasova kadısı olan Mevlânâ Mehmed yarar ve ehl-i ilm olup lâkin Semendire kazâsı Pozarefçe'ye karîb olmağla ilhâk olunup Mevlânâ Semendire kadısı ... Rasova'ya nakl olunup emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 15 Cemâziye'l-âhire 9.

Derkenar: Tâbi'-i Mahzar Ağa.

Kazâ-yı Kefe

Bi'l-fi'il kadısı olan Mevlânâ Debbağzâde Mehmed yarar olup hidemât-ı mîrîde hizmette kusuru yoğiken ...zâde Mehmed alıp dahl edip lâkin ... ziyâde zulm olduğun han hazretleri i'lâm etmeğin mûcibince zabt ettirmek için emir yazılmıştır. 19 Cemâziye'l-âhire sene 9.

(23a)

Kazâ-yı Dubniçe

Kazâ-yımezbûr ... Mevlânâ Sefer- zîde fazluhûya- verilip tasarruf etmeden () nâm kimesne almağla dahl edip mâni' olmağın mukarrer kılınmıştır. Rûzname mûcibince mü'ekke diahi yazılmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Gabele

Kazâ-yı mezbûru Mevlânâ Mustafa dört beş ay tasarruf etmeden () nâm kimesne almakla dahl edip lâkin mezbûr ... kalesini binâ edip hizmet etmekle hizmeti mukâbelesinde mukarrer olunmak ricâsına kale-i mezbûre dizdârı ve sâ'ir ... mahzar göndermeğın mukarrer kılınmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Brod

Rûznâmede üzerinde olduğuna Tezkireci Mehmed Masum Efendi mühürlü tezkire vermeğın mûcibince emir yazılmıştır.

Kazâ-yı ...

Kınalızâde Hasan Efendi danışmendi Mevlânâ Hasan Efendi ... palangasında mukaddemâ ... seferi vâki' olalıdan beri niyâbet edip mezbûr palanga sınırda olmakla kadısı firâr edemeyip ve re'âyâsı dahi ... zulmünden firâr edip zikr olunan re'âyâyı yerine getirmek ve kendisi ... muhâfazasında olmak şartıyla ... kazâsını ricâ etmeğın şart-ı mezbûr mûcibince emir verilmiştir. Fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene 9.

Kazâ-yı Desniçe

Kadısı olan Mevlânâ Murad bin sekiz senesinde Arnavud Belgradı kadısı olup ... Fermân olunan nüzülü ... dört yüz hâne üzere her hânedan dahi ... akçeden yedi yüz yirmi üç bin akçe ... zıkr olunan akçeyi cem‘ edip teslîm-i hazîne eylemeyip sâbıkan nüzül emîni olan Mustafa ... oldukta kadısı olup mağdûren ma‘zûl olan Mevlânâ Muslihiddin için yarar ehl-i ilm ve mâl-ı mîrîye ... üzeredir diyü Defterdâr Efendi i‘lâm etmeğin kazâ-yı mezbûr merkûma verilmiştir. Fî 14 Cemâziye’l-âhire sene 9.

Kazâ-yı İvraca

Mevlânâ Hızır’ın üzerinde olmağla mûcibince emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Çağlayık

Seyyid Mehmed Efendi’nin üzerinde mukayyed olduğuna Masum Efendi rûznâme sûreti vermeğin mûcibince emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Modoniç

Mevlânâ Mustafa’nın üzerinde olup ... hizmeti mukâbelesinde ... olmak rica etmeğin ... tamam olmadan kadılık âhere vermeye diyü emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Megara

Tırpoliçe kadısı mektûb gönderip senin için ehl-i ilmdir diyü ... ricâsına i‘lâm etmeğin kanun üzere ... emir yazılmıştır. 26 Cemâziye’l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Şikloş

Mukaddemâ Peçuyi kadısı olan Mevlânâ Mustafa’ya verilip ... kalesi ... hizmette iken kazâ-yı mezbûr kadısı olan Mevlânâ Ahmed’e mukarrer olmağın girü Peçuyi kazâsına ilhâk olunmak için emir yazılmıştır. Fî 26 Cemâziye’l-âhire.

Terakkî-yi Medrese-i Hüseyin Paşa der Mahmiyye-i Üsküp

Üsküp kadısı Abdullah Efendi mektûb gönderip medrese-i mezbûra müderris olan Mevlânâ Abdürrahim’e kanun üzere arz mûcibince beş akçe terakkî yazılmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye’l-âhire.

Kazâ-yı Segedin

Yevmî kırk beş akçe ile Segedin kadısı olan Mevlânâ Yusuf için yarar ehl-i ilmdir diyü inâyet ricâsına arz etmeğin kanun üzere emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Cemâziye'l-âhire.

(23b)

Terakkî-yi Kazâ-yı Velika

Yevmî kırk akçe ile kazâ-yı mezbûrda kadı olan Mevlânâ Abdülkadir için ehl-i ilm ve sâhib-i hilmdir diyü Rahova beği ... arzıyla terakkîye emir yazılmıştır. Fî 29 Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Valyeva

Peçuyi kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Hasan ehl-i ilm olmağın kazâ-yı mezbûre kadısının müddeti tamam olmağın mevlânâ-yı mezbûra yazılmıştır. Fî selh-i Cemâziye'l-âhire sene 9.

Derkenar: Yevmî 150.

Medrese-i Oruç Çavuş der Kazâ-yı Kalkandelen

Sâbıkan Şam kadısı olan Mevlânâ Çelebi Mustafa Efendi mülâzımlarından Mevlânâ ... ehl-i ilm olmağın yevmî yirmi akçe ile medrese-i mezbûre mûmâ ileyhe yazılmıştır. Fî selh-i Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Yacağaç

Kadısı rûznâme-i hümayuna ... mutasarrıf olmağla ref^o olmağın yerine Alasonya'da Ahmed Çavuş Medresesi'nde müderris olup bir yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Abdülbaki'ye yazılmıştır. Fî selh-i Cemâziye'l-âhire sene 9.

Derkenar: Yevmî 30.

Kazâ-yı ...

Kadısı ... olmağla ref' olunup yerine Sultan Murad ... Dârü'l-hadîsi'nde müderris olan olan Mevlânâ Mustafa'nın mülâzımlarından Mevlânâ Mehmed'e emir yazılmıştır. Fî selh-i Cemâziye'l-âhiresene 9.

Derkenar: Yevmî 25.

Kazâ-yı Gümülcine

Sâbıkan Uzuncaova-i Hasköy kadısı olan Mevlânâ Hacı Musa ... fermân olunan nüzülü ve koyunu cem' edip göndermek üzere iken Mahmud Paşa tarafından ma'zûl olup mukaddemâ kazâ-yı Gümülcine serdârı tarafından Hüssam'a ve Âsitâne-i Sa'âdet tarafından tarafından Ahmed ... nâm kimesnelereverilip ... mühimât-ı seferin avk ve te'hîrine ... oldukların bildirip kazâ-yı mezbûrda dokuz yüz hanenin bedel-i ganemini hazîneye teslîm eylemek üzere ... eylediklerin baş Defterdâr Efendi i'lâm etmeğın vech-i meşrûh üzere mevlânâ-yı mezbûr Musa Efendiye yazılmıştır. ... Defterdâr Efendi taleb etmeğın verilmiştir. Fî 23 Cemâziye'l-âhire sene 9.

Kazâ-yı Kirenye

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup yerine yevmî elli akçe ile Peçuyi kazâsından üç yıldan ziyâde zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Mehmed'e verilmiştir. Fî selh-i Cemâziye'l-âhire 9.

Derkenar: Yevmî 60.

Medrese Kazâ-yı İpek'de ...zâde

Medrese-i mezbûrede iki yıldan beri müderris olmayıp hâlî olmağın Sinanzâde mülâzımlarından Mevlânâ Ahmed'e yazılmıştır.

Kazâ-yı Bihorina

Müddeti tamam olmağla ref' olunup mahrûse-i Saray'da Hacı Mustafa Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Hacı Ömer'e yazılmıştır.

Derkenar: Yevmî 30.

Kazâ-yı Piriznik

Kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Seyyid Mehmed –zîde fazluhûya- verilip mukaddemâ İzdin kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmamağla sıfırü'l-yedd kalmağın ve kırk akçe ile vazîfeye mutasarrıf iken ... mukâbelesinde Piriznik kazâsı sadaka ve inâyet olunmuştur. Fî 8 Receb sene 9.

Derkenar: Yevmî 80.

Kazâ-yı Voniça

Kadısının müddeti tamam olmağla ref^ç olunup Karaferye'de Mehmed Beğ Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Hüseyin- zîde fazluhûya- verilmiştir. Fî 8 Receb sene 9.

Derkenar: Yevmî 30

Kazâ-yı Apokri

Mukaddemâ Âsitâne-i Sa'âdet'ten Ölgünbar kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Mahmud Apokri kadısının müddeti tamam olmağla ref^ç olunup mevlânâ-yı mezbûra yazılmıştır. Fî 3 Receb sene 9.

Derkenar: Yevmî 35.

Kazâ-yı Hulumiç

Mora beğlerbeğisi mektûb gönderip Kalavrita kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e iki yıl zaman-ı infisâli olmağın yevmî () akçe ile kazâ-yı mezbûre verilmiştir. Fî 3 Receb sene 9.

(24a)

Kazâ-yı Pilevne

Mevlânâ Seyyid Mehmed Efendi'nin üzerinde olmağla kazâ-yı mezbûr tekml-i müddet edinceye değin ...ve sâ'ir ahâlî-yi vilâyet ile i'lâm etmeğın mûcibince emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Altunili

Kazâ-yı mezbûr hâlî olmağla mahlûl olmağın Yanova kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdülkerim'e yevmî seksen akçe ile yazılmıştır. Fî 4 Receb sene 9.

Medrese-i Gazi Ali Beğ der Kazâ-yı Pilevne

Pilevne kadısı mektûb gönderip medrese-i mezbûre iki yıldan beri hâlî olup medrese-i mezbûr on akçe terakkî ile yevmî kırk ile emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 4 Receb sene 9.

Kazâ-yı Plav

Kadısı iki üç aydan beri kazâsın bırakıp gitmekle İpek kadısı arz etmeğinkazâ-yı mezbûrdan munfasıl Davud'a verildi.

Derkenar: Yevmî 50. Tâbi'-i Çavuşbaşı.

Kazâ-yı Girebene

Plav kadısı Mevlânâ Abdullah'a kazâ-yı mezbûra ve Girebene kadısı Mehmed Plav kazâsına nakl olunup emir yazılmıştır.

Derkenar: Yevmî 80. Tâbi'-i Çavuşbaşı.

Kazâ-yı Salina

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ serdâr tarafından Mehmed'e tevcîh ve tenzîl olunup varıp hidemât-ı mîrî ile mukayyed olup ve ... arz eylediği üzere ... yüz altmış üç bin filori dâhil-i hazîne etmeğın kazâ-yı mezbûr girü ibkâ ve mukarrer olunmuştur. Fî 4 Receb 9.

Medrese-i Yakub Paşa der Mahrûse-i Edirne

Kadısının [müderrisinin] müddeti tamam olmağla ref' olunup yerine Edirne'de Siraciyye Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Hasan'a yevmî kırk akçe ile yazılmıştır.

Kazâ-yı Pojega ve Despot Brodu

Despot Brodu kadısının müddeti tamam olmağla ref' olunup ve Pojega kadısı dahi ref' olunup Pojega'da vâki' olan ... ve hâne-i avârız ... cem' ve tahsîl ve sâ'ir ...

dahi ... teslîm etmek üzere yevmî yüz elli akçe ile sadaka olunup Defterdâr Efendi arzıyla verilmiştir. Mevlânâ Seyyid Mehmed'e verilmiştir.

Derkenar: Tâbi' - Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı Sirebreniçe (?)

Sirebreniçe (?) kazâsında kadı olmayıp umûr-u şer'îyye görülmesi umûr-u mühimmeden olmağın yevmî () akçe ile Valyeva kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ali'ye verilmiştir. Fî 7 Receb 9.

Medrese-i Mahmiye-i Semendire'de Ali Paşa-yı Atik

Hâliyâ müderris olan Mevlânâ Ahmed terakkî ile medresesinden ferâgat etmeğın ... Medresesi'nde müderris olan Mahmud Efendi Yelsarizâde Mülâzımlarından Mevlânâ Mehmed Efendi'ye verilmiştir.

Kazâ-yı Mizistre

Gördös kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed'e mâl-ı mîrî tahsîlinde hizmet etmiştir diyü Davud Ağa i'lâm etmeğın verilmiştir. Fî 3 Receb sene 9.

Derkenar: Yevmî 100.

Kazâ-yı Gördös

Kalavrita kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Alaaddin'e yevmî yüz elli akçe ile Davud Ağa arzıyla emir yazılmıştır. Fî 3 Receb sene 9.

Kazâ-yı Vraşniçe (?)

Ayapetri kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed Buhari'ye Davud Ağa arzıyla emir yazılmıştır. Fî 3 Receb sene 9.

Kazâ-yı Anabolu

Koron kazâsından munfasıl olan Müderriszâde İbrahim Efendi'ye yazılmıştır. Receb sene 9.

Derkenar: Defterdâr Efendi ölmüştür (?) diyü ... olunmamıştır.

(24b)

Kazâ-yı Salina

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ serdârım tarafından sana (?) tevcîh olunup varıp mühimmât-ı sefer ile mukayyed olmak üzere iken () nâm kimesne tasarrufuna mâni‘ olmakla ma‘dûr olup tekrar varıp tasarruf etmek istedikte () nâm kimesne kazâ-yı mezbûr bana dahi verilmiştir diyü dahl edip lâkin re‘âyâ ve berâyâyâ ihtilâfı olmakla mühimmât-ı seferin avk ve te’hîrine sebep oldukların bildirip ... olmamak üzere ricâ etmeğin ... üzere mukarrer kılınmıştır. Fî 9 Receb sene 9.

Kazâ-yı Hotaliç

Mahmud Paşa Hazretleri mektûb gönderip Tırnova’da merhûm Yıldırım Han Gazi Medresesi’nden bir buçuk yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Abdürrezzak’a verilmiştir. Yevmî 80. Kırk akçeden munfasıldır. Fî 2 Receb sene 9.

Kazâ-yı Hatvan ve Solnok

Hatvan kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed- zîde fazluhû- için yarar ehl-i ilmdir diyü ... Beğlerbeğisi Sinan Paşa mektûbuyla i‘lâm etmeğin kazâ-yı Hatvan Solnok’a ilhâkıyla yevmî seksen akçe ile sana sadaka ve inâyet olunmuştur. Fî 11 Receb sene 9.

Kazâ-yı Mezrak

Mahmiyye-i Karaferye’de Mehmed Beğ Medresesi’nden yevmî otuz akçe ile munfasıl olan Mevlânâ Ahmed’e yazılmıştır. Fî 15 Receb sene 9.

Derkenar: Yevmî 50. Tâbi‘-i çavuşbaşı.

Kazâ-yı Segedin

Mukaddemâ kadı olan Mustafa ... olup hâliyâ Segedin ... ve sâ’ir ahâlî-yi vilâyet senden rızâ ve tekrâr üzere olmağın girü mukarrer ve ibkâ olunmuştur. Fî 12 Receb sene 9.

Kazâ-yı Benefşe

Yevmî kırk beş akçe ile Salinakazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Davud'a hâliyâ Benefşe kadısının müddeti halle karîb olmağla ref olunup yevmî elli akçe ile yazılmıştır. Fî 18 Receb sene 9.

Derkenar: Mü'ekked dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı ...

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref olunup Çavuşbaşı Davud Ağa mektûb gönderip Benefşe kazâsından munfasıl olan Mevlânâ İbrahim'e yevmî yetmiş akçe ile yazılmıştır. Fî 18 Receb sene 9.

Kazâ-yı Tırgovişte

Südde-i Üsküp'te Hacı Hüseyin Beğ Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Hacı Ömer bi'l-fi'il Tırgovişte kadısının müddeti tamam olmağla ref olunup ve kazâyımezbûrdan ... için yüz beş ... filori teslim-i hazîne eylediğine Baş Defterdâr Ahmed ... i'lâm etmeğin yevmî kırk akçe ile Mevlânâ-yı mezbûra yazılmıştır. Fî 13 Receb sene 9.

Kazâ-yı Koniçe ve Kravari

Kravari kadısı vefât edip ve kadılık mahlûl olmakla sâbıkan kadı olan Mevlânâ Abdürrahim Koniçe kazâsına ve Koniçe kadısı Mahmud Kravari kazâsına nakl olunup vech-i meşrûh üzere yevmî elli akçe ile emir yazılmıştır. Fî 18 Receb sene 9.

Terakkî-yi Talende

Mevlânâ Hasan Efendi terakkî ricâ etmeğin kanun üzere terakkîye emir yazılmıştır.

Terakkî-yi Benefşe

Kadısı Davud Efendi terakkî ricâ etmeğin kanun üzere terakkî verilmek için emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Fonya

Kadısı Mevlânâ Ahmed'in üzerinde olduğuna Mevlânâ Masum- zîdet fezâiluhû- tezkiresi mûcibince emr-i şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı İlbasan

Kadısı olan Mevlânâ () üzerinde olmağın Masum Efendi tezkiresi mûcibince emr-i şerîf yazılmıştır.

(25a)

Kazâ-yı Rudnik

Derviş Mehmed Paşa Hazretleri mektûb gönderip yüz elli akçe ile Teşne kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mustafa'ya mûhimmât-ı sefer hatt-ı hümayûnuyla Üzice kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmadan Teşne kazâsı verilip onun dahi tasarrufu müyesser olmamağın sıfır-ı yedd kalmağın Rudnik kadısının müddeti tamam olmağla ref' olunup müşârun ileyh ... diyü inâyet ricâsına arz etmeğın yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûr verilmiştir. Fî 14 Receb sene 9.

Kazâ-yı Polomya

Berkofça kazasında vâki'olan ... kazâ-yı mezbûr Berkofça kazâsına ... olup kazâ-yı mezbûra ilhâk olunmak ... zikr olunan Polomya kazâsı Berkofça kazâsına ilhâk olunup hükm-ü şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı ...

Mevlânâ Seyyid Mahmud'un üzerinde olduğuna Masum- zîdet fezâiluhûnun- sûret-i rûznâmesi mûcibince emir yazılmıştır.

Derkenar: Mahzar dahi vardır. Mukarrer olmuştur.

Kazâ-yı Titel

Kadısı olan Mevlânâ Abdülkadir kazâsından fâriğ olduğuna ferağnâme vermeğın ... kazâsından munfasıl Mevlânâ Mahmud- zîde faluhûya- yevmî kırk akçe ile yazılmıştır. Fî 9 Receb sene 9.

Kazâ-yı Brod

Bi'l-fi'il kadısı olan Mevlânâ Muslihiddin ... köprüsü ... dahi tabur ihrâcında ve sâ'ir hidemât-ı hümayunda hizmet eylediğinden mâ'adâ ... kalesine elli araba bedel-i hazîne ... tecdîd-i müddet ile ... i'lâmıyla yazılmıştır. Fî 13 Receb sene 9.

Derkenar: Yevmî 100.

Kazâ-yı Yenipazar

Mevlânâ ...zâde Mehmed Efendi'nin üzerinde olmağın girü mukarrer kılınmıştır. Fî evâsıt-ı Receb sene 9.

Mülâzemet ...

Sâbıkan Silistre kadısı Abdülhalim Efendi talebesinden Mevlânâ Behram (?) ehl-i ilmdir diyü kanun üzere mülâzım kayd olunmak ricâsına Mehmed Kethüda i'lâm etmeğın mülâzım kayd edesın diyü Rumeli kadıaskerine emir yazılmıştır. Fî 9 Receb sene 9.

Yenice-i Karasu ma'a Çağlayık

Serfice kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdürrahim kazâ-yı mezbûrun bedel-i ganem akçesinden üç yüz kırk üç bin filori vermeğın kazâ-yı mezbûr verilmek ricâsına Baş Defterdâr Ahmed Efendi arzıyla emir yazılmıştır. Fî 17 Receb sene 9.

Kazâ-yı Radomir

Sâbıkan kadısı olan Mustafa'ya mukarrer kılınıp mü'ekked hükm-ü şerîf yazılmıştır. Fî 17 Receb sene 9.

Kazâ-yı Pozegacık

Mevlânâ Hasan- zîde fazluhûya- on akçe terakkî ile tekmîl-i müddet edinceye kazâsına seksen akçe ile mukarrer ibkâ olunup emir yazılmıştır. Fî 20 Receb sene 9.

Kazâ-yı Drama

Seyyid Ali'nin üzerinde olmağla tekmîl-i müddet edinceye değın zabtı için emir yazılmıştır.

Kazâ-yı Timurhisar ma‘a ...

Kazâ-yı mezbûra mukaddemâ kadı olan Mevlânâ Seyyid İbrahim- zîde fazluhûya- mukarrer kılınıp üç sene tamam olunmayup ... dahl ettirip ...

Derkenar: Mü’ekked dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Bardonya

Kadısının müddeti tamam olmağla ref‘ olunup nefis-i Karitene’de Seyyid Mahmud Medresesi’nden munfasıl olan Mevlânâ Muslihiddin’e ... olan Mehmed ... arzıyla emir yazılmıştır. Fî 19 Receb sene 9.

Derkenar: Yevmî 40.Mü’ekked emr-i şerîf dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Arkadya

Bundan akdem İzenbol kadısı olan Mevlânâ Muhyiddin vâki‘ olan mühimmât-ı sefer ile mukayyed iken kadılık bilâ sebep alınıp âhere verilip ... bedel-i nüzûl akçesinden Hazîne-i Âmire’me ... üç yüz kırk beş akçe teslîm-i hazîne etmeğın yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 20 Receb sene 9.

Derkenar: Mü’ekked hüküm dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Hurpişte

Kolcuzâde Mevlânâ Mahmud fevt olup âherden Veli nâm kimesne almağla kadı olup hâlâ mukarrer olunmuştur. Fî evâhir-i Receb sene 9.

(25b)

Kazâ-yı Polatomone ve Morovik

Polatomone kadısı olan Mevlânâ İshak Morovik kazâsına nakl olunup ve Morovik kadısı olan Polatomone kazâsına nakl olunmağın mûcibince emir yazılmıştır. Evâhir-i Receb.

Derkenar: Yevmî 35.

Kazâ-yı Despot Brodu

Kadısının müddeti tamam olmağla ref^ç olunup yerine yüz elli akçe ile Dimitrofça kadısı olan Seyyid Mehmed kazâsına ilhâk ettirmekle ferâğ edip tekrâr ve ricâ ile mukarrer ibkâ olunmak için mü'ekked hükm-ü şerîf yazılmıştır. Fî 17 Receb sene 9.

Kazâ-yı Avrathisarı

Kadısı Muhyiddin bin yedi senesine mahsûb olmak üzere hazîneye lâzım gelen kazâ-yı mezbûrdan ihrâcî fermân olunan bedel-i nüzûl ve hâne koyunda cem' ve tahsîl ve teslîm-i hazîne etmemekle ref^ç olunup hâliyâ Pravişte kadısı olan Mevlânâ Seyyid Ömer kazâ-yı mezbûrun bin yedi hânenin bedel- i nüzûl akçesi 64620 akçeyi teslîm-i hazîne eylediğine Baş Defterdâr olan Ahmed Efendi i'lâm etmeğin Arhoz İli ile verilmiştir. Fî 17 Receb sene 9.

Derkenar: Mü'ekked hüküm dahi Selanik kadısına hitâben yazılmıştır.

Kazâ-yı Pravişte

Yevmî elli akçe ile Eğrikesri kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed yarar ehl-i ilm ve mâl-i mîrî ... dir diyü Defterdâr Efendi arz etmeğin yevmî altmış akçe ile mevlânâ-yı mezbûra verilmiştir. Fî 17 Receb sene 9.

Kazâ-yı Alasonya

Yevmî yüz elli akçe ile İstife kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Bayezıd'a Alasonya kazâsı mahlûl olmağın sefer mühimmâtı için hazîneye yüz elli altın ... kazâ-yı mezbûrun ... bedel-i ganem akçesinden beş yüz sikke dahi teslîm eylediğine Baş Defterdâr Efendi arz etmeğin misli ile verilmiştir. Fî 17 Receb sene 9.

Derkenar: Mü'ekked dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Dubniçe

Nâhiye-i ...'da Vademçar ve Derbend ve Karaliç nâm karyeler mukaddemâ Dubniçe kazâsına zabt olagemiş iken bir tarikle Samakov kazâsına ilhâk edip hâlâ inâyet ricâ etmeğin üslûb-u sâbık üzere girü Dubniçe kazâsına ilhâk olunup emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb sene 9.

Kazâ-yı Kalimata (?)

Kadısının müddeti tamam olmağla ref^ʿ olunup Alasonya kazâsından munfasıl olan Davud'a yazılmıştır. Tekrârdır. Fî 17 Receb sene 9.

Kazâ-yı Yenipazar

Kazâ-yı mezbûrda vâki^ʿ olan ahâlî-yi memleket mahzar gönderip kazâ-yı mezbûr Koçuzâde Mevlânâ Mehmed'e verilip varıp zaman-ı kalilde eğer nüzûl ve eğer sâ'ir mühimmât-ı seferi cem^ʿ ve tahsîl ve ... teslîm edip bir vechle azli îcâb eder husûsu yoğiken ve müddeti dahi halle karîb değil iken Sıdkızâde Üskübî Mevlânâ Mehmed kazâ-yı mezbûru bilâ sebep alıp zulüm ve hayf eylediğın bildirip inâyet ricâ eyledikleri ecilden kazâ-yı mezbûr girü müşârun ileyh Koçuzâde Mehmed'e mukarrer olup tekmîl-i müddet edinceye mezbûr Üskübî Mehmed ve âharı dahl ettirmeyesin diyü mü'ekked hükm-ü şerîf yazılmıştır. Fî evâhir-i Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Narda

Mevlânâ Halil'e verilip müddeti tamam olmadan ... âhere aldirmekle zulm ve ... olduğun bildirmekle tekmîl-i müddet edinceye değın mukarrer kılınmıştır. Fî 24 Receb sene 9.

Kazâ-yı Piriznik

Kadısının müddeti halle karîb olmağla gurre-i Ramazân'a ... ile ref^ʿ olunup yerine cezîre-i Kıbrıs'ta Şekerhâne kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e yazılmıştır. Fî gurre-i Receb sene 9.

Kazâ-yı Rasova

Kazâ-yı mezbûrun kadısı olmadığın ahâlîsi i'âm etmeğın yevmî elli akçe ile İsfirliğ Banası kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e emir yazılmıştır. Fî 24 Receb sene 9.

(26a)

Kazâ-yı Alacahisar

Kadısının iki buçuk yıldan beri tasarrufu olup zamân-ı gelmeğin ref^â olunup ehl-i ilm olup Bosna kazâsından munfasıl olan Ahmed'e (?) yevmî yüz akçe ile yazılmıştır. Fî 24 Receb sene 9.

Kazâ-yı Kravari

Mukaddemâ kadısı olan Mevlânâ Fazlullah'a Davud Ağa arz etmeğin tekmîl-i müddet edinceye değin mukarrer olunmuştur. Fî 24 Receb sene 9.

Kazâ-yı Mizistre Mevlânâ Ahmed Efendi'ye

Kazâ-yı Hulumiç Mevlânâ Mehmed Efendi'ye

Kazâ-yı Vişnice Mevlânâ Ahmed Efendi'ye

Kazâ-yı Anabolu Mevlânâ İbrahim'e

Kazâ-yı ... Mevlânâ ...

Kazâ-yı ... Mevlânâ Ali'ye

Zikr olunan kadılıkları Davud Ağa arz etmeğin bi'l-fi'il üzerlerinde olmağla mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb 9.

Kazâ-yı Kostaniçe

Bosna Mollası mektûb gönderip sâbıkan kadısı olan Mevlânâ Ömer için ehl-i ilm ve yarar ve kale-i mezbûr ta'mirinde küllî hizmette olmuştur diyü i'lâm etmeğin kazâ-yı mezbûr tekmîl-i müddet oluncaya değin mukarrer olunmuştur. Fî 25 Receb sene 9.

Medrese-i Mahmiyye-i Edirne'de Emir Kadı

Şeyhülislâm olan Sunullah Efendi mülâzımlarından bir yıldan ziyâde zaman-ı mülâzemetleri olan Mevlânâ Mehmed- zîde fazluhûya- emir yazılmıştır. Fî 2 Receb sene 9.

Kazâ-yı Edirne der Anadolu

Mehmed Dâ'î Efendi mektûbuyla kazâ-yı mezbûre kadısı için ehl-i ilmdir diyü tekmîl-i müddet edinceye değin tebdîl olunmaya diyü i'lâm etmeğin mevlânâ-yı mezbûr Mustafa'ya tekmîl-i müddet edinceye değin mûcibince emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb sene 9.

Kazâ-yı Köstendil

Bundan akdem Mevlânâ Seyyid Mehmed Efendi ... küllî hizmette bulunmağla üç sene tekmîl-i müddet edinceye değin zabt edesin diyü mü'ekked emr-i şerîfîm verilip kadı-yı sâbık ... ref' olunmuş iken mezkûr Mehmed kanâ'at etmeyip elimde emrim vardır diyü dahl etmekle mühimmât-ı seferin avk ve te'hirine sebep oldukların bildirip inâyet ricâ etmeğin kazâ-yı mezbûr ... mukarrer olup zabt ettirmek için emir yazılmıştır. Fî gurre-i Şa'bân.

Derkenar: Mûmâ ileyhe tekrâr ve ... kethüdâsına hitâben mûcibince emir yazılmıştır.

Medrese-i Muhyiddin der Pirlepe

Üsküp kadısı arzıyla Semâne Medresesi'nden ... zâde mülâzımlarından Mevlânâ Hasan'a otuz akçe ile yazıldı. Fî gurre-i Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Seksar

Budin defterdârı arzıyla Benefşe kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e yevmî otuz akçe ile yazılmıştır. Fî 29 Receb sene 9.

Kazâ-yı Pirespe

Mevlânâ Ahmed'in üzerinde mukarrerdir diyü Masum Efendi tezkire vermeğin mûcibince emir yazılmıştır. Fî 23 Receb sene 9.

Kazâ-yı Medoke

Kadısı ... gitmekle Koznik kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdullah'a yevmî altmış akçe ile yazılmıştır. Fî 2 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Solnok

Budin defterdârı mektûbuyla kazâ-yı mezbûr sâbıkan Hatvan kadısı olan Ömer kazâsına ilhâk edip lâkin Solnok ve Hatvan ... olmağla re'âyâ ve Müslümanlar varmakla iktidârı olmayıp umûr-u mîrî hâlî kalmağın ifrâz olunup ... kadîmden müstakil kadılık iken girü üslûb-u sâbık üzere mezbûr Ömer ref' olunup Seluk kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mustafa Efendi'ye verildi. Fî 4 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Leskofça

Mukaddemâ Mevlânâ Fetihzâde Mehmed'e verilip iki ay tasarruf etmeden İbrahim'e verilip hâliyâ mukarrer etmeğın girü mûmâ ileyhe yüz akçe ile ibkâ ve mukarrer kılınmıştır. Fî 4 Şa'bân sene 9.

(26b)

Kazâ-yı Zagorya nâm-ı diğeri Kilis ve Nâhiye-i Hıta (?)

Kazâ-yı mezbûr yevmî elli akçe ile mukaddemâ Mevlânâ Mehmed'e verilip varıp mühimmât-ı mîrî ile mukayyed olup tekâmîl-i müddeteden Ali nâm kimesne ber-vech-i te'bîd almakla dahl edip lâkin re'âyâ ve berâyâ voyvodadan ricâ üzere olduğun Saray kadısı ve Bosna Defterdârı Mehmed Efendi i'lâm etmeğın mezkûr Belgrad'a evkâfa müfettiş olup küllî hizmet say' etmekle on akçe terakkî ile kâzâ-i mezbûr tekâmîl-i müddet olmaya mukarrer ve ibkâ kılınmıştır. Fî gurre-i Şa'bân sene 9.

Derkenar: Tâbi'-i Bosna defterdârı.

Medrese-i Oruç Paşa der Dimetoka

Bursa'da Köşeler Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Hüseyin Efendi için yararadır diyü Edirne kadısı i'lâm etmeğın arz mûcibince mezbûra yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb sene 9.

Kazâ-yı Samako

Kadısının fetvâ-yı şerîfe mûcibince azli lâzım gelmekle ref' olunup Kıraguayefçe kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mahmud Efendi yarar ehl-i ilm olduğundan gayrı

mühimmât-ı seferin itmâmına kâdir ... ve sâ'ir hidemât-ı hümâyunda küllî hizmet say' etmeğin hizmeti mukâbelesinde yevmî seksen akçe ile kazâ-yı mezbûr verilip emir yazılmıştır. Fî 24 Receb sene 9.

Kazâ-yı İzladi

Kadısı kazâsın bırakıp gitmekle umûr-u şer'îyye ve hidemât-ı mîrî hâlî olup İhtiman kadısı arz etmeğin Pirepoy kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed'e yevmî kırk akçe ile yazıldı. Fî 24 Receb sene 9.

Kazâ-yı Akçakızanlık

İstarova kazâsından bir yıl yedi ay zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Ömer Efendi ehl-i ilm olmağın mezîd-i inâyetimden kazâ-yı mezbûr yevmî yüz akçe ile verilip emir yazılmıştır. Fî 24 Receb sene 9.

Kazâ-yı Sirebreniçe ve Bihorina

Belgrad Nâzırı İbrahim mektûb gönderip Yenipazar kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed Efendi yarar ehl-i ilm olup ve re'âyâ ve berâyâ dahi mezbûru ricâ etmeğin kazâ-yı mezbûr ... mevlânâ-yı mezbûra yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 4 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Dimitrofça

Mukaddemâ kadısı olan Mevlânâ Mehmed Yahya'ya mukarrer ve ibkâ olunmak için mü'ekked ve mukarrer hükm-ü şerîf yazılmıştır. Evâhir-i Receb sene 9.

Kazâ-yı Opar

Mekke-i Mükerreme kadısı olan Sinanzâde mülâzımlarından Mevlânâ Hüseyin arzuhâl sunup bi'l-fi'îl Opar kadısının sene-i sâbıkanın fermân olunan nüzûlünü teslim etmeyip zimmetinde kalmağın ref' olunup sene-i sâbıkanın rusûmunun bedel-i nüzûl ve hâne koyunu getirip teslîm etmek üzere verilmek ricâsına baş Defterdâr Efendi arz etmeğin yevmî yirmi beş akçe ile yazıldı. Fî gurre-i bin iki târihinde ihrâcî fermân olunan bedel-i ganem akçesin getirip hazîneye teslîm etmek üzere yevmî () akçe ile mevlânâ-yı mezbûra verilmiştir. Fî 4 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Ova

Kirenye kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Derviş Mehmed kazâ-yı mezbûrun bin iki târihinde ihrâcî fermân olunan bedel-i ganem akçesin getirip hazîneye teslîm etmek üzere yevmî () akçe ile mevlânâ-yı mezbûra verilmiştir. Fî 4 Şa‘bân sene 9.

Kazâ-yı İstar-i Eflak

Defterdâr Efendi arz gönderip sâbikan Eğribucak kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed kazâ-yı mezbûrun mukâtâsından kırk bin akçe vermek üzere yevmî yetmiş akçe ile yazılmıştır. Fî 4 Şa‘bân sene 9.

Derkenar: Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı İşbat

... kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Bali ehl-i ilm olmağın İşbat kadısının müddeti tamam olmağla ref‘ olunup mevlânâ-yı mezbûra verilmiştir. Fî 5 Şa‘bân sene 9.

(27a)

Kazâ-yı Böğürdelen

... zikr olunan karyeler kazâ-yı mezbûr mülhâkâtından (?) iken bir tarîkle ... ilhâk olunmakla kurâ-yı mezbûr ahâlisinin ... bildirip inâyet ricâ eyledikleri ecilden üslûb-u sâbık üzere girü kazâ-yı mezkûra ilhâk olunmak için mü’ekked hükm-ü şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı Brod

Mehmed Kethüdâ mektûb gönderip kazâ-yı mezbûr ... eylemek şartıyla zabt eden Mevlânâ Mustafa’ya tecdîd-i müddet ile verilmiş iken öldüğün bildirip inâyet ricâsına arz etmeğın üslûb-u sâbık üzere emir yazılmıştır. Fî 10 Şa‘bân sene 9.

Derkenar: Tâbi‘-i kethüdâ beğ.

Kazâ-yı İskenderiye

Bundan akdem Kalkandelen kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Sinan üç seneden beri kazâ-yı mezbûrdan munfasıl olup hâliyâ beş yüz altın teslîm etmek üzere baş

defterdâra verilmek ricâsına arz etmeğin teslîm edip atîk defterden almak şartıyla hüküm yazılmıştır. Fî 6 Şa‘bân sene 9.

Derkenar: Yevmî 100.

Kazâ-yı Bihor

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref[‘] olunup mukaddemâ Zaplene kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed bedel-i ganem akçesinden kendi malından yüz elli altın teslîm eylemek üzere Defterdâr Efendi arz etmeğin yevmî elli akçe ile verilmiştir. Fî 6 Şa‘bân sene 9.

Samariye tâbi‘-i Hurpişte hass-ı Sadr-ı A‘zâm

Kalatenerik tâbi‘-i Havass

Vilam tâbi‘-i Girebene

Avraş tâbi‘-i Köprü

Milot tâbi‘-i mim.

Sahfa tâbi‘-i Cumapazarı

Vişkova tâbi‘-i Cuma

Silahderbend

Kopaviste tâbi‘-i mim.

Silor tâbi‘-i Kesriye

Verihova tâbi‘-i Hurpişte

Milot tâbi‘-i mim.

Balga tâbi‘-i Kesriye

Zikr olunan karyeler ... Hurpişte kazâsına karîb Cuma Girebene ve Kesriye kazâları mesâfe olmağla re‘âyâ umûr-u şer‘iyyeye varıp gelmeğe iktidârları olmadıkları bildirip inâyet ricâsına i‘lâm eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere ... Hurpişte kazâsına ilhâk olunmak için emir yazılmıştır. Fî evâhir-i Receb sene 9.

Kazâ-yı Vradin

Kadısının müddeti karîb olmağla ref^ʿ olunup Semendire verilip tasarrufu müyesser olmayıp ba'de ... verilip ba'de Taşlıca verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Ruşen Efendi'ye yevmî yüz akçe ile verilmiştir. Fî 6 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Bereketlü

Bosna kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed ehl-i ilm olup ve Bereketlü kadısı Avrathisarına nakl olunup mahlûl olmağın yevmî kırk beş akçe ile mevlânâ-yı mezbûr Ahmed'e imam tâ'ifesi için olmamak üzere verilmiştir. Fî 4 Şa'bân sene 9.

Derkenar: Rûznâmecî efendiye tâbî'dir.

Kazâ-yı Debre (?) ve Trapoliçe

Trapoliçe kadısı olan Mevlânâ Hasan- zîde fazluhû- hazîneye yirmi bin akçe vermekle kazâ-yı mezbûr verilip lâkin hasta olmağla varmağa iktidârı olmayıp Debre kadısı Trapoliçe'ye nakl olunup mezbûr Hasan Debre kadısı olup emir yazılmıştır. Fî 27 Receb sene 9.

Derkenar: Tâbî'-i çavuşbaşı.

Kazâ-yı Talende

Kadısının müddeti tamam olmağla ref^ʿ olunup yerine Uçhisar'dan munfasıl olan Mevlânâ Mustafa'ya yevmî seksen akçe ile verilmiştir. Fî 4 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Eğribucak ve Polatomone

Eğribucak kadısı Polatomone kazâsına nakl olunup yerine Edirne kadısı mülâzımlarından Mevlânâ Yusuf- zîde fazluhûya- yevmî yirmi beş akçe ile verilmiştir. Fî 4 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Vişegrad

Sâbıkan kadısı olan Mevlânâ Muslihiddin Efendi'den re'âyâ tekrâr üzere oldukların bildirip inâyet ricâ eyledikleri ecilden girü tekmîl-i müddet edinceye mukarrer kılınmıştır. Fî 9 Şa'bân sene 9.

(27b)

Kazâ-yı Kamengrad ve Budimle

Sâbıkan Yayça kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ali gelip Yayça'da Sultan Selim Han Hazretleri Cami'-i Şerîfi haraba ... olup meremmâtı lâzım olmağın mukaddemâ Bosna hazînesinden bir yük akçe tahsîl olunup ... verilmeyip hâliyâ Kamengrad verilip mebla'-ı mezbûrun nısfı ile ta'mîr eylemek üzere ta'hhüd etmeğın ve Budimle kadısının şâkîleri olmağla ref' olunup Kamengrad kadısı Budimle kazâsına nakl olunup kazâ-yı mezbûr merkûm efendiye verilmek için emir yazılmıştır. Fî 10 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı İlok

Yevmî altmış akçe ile Koznik kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed İlok kadısının müddeti halle karîb ve şâkîleri olmağla ref' olunup kazâ-yı mezbûr yevmî altmış akçe ile yazılmıştır. Fî 10 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Pirepol

Yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûra kadı iken bilâ sebep alınıp Fazlı'ya verilip hâlâ yedi sekiz yıldan beri tasarruf etmekle ref' olunup yerine yevmî yüz elli akçe ile kazâ-yı mezbûrdan mağdûren ma'zûl olan Halil Paşa hâcesi Mustafa'ya verilmiştir. Fî 10 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Rahoviçe

Kadısının müddeti tamam olmağla ref' olunup Bılagay kazâsından mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Kemal'e verilmiştir. Fî 15 Şa'bân sene 9.

Derkenar: Yevmî 7. Mü'ekked hükm-i şerîf yazılmıştır.

Kazâ-yı Novaberde

Yevmî yüz elli akçe İzdin kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Halil hâlâ Novaberde kadısının müddeti tamam olmağla ref' olunup müşârun ileyhe verilmek ricâsına Defterdâr Efendi arz etmeğın mûcibince misli ile verilmiştir. Fî 4 Şa'bân sene 9.

Derkenar: ... kadısına tâbi'dir.

Kazâ-yı Cumapazarı

Hâlâ Filorina ve İstarova kadısı olan Mevlânâ Hüsrev Efendi ilhâk için Defterdâr Efendi arz etmeğın Mevlânâ-yı mezbûr Hüsrev'e ilhâk olunup emir yazılmıştır. Fî 14 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Ohri

Kadısının matlabı olmamağla ref' olunup Cumapazarı kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Dûlbendzâde Abdürrahim- zîde fazluhûya- yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır.

Derkenar: Mü'ekked hüküm dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı Kurşunlu

Kazâsı mahlûl olmağla yevmî () akçe ile Kasım Paşa Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Ahmed'e yevmî elli akçe ile tevcîh olunup emir yazılmıştır. Fî 9 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Budimle

Kadısının şâkîleri olmağla ve ... olmamağla hâlâ Hulumiç kazâsından yevmî otuz akçeden munfasıl olan Mevlânâ Yusuf'a otuz beş akçe ile tevcîh olunup emir yazılmıştır. Fî 14 Şa'bân sene 9.

Derkenar: Tâbi'-i Kethüdâ Beğ.

Kazâ-yı Tırhala ma'a Kıratova

Yanbolu kazâsından munfasıl olan Kadızâde Mevlânâ Abdullah yarar ehl-i ilm olup hâlâ Tırhala kadısı Davud Kıratova'ya nakl olunup kazâ-yı Tırhala mevlânâ-yı mezbûra verilmiştir. Fî gurre-i Şa'bân sene 9.

Derkenar: Yanya kazâsı Mevlânâ Hacızâde Efendi'ye verilip Defterdâr Efendi arzıyla üç kıt'a evâmîr-i şerîfe yazılmıştır. Üç yüz akçe ile yazıldı. Fî gurre-i Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Valpova

Yevmî otuz akçe ile Sölova kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdülbaki yarar ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olmağın Valpova kadısının müddeti halle karîb olmağla ref olunup yerine yevmî otuz beş akçe ile kazâ-yı mezbûr Mevlânâ Abdülkadir'e verilmiştir. Fî 16 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Kolonya

Pozarefçe kazâsından iki yıl zaman-ı infisâli olan Mevlânâ Nureddin yevmî elli akçe ile yazılmıştır. Fî 10 Şa'bân sene 9.

Derkenar: Mü'ekked emir dahi yazılmıştır.

(28a)

Kazâ-yı Bılagay

Kethüdâ tezkiresi mûcibince kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Mehmed'e tekmîl-i müddet edinceye değin emir yazılmıştır. Fî 10 Şa'bân sene 9.

Derkenar: Kethüdâ beğ.

Kazâ-yı Tırnovi

Kadısı dört yıldan beri tasarruf etmekle azli lâzım gelmekle ref olunup yerine mukaddemâ yevmî yüz elli akçe ile Dubniçe kazâsına verilip tasarruf etmeden Ruscuk kazâsı verilip ol dahi müyesser olmayan Mevlânâ Kiram Efendi'ye verilmiştir. Fî 19 Şa'bân sene 9.

Derkenar: Defterdâr Efendi arzıyla mü'ekked hüküm dahi yazılmıştır.

Kazâ-yı İsfirliğ

Yevmî kırk akçe ile Pirespe kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Mehmed'e İsfirliğ kadısının müddeti tamam olmağla ref olunup yerine yevmî kırk beş akçe ile mûmâ ileyhe verilmiştir. Fî 18 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Benefşe ve Livandar

Benefşe kadısı olan Davud Livandar kazâsına nakl olunup ve Livandar kadısı Benefşe kazâsına varıp Mevlânâ-yı mezbûr Davud Belgrad'da evkafı teftîş etmekle izn-i terakkî ile yetmiş akçe ile yazıldı. Fî 21 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı İştib

Mevlânâ Mehmed- zîde faluhûya- Sadr-ı A'zâm hazretlerinin kethüdâsı Mehmed Kethüdâ- dâme mecduhû- tezkiresi mûcibince mukarrer kılınmıştır. Üsküp kadısı Derviş Efendi'ye hitâben mü'ekked hüküm dahi yazılmıştır. Fî evâhir-i Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Piremedi

Hurpişte kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ali- zîde fazluhû- ehl-i ilm olmağın ve mukaddemâ Varad ve Uyvar seferinde bulunup hizmet say' etmeğın hizmeti mukâbelesinde yevmî elli akçe ile mü'ekked dahi yazılmıştır.

Terakkî-yi İstâr-ı Eflak

Bi'l-fi'il kadısı olan Mevlânâ Ahmed'e kanun üzere terakkî yazılmıştır.

Kazâ-yı Ürgüp Kasrı

Sâbıkan Olava seraskeri olan Osman- dâme izzuhû- mektûb gönderip hâliyâ kadısı olan Mevlânâ Abdülkerim kazâ-yı mezbûru bırakıp gittiğın umûr-u şer'iyeye ve hidemât-ı mîrîye hâlî kalmağın hâliyâ Vişnice kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed Efendi'ye yevmî () akçe ile verilmiştir. Fî 22 Şa'bân sene 9.

Derkenar: Tâbi'-i Kethüdâ Beğ.

Kazâ-yı Yadra

Yevmî yüz elli akçe ile Çaniçe kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ahmed iki seneye karîb zaman-ı infisâli olmağın yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. 24 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Bihlişte

Yevmî yirmi beş akçe ile Kolonya kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Davud Hazîne-i Âmire'ye üç yüz sikke filori teslim eylediğin baş defterdâr i'âm etmeğin kazâ-yı mezbûr otuz akçe ile verilmiştir. Fî 22 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Berenvar

Murad Paşa arzıyla kazâ-yı mezbûra mukaddemâ kadı olan Mevlânâ Resul ehl-i ilm olmağın kadılık bilâ sebeb Peçuyi kazâsına ilhâk olunmakla girü ifrâz olunup mukarrer kılınmıştır.

(28b)

Kazâ-yı Kalkandelen

Yevmî yüz elli akçe ile mukaddemâ kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ İlyas Efendi üç yıldan beri munfasıl olup nüzûl ve hâne koyunu mahall-i me'mûra teslim edip ve hâlâ kendi malından beş yüz elli sikke teslim eylediğine baş Defterdâr Efendi arz etmeğin mezkûr mûmzâ ilekazâ-yı mezbûr mûmâ ileyhe verilmiştir. Fî gurre-i Ramazânsene 9.

Kazâ-yı Dubniçe

Timurhisar kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin ehl-i ilm ve sâhib-i hilm olup bin sekiz Zi'l-hicce'sinde ihrâcî fermân olunan hâne koyun akçesi için bin sikke verip dâhil-i hazîne olduğuna baş Defterdâr Efendi arz etmeğin yine yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 28 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Sirebreniçe

Vidin kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Seyyid Muhyiddin - zîde fazluhûnun- dört seneye karîb zaman-ı infisâli olmağın hâlâ Vidin kazası için koyun akçesinden iki yüz elli altınhazîneye teslim eylediğine Defterdâr Efendi i'âm etmeğin yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî gurre-i Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Depedelen ve Pirizrin

Avlonya Beği Osman mektûb gönderip Depedelen kazâsından kadı olmayıp hâlî olduğuna i'âm etmeğin hâliyâ Pirizrin kadısı olan Muslihiddin Depedelen kazâsına nakl olunup yerine Pirizrin kazâsından munfasıl olup Novaberde kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Halil- zîde fazluhûya- yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 25 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı İvranya

A'yân-ı vilâyet mahzar gönderip Kemalzâde Mehmed Efendi'den rızâ ve tekrâr üzere oldukların Kıratova kadısı olan Hacızâde Mahmud Efendi arzıyla emir yazılmıştır. Fî gurre-i Ramazân sene 9.

Kazâ- İskirapar

Avlonya Beği Osman arzıyla kadı bırakıp gittiğin arz etmeğin yerine Manastır'da İshakiye Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Derviş Mustafa'ya yevmî kırk akçe ile yazılmıştır. Fî gurre-i Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Manastır

Kadısı Mahmud Efendi iki seneden ziyâde tasarruf etmeğin ref' olunup yerine Kesriye ve Hurpişte kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Receb Efendi yevmî üç yüz akçe ile yazılmıştır. Fî 29 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Serfice [ve] Yanya

Yanya kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdülkerim'e mukaddemâ Yanya kazâsı verilip üç ay mikdârı tasarruf etmeden bilâ sebep ma'zûl olup hâlâ Serfice kazâsının dört yüz hâne-i avârızı ... kadıları cem' etmeyip bâkî kalmıştır. Hâlâ kazâ-yı mezbûr verilip bedel-i nüzûl ve hâne koyun akçesin ta'ahhüd eyledikleri üzere Serfice kazâsı Mevlânâ Abdülkerim'e yevmî () akçe ile ve hâlâ Yanya kadısı kazâsın bırakıp gitmekle yeri hâlî olmağın Serfice kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Ramazân'a yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 25 Şa'bân sene 9.

Kazâ-yı Tirebçe

Mevlânâ Hüseyin Efendi'nin üzerindedir diyü Masum Efendi mühürlü tezkire vermeğin mûcibince emir yazılmıştır.

Derkenar: Mükerrerdur aslı zîrde olan Ahmed Efendi'ye deruhte olmuştur.

Kazâ-yı Lofça

Vezir Mahmud Paşa Hazretleri mektûb gönderip kazâ-yı mezbûr mukaddemâ tevcih olunup varıp tasarruf etmek istedikte Sinan nâm kimesneye vermekle sıfırü'l-yedd kalıp zulm olmuştur diyü hâlâ Lofça kazâsı verilmek ricâsına i'lâm etmeğin kazâ-yı mezbûr girü Mevlânâ-yı mezbûr Ali Efendi'ye mukarrer kılınmıştır. Fî 3 Ramazân sene 9.

Derkenar: Yevmî 150.

Kazâ-yı Temeşvar

Beğlerbeğisi İsmail Paşa Hazretleri mektûb gönderip sâbıkan kadı olan hilâf-ı vâki' mâl-ı mîrîyi mesârîf defteri imzâlayıp ziyâde gadri olmağın ref' olunup Dimitrofça kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed Efendi yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî gurre-i Ramazân sene 9.

Medrese-i Şeş Kadı der Kazâ-yı Timurhisar

Müderresi olan Mevlânâ Hasan medrese-i mezbûrdan kanun üzere terakkî almak üzere fâriğ olduğuna ferağnâme vermeğin hâlâ Rumeli kadıaskeri olan Mevlânâ Mehmed Efendi ... teşrîfde mülâzım olan Mevlânâ Muslihiddin'e yevmî yirmi akçe ile yazılmıştır. Fî 29 Şa'bân sene 9.

Terakkî-yi Esedobası

Yevmî elli akçe ile kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Fahreddin Efendi'ye on akçe terakkîye emir yazılmıştır.

(29a)

Kazâ-yı Lofça

Yevmî yüz elli akçe ile İslimye kazâsı verilip tasarruf etmeden munfasıl olan Mevlânâ Ahmed'e hüküm ki kazâ-yı () verilip tasarrufu müyesser olmayıp Kolonya kazâsı verilip onu dahi tasarruf etmeden ma'zûl olmağla sıfırû'l-yedd kaldığın baş defterdâr arzıyla kazâ-yı mezbûr misli ile yazılmıştır. Fî 3 Ramazân sene 9.

Derkenar: Mü'ekked dahi yazıldı.

Kazâ-yı Köprülü

Yevmî yüz elli akçe ile Razlık kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Seyyid Mehmed ehl-i ilm olmağın kazâ-yı mezbûr misli ile yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Segedin

Hâlâ kadısı olan Mevlânâ Yusuf ehl-i ilm olup re'âyâ dahi senden rızâ ve tekrâr üzere olduğun ... Beğlerbeğisi Mehmed- dâme ikbâluhû- i'lâm etmeğın tecdîd-i müddet ile yevmî elli akçe ile yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Berkofça

Mukaddemâ Lofça kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Ali'ye Âsitâne-i Sa'âdet'ten Berkofça kazâsı verilip hâliyâ Südde-i Sa'âdet'imden verildiği üzere yine müşârun ileyh Ali'ye yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Zağra-yı Atik

Ahmed ...'nın üzerinde olduğuna tezkireci Masum Efendi tezkire vermeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Pirizrin

Bi'l-fi'il Halil Efendi'nin üzerinde olduğuna tezkireci Masum Efendi tezkire vermeğın mûcibince emir yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Yenice-i Karasu

... kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Hüssam yarar ehl-i ilm olmağla hâliyâ kadısı olan Kemalzâde Gümülcine kazâsına nakl olunup kazâ-yı mezbûr Mevlânâ-yı mezbûr Hüssam Efendi'ye yevmî () akçe ile yazılmıştır. Mü'ekked hüküm dahi ... yazılmıştır. Fî gurre-i Ramazân sene 9.

Derkenar: Kethüdâ Beğ.

Kazâ-yı Gümülcine

Mevlânâ Kemalzade Efendi'ye tevcîh olunup mü'ekked hüküm yazılmıştır.

Derkenar: Kethüdâ Beğ.

Kazâ-yı Girebene ve Bogonya

Girebene kazâsı Mevlânâ Mehmed Efendi ve Bogonya kazâsı Mevlânâ Behram Efendi'ye ibkâ ve mukarrer olunup her birine müstakil evâmîr-i şerîfe yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Derkenar: Behram Efendi Bogonya kadısı iken Hurpişte kazâsıyla tebdîl etmişlerdir.

Kazâ-yı Uzuncaova-i Hasköy

Neflü ve İlenova ve Bancılar-ı kebîr ve Bancılar-ı küçük ve Kurşunlu ve Yenice ve Kor Foça-yı büzürk ve Yenice-i Foça ve Korucu ve Akgül ve Yörügan-ı Soriçe ve Çirmen kazâsından Korukça-i büzürk ve Korukça-i küçük ve Elvend nâm karyeler ki on pâre karye eder mukâddemâ kazâ-yı mezbûra tâbî' iken Çirmenlü kazâsına ifrâz olunmağın hâliyen girü kazâ-yı mezbûra ilhâk olunmak için emir yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Koniçe

Bundan akdem ... Hurpişte kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muslihiddin kazâ-yı Hurpişte'nin fermân olunan nüzülde ... üzere cem' edip hizmet üzere iken kazâsı âhere verilmekle sıfırü'l-yedd kalmağın hâlâ Koniçe kadısı âher yerden tebdîl ile gelmekle müddeti tamam olmağın ref' olunup mezbûra verilmiştir. Fî 5 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Kirenye

Livadya kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Mehmed Efendi ehl-i il olmağın yevmî () akçe ile yazılmıştır. Fî 10 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı ...

Üsküp'te Hacı Hüseyin Medresesi'nden yevmî yirmi beş akçe ile munfasıl olan Mevlânâ Sinan'a kazâ-yı mezbûr kırk akçe ile verildi. Fî 29 Şa'bân sene 9.

Derkenar: Kethüdâ Beğ.

Kazâ-yı Dubniçe

Kazâsı Mevlânâ Emir (?) Ahmed'e verilip tasarruf etmek üzere iken âhere verilmekle hâlâ hazîneye beş yüz bin filori teslîm etmeğın mukarrer ve ibkâ olunmuştur.

Derkenar: Çavuşbaşı.

Kazâ-yı İştib

Yevmî yüz otuz (?) akçe ile kazâ-yı mezbûra kadı olan Nimetullah Efendi'ye verilip varıp yirmi gün mikdârı tasarruf etmeden âhere verilip hâliyâ hazîneye beş yüz altın teslîm eylediğini baş Defterdâr Efendi arz etmeğın kazâ-yı mezbûr girü Nimetullah'a verildi.

Derkenar: Tâbi'-i Defterdâr Efendi.

(29b)

Kazâ-yı Menlik ve Avlonya

Piriznik kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdulllah Efendi'ye hüküm ki Avlonya kadısı kazâsın bırakıp () olmağın ref^ç olup Menlik kadısı olan Veli (?) Avlonya'ya tebdîl olup Menlik kazâsı mûmâ ileyh Abdullah Efendi'ye tevcîh ve inâyet olup emir yazılmıştır Fî 10 Ramazân sene 9.

Derkenar: Yevmî 70. Tâbi'-i Defterdâr Efendi.

Kazâ-yı Nevesin

Kadısı olan Mevlânâ () bırakıp Seyyid İbrahim nâm kimesneye verilip ol dahi bırakıp gitmekle umûr-u şer'îyye ve hidemât-ı mîrîyye hâlî olmağın ref' olunup Bihorina kazâsından munfasıl Mevlânâ Ömer'e verilip Bosna defterdârı arzıyla emir yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Derkenar: Fi'l-vâki' bırakıp mahlûl ... diyü yazılmıştır.

Kazâ-yı Uzuncaova-i Hasköy

Mevlânâ ... Ahmed- zîde faluhûnun- bi'l-fi'il üzerinde mestûr ve mukayyed olduğuna tezkireci olan Mehmed Masum- zîdet fezâiluhû- i'lâm etmeğın tezkire mûcibince emir yazıldı. Fî 6 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Pirizrin

Mevlânâ Halil'in üzerinde bi'l-fi'il mestûr ve mukayyed olduğuna Mevlânâ Mehmed Masum Efendi tezkire vermeğın mûcibince mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı İmoçka

Yevmî elli akçe ile İmoçka kazâsından munfasıl (?) olan Mevlânâ Mustafa fevt olup kadılık mahlûl olmağın ... Mevlânâ Mehmed'e yevmî elli akçe ile verildi. Fî 6 Ramazân sene 9.

Terakkî-yi Kazâ-yı Kamengrad

Yevmî () akçe ile kazâ-yı mezbûra kadı olan Mevlânâ Ali'ye kanun üzere terakkî verilmiştir ve zabtıçün kazâ-yı mezbûra tekmîl-i müddet edinceye değın mûmâ ileyhe emr-i şerîf yazılmıştır.

Medrese-i Abdülvasi der Kazâ-yı Dimetoka

Medrese-i mezbûre hâlî olmağın () Kasımpaşa'da Eyyühüm Medresesi'nden yevmî yirmi beş akçeden munfasıl olan Mevlânâ Abdülkerim'e yevmî otuz akçe ile yazılmıştır. Fî 6 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Sultanyeri

Yevmî seksen akçe ile Delvine kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e kazâ-yı mezbûra kadı olan () fermân olunan nüzülü getirmeyip mezkûr Muhyiddin kazâ-yı mezbûrenin ganem akçesinden seksen filori teslîm-i hazîne etmeğın yevmî yüz akçe ile yazılmıştır. Fî 9 Ramazân sene 9.

Derkenar: Defterdâr Efendi arzıyladır.

Kazâ-yı Havass-ı Mahmud Paşa

Kadısının şâkîleri olmağın ref olunup Akçahisar kazâsından yevmî yüz akçe ile munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin'e yevmî yüz otuz akçe ile yazılmıştır. Fî 9 Ramazân sene 9.

Derkenar: Defterdâr Efendi arzıyladır.

Kazâ-yı İzladı

İhtiman kazâsından mağdûren munfasıl olan Ahmedzâde Mevlânâ Ahmed Efendi ... sefer mühimmâtı için ... ziyâde hizmette iken Cibre kadısının müddeti halle karîb olmakla ref olunup yerine İzladı kadısı nakl olunup onun yeri Mevlânâ-yı mezbûr Ahmed Efendi'ye tevcîh olunup yevmî elli akçe ile emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 9 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Korondos

Kazâ-yı mezbûrda bir seneye karîb kadı olmayıp hâlî olduğuna a'yân-ı vilâyet mahzar ile i'lâm eyledikleri ecilden mahmiyye-i Kostantiniyye'de Süleymaniye Medresesi'nde müderris olan Mevlânâ () mülâzımlarından Mevlânâ Ebubekir'e yevmî kırk akçe ile yazılmıştır. Fî 17 Ramazân sene 9.

Derkenar: Tâbi'-i Yusuf Ağa.

Kazâ-yı Brod

Kazâ-yı mezbûr tecdîd-i müddet ile Mevlânâ Muslihiddin'e (?) verilip tasarrufunda iken Pojega kadısı olan Seyyid Mehmed kendi kazâsına ilhâk ettirmekle mühimmât-ı seferin avk ve te'hîrine sebeb olduğun bildirip inâyet ricâ etmeğın girü mûmâ ileyh Muslihiddin'e (?) ibkâ ve mukarrer kılınmıştır.

Kazâ-yı Silistre

Mukaddemâ kadısı olan Mevlânâ Mustafa Efendi'ye tekmîl-i müddet edinceye değin âherden kimesneye dahl ettirmemek için .. Beğlerbeğisi Ali Paşa arz etmekle mûcibince emir yazılmıştır. Fî 20 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Şumnu

... Beği Seyyid Nizam mektûb gönderip Şumnu kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup ve senin için ehl-i ilmdir diyü inâyet ricâsına i'lâm etmeğin kazâ-yı mezbûr Lofça'dan munfasıl olan Mevlânâ Ahmed yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Silistre Beğlerbeğisi Ali Paşa'ya hitâben mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 22 Ramazân sene 9.

(30a)

Kazâ-yı Ürgüp

Yevmî yüz elli akçe ile Kalkandelen kazâsı ve Üsküp ve ... verilip tasarrufu müyesser olmamağla hâlâ Ürgüp kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup Kurşunlu ilhâkıyla yine misli ile kazâ-yı mezbûr Mevlânâ İshâk (?) Efendi'ye emir yazılmıştır. Fî 22 Ramazân sene 9.

Nâhiye-i Alasolna tâbi'-i Şumnu

Nâhiye-i Gölabad tâbi'-i Şumnu

Hâlâ Şumnu kadısı olan Ahmed'e yazıldı.

Silistre Beğlerbeğisi Ali Paşa mektûb gönderip zikr olunan nâhiyeler kadîmden Şumnu kazâsına ilhâk iken hilâf-ı vâki' inhâ ile âhere ifrâz olunmağın girü üslûb-u sâbık üzere mevlânâ-yı mezbûra ilhâk olunmak ricâsına arz etmeğin üslûb-u sâbık üzere yazılmıştır.

Kazâ-yı Zagorya ma'a nâhiye-i Hıta (?) ve Nâhiye-i Kilis

Kazâ-yı mezbûr mukaddemâ serdâr ... tarafından Mevlânâ Mehmed'e verilip hâlâ varıp tasarruf etmek istedikte Mevlânâ () ber-vech-i te'bîd ... diyü dahl edip lâkin

kazâ-yı mezbûre Mevlânâ-yı mezbûr Mehmed'e verilmek ricâsına Bosna mollası arzıyla girü ibkâ ve mukarrer kılınmıştır. Fî 20 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Polomya

Âsitâne-i Sa'âdet'ten Mevlânâ Muslihiddin Efendi'ye verilmeğin girü mûmâ ileyhe mûcibince emir yazılmıştır. Fî evâsıt-ı Ramazân sene 9.

Derkenar: Kanun üzere terakkîye dahi emir yazılmıştır.

Kazâ-yı İslimye

Razlık kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muhyiddin- zîde fazluhû- ehl-i ilm olup hâlâ İslimye kadısının re'âyâ ile zindegânesi olmayıp kazâ-yı mezbûr verilmek ricâsına Defterdâr Efendi arzıyla yevmî yüz elli akçe ile yazıldı. Fî 5 Ramazân sene 9.

Medrese-i Kadı Muhyiddin der Edirne

Edirne Ali Kuşçu Medresesi'nden yevmî yirmi beş akçe ile munfasıl olan Mevlânâ Mustafa yarar ehl-i ilmdir diyü Edirne kadısı i'lâm etmeğin yevmî otuz akçe ile medrese-i mezbûre verilmiştir. Fî 3 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Dıraç

Kadısı fevt olup mahlûldür diyü ... kazâsı verilmeğin tekmîl-i müddet etmeden Avlonya kazâsına ilhâk olmağla zulm olup mahlûl Dıraç (?) verilmek ricâsına i'lâm eyledikleri ecilden mezbûra yevmî kırk akçe ile verilmiştir. Fî 27 Ramazân sene 9.

Derkenar: Mehmed'e verilmiştir.

Kazâ-yı Karaağaç

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup mukaddemâ ... üzere olan Umurkasaba karyesinin (?) bedel-i nüzûl akçesinden yüz elli bin filori Hazîne-i Âmire'ye teslîm edip bundan akdem Rasova kazâsı verilip tasarruf etmeden âhere verilip munfasıl olan Mevlânâ Ebubekir'e yevmî altmış akçe ile Umurkasaba ... ilhâkıyla emir yazılmıştır. Fî 27 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Niş

Yevmî yirmi akçe ile Kavala'da Çelebi Beğ Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Muslihiddin kazâ-yı mezbûrun bedel-i ganem akçesinden Hazîne-i Âmire'ye 3718 akçe teslîm eylemek üzere verilmek ricâsına baş Defterdâr Efendi arz etmeğın yevmî otuz akçe ile yazılmıştır. Fî 27 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Çırpan

Yevmî () akçe ile Vraviçe kazâsından munfasıl olan Muhyiddin'e kazâ-yı mezbûr bedel-i nüzûlünden üç yüz bin akçe teslîm etmek ve Çırpan kadısının dahi müddeti halle karîb olmağla ref^ı olunup mezbûrâ kazâ-yı mezbûra Defterdâr Efendi arzıyla yazılmıştır. Fî 25 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Tolona (?)

Mukaddemâ Seksar kazâsına ilhâk olunup kadı-yı sâbık tasarruf edegelmeğın hâlâ Budin Beğlerbeğisi Mehmed Paşa arzıyla Tolona kazâsı Seksar ilhâkıyla tevcîh olunup Mevlânâ Muhyiddin'e hüküm yazıldı. Fî 17 Ramazân sene 9.

Derkenar: Yevmî 40.

Kazâ-yı Havass-ı Ahi Çelebi

Yevmî yirmi akçe ile Gümülcine Mustafa Beğ Medresesi'nde bakîye-i müddeti tekmîl olmak üzere Mevlânâ Mustafa'ya verilmek ricâsına Defterdâr Efendi i'lâm etmeğın yevmî kırk akçe ile yazıldı. Fî 20 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Pojega

Bosna Beğlerbeğisi Dürzi Paşa mektûbuyla mukaddemâ kadısı olan Mevlânâ Ömer Efendi'ye tekmîl-i müddet edinceye değın mukarrer kılınıp emir yazılmıştır. Mü'ekked ...dahi yazılmıştır. Fî 17 Ramazân sene 9.

(30b)

Kazâ-yı Timurhisar ve Ostrofça

Bundan [akdem] Timurhisar kadısı olan Mevlânâ Dürriâde(?) Muslihiddin kazâ-yı [mezbûrun] nüzûl ve hâne koyununa mübâşeret (?) etmiş iken Seyyid İbrahim'e verilmekle mühimmât-ı seferin avk ve te'hîrine sebep olur diyü Nasuh Ağa i'lâm etmeğin ... Mevlânâ Seyyid İbrahim'e Ostrofça kazâsı verilip Mevlânâ-yı merkûm Muslihiddin'e Timurhisar mukarrer ve ibkâ kılınıp mü'ekked emr-i şerîf yazılmıştır. Fî 18 Ramazân sene 9.

Derkenar: Yevmî 200. Yevmî 100. Defterdâr Efendi okuyup buyurmuştur.

Kazâ-yı İvraca

Arnavud Belgradı kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Murad kazâ-yı mezbûrun bin dört Zi'l-hicce'sinde bedel-i nüzûl akçesin ... iki bin hâne üzere teslîm-i hazîne edip tahsîli mümkün olmayan dört yüz hânenin bedel-i nüzûlü bâkî kalıp ba'de Voniça kazâsı verilip mutasarrıf iken Arnavud Belgradı Kadısı iken zimmetinde mâl-ı mîrî vardır diyü Voniça kazâsından ma'zûl olup zulm olmağın hâlâ İvraca kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup Hazîne-i Âmire'ye yüz bin akçe teslîm etmeğin Baş Defterdâr Efendi arzıyla emir yazılmıştır. Fî 20 Ramazân sene 9.

Derkenar: Yevmî 150.

Kazâ-yı Velesin

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunupyerine Ova kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Muslihiddin'e yevmî yüz elli akçe ile emir yazılmıştır. Fî 28 Ramazân sene 9.

Derkenar: Tâbi'-i Hazînedârbaşı.

Kazâ-yı Ruscuk

Mehmed Kethüdâ tezkire gönderip kazâ-yı mezbûr mukaddemâ Mevlânâ Muslihiddin'e verilip hidemât-ı hümayunda hizmette iken Südde-i Sa'âdet'lerinden Abdülkerim ve İbrahim'e verilmekle ziyâde zulm olmuştur diyü i'lâm etmeğin kazâ-

yı mezbûr yevmî yüz elli akçe ile Mevlânâ Muslihiddin'e verilmiştir. Fî 28 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Zîştovi

Yevmî yetmiş akçe ile Vize'de ... Saray kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Abdülhakim (?) ehl-i ilm olmağın hâlâ Zîştovi kazâsının bin sekiz Zi'l-hicce'sinde hâne koyunu akçesinden Hazîne-i Âmire'ye teslîm eylediğine Defterdâr Efendi arz etmeğın yevmî seksen akçe ile yazılmıştır. Fî 28 Ramazân sene 9.

Medrese-i Mehmed Paşa der Gülsuyu

Gülsuyu kadısı mektûb gönderip yevmî yirmi akçe ile medrese-i mezbûra ... şart-ı vakıfta mahmiyye-i mezkûrdan mülâzım olanlar meşrût olup hâricten kimesne aldırmağın harâm ola diyü vakfiye-i ... binâsında müsettir iken hilâf-ı vâki' âherden Hasan nâm kimesne mutasarrıf olmağın şart-ı vakıf mûcibince nefsi-i Gülsuyu sâkinlerinden Mevlânâ Abdülbaki ehl-i ilm olup şart-ı vakıf mûcibince mevlânâ-yı mezbûra verilmiştir. Fî 28 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Ürgüp

Mehmed Efendi mâdem ki eşirrâ ... çıkarmaya varan İhsan (?) Efendi'ye dahl ettirmeyip kemâkân eşirrâ ... Belgrâd'a teslîm eyledikten sonra İhsan'a (?) zabt ettirmek için emir yazılmıştır.

Kazâ-yı İrig

... yevmî kırk akçe ile Semendire'de vâki' Ali Paşa Medresesi'nden munfasıl olan Mevlânâ Mehmed ehl-i ilm olmağın İrig kadısının ... ihrâcında kifâyeti olmadığın Defterdâr Efendi arzıyla emir yazılmıştır. Fî 28 Ramazân sene 9.

Derkenar: Yevmî 80.

Kazâ-yı Akçahisar

Mukaddemâ Mevlânâ Abdülkerim'e tevcîh olunup tasarrufunda iken hîle ile emir sûreti ibrâz eden Mevlânâ Ali bir tarikle almağla dahl etmeğın girü Mevlânâ-yı

mezbûr Abdülkerim'e tekmîl-i müddet edinceye değin emir yazılıp mukarrer kılınmıştır. Fî 28 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı İstar-ı Eflak

Mehmed Kethüdâ mektûb gönderip kazâ-yı mezbûr için Mevlânâ Ahmed Hazîne-i Âmire'ye elli bin akçe teslim etmeğın Defterdâr Efendi arzıyla tevcih olunup varıp tasarruf etmeğë müyesser olmadan kadı-yı sâbık İbadüddin (?) almakla dahl olup lâkin mezbûr Ahmed'e zulm olduğın mûmâ ileyhe i'lâm etmeğın ber-vech-i sâbık mukarrer ve ibkâ olunmuştur. Fî 28 Ramazân sene 9.

Kazâ-yı Badracık

Ohri kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Şemseddin ehl-i ilm olup hâlâ Badracık kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup bin sekiz Zi'l-hiccesi'nde fermân olunan bedel-i ganem akçesinden Hazîne-i Âmire'ye yüz bin altın teslim etmeğın mûmâ ileyhe yevmî yüz elli akçe ile yazılmıştır. Fî 28 Ramazân sene 9.

Derkenar: ... mü'ekked hüküm dahi yazılmıştır.

(31a)

Kazâ-yı Drama

Mevlânâ Emirzâde (?) Ali nüzülün bi't-tamam cem' etmeğın nüzül emîni arzıyla tekmîl-i müddet edinceye emir yazılmıştır. Fî 6 Muharrem sene 1010.

Kazâ-yı Pançova

Tamışvar Beğlerbeğisi İsmail Paşa arzıyla Pançova ... kadısı olan Mahmud'dan şikâyet edip şöyle ki kadı olursa cümlemiz firâr etmemiz mukarrer diyü ... eyledikleri ecilden Morova kazâsına ilhâk olunmak ricâsına arz etmeğın ilhâk için Mevlânâ Şüca'ya emir yazıldı. Fî 6 Muharrem sene 1010.

Kazâ-yı İsfirliğ Sâkinleri Gelip

Kazâ-yı mezbûrun ...mahzar gönderip kadıları olan Seyyid () rızâ ve tekrâr üzere olmamağla ref' olunup yerine Peş kadısı olan Mevlânâ Hasan'a verilip onun yerine Gördeş kadısı olan Mevlânâ Ali'ye mukarrer kılınmıştır. Fî 6 Muharrem sene 1010.

Kazâ-yı Pirespe

Kadısının müddeti halle karîb olmağla ref' olunup yerine Eğribucak kazâsından munfasıl olan Mevlânâ Receb hazîneye iki yüz altın vermeğin baş Defterdâr Efendi arzıyla yevmî elli akçe ile verilmiştir. Fî 6 Muharrem sene 1010.

Kazâ-yı Alacahisar

Kadısı Veli'nin şâkîleri olmağla ref' olunup mukaddemâ Kıraguayefçe kazâsı verilip tasarrufu müyesser olmayan Mevlânâ Mehmed'e yevmî yüz elli akçe ile verildi. Fî 6 Muharrem sene 1010.

Kazâ-yı Samako

Mevlânâ Ömer- zîde fazluhûya- arzuhâli mûcibince tekmîl-i müddet edinceye değin mukarrer kılınmıştır. Fî 6 Muharrem sene 1010.

Kazâ-yı Ayamavra

Kadısı olan Muhyiddin'in re'âyâ ile zindegânesi var iken ve Mora'da üç yüz hânenin nüzûlün cem' ve yüz hânenin dahi tahsîl etmek üzere kadılık Âsitâne-i Sa'âdet'ten Fazlullah (?) nâm kimesneye verilmekle zulm olunup mukarrer olmak ricâsına Karlıeli Beği ve Tırhala Beği Sinan mektûblarıyla Mevlânâ-yı mezbûr Muhyiddin'e mukarrer kılınmıştır. Fî 3 Safer sene 10.

Kazâ-yı Pilevne

Kadısı kazâsın bırakıp gitmekle hâlî olduğun Tezkireci Ahmed Efendi arz etmeğin ref' olunup yerine seksen akçe ile Petriç kazâsından mağdûren ma'zûl olan Mevlânâ Ahmed'e yevmî yüz akçe ile yazılmıştır. Fî 28 Zi'l-hicce sene 9.

Kazâ-yı İmoçka

Kadısının re‘âyâyâ zulm ve te‘addîsi olduğun Hersek Beği arz etmeğin ref‘ olunup yerine Hasbağçe’de Hoca Ahmed’den mülâzım olan Mevlânâ Hacı Hasan için ehl-i ilmdir diyü i‘lâm etmeğin mevlânâ-yı mezbûra yevmî yirmi beş akçe ile verildi. ... kadîmden kazâ-yı mezbûra tâbi‘ olmağla ilhâkıyla yazılmıştır. Fî 20 Muharrem sene 1010.

Kazâ-yı Morova

Kadısı Travnik kazâsına nakl olunup kazâ-yı mezbûr hâlî kalıp Havass-ı Ahi Çelebi’den munfasıl Mevlânâ Mehmed’e yevmî kırk beş ile verildi. Fî 19 Muharrem sene 1010.

Medrese-i Turhan Beğ der Yenişehir

Müdderisi olan Ahmed’in müddeti halle karîb olmağla ref‘ olunup yerine şeyhülislâm iken vefât eden ... mülâzımlarından Mevlânâ Ali’ye verilmiştir. Fî 6 Safer sene 1010.

(31b)

Medrese-i İştibzâde der Kasaba-i İştib

Müdderisi olan Osman ref‘ olunup Şaban’a verilip onun dahi ... ma‘lûm olmamağla ... Osman tasarruf etmeğin ref‘ olunup ... ile kadiasker ... teşrîfinden mülâzım olan Mevlânâ Mustafa’ya yevmî yirmi akçe ile verildi. Fî 25 Muharrem sene 1010.

Medrese-i Şeş Kadı der Timurhisar

Müderisi ... gitmekle ref‘ olunup Köstendil’de Murad Subaşı Medresesi’nden munfasıl olan Mevlânâ Veli’ye otuz ile verilmiştir. Fî 15 Muharrem sene 1010.

Medrese-i Mahmud Çavuş der Balyabadra

Müderisi olan Ramazân’ın müddeti tamam olmağla ref‘ olunup sâbıkan Bağdad kadısı olan İmamzâde’nin selâse ve elf târihinde nevbetten mülâzım olan Mevlânâ Mahmud’a yevmî yirmi akçe ile verildi. Fî 6 Safer sene 1010.

Kazâ-yı Alacahisar

Mevlânâ Velî'ye ... olmak için mü'ekked emir yazılmıştır. Fî 6 Safer sene 1010.

Kazâ-yı İvranya (?)

Mevlânâ Halil'e tekmîl-i müddet edinceye değin mukarrer kılınmıştır. Fî evâ'il-i Zi'l-hiccesene 9.

Kazâ-yı Sofya

Yeniçeri Ağası Ali Ağâ arzıyla kazâ-yı mezbûr(a) sâbıkan kadı olan Osman'a mukarrer kılınmıştır. Fî 28 Muharrem sene 1010.

İNDEKS

A

Abdülkerim, 34, 41, 140, 144, 183, 223, 234, 235
Ağa, 18, 23, 24, 33, 50, 67, 90, 93, 95, 96, 107, 110,
120, 125, 127, 128, 135, 139, 140, 143, 144,
145, 146, 159, 165, 167, 169, 171, 179, 185,
193, 200, 202, 208, 209, 229, 233, 239
Ağrıboz, 57, 73, 115, 153
Ahmed Beğ Medresesi, 52, 72, 74, 121, 185, 188
Ahmed Çavuş Medresesi, 76, 82, 174, 196
Ahmed Paşa, 139, 140, 141
Akçahisar, 41, 49, 55, 57, 71, 74, 183, 191, 229,
235
Akçakızanlık, 30, 55, 57, 71, 84, 162, 165, 169, 212
Alacahisar, 15, 16, 28, 55, 57, 71, 89, 122, 127,
173, 208, 237, 238
Alahoz, 62, 72, 154, 185
Alasonya, 57, 62, 71, 76, 82, 148, 157, 166, 174,
196, 207
Ali Paşa Medresesi, 64, 69, 75, 85, 90, 235
Ali Paşa-yı Atik Medresesi, 21, 68, 70, 85, 100
Ali Paşa-yı Atik Medresesi, 102
Altunili, 49, 55, 56, 57, 71, 73, 94, 125, 198
Anadolu, 55, 57, 71, 80, 93, 193, 201, 209
Anadolu Beğlerbeğisi, 179
Anamur, 55, 57, 71, 176
Andıra, 55, 57, 71, 92, 96
Andurusa, 17, 55, 56, 57, 71, 77, 103, 178, 182
Angelikasrı, 49, 55, 57, 71, 89, 145, 151
Apokri, 56, 57, 72, 154, 198
Arad, 78, 120
Arhoz, 32, 52, 57, 71, 74, 93, 95, 101, 107, 137,
156, 206
Arkadya, 57, 72, 134, 156, 205
Arnavud Belgradı, 26, 54, 57, 72, 75, 92, 162, 194,
233
Âsitâne-i Sa'âdet, 90, 98, 102, 104, 105, 110, 111,
122, 130, 135, 139, 141, 143, 146, 149, 151,
154, 155, 156, 157, 159, 160, 164, 165, 170,
175, 180, 190, 197, 198, 224, 231, 237
Avlonya, 38, 43, 55, 57, 72, 106, 137, 176, 181,
222, 227, 231
Avrathısı, 32, 38, 57, 72, 77, 91, 92, 141, 158,
206
Ayapetri, 82, 102, 112, 156, 200
Ayapetro, 135
Aylok, 50, 73, 74, 76, 106, 159, 174
Azak, 145

B

Baba, 55, 57, 72, 119, 143
Badracık, 57, 72, 76, 187, 235
Bağdad, 238
Bahşa, 78, 179
Balvan, 28, 56, 57, 72, 89, 122, 127, 173
Balyabadra, 68, 82, 83, 103, 134, 170, 238
Banaluka, 57, 72, 79, 102, 127, 131, 145, 161
Bardonya, 56, 57, 72, 76, 101, 106, 108, 205
Beckerek, 43, 57, 79, 140, 148
Bekrîzâde Ahmed, 17, 158
Belene, 56, 57, 72, 73, 77, 111, 120, 128, 129
Belgrad, 4, 31, 42, 56, 59, 67, 68, 75, 79, 83, 97,
103, 120, 129, 138, 142, 154, 167, 184, 185,
186, 211, 212, 219
Belgradcık, 57, 148
Benefşe, 30, 31, 55, 56, 57, 72, 75, 80, 121, 202,
203, 210, 219
Berkofça, 34, 58, 72, 79, 105, 140, 160, 169, 204,
224
Bılagay, 51, 52, 55, 56, 58, 72, 79, 104, 185, 217,
219
Bılasice, 58, 72, 83, 118, 139, 172
Bihke, 58, 78, 148, 183
Bihor, 55, 58, 73, 101, 102, 135, 214
Bihorina, 54, 56, 58, 62, 73, 78, 80, 95, 197, 212,
227
Bogonya, 58, 132, 137, 189, 225
Boğdan Voyvadası, 145
Bosna, 25, 30, 33, 53, 71, 72, 114, 126, 141, 151,
161, 162, 174, 185, 186, 208, 209, 211, 215,
216, 227, 230, 232
Bosna Beğlerbeğisi, 141, 151, 185, 232
Bostanzâde Yahya, 119
Bozerefçe, 109, 111, 112
Böğürdelen, 58, 73, 116, 213
Brevnelik, 49, 56, 58, 73, 94, 115
Brod, 28, 55, 58, 73, 116, 129, 194, 204, 213, 229
Budimle, 30, 48, 56, 58, 73, 79, 102, 109, 168, 216,
218
Budin, 5, 22, 92, 129, 147, 149, 154, 180, 186, 210,
232

C

Cumapazarı, 78, 107, 114, 118, 214, 217

Ç

Çaçka, 55, 58, 73, 76, 78, 118, 119, 188

Çağlayık, 57, 58, 63, 83, 123, 194, 205
Çaniçe, 58, 82, 107, 152, 169, 220
Çatalca, 54, 58, 73, 152, 153
Çelebipazarı, 28, 129
Çerniçe, 58, 73, 123, 138
Çırpan, 55, 58, 73, 74, 105, 160, 232
Çirmen, 58, 73, 154, 226

D

Abdülkadir, 22, 94
Mehmed, 5, 21, 29, 117, 146
Ramazan, 184
Davud Paşa, 151
Debreniçe, 73, 124
Debri, 55, 58, 73, 116, 149, 160, 179
Defterdâr, 25, 32, 33, 34, 104, 107, 108, 112, 115, 126, 129, 136, 137, 142, 150, 151, 153, 158, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 167, 173, 185, 192, 194, 197, 200, 201, 202, 205, 206, 207, 212, 213, 214, 217, 218, 219, 221, 227, 228, 229, 231, 232, 233, 234, 235, 236
Defterdâr Efendi, 108, 112, 115, 126, 129, 136, 137, 142, 150, 151, 153, 158, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 167, 173, 185, 192, 194, 197, 200, 201, 207, 212, 213, 214, 217, 218, 219, 221, 227, 228, 229, 231, 232, 233, 234, 235, 236
Delvine, 58, 73, 80, 173, 228
Desniçe, 49, 58, 71, 183, 194
Despot Brodu, 55, 58, 61, 73, 74, 110, 144, 172, 199, 206
Dıraç, 5, 25, 53, 56, 58, 76, 80, 171, 181, 189, 231
Dimetoka, 54, 58, 68, 73, 77, 82, 83, 96, 117, 136, 153, 211, 228
Dimitrofça, 50, 54, 58, 73, 77, 81, 106, 137, 164, 169, 186, 206, 212, 223
Diyakova, 55, 56, 58, 73, 144, 146, 163, 180
Diyarbakir Beğlerbeğisi, 179
Drama, 15, 26, 58, 76, 116, 150, 156, 160, 205, 236
Dubniçe, 58, 73, 80, 81, 102, 112, 113, 189, 193, 207, 219, 221, 226
Dukagin, 139
Dürzi Paşa, 232

E

Edirne, 14, 17, 31, 41, 64, 68, 69, 75, 83, 84, 100, 121, 126, 136, 142, 148, 171, 178, 199, 209, 211, 216, 231
Eğribucak, 5, 6, 52, 56, 57, 58, 74, 75, 79, 101, 103, 109, 132, 133, 142, 145, 157, 181, 188, 213, 216, 236
Eğridere, 119

Ergiri, 56, 58, 74, 161
Esed Obası, 56, 58, 74, 163, 164
Ezine, 142
Ezinepol, 58, 110

F

Fazlullah, 237
Fener, 58, 155
Fethülislam, 73, 119
Filorina, 31, 58, 74, 132, 165, 190, 217
Foça, 39, 55, 58, 78, 126, 167, 225
Fonya, 56, 58, 74, 101, 110, 203

G

Gabele, 25, 29, 56, 57, 58, 74, 108, 132, 164, 193
Gelibolu, 84, 145
Girebene, 56, 58, 74, 100, 109, 199, 214, 215, 225
Gördeş, 236
Gördös, 59, 74, 78, 101, 110, 200
Görice, 38, 55, 59, 74, 76, 78, 81, 96, 109, 133, 140, 161, 172, 173
Gradçaniçe, 59, 74, 172
Güğercinlik, 57, 59, 74, 110, 180
Güle, 55, 59, 74, 94, 166, 192
Gülsuret, 57, 63, 82, 172, 173
Gülsuyu, 64, 69, 84, 182, 234
Gümülcine Mustafa Beğ Medresesi, 232

H

Hacı Sinan Medresesi, 84, 162
Hân Hazretleri, 103, 125
Hasekî Sultan Medresesi, 2, 129
Hatunili, 59, 74, 172
Hatvan, 55, 57, 59, 148, 149, 201, 210
Havass-ı Ahi Çelebi, 74, 78, 166, 190, 232, 238
Havâss-ı Âhî Çelebi, 124
Hayrabolu, 55, 59, 74, 159, 160
Hazîne-i Âmire, 93, 206, 221, 231, 232, 233, 234, 235, 236
Hersek Beği, 237
Hıram, 55, 59, 74, 130
Hıram, 77, 111, 176
Hoca Ahmed, 30, 72, 121, 237
Hulumiç, 48, 59, 73, 74, 103, 134, 170, 198, 209, 218
Hurpişte, 11, 13, 17, 59, 74, 76, 77, 79, 82, 108, 122, 132, 133, 157, 158, 170, 206, 214, 215, 220, 222, 225, 226.
Hüseyin Beşe, 171
Hüseyin Çavuş, 150

İ

İbrahim Çavuş, 128
İhtiman, 56, 59, 75, 76, 180, 187, 212, 229
İlok, 43, 55, 59, 73, 75, 78, 117, 138, 216
İmoçka, 40, 56, 57, 59, 75, 111, 116, 138, 161, 188, 228, 237
İnebahtı, 44, 55, 59, 75, 78, 89, 135, 145, 155, 168
İpek, 24, 31, 43, 55, 59, 69, 75, 79, 84, 90, 150, 185, 197, 199
İrig, 55, 59, 75, 125, 171, 179, 235
İsfirliğ, 28, 45, 49, 54, 56, 59, 75, 79, 80, 129, 173, 208, 219, 236
İsfirliğ Banası, 99, 100
İskenderiye, 54, 55, 59, 75, 105, 155, 157, 192, 214
İskiradin, 59, 75, 141
İsmail Çavuş Medresesi, 93
İstanbul, 2, 5, 7, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 30, 38, 39, 41, 67, 69, 72, 75, 84, 86, 94, 97, 157, 187
İstar-ı Eflak, 54, 55, 59, 63, 75, 80, 98, 235
İstar-i Eflak, 131, 139, 154, 159, 161, 213
İstarova, 58, 59, 71, 75, 80, 120, 132, 182, 190, 212, 217
İstolni-Belgrad, 154
İşbat, 55, 59, 75, 133, 213
İşketoz, 13, 30, 59, 75, 121
İştib, 54, 57, 59, 69, 75, 80, 84, 116, 140, 142, 168, 175, 178, 191, 219, 226, 238
İştibzâde Medresesi, 69, 80, 84, 178
İvlahor, 57, 59, 75, 121
İvraca, 26, 54, 59, 75, 105, 194, 233
İvranya, 27, 59, 73, 75, 79, 80, 81, 112, 116, 124, 152, 158, 189, 222, 239
İzdin, 18, 40, 52, 55, 59, 76, 78, 79, 89, 111, 134, 144, 175, 184, 191, 197, 217
İzenbol, 49, 55, 59, 72, 76, 79, 109, 122, 163, 206
İzladi, 50, 55, 56, 59, 73, 76, 128, 212, 229
İzvornik, 5, 34, 38, 55, 59, 76, 115, 118, 129, 134, 174

K

Kadı Muhyiddin Medresesi, 44, 67, 68, 80, 81, 83, 99, 126, 127
Kal'a-i feth, 145
Kalavrita, 55, 59, 74, 76, 107, 192, 198, 200
Kalimata, 4, 55, 59, 76, 118, 207
Kalkandelen, 56, 59, 69, 75, 76, 81, 84, 137, 177, 196, 214, 221, 230
Kaniye Kalesi, 180
Kara Ali Beğ Medresesi, 78, 81, 117, 177

Kara Halil Beğ Medresesi, 74, 79, 82, 171, 172, 173
Karadağ, 24, 55, 60, 75, 76, 133, 160, 185
Karaferye, 7, 66, 69, 78, 82, 84, 109, 130, 198, 202
Karahisar-ı Sahib, 69, 84, 97
Karasu Yenicesi, 60, 137
Karitene, 72, 107, 183, 205
Karlıeli Beği, 237
Kazâ-yı Ayamavra, 237
Kefe, 56, 60, 74, 76, 81, 103, 133, 174, 193
Kerpeniş, 60, 76, 90, 111, 155, 191
Kesriye, 54, 60, 76, 77, 133, 157, 183, 214, 215, 222
Kethüda Beğ, 180
Kethüdâ Beğ, 123, 124
Kıraçova, 55, 59, 73, 76, 173
Kıragüfçe, 115
Kıragüfçe, 60, 71, 76, 80, 81, 113, 168, 211, 237
Kıratova, 62, 81, 94, 113, 115, 189, 218, 222
Kırçova, 133
Kırka, 60, 76, 77, 141, 142, 176
Kızanlık, 50, 54, 60, 76, 128
Kilis, 25, 53, 56, 60, 83, 121, 122, 184, 211, 230
Kilis Beği İbrahim, 184
Kirenye, 55, 60, 76, 78, 79, 100, 132, 177, 181, 197, 213, 226
Koban, 55, 60, 76, 80, 92, 129, 149, 180, 186
Kocanya, 32, 54, 60, 76, 77, 82, 83, 106, 138, 139, 143, 167
Kolonya, 48, 56, 60, 73, 76, 77, 133, 218, 221, 224
Koniçe, 29, 60, 71, 77, 146, 176, 202, 226
Korondos, 22, 56, 60, 76, 106, 108, 229
Kostaniçe, 56, 60, 76, 77, 142, 151, 153, 157, 176, 209
Kostantiniyye, 2, 52, 78, 121, 138, 148, 183, 184, 229
Kotar, 60, 81, 141, 142
Koznik, 56, 60, 75, 77, 124, 176, 210, 216
Köprülü, 54, 60, 77, 112, 174, 224
Köstendil, 54, 55, 60, 75, 77, 83, 85, 91, 92, 95, 96, 123, 147, 167, 189, 192, 209, 238
Köşneli, 60, 77, 131
Kravari, 56, 60, 77, 89, 117, 176, 202, 208
Kulhızır, 21, 54, 57, 60, 62, 80, 101, 193
Kurşunlu, 55, 56, 60, 77, 90, 169, 217, 225, 230
Kurubine, 34, 56, 57, 60, 77, 92, 153, 161, 165
Kurveleş, 21, 57, 60, 73, 118, 163

L

Leben, 56, 60, 77, 120
Leskofça, 54, 55, 60, 73, 77, 134, 149, 171, 211
Livadya, 33, 56, 60, 77, 105, 192, 226

Livandar, 31, 55, 60, 77, 182, 219
Lofça, 40, 54, 60, 72, 77, 81, 136, 160, 165, 223,
224, 230

M

Maçagonya, 60, 77, 107
Mahmud, 11, 18, 38, 55, 59, 66, 68, 72, 74, 83, 98,
99, 103, 111, 126, 144, 149, 158, 186, 197, 200,
201, 203, 204, 205, 222, 223, 228, 238
Manastır, 15, 16, 54, 60, 72, 73, 75, 77, 99, 109,
111, 127, 162, 222
Masum Efendi, 33, 34, 89, 150, 151, 157, 160, 161,
162, 163, 164, 166, 174, 178, 186, 188, 194,
195, 203, 210, 223, 225, 228
Mat, 56, 60, 77, 151
Mataracı Mehmed Çavuş, 144
Mavra İskar, 60, 77, 78, 124
Medîne-i Münevvere, 97
Medoke, 54, 60, 78, 94, 210
Medrese-i Ali Paşa-yı Atîk, 117
Medrese-i Bayram Beğ, 167
Medrese-i Beşaret Beğ, 175
Medrese-i Firuz Ağa, 181
Medrese-i Hacıoğlu Pazarı, 129
Medrese-i Hisarardı, 97
Medrese-i İştibzâde, 238
Medrese-i Kemal Beğ, 149
Medrese-i Mahmud Çavuş, 238
Medrese-i Mehmed Beğ, 130
Medrese-i Mehmed Paşa, 182, 234
Medrese-i Musa Beğ, 184
Medrese-i Otpazarı, 97
Medrese-i Pirlepe, 127
Medrese-i Sinan Beğ, 97, 135
Medrese-i Siraciyye, 171
Medrese-i Süleyman Subaşı, 157
Medrese-i Turhan Beğ, 162, 238
Medrese-i Yakub Paşa, 126, 199
Mehmed Çavuş, 28, 122, 127, 150
Mehmed Kethüda, 179, 204
Mehmed Kethüdâ, 5, 148, 165, 171, 213, 220, 234,
235
Mehmed Paşa Medresesi, 64, 69, 77, 84, 151
Memlahateyn, 166
Memlehatayn, 60, 78
Menlik, 43, 50, 54, 55, 60, 72, 78, 105, 113, 177,
227
Merhûm Yahya Efendi Medresesi, 90
Mevlânâ Abdullah, 22, 34, 43, 140, 153, 154, 157,
169, 173, 176, 177, 187, 190, 199, 210, 218
Mevlânâ Abdülbaki, 150, 169, 196, 218, 234
Mevlânâ Abdülhalil, 135, 145

Mevlânâ Abdülhalim, 38, 157
Mevlânâ Abdülhamid, 114
Mevlânâ Abdülkadir, 183, 196, 204, 218
Mevlânâ Abdülkerim, 41, 43, 50, 90, 109, 111, 132,
140, 144, 148, 153, 161, 191, 198, 220, 222,
228, 235
Mevlânâ Abdürrahim, 68, 140, 144, 195, 202, 205
Mevlânâ Abdüsselami, 40, 106
Mevlânâ Ahmed, 5, 17, 25, 52, 66, 68, 90, 92, 93,
96, 98, 101, 103, 108, 111, 112, 115, 119, 123,
129, 132, 134, 138, 143, 149, 151, 153, 155,
161, 162, 163, 164, 167, 170, 172, 173, 174,
175, 176, 177, 181, 182, 186, 187, 188, 189,
195, 197, 200, 202, 203, 207, 209, 210, 212,
213, 214, 215, 218, 220, 224, 230, 235, 237
Mevlânâ Alaaddin, 40, 49, 89, 107, 123, 131, 137,
143, 145, 151, 159, 200
Mevlânâ Ali, 4, 22, 38, 41, 42, 49, 67, 102, 105,
116, 118, 120, 121, 126, 133, 134, 142, 147,
150, 151, 153, 154, 159, 161, 162, 166, 171,
176, 178, 181, 183, 184, 192, 200, 209, 216,
220, 224, 228, 235, 236, 238
Mevlânâ Andülbaki, 178
Mevlânâ Babazâde Mehmed, 157
Mevlânâ Baki, 104, 110, 173
Mevlânâ Bayezid, 154, 207
Mevlânâ Cafer, 105, 182
Mevlânâ Casim, 102
Mevlânâ Davud, 48, 170, 202, 221
Mevlânâ Derviş, 105, 132, 174, 178, 213, 222
Mevlânâ Derviş Mehmed, 132, 178, 213
Mevlânâ Dulkadir, 30, 121
Mevlânâ Emrullah, 64, 135, 189, 190
Mevlânâ Fazlullah, 96, 117, 136, 208
Mevlânâ Hacı Hasan, 237
Mevlânâ Hacı Hüseyin, 124
Mevlânâ Hacı İbrahim, 157
Mevlânâ Halil, 43, 96, 114, 116, 117, 122, 124,
125, 146, 150, 178, 181, 208, 217, 222, 228, 239
Mevlânâ Hasan, 15, 26, 28, 30, 45, 49, 53, 64, 110,
113, 118, 123, 129, 133, 135, 142, 156, 159,
163, 171, 172, 175, 178, 181, 182, 194, 196,
199, 203, 205, 210, 215, 223, 236
Mevlânâ Haşim, 44, 99
Mevlânâ Hüseyin, 64, 94, 95, 138, 145, 149, 154,
162, 167, 188, 198, 211, 212, 223
Mevlânâ Hüsrev, 133, 190, 217
Mevlânâ Hüssam, 95, 138, 144, 225
Mevlânâ İbrahim, 16, 26, 28, 30, 122, 141, 146,
148, 158, 182, 183, 202, 209
Mevlânâ İlyas, 128, 221
Mevlânâ İsmail, 173
Mevlânâ Kasım, 135, 149, 179

- Mevlânâ Kefelizâde Mehmed, 154
Mevlânâ Kemalzâde, 91, 96, 147
Mevlânâ Lütfullah, 44, 150
Mevlânâ Mahmud, 11, 18, 21, 98, 99, 100, 101, 111, 115, 118, 125, 127, 142, 144, 158, 163, 166, 169, 175, 183, 186, 198, 204, 206, 211, 238
Mevlânâ Masum, 125, 135, 137, 148, 153, 156, 175, 203
Mevlânâ Mehmed, 6, 17, 23, 25, 29, 31, 33, 42, 43, 49, 52, 53, 64, 67, 89, 90, 95, 96, 98, 100, 101, 102, 103, 109, 110, 112, 116, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 127, 128, 130, 131, 133, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 143, 145, 147, 148, 152, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 162, 164, 165, 166, 168, 170, 172, 174, 177, 178, 179, 180, 181, 186, 187, 191, 192, 193, 196, 197, 198, 200, 201, 207, 208, 209, 211, 212, 216, 219, 220, 223, 225, 226, 228, 230, 235, 237, 238
Mevlânâ Mehmed Masum, 136, 186
Mevlânâ Muhterem, 142
Mevlânâ Muhyiddin, 32, 49, 96, 100, 103, 104, 105, 106, 108, 110, 111, 112, 113, 148, 180, 206, 208, 210, 221, 228, 229, 231, 232
Mevlânâ Musa, 49, 99, 112, 130, 152, 167
Mevlânâ Muslihiddin, 11, 13, 28, 50, 91, 92, 94, 95, 96, 106, 107, 108, 110, 113, 114, 115, 116, 124, 128, 132, 133, 138, 139, 151, 152, 155, 184, 189, 192, 194, 204, 205, 216, 223, 226, 229, 231, 232, 234
Mevlânâ Mustafa, 22, 24, 25, 27, 30, 31, 42, 52, 91, 99, 100, 107, 109, 116, 119, 122, 126, 128, 140, 142, 143, 145, 148, 149, 152, 156, 157, 160, 161, 162, 164, 165, 169, 173, 177, 180, 181, 184, 185, 186, 187, 188, 191, 194, 195, 196, 203, 211, 213, 216, 228, 229, 231, 232, 238
Mevlânâ Nasrullah, 49, 94, 146, 167
Mevlânâ Nasuh, 106, 167
Mevlânâ Nimetullah, 142, 168
Mevlânâ Nuh, 161
Mevlânâ Osman, 167, 170, 175
Mevlânâ Ömer, 16, 32, 93, 98, 105, 139, 148, 153, 160, 163, 175, 180, 185, 209, 212, 227, 232, 237
Mevlânâ Pîr Ali, 131, 139, 159
Mevlânâ Ramazan, 101, 120
Mevlânâ Receb, 38, 97, 98, 109, 133, 140, 179, 188, 222, 236
Mevlânâ Resul, 141, 221
Mevlânâ Ruşen, 43, 117, 215
Mevlânâ Salih Efendi, 156
Mevlânâ Sefer, 119, 193
Mevlânâ Seyyid Abdulkirim, 166
Mevlânâ Seyyid Alaadin, 4, 118
Mevlânâ Seyyid Ali, 53, 171
Mevlânâ Seyyid İbrahim, 15, 26, 113, 130, 156, 205, 233
Mevlânâ Seyyid İbrahimzâde Muslihiddin, 171
Mevlânâ Seyyid Mehmed, 52, 127, 141, 169, 174, 184, 192, 197, 198, 200, 209, 224
Mevlânâ Seyyid Mustafa, 100, 174
Mevlânâ Seyyid Süleyman, 156
Mevlânâ Sinan, 53, 90, 131, 164, 172, 214, 226
Mevlânâ Süleyman Efendi, 155
Mevlânâ Şaban, 161
Mevlânâ Şems, 183
Mevlânâ Şemseddin, 5, 22, 94, 235
Mevlânâ Şeyzâde Muslihiddin, 146
Mevlânâ Şüca, 236
Mevlânâ Veli, 166, 177, 192, 238, 239
Mevlânâ Yahya, 2, 64, 106, 129
Mevlânâ Yakub, 103, 104
Mevlânâ Yusuf, 48, 90, 123, 130, 145, 185, 190, 195, 216, 218, 224
Mevlânâ Zübeyir, 159
Mezakya, 56, 60, 167
Mezarak, 55, 60, 78, 98
Mihrimah Medresesi, 119
Mitrofça, 22, 57, 61, 74, 119, 130, 146
Mizistre, 55, 61, 78, 95, 103, 107, 145, 200, 209
Modoniç, 49, 56, 71, 72, 89, 155, 172, 195
Mohaç, 75, 125
Molla Said, 180
Mora, 56, 57, 58, 61, 74, 95, 103, 116, 145, 150, 155, 164, 170, 198, 237
Morova, 38, 78, 94, 149, 172, 236, 238
Muhyiddin, 237
Murad Paşa, 179
Murad Subaşı Medresesi, 85, 238
Mustafa Beğ Medresesi, 72, 74, 82, 98, 154

N

- Nakşa, 74, 163
Narda, 61, 78, 105, 133, 138, 163, 208
Nasliç, 56, 61, 63, 78, 82, 151, 182
nevbetten mülâzım, 21, 238
Nevesin, 43, 56, 61, 75, 78, 79, 104, 117, 227
Nevrekop, 6, 61, 98, 100, 113, 189
Niş, 56, 61, 78, 120, 232
Nova, 55, 61, 78, 167
Novasel, 56, 61, 78, 177, 183
Nüzül Emîni, 125, 143, 179

O

Ohri, 49, 54, 55, 61, 72, 78, 96, 119, 125, 136, 151, 162, 183, 217, 235
Olofça, 61, 78, 179
Olova, 75, 78, 135
Olova ma'a Borca, 118
Opar, 44, 54, 56, 57, 61, 78, 168, 212
Ordu-yı Hümayun, 166
Ostrofça, 62, 113, 233

Ö

Ölgünbar, 56, 61, 72, 79, 168, 198

P

Pançova, 38, 56, 61, 73, 79, 99, 154, 236
Peçuyi, 34, 55, 61, 76, 79, 82, 140, 147, 180, 188, 195, 196, 197, 221
Perakin, 55, 63, 82, 143
Periköylü, 150
Peş, 75, 236
Peşterice, 81, 168
Petriç, 79, 170, 175, 237
Pilevne, 55, 61, 79, 169, 198, 199, 237
Pirebol, 114
Piremedi, 55, 56, 61, 79, 142, 173, 220
Pirepolya, 167
Pirepoy, 43, 56, 61, 72, 76, 79, 118, 148, 212
Pirespe, 49, 56, 61, 75, 79, 162, 210, 219, 236
Pîrî Çavuş, 104
Piriznik, 55, 61, 78, 79, 143, 146, 150, 177, 197, 208, 227
Pirizrin, 54, 73, 79, 96, 125, 134, 146, 151, 155, 222, 225, 227
Pirlepe, 17, 31, 44, 54, 61, 67, 69, 75, 79, 80, 81, 84, 90, 99, 127, 158, 174, 191, 210
Plav, 44, 55, 56, 61, 74, 79, 122, 143, 199
Podgoriçe, 56, 61, 74, 78, 79, 104, 123, 155, 164
Pojege, 53, 54, 55, 61, 79, 127, 185, 199, 229, 232
Polatomone, 56, 61, 78, 79, 95, 171, 206, 216
Pravadi, 93, 158
Pravište, 32, 43, 55, 61, 72, 75, 77, 79, 135, 150, 206, 207
Prepol, 100
Preveze, 56, 61, 79, 121

R

Radomir, 49, 52, 54, 56, 60, 61, 76, 79, 95, 99, 113, 156, 163, 177, 192, 205
Radovište, 55, 56, 61, 79, 103, 104, 152, 181

Razlık, 61, 75, 77, 113, 189, 224, 231
Rodoscuk, 54, 61, 72, 80, 102, 141
Ruscuk, 54, 61, 80, 81, 158, 219, 234

S

Sadr-ı A'zâm, 128, 144, 148, 165, 214, 220
Sakız, 27, 54, 62, 80, 127
Salıpazarı, 62, 80, 114
Salina, 54, 56, 62, 72, 77, 79, 80, 147, 170, 173, 192, 193, 199, 201
Samako, 55, 62, 80, 93, 180, 211, 237
Saray, 25, 28, 49, 53, 64, 69, 70, 73, 83, 84, 92, 103, 114, 118, 129, 135, 149, 178, 186, 188, 190, 197, 211, 234
Sarigöl, 27, 42, 55, 62, 78, 80, 114, 133, 164, 187
Segedin, 56, 62, 80, 128, 185, 195, 202, 224
Seksar, 62, 80, 210, 232
Selanik, 69, 74, 84, 142, 150, 174, 207
Selim Paşa Medresesi, 182
Semendire, 21, 64, 68, 69, 70, 75, 82, 85, 90, 100, 102, 111, 117, 130, 200, 215, 235
Serdâr-ı A'zâm, 129, 191
Serdâr-ı Ekrem, 95, 99, 107, 109, 111, 116, 123, 130, 160, 181, 190
Serfice, 27, 42, 62, 76, 80, 82, 83, 114, 115, 164, 183, 205, 222
Seyyid Mehmed, 52, 131, 161, 169, 184, 195, 206, 229
Seyyid Ömer, 32, 150, 206
Sigetvar, 17, 56, 62, 80, 81, 119, 128, 180, 186
Siliştre, 5, 62, 115, 151, 204, 229, 230
Sinan Paşa, 201
Sirebreniçe, 25, 38, 42, 54, 55, 62, 77, 80, 81, 90, 126, 134, 147, 200, 212, 221
Sirem, 137
Sirişnik, 16, 32, 34, 55, 62, 79, 80, 95, 120, 138, 140, 153
Siroz, 27, 54, 62, 80, 91, 113, 127, 136, 141, 150, 175, 190
Sofya, 62, 239
Sölova, 44, 62, 80, 81, 99, 218
Suhuryaka, 31, 40, 55, 56, 62, 76, 77, 80, 89, 123, 124, 151, 177
Sultan Bayezid Medresesi, 44, 78, 168
Sultan Selim Medresesi, 2, 148
Sunullah Efendi, 139, 209
Surhisar, 62, 98
Südde-i Sa'âdet, 107, 165, 224, 234
Süleyman Paşa Medresesi, 84, 145
Süleymaniye Medresesi, 22, 97, 229

Ş

Şehirköy, 30, 54, 62, 71, 75, 81, 105, 127, 150, 165, 177

şeyhülislam, 52, 184

şeyhülislâm, 238

Şeyhülislam Merhûm Zekeriya Efendi, 101

Şikloş, 4, 55, 61, 62, 76, 81, 118, 180, 188, 195

T

Talende, 55, 59, 69, 146, 165, 181, 193

Tamışvar, 38, 140, 236

Tamışvar Beğlerbeğisi İsmail Paşa, 236

Taşlıca, 43, 55, 62, 79, 81, 82, 147, 162, 166, 168, 178, 215

Tekfurdağı, 73, 137

Teşne, 54, 62, 80, 81, 104, 137, 143, 179, 180, 203

teşrifinden mülâzım, 238

Tezkireci, 33, 135, 136, 148, 162, 188, 194, 237

Tezkireci Ahmed Efendi, 237

Tırhala, 62, 81, 89, 94, 148, 154, 157, 166, 192, 218, 237

Tırhala Beği Sinan, 237

Tırnova, 65, 74, 158, 201

Tikveş, 50, 54, 62, 74, 79, 81, 83, 113, 114, 159, 170, 177

Timok, 56, 62, 81, 142, 174

Timoriça, 79, 144

Timurhisar, 6, 16, 53, 60, 62, 70, 73, 81, 85, 108, 112, 130, 171, 205, 221, 223, 233, 238

Timurhisarı, 15, 26, 77, 156, 171

Tolona, 56, 62, 232

Toyran, 11, 53, 54, 62, 81, 93, 115, 116, 122, 123, 135, 164

Trapoliçe, 30, 73, 109, 135, 215

Travnik, 238

Trebçe, 56, 62, 81, 82, 117, 159, 172

Tuman, 56, 63, 81, 103

U

Ulama Paşa Medresesi, 82, 106

Umul, 82, 138, 143

Ustrumca, 63, 94

Uzuncaova-i Hasköy, 55, 63, 74, 99, 136, 196, 225, 227

Ü

Ürgüb, 177

Ürgüp, 31, 54, 63, 81, 165, 169, 220, 230, 234

Üsküdar, 119

Üsküp, 68, 70, 77, 81, 85, 107, 117, 159, 172, 176, 195, 202, 210, 220, 226, 230

Üzice, 80, 81, 104, 139, 154, 203

V

Valpova, 17, 55, 56, 63, 81, 116, 119, 218

Valtoz, 56, 63, 78, 82, 151, 172, 182

Valyeva, 4, 42, 54, 55, 63, 79, 82, 120, 131, 147, 196, 200

Vezir Mehmed Paşa, 29, 115, 158

Vezîr-i A‘zâm, 130

Vidin, 25, 50, 63, 80, 82, 90, 104, 221

Vinçe, 40, 56, 63, 82, 105

Vişegrad, 63, 82, 126, 216

Vişnice, 55, 63, 81, 82, 155, 187, 209, 220

Vodine, 55, 63, 75, 82, 105, 181

Voniça, 26, 56, 63, 75, 82, 119, 121, 198, 233

Vradin, 55, 63, 73, 82, 110, 215

Vulçitrin, 49, 55, 63, 75, 81, 82, 83, 117, 122, 130, 191

Vulkovar, 54, 56, 63, 128

Vutrine, 53, 130, 164

Y

Yacağaç, 63, 71, 72, 82, 92, 96, 98, 154, 196

Yagodine, 55, 63, 82, 143

Yakova, 49, 63, 82, 130, 152

Yakub Paşa Medresesi, 64, 69, 84, 126

Yakup Paşa Medresesi, 171

Yalı, 144

Yanbolu, 54, 63, 81, 82, 153, 218

Yanık, 72, 173

Yanova, 31, 71, 80, 124, 198

Yanya, 50, 54, 73, 80, 82, 90, 94, 101, 132, 170, 175, 192, 218, 222

Yayça, 30, 56, 76, 82, 122, 123, 178, 216

Yenibeğli, 57, 63, 82, 172, 173

Yenice-i Karasu, 63, 101, 139, 205, 225

Yenice-i Vardar, 37, 63, 70, 83, 85, 91, 184

Yeniçeri Ağası, 169, 239

Yenipazar, 29, 50, 54, 63, 70, 80, 83, 85, 97, 98, 106, 114, 131, 135, 139, 152, 159, 161, 191, 204, 207, 212

Yenişehir, 70, 79, 85, 96, 116, 121, 192, 238

Z

Zadrima, 56, 63, 83, 98, 139

Zagorya, 56, 60, 121, 184, 211, 230

Zihne, 54, 63, 78, 80, 83, 91, 177

KAYNAKÇA

BİRİNCİL KAYNAKLAR

Nuruosmaniye Kütüphanesi, Rumeli Kadiaskerliği Ruznâmçesi, Müteferrik Kısım 4569/5 Numaralı Ruznâmçe Defteri

İKİNCİL KAYNAKLAR

Akbayar, Nuri. (2001). *Osmanlı Yer Adları Sözlüğü*. Ankara: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Akdağ, Mustafa. (1995). *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi 2*. İstanbul: Cem Yayınevi.

Akgündüz, Ahmet. (1994). *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri 8*. İstanbul: OSAV.

———. (1990). *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri 2*. İstanbul : FEY Vakfı Yayınları.

Akgündüz, Hasan. (2009). “Geleneksel Osmanlı Kamu Düzeninde İlmiye Kesiminin Ekonomik Durumuna İlişkin Bir Değerlendirme.” *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*. C. 178, 45-54.

Aksan, Virginia. (1993). “Ottoman Political Writing,” *International Journal of Middle East Studies*. Vol: 25, No: 1, 53-69.

Aksüt, Ali Kemalî. (Haz.). (1939). *Koçi Bey Risalesi*. İstanbul: Vakıf Matbaası.

Atçıl, Abdurrahman. (2002). “Procedure in the Ottoman Court and the Duties of Kadıs.” Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi.

Beyazıt, Yasemin. (2014). *Osmanlı İlmiye Mesleğinde İstihdam (XVI. Yüzyıl)*. İstanbul: TTK.

———. (2010). “Osmanlı İlmiye Sisteminde Merkez-Çevre İletişimine Dair Sorular (XVI. Yüzyıl).” *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*. C. 29, No: 47, 157-176.
<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/18/1574/17079.pdf>, (son ziyaret 25.06.2015).

Baltacı, Cahid. (1979). “Kadıasker Ruznâmçelerinin Tarihi ve Kültürel Ehemmiyeti.” *İslam Medeniyeti Mecmuası*. C. 4, No: 1, 55-100.

Çakmakcioğlu, Seda. (Haz.). (2007). *Koçi Bey Risalesi*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Çalışır, Fatih. (2011). "Decline of a "Myth": Perspectives on the Ottoman Decline." *The History School*. Vol: 9, 37-60.

Değirmenci, Tülün. (2012). *İktidar Oyunları ve Resmedilen Kitaplar: II. Osman Devrinde Değişen Güç Simgeleri*. İstanbul: Kitap Yayınevi.

Devellioğlu, Ferit. (2013). *Osmanlıca Türkçe Lügat*. Ankara: Aydın Kitabevi.

Erünsal, İsmail. (1980). "Nuruosmaniye Kütüphanesinde Bulunan Bazı Kazasker Ruznamçeleri." *Tarih Enstitüsü Dergisi*. C. 4, No: 3, 19-31.

Evsen, Esra. (2009). "Osmanlı İlmiye Teşkilâtında Mülazemet Sistemi (18. Yüzyıl Örneği)." Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi.

Farooqi, Suraiya. (1973). "Social Mobility Among the Ottoman Ulema in the Late Sixteenth Century." *International Journal of Middle East Studies*. C. 4, No: 2, 204-218

Gündoğdu, İsmail. (2009). "Osmanlı Tarihi Kaynaklarından Kazaskerlik Rûznâmçe Defterleri ve Önemi." *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. C. 2, 697-772.

———. (2009) "The Ottoman Ulema Group And State of Practicing "Kaza" Authority During the 18th Century." Basılmamış Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

Hathaway, Jane. (2005). *Beshir Agha: Chief Eunuch of the Ottoman Imperial Harem*. Oxford: Oneworld Publications.

İnalcık, Halil. (2007). "Kazasker Ruznamçe Defterine Göre Kadılık." *Adalet Kitabı*. Hazırlayan Bülent Arı ve Selim Aslantaş. Ankara: Adalet Bakanlığı Yayınları

———. (1988). "The Ruznamce Registers of The Kadiasker of Rumeli as Preserved in the Istanbul Muftülük Archives" *Turcica*. Vol: XX, 251-275.

———. (1997). "The Decline of the Ottoman Empire." *The Ottoman Empire: The Classical Age 1300-1600*. London: Phoenix.

———. (1980). "Military and Fiscal Transformation in Ottoman Empire: 1600-1700." *Archivum Ottomanicum*. Vol: 6, 283-337.

———. (1998). "Şikayet Hakkı: Arz-ı Hâl ve Arz-ı Mahzarlar." *Osmanlı Araştırmaları*. C. VII-VIII, 33-54.

———. (1970). "Mahkeme," *İslam Ansiklopedisi* 7. İstanbul: MEB.

İpşirli, Mehmet. "Mehmed Efendi, Hocaşâde." *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*.

_____. (1983). "Osmanlı İlmiye Teşkilatında Mülâzemet Sisteminin Önemi ve Rumeli Kazaskeri Mehmed Efendi Zamanına Ait Mülâzemet Kayıtları," *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*. C. 10-11. İÜEF Basımevi.

_____. "Mülâzemet." *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*.

_____. "İlmiye." *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*.

Kütükoglu, Mübahat. (1991). "Lütfi Pasa Âsafnâmesi (Yeni Bir Metin Tesisi Denemesi)." *Prof. Dr. Bekir Kütükoglu'na Armağan* içinde. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Tarih Araştırma Merkezi, 49-99.

Lewis, Bernard. (1958). "Some Reflections on the Decline of Ottoman Empire." *Studia Islamica*. Vol: 9, 111-127.

_____. (1962). "Ottoman Observers of Ottoman Decline." *Islamic Studies*. Vol: 1, 71-87.

_____. (1982). *The Muslim Discovery of Europe*. New York: W. W. Norton & Company.

_____. (2002). *What Went Wrong?* New York: Oxford University Press.

_____. (2003). *The Crisis of Islam*. New York: Modern Library.

Mansurnoor, İlk Arif. (1992). "Religious Scholars and State: Patterns of Recruitment Among the Ottoman Ulama." *Islamic Studies*. Vol: 31, No: 1, 35-51.

Şeker, Mehmet. (Haz.) (1997). *Mevâ'idü'n-Nefâis fî Kavâ'idü'l-Mecâlis*. Ankara: TTK, 1997.

Tietze, Andreas. (1979). *Mustafa Âlî's Counsel for Sultans*. 2 Vol. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.

Ortaylı, İlber. "Kadı." *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*.

Öz, Mehmet. (2005). *Kanun-ı Kadimin peşinde : Osmanlı'da çözülme ve gelenekçiyorumcuları (XVI. yüzyıldan XVIII. yüzyıl başlarına)*. İstanbul: Dergah Yayınları.

Repp, Richard Cooper. (1986). *The Müfti of Istanbul: A Study in the Development of the Ottoman Learned Hierarchy*. London: Ithaca Press.

Sami, Şemseddin. (1989). *Kamus-ı Türkî*. İstanbul.

Sezen, Tahir. (2006). *Osmanlı Yer Adları*. Ankara: Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.

Tezcan, Baki. (2001). "Searching for Osman: A reassessment of the Deposition of the Ottoman Sultan Osman II (1618-1622)." Basılmamış Doktora Tezi, Princeton University.

_____. (2009) . "The Ottoman Mevali as 'Lords of the Law'." *Journal of Islamic Studies*. Vol: 20, No: 3, 383-407.

Uğur, Ahmet (Haz.). (1982). *Asafnâme*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Uğur, Ali. (1986). *The Ottoman 'Ulemâ in the Mid-17th Century: An Analysis of the Vakâ 'i'ü'l-Fuzalâ of Mehmed Şeyhî Efendi*. Berlin: Klaus Schwarz Verlag.

Unan, Fahri. (1998). "Osmanlı İlmiye Tarîkinde "Paye"li Tâyinler yahut Devlette Kazanç Kapısı." *Belleten*. C. 233, 41-57.

_____. "Bir XIV. Yüzyıl Yazarının Kaleminden Çağının 'Devlet İdâresi Ve İdeal Devlet Adamı' Anlayışı." *Sosyal Bilimler Dergisi*.
http://journals.manas.edu.kg/mjsr/oldarchives/Vol01_Issue02_2001/270-641-1-PB.pdf. (son ziyaret 25.06.2015).

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. (1965). *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*. Ankara: TTK.

_____. (1983). *Osmanlı Tarihi* 3. Ankara: TTK.

Ünal, Mehmet Ali. (2002). *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*. Isparta: Fakülte Kitabevi.

Yılmaz, Coşkun. (2003). "Osmanlı Siyaset Düşüncesi Kaynakları ile Yeni Bir Kavramsallaştırma: Islahatnâmeler." *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*. C. 2, No: 2, 299-337.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Semra Çörekçi

Uyruğu: T.C.

Doğum Tarihi ve Yeri: 05 Ekim 1985, Sinop/Türkeli

Elektronik Posta: kaya_semra@hotmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Boğaziçi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü	2010
Yüksek Lisans	İstanbul Şehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı	2012
Yüksek Lisans	İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı	Tez Dönemi

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
2011-devam	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	Araştırma Görevlisi

YABANCI DİLLER

İngilizce (İleri Düzey)

Fransızca (Orta Düzey)